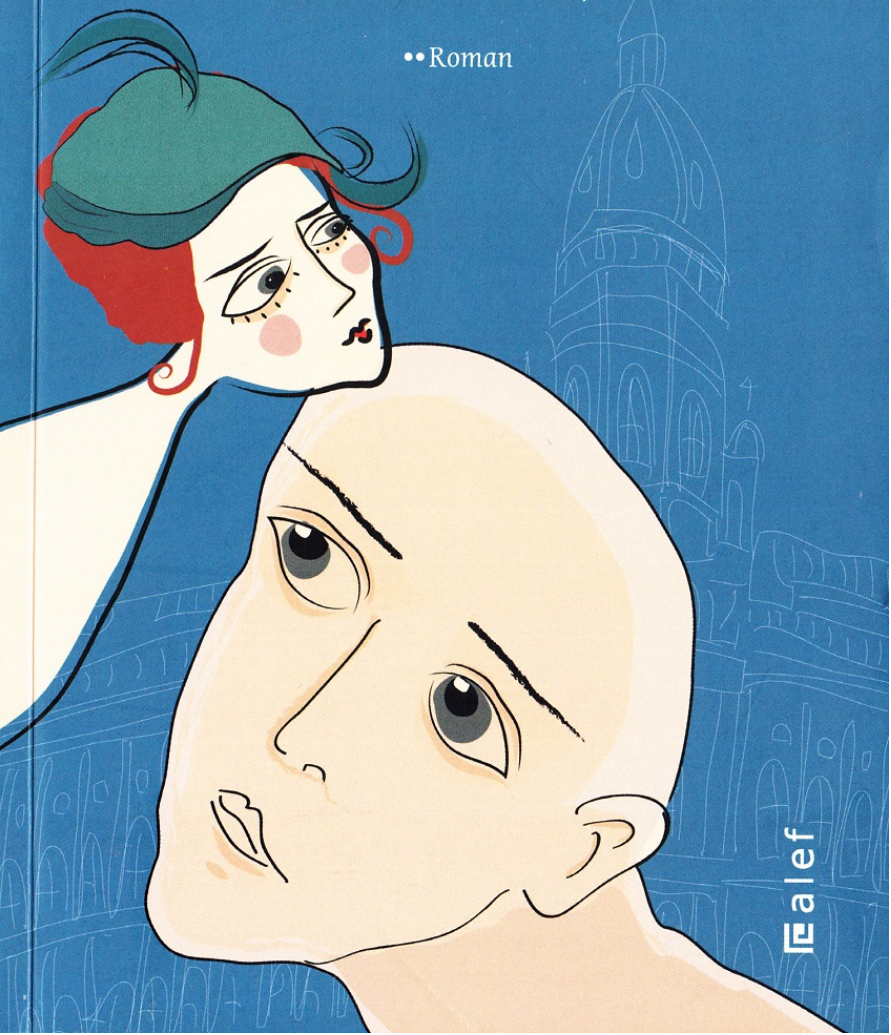
Kelliğimin Hikâyesi

MAREK VAN DER JAGT

Füsun Özlen'in Türkçesiyle

••Roman

alef

Marek van der Jagt

Viyanalı filozof. *Kelliğimin Öyküsü*, ilk romanlara verilen Anton Wachter Ödülüne layık görüldü. Ancak bu ödülü daha önce Arnon Grunberg adıyla yazmış olduğu *Mavi Pazartesiler* adlı romanıyla aldığı anlaşılmıştır. Arnon Grunberg Türkiye'de Alef Yayınevinden çıkan *Tirza* adlı romanıyla tanınıyor. Aynı yazarın *İliğine Kadar* ve *Yahudi Mesih* adlı kitapları da Türkçeye çevrilmiştir.

Füsun Özlen

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsünde gazetecilik eğitimi aldı. İstanbul ve Londra'da gazetecilik, radyoculuk ve dergicilik yaptı. On üç yıldır yaşadığı Bodrum'da çevirmenlik yapıyor. Daha önce çevirdiği kitaplar: *Kadın Gözüyle Kent Öyküleri* (Ines Rieder), *Yoga Egzersiz Kitabı* (Monika Munzinger), *Karafatmanın Sarayı* (Daniel Koplowitz), *Güzellik Acısı* (Aysel Özakın), *Buradan Baktığımızda* (Cynthia Cockburn).

alef

ALEF KİTAPLIĞI 27
KURGU KİTAPLIĞI DİZİSİ

KELLİĞİMİN HİKÂYESİ
MAREK VAN DER JAGT
İngilizceden çeviri: Füsun Özlen
Hollandacadan redaksiyon: Gül Özlen

Ağustos 2012
ISBN 978-9944-494-62-5
Yayıncılık sertifika no: 24965

© Uitgeverij De Geus, 2000
De geschiedenis van mijn kaalheid
Türkçe © Alef Yayınevi, İstanbul
İzinsiz çoğaltılamaz.

Yayına hazırlayan: Banu Erol
Kapak tasarımı: Dilek Şişli

Baskı: Mutlu Basım Yayın
Güven Sanayi Sitesi C Blok No: 256
Topkapı/İstanbul
tlf. (212) 577 72 08
Matbaa sertifika no: 18569

Nederlands letterenfonds dutch foundation for literature

Bu kitap, Nederlands Literair Productie en Vertalingenfonds (NLPVF) adlı kurumun çeviri desteğiyle yayınlanmıştır.

Alef Yayınevi
Cemal Nadir Sokak Büyük Milas Han No:24/17
Cağaloğlu/ İSTANBUL
tlf. (212) 245 56 27 • info@alefyayinevi.com

Marek van der Jagt

KELLİĞİMİN HİKÂYESİ

ÇEVİREN
Füsun Özlen

alef yayınevi

1

Yaşlı Kadınlar Nasıl Zengin Olur

Ben erken kelleştim. Ufukta bir erken kelleşme olasılığı hep vardı ama bu kadar erken başlaması benim için yine de sürpriz oldu.

Bu kitap kelliğimin öyküsüdür ve bunu bitirdikten sonra kâğıt üzerine bir tek sözcük daha yazmaya kesinlikle niyetim yok.

Bazı yazarların kafasında yalnızca bir tek kitap vardır; bir savaş hakkında, korkunç bir hastalık hakkında ya da dört yıl sonra bir kuyunun dibinde bulunan kayıp kızlar hakkında yazarlar. Benim kelliğimin öyküsü, bunların karşısında çok silik kalır ama silik öyküler bile önemli olabilir.

Annem, yoksullar için hayır işleri yapan soğuk ve vakur bir kadındı; ama yine de tatile giderken mücevher kutusunu yanına almadan edemezdi.

On sekizinci yaş günümden tam üç hafta sonra öldü.

Babam, bir yıl içinde Eleonore ile evlendi.

Babam annem kadar vakur değildi. Resmi yemeklerde annemin hiç hoş görmediği bir şekilde, domuzlar gibi yemek yerdi. Annem belki de gizliden gizliye onun kendisiyle ailesinin şanı ve biraz da parası için evlenmiş olabileceğinden kuşkulanıyordu. Bu yanlış anlaşılmayı ortadan kaldırabilmek için babam deliler gibi çalıştığı halde annem, "Babanın yanındayken yoksulluk kokusu alıyorum," derdi.

Eleonore'un önceki iki kocasından biri otomobil kazasında, diğeri de kanserden ölmüştü. İkinci kocanın ölümünden sonra öylesine kederlenmişti ki çok para kazanmaya karar verdi. Ve tam olarak da bunu yaptı. Ve bütün o paraların istiflenmesi hakkında bir kitap yazdı: *Yaşlı Kadınlar Nasıl Zengin Olur.*

Kitap büyük bir başarı kazandı. Üstelik yalnızca Almanya, İsviçre ve Avusturya'da değil, daha başka birçok ülkede de çok sattı.

Ayda yaklaşık üç kez, "Yeni bir baskısı daha yapıldı kitabın. Ne büyük bir başarı Marek, ne muhteşem bir başarı," derdi. Bu onun bana yazma isteğimin başarısızlığını hatırlatma şekliydi.

Babamın arkadaşları, Eleonore'un servetine, onun yalnızca zengin kadınları sevdiğinin bir kanıtı olarak bakarlardı ama işin gerçeği, babam daha ona rastlamadan kenara hatırı sayılır miktarda dünyalık koymuştu.

İkinci evliliğini gerçekleştirdiği gün babam Eleonore ile vals yaparken bir ara kulağıma eğilip, "En iyi evlilikler mantık evlilikleridir Marek. Tutku histerik kadınlara göredir," diye fısıldadı.

Annem yoksul insanlara ve muhtaç sanatçılara çok yardım ederdi ama zaman zaman coşkulu anlar yaşadığı da olurdu. Pek çok yoksul sanatçı onun sevgilisi olmuştu, ama hemen eklemeliyim ki onun bu duygusal eğilimleri ile söz konusu sanatçının yoksulluğu arasında hiçbir bağ kurulmamalıdır. Onun için bu, "ne kadar yoksul olursa o kadar iyidir" denebilecek bir mesele değildi. Bazı âşıkları kıskançlaştığı için annem de bir ara kendine küçük, şık bir tabanca satın almış ve bir gece onunla avizenin birini paramparça etmişti.

Bir pazar öğleden sonra babam ve Eleonore, en küçükleri olduğumdan annemin ölümünden en çok benim etkilendiğimi düşündükleri için beni Eisenstadt'ta bildikleri küçük, harika restorana götürdüklerinde, "Eleonore'a, *Genç Kadınlar Nasıl Zengin Olur*'un bir devamını yazmanın vakti gelmedi mi?" diye sormuştum. Duymazlıktan geldi ve "Bu restoran ne kadar romantik Ferdi," dedi.

Eleonore, anneme hiç benzemezdi; yoksul insanları küçümser ve silahlardan da aynı ölçüde nefret ederdi.

Talihsiz bir düşme annemi bu dünyadan alana kadar Paul Celan tarzında şiirler yazdım. Ancak şiir yazmayı bırakmamın bu düşmeyle bir ilgisi yok; o zamanlar da zaten pek fazla yazmazdım. Düşme olayı sadece öldürücü son darbe oldu.

Yine de on dört yaşındayken sanatçı olduğuma hükmetmiştim. Oturma odamızda edebiyat toplantıları düzenlerdim ve annem de eğer havasındaysa gelir ve bize şarkı söylerdi. Genç bir kadınken, ilk çocuğunu doğurana kadar opera şarkıcısıymış, hem de bayağı iyilerindenmiş.

Toplantılarıma davet ettiklerimin çoğu benim sınıf arkadaşlarım ve mahalleden çocuklardı. Annemin geniş bir şapka koleksiyonu vardı. Hepimiz bu toplantılarda, birer şapka seçip giyebilirdik. Kızlar, annemin makyaj malzemelerinin durduğu çekmecelere dalar ve giyinme odasının kocaman aynasında makyaj yaparlardı. Annemin tütüne itirazı olmadığından oğlanlar sigar tüttürürdü. Annem de o kendi ince uzun sigaralardan içer ve bazen bir çocuğu babası hakkında sohbet etmeye teşvik ederdi. Yani, evimizin salonunda ben elimde alkolsüz kokteyl, önümde şamfıstıklar, üzerimde kadife tuvalet, kızarmış ekmek üzerinde somonbalığımla oturur, gece elbisesi giymiş annem hafif opera parçaları söyler, eğer çok yalvarırsak bize Rilke okurdu. Doğrusunu isterseniz "biz" derken kendimi kastediyorum; çünkü diğerleri daha çok şapkalarla, sigarlarla ilgilenirdi ama arada bazılarının, sanki üç haftadır aç kalmış gibi somonlara saldırdığı da olurdu.

Bazı anne babalar anneme serzenişte bulunarak, "Bu yaştaki çocukların sigar içmelerini gerçekten doğru buluyor musunuz?" diye sormalarına annemin yanıtı her zaman, "Sizin kendi fikirleriniz var, benim de... Benim tütüne bir itirazım yok," şeklinde olurdu. İşte annem böyle biriydi.

Kimsenin pek ahbaplık etmek istemediği hafifçe geri ve otistik bir çocuk olan Helmuth her zaman davet edilirdi.

Annem Helmuth'u severdi. Kendini tutamadığı anlarda Helmuth'a giysiler alırdı ama Helmuth bunları hiç giymezdi; çünkü onun zevki ile çocuğun ailesininki birbirine uymazdı.

Babamın iş arkadaşları annemi biraz tuhaf bulsalar da annem gibi o kadar parası olan bir kişiye bunu asla belli etmezlerdi. Hiç kimse ona, "Bu gerçekten iyi bir fikir mi?" ya da "Bu biraz aşırıya kaçmıyor mu?" diye sormamıştır. Aslında hiç kimsenin onunla fikir uyuşmazlığı olmazdı, çünkü annem kendisiyle fikir uyuşmazlığı olmasından hoşlanmazdı.

Annemin dünya üzerinde pek fazla gücü olmamıştı, ama gücünün yettiği küçük toprak parçasını da bir imparatoriçe edasıyla yönetti. Adı Constanza idi ve kendisine bu şekilde hitap edilmesinden nefret ederdi.

Annemin şapkaları başımızda, bahçede birbirimizi kovalardık. Annem hizmetçilere bol bol dondurulmuş meyve püreleri hazırlamalarını söyler ve bunlar kaşıklanıp, şarkılar söylenip, sigarlar tüt-

türüldükten sonra şapkalarını toplayıp bize, "Şimdi artık beni yalnız bırakmanızı istiyorum," derdi.

Annem şapka koleksiyonunu seyrederek saatler geçirirdi. Bazen gidip yanında durduğumda, kolunu boynuma dolar ve "Ah şu şapkaların dili olsa..." derdi.

İki ağabeyim var. Daniel, büyük olan, yılda en az yirmi kez bayılırdı. Anemik olduğunu söylerlerdi. O şimdi bir senfoni orkestrasının çok ünlü şefi.

Pavel, çok parlak bir iktisatçı. Daha pratik düşünmem, hatta daha pratik yaşamam gerektiğini söylemek için beni düzenli olarak arar. Kendisi Dünya Bankasında çalışıyor ve bazı uçaklarda kendine ait bir yatak odası bile var.

Ben doğduktan altı yıl sonra annem dördüncü kez hamile kalmış. Bu kez bir kızı olacakmış. Ama olamamış, düşük yapmış.

Bebek tuvalete düşmüş.

Annem, "Benden kaydı gitti," dedi.

O akşam yemekte babam anneme, "Sen hiçbir şey yapamazsın," dedi.

Sonra bize döndü ve "Anneniz hiçbir şey yapamaz, bir bebek bile..." dedi.

O gece daha sonra, babamın banyoda hıçkırarak ağladığını duyduğumda, onun annem hiçbir şey yapamadığı için değil, kızının tuvalete düşerek öldüğü için ağladığını biliyordum.

Kendini çarpıcı bir şekilde ifade etmeyi tercih eden annem ise "O henüz bir birey değildi ki, yalnızca bir kan topağıydı," diyor ve düşük olayını adeta bir vahşi doğa belgeseli gibi anlatıyordu: "Mideme bir ağrı girdi, sanki bozuk midye yemiş gibiydim."

Babam bağırdı, "Bu kadar yeter!"

Ben ise beni bir balet olarak görmek isteyen annemi düş kırıklığına uğratmak pahasına, daha önce belirttiğim gibi, on dört yaşında anlaşılması güç şiirler yazmaya başladım. Tabii şiirlerimin başarıyla uzaktan yakından bir ilgisi olmaması nedeniyle, babamı da hayal kırıklığına uğrattım.

Tıpkı bir önceki gibi ellerimle zımbalayarak hazırladığım ikinci kitabımın adı *Ölü Diller* idi.

Bu kitabı, daha önce adlarını bile duymadığım yirmi dört tanesi

de dahil olmak üzere bütün yayınevlerine yolladım. Kimse basmak istemedi. Hatta bir tanesi red mektubunun altına, "Diliniz gerçekten de ölü," yazmıştı.

On beşinci red mektubu geldikten sonra artık emin oldum ve kendime bir fotoğraf makinesi aldım. Fotoğraf şiir değildi tabii ama yine de pek çok kişi tarafından yaratıcı bir meslek olarak görülüyordu.

Parklarda çalıların arasına saklanıp insan denen hayvanı fotoğrafladım.

Yaptığım her şeyi emin olmak için yaptım, emin olmak için yaşadım. Kelleşmeye başlayana kadar...

Benim kelliğim Blondie ile başladı. Şarkı söyleyen Blondie ile; daha da net söylemek gerekirse onun "Call me" adlı parçasıyla.

Viyana'nın sayısız kahvelerinden birinde oturuyordum. Önümde, masanın üzerinde, önemli felsefi çalışmaların özetlerini içeren spiralli bir klasör duruyordu.

Annem öleli üç yıl olmuştu ama itiraf etmem gerekirse şiir kitabımın akıbeti, beni anneminkinden daha derinden etkilemişti.

Çaprazımda oturan ve *Irish coffee* içmekte olan kadın aniden eğilerek bana, "Bu şarkıyı seversiniz, değil mi?" diye sordu.

Yabancılar benimle sık sık konuşur. İnsanların görmekten hoşlandığı bir görüntüyle ödüllendirilmişim. Boyum, omuzlarım ortalama; saçlarım kahverengi, parlak, dalgalı; cildim zeytuni ve pürüzsüz. Gören birçok insan beni Brezilyalı sanır. Sorup soruşturduğum kadarıyla, bende hiç Brezilyalı kanı yok.

Ancak itiraf etmeliyim ki *Ölü Diller* hakkında konuşmaya başladığımda bana yönelik ilgi genellikle azalma eğilimi gösterir; oysa başımı sessizce salladığım sürece bütün bir geceyi harika kadınlar ve erkekler eşliğinde geçirebilirim.

Irish coffee içen kadının benden ne istediğini anlamış değildim. O yüzden sadece gülümsemekle yetindim. Kabalığa hiç tahammülüm yoktur. Kibarlığı içi boş bir form olarak görenler vardır tabii ama boş formlar bile formsuzluğa tercih edilir.

"Çalan müzik," dedi kadın, "çok hoş, değil mi? *Call me*, ne anlama geldiğini biliyor musunuz?"

Dış görünüşümün hoşluğuna karşın kendimi hiçbir zaman çekici bulmamışımdır. Tam tersine insanlar, ister kadın ister erkek isterse

de çocuk olsunlar, özel olarak beni ilgilendirmedi. En azından artık ilgilendirmiyor; bir zamanlar ilgilenirdim, doğru, ama bunun da karşılıklı olması gerekir. Ben ölüleri diriltmek istedim. Çekici insanların ölülerle değil yaşayanların gülümsemesiyle ilgilenmesi gerekir.

Çapraz masadaki hanım kürk bir manto giymişti. Ellili yaşların başlarında olduğunu tahmin ettim ama hanımların yaşını tahmin etmede pek de iyi değilimdir. Güneş gözlükleri masanın üzerinde duruyordu. Saplarından birinin üzerinde gözlük tasarımcısının adı belirgin biçimde görünüyordu.

"Sevmiyor musunuz?"

"Ben klasik müziği tercih ederim," dedim. "Öyle yetiştirildim."

Irish coffee'den bir yudum aldı ve güldü.

"Artık kendi kendini yetiştirme zamanın gelmedi mi?"

"Felsefe okuyorum," dedim.

Cevabımda bir belirsizlik olduğunu ifade edercesine dudaklarını büktü, ama öte yandan belki de sadece bana dudaklarını göstermek istemiştir.

"Ayrıca özel ders veriyorum," dedim.

"Kime özel ders veriyorsun?" diye sordu.

"İnsanlara."

"Genç, yaşlı?"

"Öncelikle gençlere," dedim. Doğru sözcüğü aradım ve sonunda bularak, "Öğrenme bozukluğu olan insanlara," diye ekledim. Bu şekilde yanıtım epey kapsayıcı oldu.

Dudaklarının rengi bana kayak tatillerini anımsattı. Babam kayak tatillerine bayılırdı. Eğer mutluluk diye bir şey vardıysa ki babamın bu konuda derin kuşkuları vardı, böyle bir şey vardıysa bu onun için karlı yamaçlarda hızlanarak aşağı kaymakla eşanlamlıydı.

Alaycı bir ifadeyle, "Öğrenme bozukluğu ha," dedi.

"Aslında şu anda yalnızca bir çocuğa ders veriyorum," dedim. "Adı Max. Onun öğrenme bozukluğu oldukça ender rastlanan türden."

"Öğrenme bozuklukları senin ilgini çekiyor mu?" diye sorarken yine alaycıydı.

Bundan kısa bir zaman önce kendimi sanatçı addetmiştim ve yalnızlıkla sanatçılığın el ele yürüdüğüne inanmıştım. Bu yanlış kanıda tamamen tek başıma olduğumu fark edene kadar... Felsefe okumaya başladım, özel ders vererek para kazandım ve özel eğitmen oldum.

Belki de başkalarının benimle ilişki kurmasına pek izin vermeyişimin nedeni uzletin şairliğime faydalı olacağına inanmamdı. Yalnızca ölü dillerle ilişkilere, kâğıtlara, kitaplara, aşkla ilgili teorilere, şamfıstığı tabaklarına, annemin şapkalarına izin vermiştim. Çevremdekilerin ara sıra bana hatırlattıkları saflığım, bana göre bir erdemdi. Hâlâ da bir ölçüdeki saflığı erdem olarak görürüm; sinizm, hüsrana uğramışların silahıdır.

Tabii ki yaşamımda birkaç kısa aşk hikâyem olmuştu ama bunlarla ilgili olarak en çok o gönül işinin sona ermesiyle ve tenimin diğerinin teninden ayrılmasıyla, tekrar ayrı tenlerden söz edebildiğim zaman duyduğum rahatlamayı hatırlıyorum. Bir aşk hikâyesinin, her şeyin ötesinde konuşmasız bir şey olduğunu keşfetmiştim; sizi her şeyi mahvetmeyecek bir sözcük arayışı içinde ne söyleyeceğini bilemez durumda bırakıyor.

Terk etmiş ve terk edilmiştim; bir keresinde parlak bir viyolonselist yerimi almıştı, ama bunların hiçbirinin sanki benimle ilgisi yok gibiydi, sanki başka biriyle ilgiliydi. Fiziksel aşkın duygusal bir olaya dönüşmesine izin vermemek en iyisiydi.

"Eğitim seçeneğim hoşunuza gitmedi mi?" diye sordum, tamamen kibarlıktan. "Başka bir şey mi tahmin etmiştiniz? Genellikle beni müzik öğrencileriyle karıştırırlar."

"Felsefe, *ach, ja*," dedi kadın ve sordu, "Favoriniz olan bir filozof var mı?"

Ona iyice düşünüp taşınarak bir yanıt vermek istedim; bilgiyi uyarlama becerisinin kanıtı olan bir yanıt, yeni filizlenen filozoflardan beklenen türde bir yanıt, ama o bu arada kalkıp uzaklaşmıştı bile.

Güneş gözlüğü ve el çantası masada duruyordu.

Klasörüme dönüp okumaya devam ettim. Bende annemin zarif duruşunun yanında babamın ürkekliği de vardır.

İlk karşılaşma anında bile karşımdaki kişiyi hayal kırıklığına uğratma korkusuyla acı çekerim. Öyle bir acı ki, ilk buluşma dışında her şeyi silip atar. Ola ki birini arzu ediyorsam, bunu sessizce yaparım. Ve tercihan bir kilometre ötede veya yirmi beş yıl sonra; hatta daha da iyisi araya mezar girdiğinde...

Beş dakika sonra kadın geri geldi. Bu kez oturmadı.

"Kadınlar tuvaletinde," dedi, "Havluların altında bir kibrit kutusu var. Onu alırsan yarın saat dörtte seni nerede beklediğimi öğreneceksin."

Ayakta, büyük bir yudum daha aldı, kim bilir kaçıncı kez dudaklarını büktü ve güneş gözlüğünü taktı.

Tekrar kayak tatillerini hatırladım, babamın tepelerden defalarca hızla kayışını ve annemin otel lobisinde üzerinde mantosuyla bekleyişini... Kimseyle konuşmaz, biriyle konuşursa da bu, otelde çalışanlardan biri olurdu. Yanından geçen bir garsona, "Gel, biraz benimle arkadaşlık et," derdi.

"Kadınlar tuvaletine nasıl gireceğim?" diye sordum.

Sorum ona eğlenceli gelmiş gibiydi.

"Hadi ama," dedi, "eminim kadınlar tuvaletine nasıl gireceğini biliyorsundur."

Köpek sevenlerin köpeklerini okşadığı biçimde elini kürk mantosu üzerinde gezdirdi.

"Saçın," dedi.

"Ne olmuş saçıma?" diye sordum.

"Parmaklarınla şöyle bir tara."

Parmaklarımı saçlarımın içinden geçirdim.

"Tamam, şimdi daha iyi oldu," dedi.

Bu tuhaf kadına baktım. Viyana'nın pek çok tuhaf sakini vardır ve bu tuhaf sakinlerin, zengin, fakir fark etmez, bir alayını annem evimize getirmiştir. Bazen böyle bir havaya girer ve sonra da bu insanları eve getirirdi.

Bir zamanlar, uzunca bir süre *amour fou** fenomenine karşı aşırı bir merak duymuştum; bu kadına on beş yaşımdayken rastlamış olsaydım mutlaka onu *amour fou*'nun canlı bir örneği olarak görürdüm. Kadınlar tuvaletindeki havluların altındaki kibrit kutuları; ben de böyle hayal edebilirdim, Sürrealistleri ya da en azından bazılarını böyle yorumlamıştım. Ancak yorumlar bize, daha çok yorumcuyu anlatır.

Ne var ki o an için bu kadın da, benim Brezilyalı görüntüme kendini kaptırmış ileri yaştaki diğer birçok kadından biriydi.

Kadın veda etmeden oradan ayrıldı. Bunu, bir kabalık veya patolojik bir ürkeklik belirtisi olarak değil, bir meydan okuma olarak algıladım.

---

* (Fr.) Tutkulu aşk, kara sevda—e.n.

Blondie hâlâ şarkı söylüyordu; üçüncü defa aynı parçayı söylediğine yemin edebilirdim.

Bocaladım, Kant'ın *Grunlegung zur Metaphysik der Sitten*'in* özetinin beni daha çok etkilemesi için elimden geleni yaptım ama artık bir işe yaramıyordu. Cümleleri anlamadan okudum ve yan cümleciğe gelene kadar esas cümleyi unutmuştum bile.

Annem düşmeseydi eğer—dağlarda tatildeydi o sırada—kadınlara ait tuvalette kibrit kutularını okuyacağımı ya da kürk mantolu kadınların garip teklifleri üzerine harekete geçeceğimi asla düşünemezdim. Ama bir anda onun varlığını o kadar güçlü hissettim ki, sanki bir güvercin olup başıma konmuş ve saçlarımın arasından mısır tanelerini gagalıyordu.

Annem, kendine dönük bir kadın olarak, her şeyi kendi tarzıyla, işte tam da böyle yapmak zorundaydı. Kahvelerde yabancılara yaklaşır ve sonra kadınlar tuvaletine kibrit kutularıyla mesajlar bırakırdı. Zaten başka türlü bütün o yoksul sanatçılarla nasıl karşılaşabilirdi ki?

Cenazesine katılanların neredeyse hepsi bana, babama ve kardeşlerime tamamen yabancı kişilerdi. Babama "Kim bu? Şunu tanıyor musun?" diye sorup duruyordum.

Babam da, "Kimseyi geri çeviremeyiz," demişti.

Annem, sanki bütün dünya ona aitmiş gibi yaşadı ve bu yanılsamayı gerçekleştirmek için elinden gelen her şeyi yaptı.

Nihayet kadınlar tuvaletine gittim. Başımın üstündeki güvercin gagalamayı sürdürüyordu.

Kadınlar tuvaletinin önünde yine bir bocalama geçirdim.

Etrafıma bakındım, kimseyi göremedim, ama yine de kendimi gülünç ve huzursuz hissettim ve erkekler tuvaletine girdim. Adamın biri durmuş işiyordu, erkekler tuvaletine nedensiz girdiğimi düşünmemesi için ellerimi yıkadım. Her zaman, tuvalette bile insanların gözlerinin üzerinizde olduğu fikriyle büyütülmüştüm.

Babamın adı Ferdinand'dı ve birkaç kez "İnsan tuvalette bile yalnız değildir," demişti. İyi zamanlarında kendine Fernando derdi, Eleonore ise ona ev hayvanı adına benzeyen "Ferdi" adını uygun görmüştü.

Tuvaletteki adam yanımdaki lavaboya gelip ellerini yıkadı.

Aynadan bana bakıp gülümsedi.

---

* (Alm.) Ahlak Metafiziğinin Temellendirilmesi—e.n.

Görünüşüm insanları duygulandırırdı ama ben bundan yarar sağlamayı öğrenmemiştim. Belki de bunun sonuçlarından duyduğum utançtan kaçınıyordum. Annem güzel bir kadındı; bir gün babam gevezeliği üzerindeyken onun güzelliğiyle insanları mutsuzluk denizinde boğduğunu söylemişti.

Kadınlar tuvaletinin kapısına ikinci kez gidip aniden açıverdim.

İcap ederse "Ah, çok özür dilerim, kusura bakmayın," diyebilirdim.

Kadınlar tuvaleti boştu.

Lavabonun sol yanında duran havlu yığınını yokladım. Kendimi bir röntgenci gibi, bir sapık gibi hissettim. Aynı zamanda annem beni görebilseydi, kahkahalarla güleceğini biliyordum. Annem sapıkları güvercinlerden daha çok severdi. Ölüler konuşabilseydi annem o an bana şunları söylerdi: "Aferin Marek, uzun bir zaman sonra nihayet sen de yaşamaya başladın." Hatta belki kısa ve geçici bir an için bile olsa beni severdi. Annem para açısından çok cömertti ama sevgi açısından da bir o kadar cimriydi.

Ama ölüler de tıpkı şapkalar gibi doğaları gereği sessizdir.

Gerçekten de bir kibrit kutusu buldum. Üzerinde pek bir şey yoktu. Kalemle yazılmış bir mesaj, "Sen de orada olacak mısın?" sorusuyla biten, bütün yaz mevsimini ve hatta sonbaharın bir bölümünü kapsayan planlarla dolu bir kibrit kutusu bulacağını umut etmiştim.

Bu ise yalnızca normal bir kibrit kutusuydu; hani o iyi otel ve restoranlarda masalara konan türden. Üzerinde bir isim ve bana tanıdık olmayan bir yerin adresi vardı. Dört Gül Kokteyl Salonu.

Kokteyl salonlarına gitmezdim pek. Geceleri evde kalmayı tercih ederdim.

Annem hâlâ hayattayken, geceleri evimizde kokteyl salonlarından çok daha fazla etkinlik olurdu. Ve son zamanlarda nedenini bilmesem de giderek artan bir kabuğuma çekilme ihtiyacı duymaktaydım.

Okuduğum masaya geri döndüm. Kibrit kutusu iç cebimdeydi. Önemli saydığım her şeyi, ben evde yokken babamın veya Eleonore'un odamı karıştırmalarından korktuğum için hep iç cebimde saklardım.

Annem, bütün aile gömülmesini tercih ettiği halde kendi isteği üzerine yakılmıştı. Ailesine hitaben, yüksek sesle benim okumak durumunda kaldığım bir mektup yazmıştı. Ölmeden çok önce yazdığı bir mektuptu bu.

Önce şapelde kısa bir tören oldu.

Garip bir adam annemin tabutunun üzerine gül yaprakları serpti.

Annemin çiçekçisi Rolf Szlapka, derin iç çekişlerle ağladı.

Babam, kucağında şapkası dimdik oturdu.

İnsanlar elini sıkmak üzere yaklaştıklarında, gözlerinde kızgın bir ifadeyle oturduğunu görünce çekinerek uzaklaştılar.

Garip tip gül yaprakları serpmeye devam etti. Yolduğu güllerin ardı arkası kesilmiyordu. Sinirlerimi bozmaya başladı.

Cenaze düzenleyici bir bey yaklaşıp, "Gitme vakti geldi," diye fısıldadı.

Babam başını salladı, garip tip gül yapraklarını yolup annemin tabutu üzerine atmayı sürdürdü. Babam, tabutu erkek kardeşimle benim dışarı taşımamıza karar vermişti ama birden içime bir korku düştü, o ağırlığın altında kalıp tabutu elimden kaydıracağım, tabut açılacak ve annem şık tuvaletiyle kaldırıma serilecek. Bütün gece yağmur yağmıştı ve her yerde küçük göller oluşmuştu.

"Baba," diye fısıldadım, "kendimi pek iyi hissetmiyorum, korkarım tabutu kaldıramayacağım. Yerime başka biri geçse olur mu?"

Babam önce bir şey demedi, sonra hâlâ kucağında duran şapkasına baktı ve "Yapamayacaksan yapmamalısın. Başka birine sorarım," diye fısıldadı.

"Yapabilirim," dedim, "mesele o değil."

"Hayır, Marek," dedi, sesini yükselterek, "yapamayacağın şeyi yapmamalısın."

Herkes bana bakıyordu, hatta Bay Szlapka bile bir an için hıçkırmayı kesti. Sonra babam yavaşça sandalyesinden kalktı ve "Hadi bakalım, gidelim artık," dedi.

Feldkirch'ten gelen büyük teyzemizin kocası benim yerime tabutu taşıdı, ben ise gözlerim bu olay için özenle cilaladığım ayakkabılarıma dikili, arkadan yürüdüm. Hakkımızda zaten o kadar çok konuşuluyordu ki, daha fazlasına ihtiyacımız yoktu.

Yakılma olayı iki gün sonra gerçekleşti ve ben de annemin yazdığı mektubu o zaman okumak zorunda kaldım.

"Kahvaltı sırasında sık sık bu ölüm anını beklemiştim," diye yazmıştı annem.

Annem yalnızca frapan bir kadın değildi, derin melankolileri de vardı. Bazen günlerce piyano çalmaktan başka hiçbir şey yapmadığı

olurdu. O zamanlar çocukları olduğunu bile unutur, piyanonun olduğu üst kata çıktığımızda "Benden ne istiyorsunuz?" derdi.

Orkestra yöneticisi olan ağabeyim Daniel, annemi bu yüzden hep suçlardı. Ben suçlamadım. Annem, bazen çocukları olduğunu unutan bir kadındı ama bunu böyle kabul ederseniz çok iyi bir anneydi.

Etrafta annem hakkında çirkin dedikodular dolaşmıştı defalarca ama ben hepsini reddediyorum burada. O, zaman zaman diğer insanların görmediği şeyleri gördü, hepsi bu. Örneğin Helmuth'ta öyle büyük bir yetenek görmüştü ki, ona "yaşlı ruh" diye hitap etmişti. Başka birçok insan, onu, bir şapka düşse zırlamaya başlayacak sulugöz biri olarak görürdü. Ama annem onda büyük bir yetenek ve yaşlı bir ruh görmüştü, annem kendi gözlemlerinin doğruluğundan hiçbir zaman kuşku duymazdı.

Bir Kant yorumu içeren klasörümün yapraklarını tekrar çevirmeye başladım. Okuduğum filozofların çoğu üzerine yorum okumuştum.

Sonra kışlık pelerinimi üzerime alıp masaya yüklü bir bahşiş bıraktım. Babam ve Eleonore akşam yemeğine vaktinde gelmemden memnun olurlardı; Daniel'in bana sık sık bir yerde çatı katında bir oda tutmamı tavsiye etmesine karşın henüz babam ile Eleonore'u terk etmeyi başaramamıştım. "İtalya'da," demişti Eleonore, "oğlanlar evi ancak evlenmeye hazır olduklarında terk ederler." Ve bunları söylerken bana yönelttiği bakıştan, evlenmeye hazır olmama daha en az beş yıl olduğuna inandığını söyleyebilirdim.

Sol gözünün altında tik olduğu için kendisini önceden fark ettiğim bir garson bana doğru geldi.

"Marek van der Jagt siz misiniz?"

Başımı salladım.

"Size telefon var."

"Bana olduğundan emin misiniz?"

"Siz Marek van der Jagt mısınız, değil misiniz? Eğer o iseniz size telefon var."

Garson soyadımı gülünç bir şekilde telaffuz etmişti.

Arkasından gittim.

Artık piyano müziği çalıyordu. Işıklar kısılmıştı. Akşam için hazırlıklar yapılıyordu.

Garson telefonu bana uzattı.

"Kadınlar tuvaletine gittin mi?" dedi bir kadın sesi.

"Gittim," dedim.

Sol gözünün altında tik olan garson, telefonu hiç bırakmayacağımdan korkarmış gibi yanımda dikiliyordu.

"Yarın öğleden sonra dörtte seni görecek miyim?"

Tırnaklarımı inceledim. Annem haftada bir beni maniküre gönderirdi ama o öldüğünden beri bir kez bile gitmemiştim manikürcüye.

"Aslında o saatte dersim var. Ama sizi memnun edecekse gelirim."

"Pişman olmayacaksın."

"Umarım olmam," dedim.

Annemi tanımış olan biri olarak, gerçekten de hiçbir şey beni şaşırtamazdı.

Diğer insanların gerçekliklerini çarpıtmak isteyenlere alışıktım; belki onların çarpıtılmamış gerçekliklere tahammülü yoktu, ya da o gerçeklikler, olmak istedikleri türden bir yer değildi.

Annem için gerçeklik, yolu üzerindeki bir bekleme salonuydu.

"Bu arada, adınızı öğrenebilir miyim?"

"Mica," dedi telefondaki ses, "M-I-C-A."

Bu bir ad mıydı yoksa soyad mıydı? İkisi de olabilirdi.

"Bu benim adım," dedi kadın, daha ben sormadan.

Tikli garson yavaşça harekete geçmeye başladı, her an harekete geçip ahizeyi elimden çekip almaya hazırdı.

"Yarın görüşürüz," dedim. Kumaş bir peçeteye, "Mica, 4'te," diye yazdım.

O akşam yemekte sülün vardı. Eleonore bize, Çinli bir yayıncının kitabıyla ilgilendiğini anlattı ve bana çalışmalarımın nasıl gittiğini sordu. Babam sessiz kaldı. Hizmetçi şiddetli bir soğuk algınlığından muzdaripti ve bir istisna olarak tatlılarımızı mutfaktan kendimiz almayı düşünür müymüşüz diye sordu.

Eleonore, "Tabii ki Bettina, hemen git yatağına gir ve boynuna sıcak bir şal dola," dedi.

Mica'nın adımı bilmesi beni şaşırtmamıştı. Annem sayesinde adımız bütün Viyana'da bilinirdi.

Sülün harikaydı ama ben hiç tat almadım ve Eleonore'un sorularını da yanıtsız bıraktım, çünkü babam da aynısını yapmıştı.

Saat on buçuk olduğunda Eleonore beni yanağımdan öptü ve babam, "Kredi sigortaları departmanında hoş bir kız var, yakında seni tanıştırmak isterim," dedi.

Yatağıma uzandığımda, insanı kendi yaşamında bir yabancı, bir ziyaretçi, bir konuk gibi hissettirecek kadar şaşkına çevirebilen kibrit kutularının olduğundan habersiz bir şekilde Blondie'yi, Kant'ı, annemi ve Mica'yı düşündüm.

Annemin de kendi yaşamında kendini bir konuk gibi hissettiğine inanıyorum. Her zaman hayatın onunla bir ilgisi yokmuş gibi davrandı, sanki onun hayatı değildi. Sanki şans eseri o hayatın içine düşmüştü, tıpkı yanlış adres aldığınız bir eve girip de fark etmeden orada kalmışsınız gibi. Dışarıda bardaktan boşalırcasına yağmur yağmaktadır ve siz şemsiyenizi almamışsınızdır.

Annemin günlerce durmadan müzik çalmasından—piyanonun yanında çelloyla da ilgilenmeye başlamıştı—sıkılan babam, onu aşağıya gelmeye ve akşam yemeği için masada bize katılmaya zorlamıştı. Lokmalar arasında ayağa kalkıp durmuştu annem. Sonunda da büfeye doğru gidip yüzünü bizden öteye çevirerek orada duran gümüş takımın bir parçasının içine kustu.

Biz, sanki her şey yolundaymış gibi davranmak ve yemeğe devam etmek zorundaydık. Hizmetçi gümüş kapla mutfağa koşturdu, babam çorbasını karıştırarak, "Bugün büroda iyi bir gün geçirdim. Sigortacılık gerçekten ilerliyor, büyüyen bir pazar," dedi.

Annem kendinden emin bir biçimde ağzını silerek "Piyanom nerede?" diye sordu.

"Asya'da da," dedi babam, "hayat sigortasının bütün bir aile için ne anlama gelebileceğini anlamaya başladılar."

Belli bir noktada babam, bütün o müzik çalmaların annemi kafadan hasta edeceğine ikna olmuş ve bu yüzden de piyanonun durduğu oda sürekli kilit altına alınmıştı. Babam anahtarı bir hazine gibi saklardı.

"Çok fazla müzik," demişti babam, "sevgili anneniz için iyi değil; o çok duyarlı bir kadın ve bazı müzikler duyarlı insanlar için çok yıkıcı olabilir."

Okuldan eve döndüğümde sıklıkla annemi oturma odasının penceresinde bulurdum. Beni görür görmez elime yapışıp, "Marek, piyanom nerede? Piyanoma ne yaptılar? Ya çellom, ona ne oldu?" diye sorardı.

Ağzımı açmamalıydım, babamın piyanoyu kilitlediğini ve çelloyu sakladığını söyleyemezdim. Çok fazla müzik duyarlı bir kişi için zararlıydı. Annem çok fazla müzik dinlerse hayaller görmeye başlayabilirdi.

Gazeteleri de ondan saklamamız gerekiyordu, çünkü annem hayattaki acıları da olabilecek en garip şekillerde ciddiye alırdı. Piyano ve çelloyu, çocukları olduğunu unuttuğu gibi unuttuğu ender zamanlarda kendine özgü yardım faaliyetlerine dalar giderdi.

"Joachim Tschudel," derdi örneğin, "o aptal dergide masa başında çalışarak zamanını boşa harcıyor. Moğolistan hakkındaki eserini bitirmesi gerekir oysa; birkaç bölümünü okumama izin verdi. Çok parlak bir çalışma, ürkütücü ölçüde parlak. Ama hiç parası yok ve bu yüzden zamanını o aptal dergide harcıyor."

Günlerce Joachim Tschudel'den başka hiçbir şeyden söz etmezdi. Bazen Joachim Tschudel'i kısa bir an görürdük ama o kadar. Babam annemin sanatçılarına tolerans gösterirdi ama oturma odasına girmelerine izin vermezdi; ya mutfakta ya da hizmetçilerin bölümünde bulunabilirlerdi.

Babam, "Anneniz bu akşam o sakallı adamla mutfakta yiyecek," derdi.

Bu konuda daha fazla nefes tüketmezdi.

Bütün bunlardan babamın eğlenceden hoşlanmadığı anlaşılmasın. İyi bir gün geçirmişse bazen yemekten sonra, "Haydi çocuklar, dans edelim," derdi. Evde dans ederek dolaşmayı severdi. Dört katlı büyük bir evimiz vardı.

Robdöşambrını giyip dans ederek beni ve ağabeylerimi kovalarken, biz de ondan kaçmak zorunda kalırdık. Çocuk gibi keyiften çığlıklar atardı, çünkü babamın bile mutlu olduğu zamanlar vardı.

Ve yaklaşık ayda bir kez de bizi pataklardı. Yanlış bir şey yaptığımızdan veya sarhoş olmasından dolayı değil, sadece hayatın ileride bize sunacağı dayaklara bizi hazırlamak amacıyla olduğunu söylerdi.

Bu pataklanmaları asla olumsuz bir şey olarak yaşamadım. Aslında bu da, ailece ettiğimiz dansların yanında baba ile oğulları arasındaki nadir yakınlaşma anlarından biriydi.

Bir Paskalya sabahı kahvaltı sırasında annem sordu: "Benim kaç çocuğum var?"

"Üç," diye yanıtladım.

Meyveli Paskalya kekine gözlerini dikmiş olan babam, "Bu üzümlü ekmek her yıl bir öncekinden daha iyi oluyor," dedi.

"Hayır," dedi Annem, "benim dört çocuğum var. Dördüncü nerede?"

Babam, "Annenize aldırmayın çocuklar, ilgi onun sağlığı için iyi değil. O burada yokmuş gibi davranın," dedi.

Daniel, "Bu aptal oyunu daha fazla oynamayacağım," dedi ve peçetesini yere fırlatarak ortadan kayboldu. Sonraki iki gün eve gelmedi ama babam, Pavel ve ben yerimizden kıpırdamadık.

Annem orada yokmuş gibi yaparak Paskalya kahvaltımızı işte böyle ettik.

Babam, "Bu üzümlü ekmek her geçen yıl daha iyi oluyor çocuklar, fark ettiniz mi? Bay Edwin için de birkaç dilim keselim," dedi.

Babamın şoförü Edwin'e bayramlarda, bazen de diğer günlerde yiyecek ve oyuncak verirdik.

Babam, hayat sigortası dışında herhangi bir şeyi hevesle düşünmüş müydü? Hayal bile edemem. Ama yine de ben doğmadan çok önceleri başka şeylerin hayalini kurduğunu biliyorum.

Saat on bir buçukta Eleonore'un sessizce aşağı indiğini duydum. Sülün onda her zaman hazımsızlık yapardı ama o, sülün yemediği zamanlarda da gece yarısı kediotu çözeltisi karıştırılmış birkaç bardak ılık süt içmek için bir sebep bulurdu.

Kalktım, babamın bana on sekizinci yaş günü hediyesi olarak verdiği terlikleri giydim ve hâlâ annemin piyanosunun durduğu odaya gittim.

Piyanonun başına oturup hayatım üzerine düşünmeye başladım.

Artık hayatta kendimi, annemin hissettiği gibi bir konuk olarak hissetmek istemiyordum; annem için hayat büyük ölçüde, zaten hepsine sahip olduğu bir avuç cazip erkekten ibaret olan ve ayakta yapılan bir karşılama töreniydi.

2

Dört Gül Kokteyl Salonu

Ertesi gün Dört Gül Kokteyl Salonuna tam zamanında vardım.

Bodrum katında bulunan bara girmek için beş basamak inmem gerekti. Karanlık bir köşede birisi akordeon çalıyordu.

Burası benim her zaman uzak durmaya çalıştığım yerlerdendi. Çok karanlık, çok boğucu. Havada yoğun bir ağır ağır kurumakta olan ıslak yağmurluk kokusu vardı.

Mica'yı hiçbir yerde göremedim. Barda oturdum ve ne sipariş edeceğimi bilemediğim için bir bardak su istedim. Pek fazla kimse yoktu, en fazla on kişi vardı. Gerçi daha erkendi, henüz kokteyl saati gelmemişti.

On beş dakika bekledim ve Mica'nın gelmeyeceğinden kuşkulanmaya başlamıştım ki barmaid bana bir *Irish coffee* uzattı ve köşede duran bir kadını işaret etti. "Bu şu köşedeki hanımdan," dedi.

Ancak o zaman kürksüz olarak Mica'yı tanıdım. Başında bir peruk vardı. Ayrıca yüzünü de farklı bir renge boyamıştı.

Mica akordeon çalıyordu. Parça bittiğinde bana bakarak küçük bir bardağı kaldırdı. Başımı salladım.

"Git yanına," dedi barmaid.

Mica'nın masasına gittim, titreyen elimde *Irish coffee*, yanına oturdum. Onun konuşmasını bekledim. Ama tek kelime etmedi. Mica, sanki çok yakında hayatındaki bu iki etkinlik ebediyen kendisine yasaklanacakmış gibi akordeon çalıp votka içmeyi sürdürdü.

Bir parça daha çaldıktan ve salonda bezgin bir alkış duyulduktan sonra, Mica akordeonu yanındaki sandalyeye koydu ve "Marek, sen saatle yaşayan bir adamsın," dedi.

Gülümsedim, eğer bir şeyle yaşıyorsam o da saatti.

Mica'nın soluk bir cildi ve merakla bakan gözleri vardı ve yüzme havuzu gibi kokuyordu, bir açık hava yüzme havuzunun yaz günlerindeki kokusu gibi.

"Bana bir içki almayacak mısın?"

"İçkin var sanmıştım."

"*Irish coffee* senin içindi."

Irish coffee bardağına, sonra da Mica'nın yanındaki sandalyede duran küçük bardağa baktım. Yarısı doluydu.

"Bir hanıma içki ısmarlamak hiç de kötü bir fikir değildir," dedi, "hanımın içkisi olsa bile. Ayrıca artık birbirimize adlarınızla hitap edelim. Her şey daha kolay olacak."

Her şeyi daha kolay yapacak şey neydi ki?

Elini sıkarak, "Marek," dedim, "tanıştığımıza memnun oldum."

Hafifçe gülümsedim. Yaşadığını hissetmek isteyen biri için birazcık tedirginlik duygusu kaçınılmazdır.

"Mica," dedi o da. "Şu sandalyeyi biraz yakınıma çeker misin, bacağımı üzerine koyabileyim. Kaskatı kesilmiş. Rutubetten diyorlar."

Sandalyeyi yaklaştırdım ve Mica sağ bacağını üzerine koydu.

Bacağına baktım; normal bir bacaktı, normal siyah külotlu çorap içinde bir bacak.

"Eh, bugün hava biraz rutubetli."

Aslında rutubeti fark etmemiştim ama karşımdaki bu tür şeyleri bilen birine benziyordu.

"Mesleğiniz bu mu?" dedim akordeonu işaret ederek.

Başını arkaya attı ve yüksek sesle güldü.

"Mesleğim mi, evet, buna mesleğim diyebiliriz. Ama birbirimize adlarımızla hitap edecektik, değil mi Marek?"

İlk kez karşılaştığımızda onun ne kadar şişman olduğunu fark etmemiştim. "Etine dolgun" demek kulağa daha hoş geliyor aslında.

Benim ailemde herkes iskelet gibi zayıftır.

Annemin göğüsleri büyüktü ama onlar bile zayıflığını gizleyemezdi. Babam bir keresinde, "Annenin hiç kalçası yok," demişti, "nasıl çocuk doğurabildiği benim için hep muammadır."

Şişmanlığı, özellikle kadınlarda, rahatlatıcı ve kucaklayıcı bulurum.

"Git bana bir şey getir," dedi Mica.

Beni başımdan ayağıma kadar süzdü, bir kere daha eğlenmiş gibiydi.

O gün kısa çizmelerimi giymiştim.

"Ne içmek istersin?"

"O bilir," dedi, barın arkasındaki kadını işaret ederek.

Orada, bir an için nasıl olup da bir bacağı kaskatı, yaşlanan bir akordeoncu kadının bana emirler yağdırmasına izin verdiğimi düşündüm, ama sonra fazla soru sormamam gerektiğini, çok fazla düşünmemem gerektiğini, elde edilecek ne varsa onu elde etmem gerektiğini fark ettim.

Yaşamının son döneminde annemin de kaskatı bir bacağı vardı. Onunla ilgili her şey kaskatıydı. Öyle ki, âşıklarının bazıları benimle yatmak isterdi. Ama asla ısrarcı olmadılar. Annem, sapkınlarının terbiyeli olmalarını isterdi.

"Deve, çölün gemisidir," derdi annem bana sıklıkla, "ama benim gemim aşktır." Bu, kesinlikle doğru değildi. Annemin gemisi kıskançlıktı. O, herkesi kıskandırabilme kapasitesine sahipti, postacıyı bile, çünkü bir anda sizin var olduğunuzu unutabilirdi. Siz onunla selamlaşmak üzere elinizi uzatmışken, o çoktan sizin hayatınızdan çıkıp gitmiş olurdu.

Barmaid, sineğe benzeyen küpeler takmıştı.

"Mica için," dedim ve herkesin onu adıyla bilmeyebileceğinden korkmuş gibi elimle onu işaret ettim.

Sesim çatallaşmıştı, iki hafta önce red mektubu aldığım yayıncıyla görüştüğüm zamanki gibi. Ama yayıncı bunun farkında bile değildi. Mektubu tamamen unutmuştu. Konuşmamızın sonunda ona kibarca hatırlattığımda ise, "Ah çocuğum, mektubun üzerinde benim imzam olması bir şey ifade etmez. O mektupları ben görmüyorum bile," dedi. Bundan sonra kazara bile olsa bir yayıncıyla karşı karşıya gelmedim.

"Bir *Irish coffee* daha?" diye sordu barmaid, küçük bir bardağa votka doldururken. Sek, buzsuz.

"Sadece normal kahve," dedim.

"Sahiden mi? İçine azıcık bir şey istemediğinden emin misin?"

Ne tuhaf diye düşündüm, bir insanın sineklere, büyütülmüş sineklere benzeyen küpeler takması.

"Hayır," dedim, "sadece kahve."

"Buralarda yenisin," dedi ve fincan tabağına bir kurabiye koydu.

Bu, ne soruydu ne de yorum, bir yargıydı; benim durumumun tanımıydı. Ben yirmi yıldan fazladır yeniydim ve yeniliğim hiç sona erecekmiş gibi görünmüyordu. Dikkat etmezsem yeni ölecektim.

Bir gece, ölümünden kısa bir süre önce annem, "Marek," dedi, "dikkat et kullanılmadan ölmeyesin."

"Ne demek istiyorsun anne?" diye sordum.

"İnsanların," dedi, "kullanılmaya ihtiyaçları vardır, aksi takdirde boşa yaşamış olurlar. Boş kalmamalıdırlar, anladın mı?"

Buzdolapları boş kalabilir, ama ya insanlar?

"Ben boş mu duruyorum?" diye sordum.

Ertesi sabah, o ve ben, yanımızda sekiz bavulla, dağlara tatile çıktık ve bütün o yıllar boyunca annemin kullanılmadan ölmemek için her şeyi yaptığını fark ettim ve bir gün "Kullanıldım, hem de nasıl," diye düşünerek ölebilmek için konuyla ilgilenme sırası şimdi bendeydi.

Annemin bir sevgilisi olduğunu ilk kez duyduğunda babam, oturduğu koltukta hayat sigortası poliçeleriyle ilgili zor bir problemle uğraşıyormuş gibi birkaç dakika tamamen hareketsiz kalmıştı. Ben kaç yaşındaydım o sırada? On bir mi, on iki mi? Öyle bir şey. Birden sordu babam, "Peki seni çıplak gördü mü?"

Annem gülmeye başladı, onu hiç böyle gülerken görmemiştik; Pavel, Daniel ve ben, annem sanki konser veriyormuş gibi durup onu izledik.

"Beni çıplak gördü mü ha?!" diye bağırdı, annemin hayatının en parlak anlarından biriydi herhalde.

Sonra babam haykırdı, "Hepiniz, yukarı!" ve bizi yukarı kadar kovaladı. Koşarken bir yandan da belinden kemerini çıkarıyordu. Bunu yapmakta çok ustaydı. Kemerini havada savurmaya başladı.

Bir ayağını öbürünün önüne atarak Mica'ya doğru yürüdüm.

Kahve fincandan taşarak tabağa döküldü, ellerim daha da kötü titremeye başladı.

Mica votkayı erkekler gibi, bense kahvemi küçük yudumlar alarak içtik. Mica'nın bir şey söylemesini bekliyordum; sabırsızlıkla, merakla ve benim ona uygun olmadığıma dair belli belirsiz bir tahminle...

Bardağını neredeyse tamamen boşalttığında, çenemin altından beni gıdıklayarak, "Kimse seni yemeyecek," dedi.

Bunu söylememeliydi.

On dokuzuncu yaş günümde babam bana bir çalı makası vermişti, kocaman bir çalı makası. Büyük bir bahçemiz vardı ama hiç çalıları

yoktu, bahçıvanımız haftada iki kez, paraya gereksinimi olduğunda daha da sık gelirdi. Babama, "Neden bana çalı makası verdin?" diye sormak istedim ama hiç sormadım, çünkü bir yanıt almayacağımı biliyordum. Çalı makasını odama koydum. Masamın altına. En azından eve hırsız girme ihtimaline karşı silahlanmıştım.

"Mica," dedim, bardağındaki son damlayı da içtiğini gördükten sonra, "Kaba olmak istemem ama beni buraya neden çağırdın?"

Hayatımızla ilgili bir şey yapmak için hepimizin birine ihtiyacımız olduğunu düşünmesi ne kadar gülünç, belki de Mica beni canı sıkıldığı, kendini eğlendirmek istediği için çağırmıştı. Bazı yaşlıca kadınlar gençlere düşkündür.

Mica gülmeye başladı, tıpkı ona mesleğinin akordeonculuk mu olduğunu sorduğum zamanki gibi.

Sandalyenin arkasından bir bavul çekip çıkardı. İçine akordeonu koyacak sandım ama o bavulu bana uzattı: "Al," dedi.

Bu, eski model kahverengi bir bavuldu, ezilmişti ve çiziklerle doluydu.

Birden babamın iş arkadaşlarıyla bu kokteyl salonuna gelme olasılığını düşünerek ürktüm. Belli belirsiz başını sallayarak neredeyse beni görmezden gelirdi. Ama üç gün sonra birden bire, "Dört Gül'de senin ne işin vardı?" diye soruverirdi.

İki başarılı ağabey, başarılı bir baba ve başarılı bir üvey anneye sahip olmanın kötü bir yanı yok, tek rahatsız edici şey, yapılan her karşılaştırmanın sizin dezavantajınıza olması ve uzun vadede insanların sizi koruma gereksinimi duyması; tıpkı ölümcül bir hastayı korumaları ve onun yanında hastalığın adını anmamaya çalışmaları gibi.

Aile toplandığı zaman, aynen o ölümcül hastalardan biriymişim gibi benim adımın anılmasından kaçınılırdı.

Babama göre başarının yerini hiçbir şey tutamazdı, Eleonore da, "Ben bir daktilo diplomasıyla başladım ve şimdi geldiğim yere bak Marek," derdi. Sonra da kitaplıkta duran *Yaşlı Kadınlar Nasıl Zengin Olur*'un diğer dillere çevrilmiş baskılarına işaret ederdi.

Ama şu anda Mica'nın yanında, kucağımda bir valizle oturuyorum.

"O kadar masum görünüyorsun ki," dedi Mica, "sanki az önce doğmuşsun gibi."

Valizi indirip yere koydum.

Sanki az önce doğmuş gibiyim öyle mi, ne biçim bir laf bu? Sırf sağlıklı bir cildim ve parlak saçlarım olduğu için benim bebek suratlı olduğumu mu düşünüyor?

"Gitmem gerek," dedim.

Mica bardağını dudaklarına götürdü, ama bardakta bir şey kalmamıştı.

Artık fonda bir Fransız şansonu çalıyordu, şarkıcının adını hatırlamaya çalıştım. Eskiden Fransızca derslerinde onun şansonlarını dinler ve sözlerini incelerdik. Ben, şansonlar dahil her şeyin analiz edildiği bir uluslararası okula gittim.

"Valizi de al," dedi Mica, "onu buraya spor olsun diye getirmedim."

Sesi birden çatallaşmıştı ve oldukça karanlık olmasına rağmen burnunun üzerindeki delikleri belirgin biçimde görebiliyordum. Yüzünü bana ne kadar yaklaştırdığını anlayın.

Barmaid'e baktım, barın üzerine dayanmış boşluğa bakıyordu; o anda babamın bütün paralarını ve Eleonore'un bütün paralarını ve kullanılmadan ölen insanları düşündüm.

"Özür dilerim," dedim, "ama sizden armağan kabul edemem."

Kaşığımla kahveyi yersiz bir şekilde karıştırdım. Kahveme şeker ve krema koymamıştım, zaten soğumuştu.

"Merak etme," dedi Mica, "bunlar armağan değil."

O sırada kapı açıldı ve salona iki adam girdi.

"Valizi al," dedi Mica, "içindekiler armağan değil, annenin eşyaları."

İki adam bir masaya yerleşti. Birinin elinde bir dosyaya konmuş bir deste kağıt vardı ve ben adamların çoraplarına odaklanmaya çalıştım. İkisi de desenli çoraplar giymişti.

"Oraya gidince bana da bir içki söyle," dedi Mica.

Kulaklarında sinekler olan barmaid, ben daha bir şey söylemeden bir bardağa votka doldurdu.

Bardağı alıp gidecektim ama kadın elini elimin üzerine koydu.

Eli güçlü ve sıcaktı. Benimkilerin çoğu zaman olduğu gibi nemli değildi. Babamın elleri de genellikle nemlidir.

"Mica inanılmazdır," dedi.

"Evet," dedim, "inanılmaz." Sesim çatallaşmıştı.

"Biraz daha kahve ister misin?"

Başımı salladım. Bu kadının soruları emirdi.

Bir fincan tabağı barın üzerine kuvvetlice koydu.

Hareketlerini gözlemeye başladım.

Barmaid, neyin peşinde olduğunu bilen bir kadın edasıyla hareket ediyordu.

Hesabı ödemek için yanına gittiğimde, "Rom katılmış sıcak çikolata, denedin mi hiç?" dedi. Sonra da sanki söylediklerini hiçbir zaman anlamayacakmışım gibi güldü.

3

Otto, Oda da Kiralıyor

Masaya geri döndüğümde, bir adam Mica'nın yanına oturmuştu. Başında şapka olan küçük bir adamdı. Şu İngiliz şapkalarından takıyordu. Viyana'da kimse giymezdi o şapkalardan.

Yanakları çöküktü. Ağzı ise ince bir çizgi gibiydi.

"Marek," dedi Mica, "bu, Otto."

Bardakları masaya koydum ve adamın elini sıktım.

Bileğinde mücevherler vardı.

Ayrıca boynuna da mücevher takmıştı.

Ayakta durduğum için Mica, "Otursana Marek," dedi, "biz insanlara aşağıdan bakmayı sevmeyiz."

Başka masadan bir sandalye çektim.

"Otto heykel yapar," dedi Mica.

Başımı salladım.

Otto'nun kendisi tek kelime etmedi. Bana dikkatle bakıyordu.

Yanında içi sebze dolu plastik bir poşet vardı.

Bir kokteyl salonuna elimde sebze dolu plastik bir poşetle asla girmezdim. Utanç, bedenimin üzerinde yüzdüğü mantardı. Annem, utanma nedir bilmeyen adamlardan hoşlanırdı, özellikle de yoksul ve sanatçı iseler... Yalnızca zengin sanatçıların utancı bilmeleri gerekir, çünkü para utanç üretir.

Sebzeleri gördüğümde, eve gitme zamanının geldiğini anladım. Babam ve Eleonore akşam yemeğine oturmuş olmalıydılar; Eleonore, "Oğlan mutsuz, yaptığı her şeyden bunu anlayabilirsin. Hâlâ bir kız arkadaşı yok mu?" demiştir.

Babam bir şey demezdi, çünkü ona göre mutsuzluk, henüz aşısı bulunamamış bir hastalıktı. Ayrıca, mutsuzluktan söz etmek şeytanın adını anmakla eşdeğerliydi.

Otto ağır hareketlerle, iç cebinden bir sigara paketi çıkardı.

"Otto aynı zamanda oda kiralıyor," dedi Mica.

Yine başımı salladım.

Otto heykel yapar, Otto oda kiralar; bunlar, insanın karşılık olarak yalnızca başını sallayabileceği bilgilerdir. Orada söyleyeceğim her sözcük yanlış yorumlanabilirdi.

Çoraplarını incelediğim adamlardan biri yüksek sesle birkaç kez küfretti; akordeon çantası olmayan valize göz attım.

"Gerçekten gitmeliyim," dedim.

Otto sigarasından bir nefes çekti. Gözlerimi, ağzından yavaşça salıverdiği dumana diktim.

Kazağının üzerine takılmış bir broş vardı. Kuyruğunda küçük pırlantalar olan gümüş bir uçak.

"Evlilik bir hapishanedir," dedi Otto ağır ağır.

"Onu yemeğe bekliyorlar," dedi Mica.

"Neler yapıyorsun," diye sordu Otto, "hayatla ilgili?"

"Okula gidiyorum," dedim "ve özel öğretmenlik yapıyorum."

Otto gülümsedi. "Özel öğretmenlik" sözü hoşuna gitmiş gibiydi.

O zaman fark ettim, kulaklarında da mücevherler vardı. Dudakları öyle inceydi ki, sanki hiç yokmuş gibi duruyordu. Bana beklentiyle bakıyordu. Mica, "Otto, oğlanı ürkütme," dedi.

Ayağa kalkıp bara yürümek üzereyken Otto, "Sen ödeme Marek, bana bırak," dedi.

Tanımlayamadığım hafif bir aksanı vardı. Sesi çatallıydı. Konuş mak için çaba harcıyor gibiydi.

Alışkanlıkla, yetiştirilişimin bir belirtisi olarak sandalyemi masaya doğru ittim. Sebzelerle dolu olan poşet devrildi. Hemen o anda eğilip yerden limon, armut, erik ve yeşil soğanları toplamaya başladım.

Mica güldü.

Dört Gül'ün müşterileri bana bakıyordu.

Bağırarak küfreden adam bile sessizleşmişti.

"Özür dilerim," dedim, "özür dilerim."

"Önemli değil," dedi Mica, "Otto her şeyi çok iyi yıkar."

Eriklerden iki tanesi salonun öbür ucuna yuvarlanıp epeyce berelenmişti. Zararı ödemeyi önerdim ve Mica buna, "Sen aşırı zarif bir gençsin!" diye karşılık verdi.

"Bavulda ne var, söylesene," dedim, her şeyi toplayıp Otto'nun poşetine doldurduktan sonra.

Otto, yardım etmek için parmağını bile kıpırdatmadı. Mica da öyle. Gerçi ikisi de yaşlıydı, belki ikisinin de bacakları kaskatıdır.

"Giysiler," dedi Mica.

Gülümsedim, başka ne olabilirdi ki? Birkaç istisna dışında bavullarda giysiler olur. Bazı bavullarda ise iskeletler bulunur.

"Güzelce yıkanıp ütülendiler," dedi Mica.

"Onları ütülediğiniz için ne kadar düşüncelisiniz efendim," dediğimi duydum.

Verecekleri yanıtlardan ve kaba davranıyor olmaktan duyduğum korkuyla başka soru sormamaya çalıştım. Annem belki de gardırobunun yarısını yoksul bir sanatçıya bırakmış, o da birkaç yıl sonra hepsini geri vermeye karar vermişti. Yoksa hiç ev temizlemeyen ve giysileri şimdi bulan bir sanatçı mıydı bu?

"Birbirimize adımızla hitap etme konusunda anlaşmıştık Marek. Bana her efendim deyişinde kendimi çok yaşlı hissediyorum. İstersen onları senin için satabilirim."

"Ne?"

"Giysileri."

"Hayır," dedim, "buna gerek yok."

Bir telefon çaldı ve barmaid cevapladı. Onun arayana terslendiğini duydum. Onun mesleğinde sık sık insanları terslemek gerekebilir. Belki de bana uygun meslek buydu; Pavel her zaman insanları terslemeyi ve kendimi savunmayı öğrenmem gerektiğini söylemiştir.

"Otto seninle tanışmayı çok istiyordu," dedi Mica, "işte tanışmış oldu."

Önce Mica'nın, sonra Otto'nun ellerini sıktım. Daha sonra da bavulu alıp Dört Gül'den çıktım.

4

Innsbrucklu Inge

Domates çorbası servisi yapılmıştı bile.

Haftada üç kez domates çorbası içerdik, çünkü babam domates çorbasını severdi.

Holde hizmetçiyle karşılaştım.

Elinde ekmek sepeti vardı ve gülümsüyordu.

Bir zamanlar birisi ona gülümsemesi gerektiğini öğretmişti ve o da hep gülümserdi. Birini gördüğü anda gülümsemeye başlardı.

"Birazdan yanlarında olacağını söyle," dedim.

"Yardım edebileceğim bir şey var mı?"

"Hayır."

Elimde bavulla yukarı koştum. Bavulu dolaplardan birine tıkmaya çalıştım ama sığmayınca yatağımın altına ittim.

Aynada kendime bir göz atıp sakin bir şekilde aşağı indim.

Babam bana rahatsız bir ifadeyle baktı ama ben onun bakışlarını görmezden gelip çabucak çorbamı içtim.

"Birisi ona, bir dahaki sefere daha az kırmızıbiber koymasını söylemeli," dedi Eleonore.

Babam, kâsesindeki son çorba damlalarını neredeyse çıt çıkarmadan kaşığıyla aldı ve "Ben bir tat almadım," dedi.

"Domates çorbasına kırmızıbiber konmaz," dedi Eleonore sert bir şekilde.

Hizmetçi tabaklarımızı toplarken, "Bay Marek bugün yakışıklı görünüyor, değil mi?" dedi.

Kanıtları alelacele yok eden suçlular misali, yatağımın altına tıktığım bavulu düşündüm.

Gülümsedim. Eleonore, "Evet, dünden çok daha iyi görünüyor," dedi.

Hizmetçimiz neşe kaynağıydı, belli sınırları asla aşmadığı için babam ve Eleonore tarafından hoş görülürdü.

Her şeyi fark ederdi hizmetçimiz; pantolon paçalarındaki ufacık bir lekeyi veya kanepe üzerindeki bir kırıntıyı bile... Ama onun dünyasında neden ve etki yoktu. Olsalar bile o bunlarla ilgilenmezdi.

Babamın, başarının yerini hiçbir şey tutmaz şeklindeki kanununu sınırlamayı başarmıştı, öte yandan konu hizmetçiler ise babamın başarı tanımı değişiyor da olabilirdi.

Çevresindeki herkesi zorlayan babam, "Öbür dünyada ödüllendirileceğinizi düşünmeyin; ödül bekleyen herkes bunun için şimdi çalışmalı ve hak etmeli," diyen babam, tırmanmaya devam etmek ve denemekten vazgeçmemek gerektiğinde hep ısrarcı olan babam, hizmetçiye hiç karışmadı. Onun hiçbir şey yapması gerekmiyordu, olduğu gibi ve olduğu yerde kalabilirdi.

Neredeyse yirmi beş yıldır bizimle birlikteydi, kocası ve çocuğu yoktu, her yıl maaşına zam yapılır ve yüklü bir Noel ikramiyesi verilirdi. Halinden memnun görünürdü.

İzin günlerinde ender olarak belli kahvelerde erkeklerle görülürdü ama kendi hayatı hakkında, bizimki hakkında olduğundan daha ketumdu, sanki böyle bir şey mümkünmüş gibi.

Bir keresinde, ben daha küçük bir çocukken, bizim evde "trajik durum" olarak adlandırılan bir şey gelmişti başına. Kimse bu konuyla ilgili konuşmamış, ben de, benim gözümdeki neredeyse ilahi diyebileceğim konumunu kaybetmesin diye hiç soru sormamıştım.

Babam ve hizmetçi, bir gün içinde bazen altı sözcükten fazla konuşmadıkları halde, aralarında çarpıcı bir uyum gelişmişti. Babama sabahları ceketini uzatırken veya "Çok hızlı içmeyin Bay van der Jagt, sıcak kahve boğazınızı yakar," diye uyardığında bana bir anneyi hatırlatırdı, kitaplarda ve filmlerde rastladıklarımıza benzeyen bir anneyi.

Kuzu masaya getirilmişti.

"Siz kesip dağıtır mısınız, ben mi yapayım?" diye sordu hizmetçi.

Babam, "Ben yaparım," dedi.

"Kuzu nefis," dedi Eleonore. Bu kuzunun mükemmel bir günü taçlandıracağı düşüncesini onunla paylaştığım umuduyla belki de mutlu bir ifadeyle bana baktı.

Ben annemin yirmi dördüncü yaşından biraz önce yapılmış kocaman portresine bakarken babam ağır ağır kuzuyu parçaladı. Bu

portrenin yemek odasından kaldırılmasını önermiştim. "Yemek yerken ona bakmak zorunda değiliz, değil mi?" demiştim.

Babam için konu tartışmaya kapalıydı.

"Bir sanat çalışması olarak estetik değil," dedim.

"O bir sanat çalışması değil, o senin annen," diye yanıtladı babam.

Eleonore da annemin resminin kaldırılmasının saygısızlık olduğunu düşünmüştü. "Beni hiç rahatsız etmiyor," dedi, "bence güzel bir tablo. Ona bakmak bana asla anneni hatırlatmıyor."

Sonra birden, bu kadar dürüst konuştuğu için şoka girmiş gibi susuverdi.

"Bir dilim," dedim, "benim için yeterli."

Babam başını kaldırıp baktı, sonra gözlerini tekrar elindeki çatal ve kepçeyle tuttuğu et parçasına çevirerek, bunda tartışacak bir şey bulmuyormuş gibi, çok hafif bir şekilde omuz silkti.

İştahsızlık onun için bir lanetti.

Eleonore ve babam ikişer dilim aldılar.

"Eleonore'un kitabı," dedi babam, "bugün Romanya'da satışa çıktı, inanılmaz. Şimdi başlangıçta kuşkulu olan bütün o yayıncıları düşünüyorum da..."

Başımı önüme eğdim. Eleonore adeta ışıldadı. "Tam hedeften vurdum," dedi, "hiç bilmeden, oluverdi işte."

Başuçlarında İncil gibi Eleonore'un kitabı, zengin olmak için şu anda umutsuz girişimlerde bulunan tüm dünya üzerindeki yaşlı kadınları düşündüm.

Eleonore ağzındaki lokmayı yutup dudaklarını silerek, "Bir de, iki yıl önce yazıp yazamayacağımı bile bilmediğimi düşünün," dedi.

Başımı daha da eğdim. Babam hepimize biraz daha madensuyu doldurdu.

"Yayınevinin idari müdürü bana dedi ki," diye heyecanla devam etti, "Eleonore, sen şu edebi yazarlardan daha iyi yazıyorsun, gramerin kusursuz."

Başımı artık daha fazla eğemedim. "Eleonore," dedim bir yandan önümdeki et parçasını incelerken, "edebiyat gramer demek değildir, değil mi?"

Eleonore dudaklarını peçeteye sildi ve sanki geride bıraktığı izlere geri dönmek ister gibi lekelere baktı.

"Ben sadece idari müdürün bana söylediklerini tekrarlıyorum ve

eminim o da ne dediğini bilen biri. Benim, unutulmuş bir kuşağın sözcüsü olduğumu söyledi."

Babam ayağa kalkıp müzik açtı. Mozart'ın "Requiem"i. Babamın dünyasında Mozart, başarının yücut bulmuş şekli; dini imanı başkalarının başaramadığını başarmak olanların kurtarıcısı.

"Fer, nasıl buldun?" diye sordu Eleonore. "Unutulmuş bir kuşağın sözcüsü!"

Babam yanıt vermedi. Gözleri kapalıydı.

"Hangi kuşağın sözcüsü?" diye sordum başımı kaldırmadan; babamın bunu yapmamdan nefret ettiğini bildiğim halde. Her akşam en az beş kere, "Başını önüne düşürme Marek, patates çuvalı değil o. İnsanlarla konuşurken yüzlerine cesaretle bak."

"Yaşlı, bekâr kadınların sözcüsü," dedi Eleonore ve babama baktı. Onun ise gözleri halen sıkıca kapalıydı. Müziği dinliyordu. Babam tartışmaları sevmezdi. En azından, anlamsız şiddetin özellikle bayağı bir biçimi olarak gördüğü anlamsız tartışmaları, hele bir de aile ortamındaysa hiç sevmezdi.

"Ama sen bekâr değilsin ki," dedim.

"Yazmaya başladığımda bekârdım, genç değildim ve kadındım; toplum bana Zenciymişim gibi davrandı. Kadınlardan aldığım mektupları okumalısın, özgüvenlerini kazandıkları için bana teşekkür eden kadınların mektuplarını..."

Babam gözlerini açtı ve yeniden kapattı. O bu tür sözcükleri sevmezdi; toplum, özgüven, Zenci türünden sözcükleri. Eleonore'un tabağı boşalmıştı. Kimse bir şey demedi ve o tekrar konuşmaya başladı. "İdari müdür, Eleonore dedi, sen en çok kişisel yazdığın zaman başarılı oluyorsun."

Yüzümüze bir tokat daha indi. İdari müdür, Eleonore'un idoluydü. Kovboy çizmeleri giyen bu adam, Eleonore'unki gibi kitaplar basarak para kazanmıştı; arada sırada büyük günlük gazetelerin kitap sayfalarında iyi eleştiri alan bir kitap yayınladığı da olurdu ama bu kitaplar pek satmazdı. Eleonore'u kendisinin keşfettiğini ileri sürerdi.

"Doğru," dedi Eleonore, "idari müdür, hikâye yazmayı denemelisin Eleonore, dedi."

İnsanların bir duvarla tenis oynadıkları gibi Eleonore da konuşmayı duvara karşı sürdürdü. Hiçbir yanıta ihtiyacı yoktu, kendi sözlerinin ona geri dönüp gelmeleri onun için fazlasıyla yeterliydi.

Bir zamanlar her şeyin bana annemi anımsattığı bu evde, artık *Kadınlar Hangi Yaşta Zengin Olur* ile karşılaşmadan tek adım atamıyordum. Ayrıca bu kitap kesinlikle de son olmayacaktı. Kimse onu durdurmazsa tanrı bilir başka ne gibi kitaplar attıracaktı Eleonore.

Hizmetçi içeri girdi.

"Bay Marek," dedi, "rahatsız ettiğim için özür dilerim ama telefonda sizi arayan biri var."

Babam gözlerini açtı. Telefon onun kırılgan armonisini bozmuştu.

Babam telefonla aranmaktan nefret ederdi; saat altıdan sonraki aramalar ise ona göre barbarcaydı.

Herkes bir kitapsa eğer, babam en azından yedi ciltlik bir yönergeler rehberiydi.

"Özür dilerim," dedim.

Öbür odaya geçtim. Daha sonra mutfağa gitmediğim için pişman olacaktım. Yemek odasıyla aramdaki sürgülü kapılar açıktı ve babamla Eleonore'un sohbeti de beni duymalarını engelleyecek kadar canlı değildi.

Ahizeyi alıp, "Marek van der Jagt," dedim.

"Seni yemekte rahatsız etmedim umarım?"

"Pek değil."

"Sana bavulu geri almak istediğimi söylemeyi tamamen unutmuşum."

Bir an donup kaldım.

"Hepsini mi geri istiyorsun?"

"Yalnızca bavulu," dedi Mica ve devam etti, "ayrıca acelesi de yok."

"İyi," dedim, "benim açımdan sorun yok gibi görünüyor."

"Belki bu hafta Dört Gül'e getirebilirsin. Yarın saat dört nasıl?"

"Kitabı yarın getiririm," dedim. "Notlarımı o zamana kadar bitiririm."

"Yalnız değilsin demek?" diye sordu Mica.

"Hayır," dedim, "bana göre pek zor bir konu da değil zaten."

"Öyleyse yarın görüşmek üzere."

"Tamam, yarın görüşürüz."

Masaya geri döndüm ve peçetemi tekrar önüme koydum.

Kimse arayanla ilgili bir şey sormadı.

Babam ağzını özenle silip, "Bahsettiğim kız, hani şu kredi sigortasında çalışan, bu akşam saat dokuzda kahve içmeye geliyor. Sen de burada olursan memnun olurum. Adı Inge," dedi.

"Ne hoş bir isim," dedi Eleonore. "Ne kadar yumuşak bir tınısı var."

Duvardaki tabloya göz attım. Annem bir odalığa benziyordu.

Çevresinde çeşit çeşit tüyler vardı.

Hizmetçi ananas getirdi.

"Aynı zamanda çok da zeki" dedi Eleonore.

"Ne?" diye sordum.

"Inge," dedi Eleonore. "Bazı isimler kulağa diğerlerinden çok daha zeki gelir."

Babam kaşlarını kaldırdı. Kendini kontrol etmek istediği zamanlarda yaptığı gibi ellerini çıtırdattı. Annem bu hareketinden nefret ederdi.

"Bu çok saçma Eleonore. İsimler zeki değildir. Belki insanlar, o da çok ender." Babam o tuhaf kahkahasıyla güldü. Öksürüğe, boğuluyormuş gibi bir sese çok benzeyen bir gülüş.

Ertesi gün saat dörtte Max ile randevum olduğunu hatırladım. Max on altı yaşındaydı. Az bir ücret karşılığı haftada üç kez, bazen daha fazla, onun evine giderdim.

Hiçbir zaman randevularımı karıştırmazdım, son derece titizdim bu konuda. Bir eğitmen titiz olmalıdır. Küçük hatalar büyük panikler yaratabilir. Max'i yüzüstü bırakamazdım. Max ve annesi bana güveniyorlardı ve belki de bana halen güvenen bir tek onlar kalmıştı. Bana güvenildiğini, ihtiyaç duyulduğunu görmek başlangıçta bana hayatta körü körüne ve içgüdüsel bir güven sağlayabilir gibi gelmişti. Ta ki başlangıçta çok keyif veren bir duygu olan ihtiyaç duyulma hissinin bir baskı, bir yük, sizin asla sesli olarak ifade etmediğiniz ama bir şekilde açıkça verilmiş bir söze dönene, sizi ağır ağır yozlaştırana kadar...

Profesör Hirschfeld, hayatta körü körüne ve içgüdüsel güven duygusuna olan ihtiyaçtan bahsederek, bu güvenin kaybolması halinde neler olabileceğini anlatmıştı. Profesör Hirschfeld ile sık sık suçlular ve felsefe hakkında konuşurduk.

"Neler düşünüyorsun, Marek?" dedi Eleonore.

Mica'yı da yüzüstü bırakamazdım; annemin giysilerini bir bavul içinde saklamış olan biri bavulunu geri almayı hak ediyordu.

Babam ayağa kalktı, yemek sona ermişti ve hepimiz onu izleyerek odadan çıktık. Henüz saat dokuz olmamıştı ama babam oturmak üzere salona yöneldi.

Konuklar gelmeden hazırlanınayı severdi. Eleonore da meditasyon yaparak ya da sessiz durarak, sonuçta o da bir nevi meditasyon olabilir, babamın yanına oturdu.

Babam, beni birçok, toplamda sekiz kadınla tanıştırmıştı. Hemen hemen tamamı sigorta şirketinde çalışıyordu. Babam hayatı, kusurlu bir buluş olduğu kanıtlanmış bir şey olarak görürdü ve ona göre hem buluşun hem de buluşu yapanın sessizlikle cezalandırılması gerekirdi. Bu hayattan sonra gelen her şey, daha da büyük kusurlar olacağının kanıtıydı. İlginçtir ki günün düzeni telaş üzerineydi. Hayat diye bilinen kusurlu keşfin içinde yer almaya bir kez zorlandıktan sonra, artık geri dönüş yoktu.

"Ben gidip kendime biraz çekidüzen vereyim," dedim.

Önce tuvalete gittim, ellerimi yıkayıp saçlarımı taradım, sonra da yukarı çıkıp, yatağımın altından bavulu dışarı çıkardım.

Bavulun üzerine, üstünde okunaksız yazılar olan çıkartmalar yapıştırılmıştı.

Hizmetçinin, yatakları hazırlamak üzere yukarı çıktığını duydum.

Bavul, adeta kumlu bir yolda uzun süre yağmur altında bırakılmış gibi kir içindeydi.

Bir an için, içinde annemin giysilerinin olmadığı ihtimali geçti aklımdan. Belki bir hata yapılmıştı; o ana kadar Mica ile olan deneyimimin ışığında kasıtlı diyebileceğim bir hata.

Bavulun üç kilidi vardı.

Birisi kapıyı tıklattı.

"Marek," diye seslendi hizmetçi.

"Girme," dedim, "çıplağım."

Ses çıkarmadan uzaklaştı.

Üç kilidin hepsi aynı kolaylıkla açıldı.

En üstteki giysi, bir gece elbisesiydi ve gerçekten anneme aitti. Kumaşı tanımıştım.

Böyle elbiseler giyen pek fazla kimse yoktu.

Bavuldaki diğer giysilerin de çoğu tanıdıktı. Hepsi ütülenip düzgün bir şekilde katlanmıştı, tıpkı Mica'nın söylediği gibi.

Giysileri kokladım, ama burnuma bir koku gelmedi. Burnumu kumaşa ne kadar gömsem de hiçbir koku alamadım; hafif kimyasal

bir koku var gibiydi ama bu benim hayal gücümden de kaynaklanıyor olabilirdi.

Giysileri bavuldan çıkarmayı düşündüm bir an, ama sonra aynı düzgünlükte katlayamayacağımı fark ettim. Sanki bu giysilerin durumuyla ilgili çok hayati bir şey varmış gibiydi.

Kapı çalındı, aşağı koşturdum. Inge'yi karşılamak üzere zamanında salonda olmalıydım.

Inge iriydi. Onu daha da iri gösteren ayakkabılar giymişti. Kimse onu zayıflıkla suçlayamazdı.

Dördümüz salonda oturduk ve Inge bol bol konuştu.

Sarı saçlıydı ama saçlarının arasına kırmızı bir şeyler eklemişti ve bu da saçlarının bir kısmını pembe, bir kısmını mor gösteriyordu.

Al yanaklıydı ama itici değildi.

"Viyana'da çok uzun zamandır yaşamıyorum, aslen Innsbruck luyum," dedi.

"Innsbruck ha," dedi Eleonore, "oraya sık sık gideriz."

Babam şekerleme tabağını uzatarak, "Al Inge," dedi, "bunlar Viyana'nın en güzel şekerlemeleridir. Hatta belki de tüm Avusturya'nın..."

Inge bir şekerleme aldı ve peçetesinin üzerine koydu, bana dönerek, "Ya sen, felsefe okuduğunu duydum?" dedi.

Bacak bacak üstüne attı. Onunkiler gibi yüksek topuklu ayakkabılarla yürüyen herkese hayranlık duyardım.

Benim yerime Eleonore cevap verdi, "O çok parlaktır; Schopenhauer hakkında yazdıklarını hepimiz okuduk."

"Hegel," dedim. "Onun, *Einleitung zur Phänomenologie des Geistes** başlıklı metninin yorumu üzerine bir yorumdu, önemli bir şey değil aslında."

Evin içinde bir yerde, bir saatin çanı çaldı.

Babam, sehpanın üzerinden kahve fincanını almak üzere eğildi.

"Eleonore da yazıyor," dedi babam, bu duyuruyu yapmak canını yakıyormuş gibi yüzünü ekşiterek. Ama sonra, diğer bütün duyurular muhtemelen ona daha fazla acı verdi.

Bense Inge'nin topuklarına odaklanmıştım ve birden onu, baba-

---

* (Alın.) Tinin Fenomenolojisine Giriş—e.n.

nın bana verdiği çalı makasını kullanırken gördüm. Gülleri budu-yor ve bir yandan da şarkı söylüyordu.

"Arada sırada şarkı söyler misiniz?" diye sordum aniden.

Biraz kıkırdadı.

Babam boğazını temizledi.

"Yalnızca kilisede," dedi Inge, "ama orada da pek sık değil."

"Biz de pek sık şarkı söylemeyiz," dedi Eleonore. Babam, "Ayrıca kiliseye de pek gitmeyiz," diye ekledi.

Babamın kiliseye karşı bir hınzı vardı.

Inge öne doğru eğildi. Bana baktı. İncelendiğim hissine kapıldım. Sonra onunla sokakta yürüdüğümüzü, yalpaladığını, bana tutunduğunu ve düşüşüyle beni de, Viyana'nın bir banliyösünde yerde yatana kadar aşağı çektiğini hayal ettim. Çevre bana yabancıydı. Ona şarkı söyleyip söylemediğini sorduğum zamanki gibi yine biraz kıkırdadı. Dudaklarını benimkilere bastırdı, nefessiz kalmıştım.

"Annesine mi, size mi daha çok benziyor?" diye sordu Inge.

Herkes bana baktı.

Benimle annem babam arasındaki benzerlik araştırıldı ama ne babam ne de üvey annem bir şey söyledi. Eleonore özellikle onun standartlarına göre şaşırtıcı denebilecek yoğunlukta bana baktı ve birden, "Marek," dedi, "Kaşlarını uçlardan almıyorsun değil mi?" diye sordu.

Görünmez olmak için bir kişi ne kadar önüne eğilebilir ki?

"Marek?"

"Birazcık," diye fısıldadım.

"Bunun kaşlarının daha hızlı büyümesine yol açacağını bilmiyor musun? Uçlardan alınınca daha çabuk uzarlar."

Üzerimize çöken ve en az bir dakika süren sessizlik süresince eminim herkes kaşları ve özellikle de benim kaşlarımı düşündü.

"Bence karınıza daha çok benziyor," dedi Inge, "gerçi onu hiç tanımadım ama onun da böyle güzel saçları varmış."

Babama bakışını izledim ve gözlerinde benden daha çok babamdan hoşlandığını gördüm. Daha önce de olmuştu, benimle tanıştırmak için eve getirdiği kızlar ona daha çok ilgi duymuştu. Belki de başarının yerini tutacak hiçbir şeyin olmadığı bir dünyaydı onların ilgisini çeken. Böyle bir dünya erotizmle kaynıyor olmalıydı.

"Uykusuzluk çekiyorum," dedi Inge. Ve kısa bir aradan sonra, "Artık gitsem iyi olacak galiba," dedi.

Ama yerinden kalkmadı. Sadece üst üste attığı bacaklarının yerlerini değiştirdi. Van der Jagt ailesinin geri kalan üyeleri, üçüncü ve dördüncü şekerlemeler arası beliren bu ani çıkışla şaşkın bir şekilde ona bakakaldı.

Inge yalnızca uykusuzluktan değil onun sakin oturmasını engelleyen bir sorun da yaşıyordu.

Eleonore etrafa bakındı, sessizliğin hepimiz üzerindeki ağırlığının arttığını görünce, "Ayakkabılarını beğendim," dedim.

Bacaklar yeniden yer değiştirdi.

"Ah, yeni aldım," dedi Inge.

Sırtını kamburlaştırdı ve bu hareketiyle göğüsleri ortaya çıktı, bu görünüşü bana süslü, geniş ve süslü bir bahçeye yerleştirilmiş bir heykeli hatırlattı. Bu heykellerin üzerinde yosun ürerdi ve bazıları kuş pisliğiyle kaplı olurdu.

"Demek yazıyorsunuz," dedi Inge. Bir an için benimle konuştuğunu sandım.

Eleonore canlandı. "Doğru."

"Sorumu mazur görürseniz, ne yazıyorsunuz?"

"*Yaşlı Kadınlar Nasıl Zengin Olur.* Size bir kopyasını getireyim. Sizin olabilir. Anne babanız sevecektir. Fer, bunu söylemeye hakkım var değil mi?"

"Senin her şeyi yapmaya hakkın var Eleonore," dedi babam.

Bu düşünceyi daha ileri götürmeden Eleonore odadan geniş adımlarla çıktı.

"Annem babam pek fazla okumazlar," dedi Inge.

"Hayır," dedi babam.

"Annemin migreni var."

"Bol bol dinlenme," dedi babam "ve karanlık odalar."

"Siz de biliyorsunuz."

Babam güldü. Ya da öksürdü. Ya da aynı anda ikisini de yaptı. Elleriyle, "Benim sırtımı sıvazlama," anlamına gelebilecek, ama aynı zamanda da "Ne diyorsun, migren hakkında bilmediğim yoktur," diye de anlaşılabilecek bir savuşturma hareketi yaptı.

Eğer ölümden sonra hayat varsa babam mutlaka sağır-dilsiz olarak geri gelirdi.

Eleonore elinde *Yaşlı Kadınlar Nasıl Zengin Olur* kitabının bir kopyasıyla geri döndü.

"İşte," dedi Inge'ye, "anne babanıza verin, imzaladım da." İlk kez Eleonore'un yüzündeki kararlılığı fark ettim; ondan yaşamını ya da zenginliğini kimsenin almasına izin vermeye niyeti olmayan zengin ve yaşlı birinin kararlılığını. İlk kez Eleonore'un içindeki erkeği gördüm. İyi bir erkek değildi.

Inge kitabın yapraklarını karıştırdı. Eleonore bekledi, babam Inge'yi izledi ve hizmetçi, elinde bir kâse daha şekerleme ile kapıda göründü.

Onu gören babam eliyle işaret etti ve hizmetçi sessizce kayboldu. Biraz sonra da elinde Inge'nin paltosuyla geri geldi.

Hepimiz ayağa kalktık.

Ben yine içinde annemin ütülenmiş giysileri olan bavulu, Mica'yı ve hiç âdetim olmadığı halde yapmış olduğum çifte randevuyu düşündüm. Mica ile buluşmamı iptal etmeliydim, ama nasıl? Ona nasıl ulaşabilirdim?

Birden Inge gelip önümde durarak elini uzattı.

"Hoşça kal Marek," dedi, "seninle tanışmak çok hoştu. Umarım yakında yine görüşürüz. Nasılsa ayakkabı konusunda zevklerimiz aynı."

Otomatik olarak aşağı baktım. Ayakkabıları daha yakınımdaydı.

"Dünyada ayakkabılardan başka şeyler de var," dedi babam.

Babam sonra üç kere öksürdü ve hizmetçi, Inge'yi gereken hızla geçirmesi gerektiğini anladı.

5

İlginç Bir Adam

Kapıyı Max'in annesi açtı.

Her zamanki gibi beş dakika erken gelmiştim. Beni mutfağa alıp çay yaptı.

"Bugün biraz erken çıkmam gerekiyor," dedim.

Yüzü gölgelendi.

"Ama haftaya bir kez fazladan gelebilirim."

Mutfak dolabının kapağı hırsla açıldı, mutfağı tarçın kokusu sardı.

"Tabii ki ücretsiz," diye ekledim gülümseyerek.

"Son zamanlarda pek iyi değil," dedi Max'in annesi. Adı Bayan Blumenthal olduğu halde onu hiç adıyla anmazdım. Ona Trude dememi isterdi.

Ama öyle de demezdim.

"Son zamanlarda," dedim dalgın bir şekilde, "epeyce yol katettiğimizi düşünüyorum."

Pencerenin dışındaki yapraksız bir ağaca baktım.

Mutfakların çoğu kasvetlidir ama Max'in annesininki gördüğüm en kasvetli mutfaktı. Tarçın kokmadığı zamanlar sosis kokardı.

"Bilmiyorum," dedi, "bilemiyorum, son zamanlarda pek iyi gitmiyor."

O öğleden sonra saçlarını açık bırakmıştı.

Kötü günlerinde saçları sosis kokardı.

Bugün kötü gününde değildi.

O gün perşembeydi ve o çarşamba günleri kuaföre giderdi. Yani perşembeleri asla onun kötü günü olmazdı. Onun kötü günü salıydı.

"Git kendi gözlerinle gör," dedi bana.

Bayan Blumenthal'e, fakültenin ilan panosundaki bir not aracılığıyla ulaşmıştım.

Panoya asılmış olan kâğıt parçasında şöyle yazıyordu: "Aranıyor: zor ama zeki bir genç için sevecen ve sabırlı özel eğitmen."

Sevecen ve sabırlı, benim sahip olmayı ümit ettiğim özelliklerdi. Ayrıca, sadece benim de para kazanabileceğim duygusunu tadabilmek için bile olsa artık para kazanmaya başlamak akıllıca gibi geliyordu. Para yalnızca utanç değil, belki özsaygı da üretirdi. Önce özsaygı, sonra utanç, muhtemelen bu sırayla gidiyordu.

Bayan Blumenthal'e göre ilana en az yirmi kişi başvurmuştu ama o daha ilk görüşte doğru kişinin ben olduğumu gözlerimden anlamıştı.

Aynı ilana yanıt veren diğer öğrencilerden duyduğuma göre de onlar bu işi önce düşünmüş, sonra başvurularını geri çekmişlerdi.

Bayan Blumenthal'in kocası bir otelin kapı görevlisi olarak çalışıyordu. Onu bir kez, üniformasıyla görmüştüm.

Bana donuk gözlerle bakmıştı ve karısı şu cümleyi üç kez tekrarlamak zorunda kalmıştı: "Bu özel öğretmen Marek van der Jagt."

Sonra aslında beni görmeden, bakışları adeta beni delip geçerek elimi sıktı.

"Dün gece yine çığlık atıyordu," dedi Max'in annesi.

Bu arada bana çay koymuştu.

"Hepimiz arada sırada yaparız bunu," derken elimi omzuna koydum.

Max'ten önce karşıma her türlü kurban çıkmıştı ama bir trafik kurbanı ile hiç karşılaşmamıştım.

Max'in annesi, onunla ilgili bir sorun olduğunu söylemişti ama bence mesele erken ergenliğe bağlı bir depresyondan ibaretti.

İkinci karşılaşmamızdan sonra bana, "Biz seninle önce iki ay bir deneme yapalım," demişti. Sonra da, "Seni Max ile tanıştırmanın zamanı geldi," dedi. Çünkü o zamana kadar öğrencimle karşılaşmama izin verilmemişti.

Max'in odasına gittik. O önden, ben arkadan yürüdük.

Trude diye hitap etmem gereken bu kadının geniş kalçaları vardı.

Oda karanlıktı.

Çalışma masasının başında tekerlekli iskemlede bir çocuk oturuyordu. Gözlerini, üzerinde bir doğum günü takvimi asılı olan duvara dikmişti. Solunda bir bilgisayar vardı. Ekranında balıklar yüzüyordu.

"Max," dedi annesi, "sana ders verecek olan beyefendi geldi."

Oğlanın beyaza çalan sarı saçları ve üzerinde yeşil bir kazak vardı.

Ne kendi ne de tekerlekli iskemlesi kımıldadı.

Ben ise dikkatle ekrandaki balıklara bakmaktaydım.

"Max," dedi tekrar annesi, "bu sana söz ettiğim Marek van der Jagt."

"Tanrının sessizliği bile," demişti birisi bana bir zamanlar, "bir yanıttır." Bu sessizlik ise bana yanıt gibi gelmemişti; aslında bu sessizlik bir soruydu.

"Max!" diye haykırdı annesi.

Kendi ergenliğe girişimi hatırlamaya çalıştım. Bir dizi boşalma eylemi ve şiir geçti zihnimden; bir de annemin değişiklik olsun diye siyah bir ağızlığa taktığı sigarasıyla gelecekten söz edişi...

Annem Çingene gibi giyinmiş.

Şapkalarından birini başıma koyuyor.

Ve son olarak avizeye ateş ediyor.

Benim ergenliğim artık iyice geçmişte kaldığına göre, şiirlerimin güzelliğini abartmış ve boşalmalarının güzelliğini ise hafife almış olduğumu görmüştüm. Şiirlerim giderek daha iyi—yeterince iyi değil ama yine de daha iyi—, boşalmalarımın güzelliği ise azalmıştı.

Duygulanım ile sperm üretimini birbirine karıştırmıştım ve bu ender de olsa beni güzelliğe ve bazen de mutluluğa ulaştırmıştı. Çok daha sık hissettiğim ise mutsuzluktu.

"Max!" diye haykırdı annesi. "Bir kere daha söylemeyeceğim!"

Burada kim kime bağırıyordu, merak ettim. Ayrıca "bir kere daha söylenmeyecek" olan neydi?

Trude diye hitap etmem gereken kadın, "Max!" diye bağırdı.

Tekerlekli iskemle yavaşça hareket etti.

Bu, elektrikli motoru olan bir iskemleydi.

Tekerlekli iskemle bize doğru yarım döndü. Annesi, "Max, motoru durdur ve hareket etme," diyene kadar motorun homurtusunu dinleyip yerdeki muşambaya ve ayakkabılarıma baktım.

Gözlerimi kaldırdım.

Max'in yüzü, sanki kendine benzer bir görüntü yaratmak isteyen kötü bir yaratıcı tarafından parçalanıp yeniden birleştirilmiş gibiydi.

"Tanıt kendini," dedi annesi.

İdareyi ele almak iyi olacak gibi görülüyordu.

Öğrencime doğru hareket ettim.

Önünde durur durmaz, sol kolunu yavaşça bana doğru uzattı.

Tıpkı bazı yaşlı adamlarda olduğu gibi, eli daha fazla açılmıyordu.

Diğer kolu ise iskemlenin ahşap kolluğu üzerinde ölü gibi durmaktaydı.

Üç parmağımı Max'in sol elinin içine yerleştirdim. Bir an için parmaklarımı kavradı.

Gözlerimin bana ihanet edip görmek istemediğim, dolayısıyla öğrencimin de görmemesi gereken korku veya tiksinti gibi bir şeyleri sergilememesi için Max'in başının üzerinden doğum günü takvimine baktım.

Sonra üç parmağımı geri çekip kapıya yürüdüm.

O sırada da, "Merhaba Max, seninle tanıştığıma memnun oldum. Sanırım iyi anlaşacağız," dedim.

Tekerlekli iskemleden gelen yegâne yanıt, doksan derecelik bir dönüş oldu.

Max şimdi de tam onu bulduğumuz yerde oturuyor ve çiçekli doğum günü takvimine bakıyordu ama benim de ergenlik dönemimde yanlış anlamalardan kaynaklanan olmayan şeyleri görüşüm gibi ve yaşamı boyunca annemin var olmayan şeyleri görmesi gibi, belki o da takvimi hiç görmüyordu, belki tamamen farklı bir şeyler görüyordu.

"Peki," dedi Max'in annesi, "bugünlük bu kadar yeter."

Geri dönüp baktığımda, o odada hiç hayat yokmuş gibi geldi. Ancak biraz iyimser olmak gerekirse, ekranda yüzüp duran balıkları canlı sayabilirdik.

Trude kapıyı dikkatle kapattı. Sonra da bana, "Zihinsel olarak hiçbir sorunu yok," diye fısıldadı.

"Yok, yok, tabii," dedim, "söylemenize gerek yok, belli."

"İçecek bir şey istersiniz sanırım."

"Evet, lütfen."

Buzdolabından bir şişe beyaz şarap çıkardı.

"Dağ yoluna sis çökmüş," diye mırıldandı şişenin mantarını çıkarırken. "Arkadaşının anne babalarıyla aynı arabadaymış. Kemerleri takılı değilmiş tabii. Öbürleri ondan çok daha kötü durumdalar."

Mantar yerinden çıktı.

Çok daha kötü durumdalar. Nasıl bir şey acaba? Geride pek bir şey kalmamıştır herhalde. Belki de genetiğiyle oynanmış bir solucanın on bin kez büyütülmüş hali gibidirler.

İki bardağa şarap doldurdu.

"Tabii hâlâ yapılması gereken bazı plastik cerrahi girişimler var, ama bizim asıl önceliğimiz bu değil. Hadi, gel oturma odasına geçelim."

Odaya geçince Max'in annesi, "Şerefe," dedi ve gülümsedi.

"Şerefe," dedim. "Ama zaten estetik meseleler ender olarak hayati önem taşır."

Bana yaklaştı, nefesini hissettim, kulağıma, "Sigorta plastik cerrahi konusunda zorluk çıkarıyor. Tamamını ödemek istemiyor. O kadar da kötü görünmediğini söylüyorlar. Erkeklerin yara izleriyle övündüklerini söylüyorlar," diye fısıldadı.

Bardağını benimkine değdirdi, nefesinin bayat şarap koktuğunu duydum.

"Gel, otur," dedi, "ilginç insanlara pek rastlamıyorum, özellikle de kazadan bu yana."

Oturduk.

Anlaşılan ben ilginç bir adamdım.

Odada pek çok bitki vardı. Onlara baktığımı gördü ve Trude diye hitap etmem gereken kadın, "Ben ne ekersem tutar," dedi.

Bu sözü izleyen sessizlik pek uzun sürmedi, çünkü Max'in odasından sadece gürültüye benzeyen ve hiçbir sözcük içermeyen bir çığlık geldi.

İkimiz de dikkatle dinledik.

Bu, bir bebeğin içli ağlaması değildi ve otuz saniye bile sürmemişti. Ama hiçbir sözcük içermediği için ürkütücü bir yanı vardı.

Kesildiği zaman konuşmamıza devam ettik.

"Doktor bırakın bağırsın diyor, kendi kendine duracak nasılsa. İyileşme sürecinin bir parçası diyor."

"Evet, tabii," dedim. Sonra da bu evde çok sık kullanacağım şu cümleyi sarf ettim: "Bazen hepimizin başına gelir."

"Ne zaman başlamak istersiniz?"

"Bayan Blumenthal," dedim ve tükürüğümü yuttum.

Başlamak istediğimden emin değildim, aslında hiç başlamamak daha iyi görünüyordu.

Bazı şeyler vardır, para için bile başlanmamalıdır.

Birden ayağa fırladı.

"Trude Trude Trude Trude Trude Trude," diye bağırdı ve bu arada da istediği yapılmayan küçük bir kız gibi ayağını yere vuruyordu. "Sana kaç kere söylemem gerek!?"

Bu ailenin duygusal durumlarla baş etmede eşsiz, hatta oyunbaz denebilecek bir tarzı vardı.

Oğul çığlık atıyor, anne ayağını yere vuruyor ve baba kapı görevlisi olarak çalışıyor. Baba, gece vardiyasında çalışmayı tercih ediyordu.

Kendini tekrar kanepeye bırakırken sorusunu da yineledi: "Ne zaman başlamak istersiniz?"

Yanıt vermek için değil, etkilemek için, "Ben bunun altından kalkabilir miyim?" sorusunu sormayı düşündüğüm halde, "Gelecek hafta," dedim.

Eğer biri bana, başlamak istemediğim halde neden başladığımı sorsaydı onu, "Çünkü ayağını yere vurdu," diye yanıtlardım.

Kapıya kadar geçirildim.

"Tanrı seni korusun," dedi ve yine ağzından bayat şarap kokusu geldi.

O günden sonra Tanrı ve Bayan Blumenthal'in nefesi birbirinden ayrılmadı.

On aydır Max'in öğretmeni olarak çalışıyordum.

Haftada iki kez, bazen üç kez derse gidiyordum. Onun durumundaki biri için Max gayretli bir öğrenciydi.

Konuşabiliyordu ama bunu pek sık yapmıyordu.

Bir öğle sonrası, "İlaç dolabındakilerin hepsini yiyormuş gibi hissediyorum," dediğini duydum.

Onun gelişimini izlemek için tuttuğum not defterine söylediklerini kaydettim.

Öte yandan annesi ise durmadan konuşuyordu.

Dilinin kaynağı da şaraptı.

Max ile çalışmaya başladıktan üç ay sonra annesiyle kanepede, çevremiz bitkilerle sarılı bir şekilde oturmuştuk. Her ders bitiminden sonra yaptığımız gibi.

Bana iki haftada bir ödeme yapardı ve her seferinde de üzeri düzgün bir biçimde, "Max'e verilen altı dersin karşılığı Trude Blumenthal tarafından tam olarak ödenmiştir," yazılı bir makbuz imzalatırdı.

Parayı da her zaman, sanki utanmamızı gerektiren bir şeymiş gibi kapalı bir zarf içinde verirdi.

Makbuzu imzalamıştım. Birkaç kez benim için makbuzun bir gereği olmadığını söylemiştim ama dinlemedi, makbuzla iş görmeye alışıktı.

Makbuzu elimden aldı ve "Kendime ait bir hayatım yok," dedi.

Sonra da, yanıtımı beklemeden başını kucağıma koydu.

Bir uçaktaki insanlar uçağın düşeceğini düşündükleri zaman da garip bir şekilde birbirleriyle kucaklaşırlarmış gibi geldi.

İhtiyatla saçının üzerine bir öpücük kondurdum.

İşte ilk o zaman saçlarının sosis koktuğunu fark etmiştim.

Onun hayatı düşmekte olan bir uçaksa yere çakılması epey uzun bir zaman alacaktı.

Max'in annesi kucağımda ağlarken ben de elimde, içinde paralar olan zarfla oturmuş ve "Geçecek, geçecek. Bazen hepimizin başına gelir," demiştim.

İnsanları yalancıktan rahatlatmak benim en güçlü yönlerimden biridir. Ama bunu kötü niyetle de yapmam.

Köri soslu tavuk sevmeyen kişiler olduğu gibi ben de duygulardan hoşlanmam. Annemin cansız bedeni soğuyup katılaştıktan sonra bile kendi kendime tekrarlamıştım: "Geçecek, geçecek."

Bayan Blumenthal'in elleri adeta yirmi yıldır bulaşık suyundan çıkmamış gibi bir duygu yaratıyordu; büyük, sert ama yine de kadınsıydılar ve kolumu okşadıkça uykumun geldiğini hissettim.

"Güzel elleriniz var," dedim.

Bayan Blumenthal, gözyaşlarıyla ıslanmış yüzünü beklentiyle bana kaldırdı ve "Fizyoterapist olmak için okula gittim ama eğitimimi tamamlamadım," dedi.

O sırada Max yine bağırmaya başladı, o da onun annesi olduğunu hatırladı.

Ayağa kalktı, ayna olmadığı için saçlarını beceriksizce düzeltti ve imzalanmış makbuzu bir kenara koydu.

Benimle dışarı yürüdü.

Lodos esiyordu. Bense çok sıkı giyinmiştim.

"Kendimi öyle salıverdiğim için kusura bakma."

Eskiden, hâlâ *Ölü Diller* adlı şiir kitabım üzerinde çalışırken, acımaktan farklı olan bir sevgi olduğunu düşünmüş ve onu keşfet-

miştim. Bir kâşiftim, ama keşfettiğim şey işe yaramayan bir sevgiydi; uçmayan uçağı ve haşaratı öldürmeyen haşarat ilacını keşfeden diğer kâşifler gibi.

Çok hoş ama pek kullanışlı değil.

"Önemli değil," dedim, "ben de bazen kendimi salıveririm."

Bazıları benim böyle beceriksizce verdiğim yanıtları zekâma yorardı ama aslında bunlar ürkekliğimden başka bir şeyden kaynaklanmıyordu. Hatta ürkekliğin de ötesinde sosyal beceriksizlikten ve hatta daha da ileri gidersek güçsüzlükten kaynaklanıyordu.

O günden sonra, lodos esen o günden, "Kendimi öyle salıverdiğim için kusura bakma," dediği günden sonra, Max'in annesi kendini belli bir düzen içinde hep salıverdi. Derslerden sonra başını kucağıma en az haftada bir kez koyup hep aynı cümleyi sarf etti: "Kendime ait bir hayatım yok." Sonraları ise bu cümleden de vazgeçti. Bu gerekçe olmadan da başını kucağıma koyabileceğini keşfetmişti.

"Oğlum hangi konuda iyi?" diye sorardı bazen.

Oğlu hiçbir şeyde iyi değildi, en azından artık iyi değildi. Ama bunu böyle söylemek istemezdim. Onun yerine, "Matematikte iyi, matematiği çok iyi," derdim.

Başlangıçta Max ile ilgili en küçücük ilerlemeyi bile annesine bildiriyordum ama sonra fark ettim ki olay bu değildi.

O başını kucağıma yerleştirdiğinde saçının üzerine bir öpücük kondurursam bu onun için yetiyordu da artıyordu bile.

Bir keresinde Max bana sormuştu: "Annem hakkında ne düşünüyorsun?"

Bu kadar basit bir soruyu sormak bile Max'in bir iki dakika gibi bir vaktini almıştı ve zaman içinde ben onun söylediklerini anlamayı öğrenmiştim. Ama yine de bu soru karşısında şaşırdım.

Önce elime bir kalemtıraş, sonra da bir silgi aldım.

"Annen seni çok seviyor," dedim.

Gülümsedim.

Bu, yanında gülümsemeyi de gerektiren bir cümleydi.

Elektrikli tekerlekli iskemlenin homurtusu odayı doldurdu.

Max, dolabına doğru gitti.

Çekmecenin birini hızla çekti.

"Ne arıyorsun Max?" dedim.

Tıpkı çok uzun zaman önce, adamın biriyle, bir sanatçıyla bir

adaya tatile giden annemden boş yere telefon beklediğim gibi Max'in yanıtını bekledim.

Hangi adaydı hatırlamıyorum, çok küçüktüm. Girit, Sicilya, Malta, Rodos ya da Sardinya adalarından biriydi.

Annemin geri dönmesini beklemiştik ama dönmedi, orada mutluydu.

Tanrıya şükür, annemin mutluluğu o romantik adalarda bile çok uzun sürmezdi.

Kartpostallar gelirdi annemden, üzerlerinde sanatçıların çizimleri olan... Akşam yemeğinde babam tek söz etmeden kartpostalı bize verirdi.

Çekmece yere düştü.

Max'in annesi, "Ne oluyor burada?" diyerek odaya daldı.

Sanki sapığın biriydim ve oğlunun üstüne çullanmıştım.

Max'in bir şey aradığını söylemek istedim ama buna gerek kalmadı.

Max'in annesi yere düşen kazakları topladı ve Max de onu, akvaryumda yunusları izleyen insanların bakışıyla izledi. Sanki kandırıldığını biliyormuş gibi, tam bir şaşkınlık ve hafif kuşkulu bakışlardı bunlar.

"Haydi Max," dedim, "devam edelim."

Başını salladı.

Ona doğru yürüdüm ve yanağının üzerinden kalkmış bir deri parçasını dikkatle aldım. Cildi oldukça kuruydu.

Başlangıçta kuruyup kalkmış deri parçacıklarını toplamak için ondan izin alırdım ama artık sormadan yapıyordum.

"Seni losyonla ovmamızın zamanı geldi yine," dedi annesi.

"Biz"den kastettiği, kendiydi.

Max'in cildi vücudunun her yerinde kuru olduğu için bazen başından ayağına losyonla ovulurdu. Bu, ben oradayken bile yapılırdı. Gözlerimi biraz kapattığımda onun, Bayan Blumenthal'in yoğurduğu koca bir hamur yığınına dönüştüğünü görürdüm.

Çok geçmeden de Max'i fırına verirdi ve biz sonunda yalnız kalırdık.

Dersimizin her zamankinden biraz uzun sürdüğü bir öğle sonrası, Max'in annesi, "Bir parça ev yapımı turta ister misin?" diye sordu. Başını ilk kez kucağıma koyduktan yaklaşık dört hafta sonraydı bu.

Köşedeki fırından alınan turtayı reddetmek, ev yapımı olanı reddetmekten daha kolaydır.

Armutlu turta yapmıştı.

Hâlâ ılıktı.

Benim için büyük bir parça kesti ve üzerine bir miktar çırpılmış krema koydu.

Mutfakta, oturmadan yedim.

Bayan Blumenthal ellerine, yumuşasınlar diye krem sürdü. Pek işe yaramazdı ama o yine de günde iki kez sürerdi.

"Marek," dedi, kremi ellerine ve bileklerine yayarken. Nefesinin ve kremin kokusunu aldım ve arkasından ne geleceğini bekledim.

"Marek," dedi yeniden, "biliyor musun, en iyi öpüşme ilk olandır."

Tabağımı tezgâhın üstüne bıraktım.

"Genel olarak mı?"

"Hayır," dedi, "benim ilk öpüşmemden söz ediyorum."

Düşüncelerim bu "öpüşme" sözcüğüyle dağıldı. Ben genellikle buseden söz ederim, öpüşmede dayanılmaz bir şey vardı; öte yandan buse köhne, modası geçmiş, tuhaf bir şekilde eski usul kalıyordu.

Krem kavanozunu yeniden eline aldı; krem sürmeyi henüz tamamlamamıştı.

"İlginç," dedim, "çoğunlukla tam da tersi, ilk öpüşmenin çok vıcık vıcık olduğu ve büyük bir hayal kırıklığı olduğu söylenir."

Üzerinde derin çizgiler olan ellerine dikkatle baktı.

"Vıcık vıcık mı, hayır. İlki en iyisiydi."

Bulaşık yıkamak, hatta sadece mutfağa götürmek gibi bir alışkanlığım olmadığı halde, tabağımı musluğa tutup çalkaladım.

"On dört yaşındaydım," dedi Bayan Blumenthal.

Tabağı bulaşıklığa koydum.

"İlk seferdi, hem de en iyisiydi."

"Ah," dedim olabildiğince tarafsız bir şekilde.

Onu on dört yaşında duygulu bir öpüşme faaliyeti sırasında hayal etmeye çalıştım, ama beceremedim.

"Ondan sonra da bazen iyileri oldu ama asla onun kadar yoğunu olmadı."

"Ah," dedim yine, ellerimi kurularken.

Kurulama bezini elimden hızla çekip düzgünce katladı.

"Benimle öpüşmek istemezsin değil mi Marek?"

Bayan Blumenthal'e baktım. Aklımın köşesinden bile geçmemişti, ama şimdi o bu konuda konuşmaya başlayınca önümde kapılar açılmıştı. "Ben, sizinle mi Bayan, şey Trude?"

Başımı salladım.

"Az önce aklından benimle öpüşmek geçmedi mi? Doğruyu söyle Marek."

Sesinde hafif bir alaycılık vardı.

Dev bir savaş makinesi gibi üzerime doğru geldi. Ağzı giderek büyüyordu.

"Buraya Max için geliyorum," dedim. "Biliyorsunuz zaten. Tabii bir de para için."

Gözlerim, bluzunun altından görülebilen sutyen askılarına takılmıştı. Şimdi düşününce, hâlâ on dört yaşında gibi giyiniyordu.

Boğazımı temizledim.

"Şehvet duygularını arıtmak iyidir," dedim. "Bu bir zihinsel hijyen konusudur."

Üniversitedeki ilk yılımda bir profesör zihinsel hijyen konusunu gündeme getirmişti. Aslında, gündemden de hiç kaldırmadı.

Fiziksel hijyen bana göre yeterince mükemmel bir buluştur, ama sanırım zihinsel hijyen ondan da iyidir. Gerçi hiç kimse bunun ne olduğunu bana tam olarak açıklayabilmiş değil.

Tam önümde ayakta duruyordu. Gözlerimi yere indirdim.

"Sen çok özelsin," dedi. "Bir gün diğer insanlar da bunu fark edecekler."

Bir gün, ben öldükten sonra; sanki bunun bana çok faydası olurmuş gibi...

Eskiden, sanki başka konu yokmuş gibi *amour fou* üzerinde çalışırken, bir kitapta bazı *amour fou* vakalarının ölümle sonuçlandığını okumuştum. Bunu söylediğimde Profesör Hirschfeld başını sallamış ve bir öğle sonrası kapıdan çıkarken, "Bilgi edinme arzumu bir kenara bırakıyorum ve bundan sonra uyumak, gecelerimi de TV önünde geçirmek istiyorum," demişti.

Max'in annesinin, "İnan bana sen özelsin," dediğini ve benim de onu, "Siz de öyle," diyerek yanıtladığımı duydum.

Uzaktan elektrikli tekerlekli sandalyenin homurtusu duyuldu.

"Seni kapıya kadar geçireyim."

Max'in odasına uğradık. Ben, oğlanın omzunu hafifçe sıktım.

"Hoşça kal Trude," dedim, "her şey için teşekkürler."

"Ben teşekkür ederim Marek," dedi, "ben sana teşekkür ederim."

Bayan Blumenthal'in ilk öpücüğün en iyisi olduğuyla ilgili itirafı ile vedalaşırken dudaklarını benimkilere yapıştırması arasında kaç gün geçmişti? Tek bir gün. Yirmi dört saat, daha fazla değil.

"Kendime ait bir hayatım yok," bile demedi. Hiçbir şey söylemedi. Sanki hayatı buna bağlıymışçasına dudaklarını benimkilere kenetledi.

Benden uzaklaştıktan sonra, "Keşke onu bırakabilsem, artık dayanamıyorum, onu bir hastaneye ya da barınağa bırakabilsem," dedi.

Sonra da, cevap vermeme fırsat bırakmadan ağzını yine benimkine bastırdı.

Dilinin hareketleri sözcüklerden daha güçlüydü ve belli bir anlamda da ileri sürdüğü her şeyin kanıtıydı.

Ağzını benimkinden çektikten sonra, "Kal," dedi.

"Yarın sınavım var," dedim.

"Kal," dedi yine, "yalvarırım."

Elimi yakaladı. Birkaç dakika önce sallanan masa üzerinde makbuzu imzalayıp çıktığımız mutfağa doğru beni çekiştirmesini engellemedim. Bu kez aynı masaya oturmuştum. Max'in annesi bize armut likörü doldurdu. "Bunu özel durumlar için saklıyorum," dedi.

Kendisi hızla içti. Armut likörü ağzımı yaktı, ama kendininkini çoktan bitirmiş olan Bayan Blumenthal tekrar dilini ağzıma sokunca ağzım daha da çok yandı.

Mutfaktan çıkarken, yarı isteksiz yarı merakla, bir çocuk gibi onu takip ettim.

Max'in oda kapısı aralıktı, ama bu kez oraya uğramadık.

Yatak odası ıslak giysi kokuyordu. Kapı görevlisi üniforması dolabın kapağına asılıydı.

"Kocanız nerede?" diye sordum.

"Vardiya değiştirdi," dedi. "Bu hafta gündüzleri çalışıyor."

Bayan Blumenthal birden acele etmeye başladı. Kapı görevlisi üniformasının kumaşını parmaklarımın arasına alıp, "çok güzel," derken o, bluzunun düğmelerini çözdü.

Hıçkırdı ve ayakkabılarını çıkardı. "Onu bir barınağa bırakacağım," diye bağırdı.

"Kimi?"

"Çocuğumu, kocamı."

Ahlaksız bir papazın sesiyle, "Bazen hepimizin başına gelir," dedim; bu belki de yalnızca geçer notlarla ilgilenen bir öğretmenin sesinin aynısıydı.

"Barınaklar hayvanlar içindir," dedim. "Max hayvan değil ki Trude. Max bir birey. Üstelik de gelişme kaydediyor."

Birden üzerime atıldı. Başka türlü tarif edilemez. İstekliliği, onu daha önce olmadığı kadar güzelleştirmişti.

Üzerimde sadece bir kazak ve donla kaldığımda, "Ben öğretmenim, bu pek de iyi bir fikir değil diye düşünüyorum. Max'i ve kocanızı düşünmeliyiz," dedim.

"Son iki yıldır tek düşündüğüm Max, yalnızca Max... Artık dayanamıyorum," dedi ve tıpkı bir kasabın tavşanın derisini yüzüşü gibi donumu sıyırıp çıkardı. Vücudum hakkında hiçbir şey söylemedi. Cinsel organıma bakıp içini çekti.

Zevk beni, Trude diye hitap etmem gereken Bayan Blumenthal kılığında buldu. Islak giysi ve belki biraz da naftalin kokan zevk. Bu zevke kör ve sağır olduğumu söylersem yalan konuşmuş olurum; her ne kadar farklı kokacağını, dekorun asla böyle olmayacağını hayal etmiş olsam da... Hayır, diz çöküp küçücük hayatımın bana sunduğunu alçakgönüllülükle kabul etmekten başka seçeneğim yoktu.

Max'in annesinin cinselliği armut likörü tadındaydı. Ya da o andan itibaren her şey armut likörü tadında olabilir miydi?

Saçlarından kavrayıp beni ayağa kaldırdı.

"Konuş," dedi.

Yutkundum.

"Konuş benimle," dedi.

Bu bir emirdi, ama ne diyeceğimi bilmiyordum.

"Kocanız sizle konuşmaz mı?"

"O, gün boyu otel müşterileriyle konuşmak zorunda. Eve geldiğinde konuşmaya doymuş oluyor."

Vücudunu benimkine yasladı. Onunkine kıyasla benim vücudum daha soğuktu.

"Benimle fahişeymişim gibi konuş," dedi.

İki günlük sakalımı kaşıdım. Aslında yüzümdeki az uzamış kıl

diplerine sakal demek biraz abartmak olur. Trude'un buruşmuş bluzu yatağın üzerindeydi.

"Bayan Blumenthal."

"Benimle fahişeymişim gibi konuş."

"Trude," dedim, "ben öğretmenim, Max'i düşünmemiz lazım."

Geri çekilmeye çalıştım.

"Fahişeymişim gibi konuş benimle, yalvarıyorum."

"Kocanız yapamaz mı bunu?" diye sordum yavaşça.

Tekrar hıçkırmaya başladı, "Kocamın tek düşündüğü otel."

"Fahişelerle nasıl konuşulduğunu bilmiyorum," diye bağırdım.

Daha da fazla hıçkırmaya başladı ve kendimi çektiğim halde ondan kurtaramadım.

"Ben etik olarak ilkeli bir yaşam sürmeye çalışıyorum, sizinle nasıl bir fahişeyle konuşur gibi konuşabilirim!"

Yüzüme baktı. Benim etik olarak ilkeli yaşamım onun yüzüne bir şamar gibi inmişti. Üzerime atlayacak gibiydi. Ama bir kadının bir erkeğin üzerine atılması gibi değil, yıllarca işkence gördüğü gardiyanının üzerine atlayacak bir mahkûm gibi.

"Bir filozof," dedim, "gerçeğin kölesidir. Siz Max'in annesi ve benim işverenimsiniz; fahişe değilsiniz, o yüzden sizinle öyle konuşmak istemiyorum."

"Hakkımda ne biliyorsun ki?!" diye bağırdı.

"Hiçbir şey," dedim, "hemen hemen hiçbir şey."

"Ne yapmalıyım, söyle bana," dedi Max'in annesi.

"Bilmiyorum," dedim, "ben sadece eğitmenim."

Bu sadakayı istemiyordum, bu sadakadan iğreniyordum, ıslak giysi kokan bir sadaka istemiyordum.

"Belki de," dedim, "başka bir eğitmen bulmalısınız, belki de biz birbirimiz için uygun değiliz."

Ağzından salıverdiği çığlığın hiçbir insani yanı yoktu.

Beni kazağımdan çekiştirmeye başladı. "Sen sahip olduğum tek şeysin," dedi. "Senin sayende hâlâ kadın olduğumu hissediyorum."

Kendimi onun ellerinden çekip kurtardım. Yün yırtıldı. "Bunları duymak istemiyorum," dedim. "Beni ilgilendirmiyor. Hiçbir anlamı yok. Hiçbir şey fark etmez."

"Konuş Marek," dedi Bayan Blumenthal, "konuş benimle, nasıl yalan söyleyeceğimi, ne yapacağımı söyle."

Yaşlarla dolu ama beklentili gözlerine baktım, kendi bacaklarıma, sonra kapıya ve en son kapı görevlisinin üniformasına baktım.

"Ayaklarımı öp," dedim.

Bu bir anda şimşek gibi çakan bir fikirdi.

Max'in annesi, ondan hiç beklemediğim bir boyun eğişle ayaklarımı öptü; elimde özgeçmişimle, dudaklarım kupkuru bir halde bu eve ilk gelişimi hatırladım.

Bacaklarımı öptü, yaladı ve Max yine bağırmaya başladı. Her zamanki gibiydi çığlığı ama sanki bu sefer biri onu kızgın demirle dağlıyormuş gibi geldi.

"Duvarlar ince," dedi Max'in annesi ve dilini kertenkeleleri andıran bir şekilde kıvırarak devam etti: "Bunlar eski işçi sınıfı evleri. Viyana'daki gayri menkul piyasası hakkında bir şey biliyor musun?"

"Hiç," dedim, "hiçbir şey bilmiyorum, devam edin."

"Hepsi sığınmacılara gidiyor, bize bir şey kalmıyor."

Max'in çığlıklarını, annesinin konuşmalarını, özellikle de kendimi duymamak için ellerimle kulaklarımı kapattım, ama bir işe yaramadı.

Aceleyle giyindim. Max'in annesi yerde oturuyordu.

"Bunu unutma," dedi.

Sanki dünyanın sonuymuş gibi kendini üzerime attığı sırada cebimden düşen para zarfını bana uzattı.

"Hoşça kalın," dedim, "görüşürüz."

Elimi yakalayıp beni aşağı çekti. "Bunu yine yapacağız, değil mi? Yapacağız, tamam mı?"

"Ne zaman isterseniz," diye yanıtladım, "ne zaman canınız isterse." Uzun vadede tam olarak aynı anlama gelse de, "bazen hepimizin başına gelir" cümlesinden farklı gibi geldi kulağıma bu sözler.

"Neredeyse ilk öpüşmem kadar harikaydı," diye fısıldadı.

Kendimi kurtarıp, yatak odasının kapısını arkamdan sessizce kapattım.

Max hâlâ çığlık atıyordu.

Sanki evler de insanı kovalayabilirmiş gibi, evden koşarak çıktım. Hafif bir yağmur yağıyordu; ılık, hoş denebilecek bir yağmur.

Bir eczanenin önünde durup vitrinde kendime baktım.

Hiçbir şey görmedim, her zaman gördüğümden farklı hiçbir şey yoktu.

6

Amour Fou

Benim ilk öpüşmem, Trude Blumenthal'inkinin aksine, bir kâbustu; bir şekilde hâlâ devam eden cinsten bir kâbus. Kanıksadığınız kâbuslar vardır hani, işte onlar en tehlikelisidir, çünkü bağımlılık yaparlar. Belli bir noktada onlarsız yapamazsınız, o kâbuslar olmadan hayatın bir hiç olduğunu düşünmeye başlarsınız.

Ilık yağmurun altında sağ elimde Mica'nın boş valizi ile Dört Gül Kokteyl Salonuna doğru yürürken ne Mica'yı, ne annemin gardırobunu, ne Bayan Blumenthal'i ne de etik olarak ilkeli bir yaşamı düşünüyordum. Yine, sık sık düşündüğüm şekilde kâbusumu düşünüyordum. Avusturya'nın kâbusu Braunau am Inn'den; babamın kâbusları annemin rahminden; benimki ise Lüksemburg'dan kaynaklanıyordu.

Amour fou hakkında ilk kez bir şeyler okuduğumda on dört yaşındaydım.

Birkaç hafta sonra karar vermiştim: *amour fou* insanın başlıca hedefiydi.

Ne içerdiği konusunda emin değildim: *amour fou* yeni başlayanlara bir kullanma kılavuzuyla gelmiyordu.

Belli bir deneyim ve bilgeliğe sahip olduklarını düşündüğüm, çevremdeki yaşını başını almış insanlardan bilgi edinmeye çalıştım. Özellikle de deneyim ve bilgeliğin gerçek uygulamayla bağlantılı olduğunu gördüğüm kişilerden. Bu şekilde de bir yere varamadım. Birkaç kişi, "Annenin yaptığı şey *amour fou*'dur," dedi.

Ama buna katılmam mümkün değildi.

Annemin yaptığı şey belki deliceydi ama bana göre aşkla ilgisi yoktu.

Amour fou hakkında bulabildiğim her şeyi yuttum. Hem özgün dilinde, Fransızca olanları, sözlükler yardımıyla, hem de çevirileri okudum. Bu konuda yazıların büyük bölümünün ise feci şekilde kuru ve sıkıcı olduğu ortaya çıktı. Buna inanamadım.

İnsanın başlıca hedefi hakkında verdiğim karardan dört ay sonra halen kayda değer bir şey olmadığından, evdeki hizmetçiyi ayartmaya karar verdim.

Bir sabah hizmetçiyle gizlice evden çıkıp, bilinmeyen bir hedefe giden bir otobüse binmek, o sırada bana son derece *amour fou* gibi gelmişti.

Hizmetçiyi çekici bulmuyordum aslında; kadın çok uzun boyluydu, sırık gibiydi ve sağ dizinde de iki adet nasır vardı ama Büyük Amaçlar söz konusu ise insan cazibe gibi banalliklerin engel olmasına izin vermemeliydi.

Bana göre, karşımdakinin dengim olmaması benim *amour fou* olayım için özellikle güçlü bir temel oluşturuyordu.

İlk atağımı bir akşam, tam tatlılarımız masaya gelmeden önce mutfakta hizmetçiyi hırsla öpmeye kalkışarak gerçekleştirdim.

Dört yarım şeftali yere düştü ve aslında sol kulağını hedeflemiş olup başımın arkasına inen bir darbe aldım. Hizmetçi daha sonra bana öpücük yüzünden değil, şeftalileri yere düşürdüğüm için vurduğunu söyledi.

"Seni çok iyi anlıyorum," dedi, "ama bir daha yapmayacağına söz vermelisin."

Tek söz edemeden ona bakakaldım. Kendime ve ilkelerime ihanet etmeden ona nasıl böyle bir söz verebilirdim ki? Ve erkeğin tanımında ilkelerine ihanet etmemesi olduğunu da bir yerde okumamış mıydım?

"Annene, babana söylemem," dedi. "Büyüyünce vazgeçersin."

Kızgınlıkla, "Büyüyünce hayattan vazgeçiliyor zaten!" diye haykırdım.

Sonra da mutfak kapısını arkamdan çarptım ve yemek salonuna geçtim.

İşte o, benim yeni yaşamının ilk günüydü.

Ailem sessizce masanın etrafında oturuyordu ve hepsi bana bakıyordu.

"Bettina iyi bir aşçı olmayabilir," dedim, "ama çok iyi öpüşüyor."

Ağabeylerim bana, "işte bizim Marek" dercesine sıkıntıyla baktı, annem yüksek sesle gülmeye başladı ve babam adeta korkunç bir böcek tarafından ısırılmış gibi yerinden fırlayıp beni odama kadar kovaladı.

Kafama birkaç darbe aldıktan sonra odama kapanıp şehvetle ağlamaya başladım.

Şehvetle öpemez, şehvetle sevişemezdim, etrafta başkaları varken şehvetle spor yapamaz veya konuşamazdım ama şehvetle ağlayabilirdim.

Amour fou bende takıntı haline gelmişti.

Tüyü olan bir şapka giymeye başladım ama devam ettiğim uluslararası okul bunu kıyafet kurallarına aykırı bulduğu için benden kibarca yalnız okul saatleri dışında giymemi istedi.

Uluslararası okulun yönetimi, beni sorunlu çocuk olarak görmeye başladı ve "Ağabeylerin hiç sorun olmadı," dediler. Ama ağabeylerim *amour fou* hakkında herhangi bir şey okumuş muydu, onlar hiç insanın başlıca hedefini anlamış mıydı?

On beşime girdim, ama durumum hiçbir ilerleme göstermiyordu.

Aradığımı Avusturyalı bir kadında bulamayacağıma karar verip yabancıların peşine düşerek Viyana'yı altüst ettim.

Halka açık bahçe ve parklarda, kızarmış gözlerle ıslak yanakların yabancılarla tanışmaya bir yardımı olmayacağını fark edene kadar şehvetle hıçkırdım.

Böylece, ellerim patenciler gibi arkamda kenetli ve içimde meraklısının, bunun sırlarını bilen kişinin beni hemen bir *amour fou* erkeği olarak tanıyacağına yönelik inançla, kenti boydan boya turladım.

Şehirde boş yere haftalarca attığım turlardan sonra, bir öğle sonrası dondurmacının birinde, nihayet bir temas sağladım.

İki genç kadın, benden kendilerinin fotoğrafını çekmemi istediler. Hiç kuşku yok ki yabancı turistlerdi.

Şimdi olması gerektiğini bildiğimden hafifçe paniklemiştim. Ya şimdi, ya da aslaydı.

Elimde, bir top limonlu dondurma külahı vardı.

"Dur," dedi birisi, "ben tutayım onu."

Tuhaf bir Almanca konuşuyordu.

Fotoğraflarını çektim.

Dondurmanın erimesi kötüydü, yoksa onu eve götürüp bir tahta kutuda hatıra olarak saklayabilirdim.

Ama tabii ki külahı tahta bir kutuya koyabilirdim.

Resmi bir şekilde, "Ben Marek van der Jagt," dedim.

Onların adları da Milena ve Andrea'ydı ve ikisi birden, "Merhaba Marek van der Jagt," dediler.

Andrea daha güzeldi; dondurmamı tutan ve "Dondurma yemek için hava fazla soğuk," diyen de oydu.

İşte benim ilk öpücük kâbusum burada başladı; ilk öpücüğümü, sayısız boşalmalarımı, cinsel birleşmelerimi, mektupları, hediyeleri, kar tatillerini ve hatta son olarak da kelliğimi hayatta tutan bir kâbus...

Bir noktada, hayatımın amacının bir kâbus olduğunu ve huzur bulmak için de tek yapmam gerekenin bu amaca teslim olmak olduğunu düşünmeye başlayabilirdim. Mutluluğun insanın kendini kabul etmesi olduğu söylenmemiş miydi bana? Belki mutluluk, başkalarının senin için hazırladığı kâbusları da kabul etmekti.

Milena ve Andrea Lüksemburgluydular.

Daha önce hiç Lüksemburglu biriyle karşılaşmamıştım.

Hatta orada insanların Almanca konuştuğunu bile bilmezdim; gerçi bu özellikle tuhaf bir Almancaydı. Bazen tamamen lehçeli konuşmaya başladıklarında onları hiç anlamıyordum.

İnsanları Lüksemburg'dan Viyana'ya getiren neydi ki?

"Tatil," dedi Andrea. "Çok fazla çalıştık."

"Ben hep Lüksemburg'a gitmek istemişimdir," dedim.

Bunun yalan olduğu belliydi; yani, kim Lüksemburg'a gitmek ister ki?

"Neden istiyorsun? Orada bir şey mi kaybettin?" dedi Andrea, sesinde belirgin bir saldırganlık yoktu.

Burnunun bir kanadına bir pırlanta takmıştı.

Milena, "Lüksemburg ölüdür," dedi ve ikisi de kartpostallarını yazmaya başladılar.

On yedi yaşında olduklarını söylediler. Benden iki yaş büyüktüler. Ama ben az konuştuğum için daha büyük gösteriyordum. Anaokulundaki öğretmen bile suskunluğumu bilgeliğe yormuştu. Bu yüzden de on yedi yaşında olduğumu söylersem inanacaklarını düşündüm.

Dondurmam eriyordu. Onu attım ama külahı tahta kutuma koymak üzere sakladım.

"Size etrafı gezdireyim, vaktiniz var mı?" diye sordum.

"Çarşamba dönüyoruz, gece treniyle," dedi Andrea.

Bugün cumartesiydi.

Dört buçuk günde çok şey olabilirdi.

"Ne görmek istersiniz?" diye sordum.

Andrea başını kartpostaldan kaldırdı.

"Şu anda hiçbir şey görmek istemiyoruz," dedi. "Bir şeyler yemeyi tercih ederiz."

"Birçok yer gördük zaten," dedi Milena.

"Ve neredeyse hiçbir şey yemedik," dedi Andrea, "açlıktan ölüyoruz."

Yiyecek. Evet, bu ayarlanabilir.

"Tipik bir Viyana yemeği denemek ister misiniz?" diye sordum.

"Bak," dedi Andrea, "uzun zamandır makul bir yemek yemedik. Ne yediğimiz önemli değil, Çin yemeği bile olabilir. Anladın mı?"

Anladım. Ben, her gün makul bir yemek yerdim ve çoğu zaman, hatta en beklenmedik zamanlarda insanlar bana, "Sen makul birisin," derdi. Makuliyeti sanki artık çarpıtamazmışım ya da makuliyet kisvesini tenimden atamazmışım gibiydi; içinde sürüklendiğim çamuru bile insanlar makuliyet olarak görüyordu.

"Burada bekleyin," diye bağırdım, "hemen döneceğim. Beni bekleyin. Hiçbir yere gitmeyin. Bir dakika sonra dönerim. Makul bir yemek yemeğe gideceğiz. Size makul bir yemek yedireceğim."

Daha önce hiç koşmadığım kadar hızla eve koştum. Dondurma külahı da elimdeydi.

Eğer önümüzdeki yirmi yıl içinde bu *amour fou* hakkında kimse bir şey hatırlamazsa her şey boşuna olacaktı. Ellerinde eldivenleriyle biyografların odama girip, "Burası Marek van der Jagt'ın yaşadığı yer, hiçbir şeye dokunmayın, buradaki her şey ona ait bir *amour fou* kalıntısı olabilir," diyebilmesini istiyordum.

"Anne," diye bağırarak merdivenleri çıktım. "Anne, anne, anne."

Yatak odasının kapısını hızla açtım.

Balkonun önündeki sallanan sandalyede, daha önce hiç görmediğim bir adam oturuyordu. Üzerinde bir bornoz vardı.

Ve gazete okuyordu.

"Anne!" diye bağırdım.

"Annen alışverişe çıktı," dedi sallanan sandalyedeki adam. "Sen en küçük olan mısın?"

Onu ilgilendirmezdi kim olduğum, en küçük, en büyük, ortanca, onunla bir ilgisi yoktu ki. Ben ona kim olduğunu sormuş muydum? Nereden bakılırsa bakılsın yaşlı değildi ve diğerlerinden farklı olarak temiz bir şekilde tıraş olmuştu. Annem, yoksul sanatçılar dönemini biraz geride bırakmıştı o sıralar.

Komodinin üzerinde annemin el çantalarından biri duruyordu.

Buna benzer en az otuz tane çantası vardı.

Ama içinde cüzdan yoktu.

"Ne arıyorsun delikanlı?" diye sordu konuk.

Onu duymazdan geldim.

Hızla giyinme dolabını açtım ve annemin çirkin ya da rüküş bulduğu veya sonradan tiksindiği erkekler tarafından verilmiş hediyeleri koyduğu plastik torbayı karıştırdım.

İki broş ile küçük bir kolyeyi aldım. Diğerlerini geri koydum.

"Anneme selam söyleyin," dedim ve çıktım.

Odama koştum ve külahı masama bıraktım.

"Hoşça kal küçük külah," dedim. "Sen burada kal. Seni hiç kimse yiyemez, ama sen de tozlanmamalısın. Hayatıma *amour fou* getirdin ve bu yüzden de ebediyen korunmalısın."

İki broş ve kolyeyi sımsıkı tutmuş, tekrar dondurmacıya koştum.

Hâlâ orada oturmaktaydılar. Milena ve Andrea. Halen kartpostallarla meşguldüler.

"Bir yere gitmeyin," dedim, "hemen geliyorum."

Birbirlerine baktılar. Şaşkındılar, bu belliydi, benim olan biteni açıklamam gerekirdi ama buna vakit yoktu. Daha sonra her şeyi anlarlardı.

"Bana sadece yirmi dakika verin," dedim.

Milena saatine baktı, "Tamam yirmi dakika, bir dakika bile geçirme."

"Şanslıysan hâlâ burada olabiliriz," dedi Andrea.

Bu sözle daha hızlı koşmaya başladım. Şanslı olmak istiyordum.

Sık sık annemle geldiğim kuyumcunun kapısı önünde durdum.

Onların sizi içeri alması için önce zili çalmanız gerekiyordu. Zile kuvvetlice bastım ama kapı hemen açılmayınca bir kez daha çaldım.

Daha önce hiç görmediğim genç bir kadın açtı kapıyı.

Dükkân doluydu. İçerde iki Japon turist, bir karı koca, bir adam ve sepetli bir kız vardı.

İnsanların arasından kıvrılarak ilerleyip tezgâha ulaştım.

Kuyumcu dükkânının sahibi Bay Hobmeier adında biriydi. Ürkütücü bir gülümsemesi ve bıyığı olan şişman bir adam.

Bay Hobmeier'i göremedim ama oğlu oradaydı.

Bay Hobmeier'in oğlu tıpkı babasına benzerdi, ama bıyığı yoktu ve onun gibi ürkütücü bir şekilde gülümsemezdi.

Baba oğul, ikisinin de annemin önünde öyle bir diz çöküşleri vardı ki mideniz bulanırdı.

Bay Hobmeier'in oğlunu görür görmez kollarımı sanki bayılmak üzereymişim gibi sallayarak, "Acil durum, acil bir durum!" diye bağırdım.

Dondurmacıdan ayrıldığımdan bu yana en az altı dakika geçmişti ve on dört dakikam kalmıştı.

Emin olmak için, bu kez daha da yüksek sesle bir daha bağırdım, "Acil durum! Bu bir acil durumdur!"

Sonunda yaşlı Bay Hobmeier göründü. Elinde büyüteciyle ortaya çıktı.

Sigarayı bıraktığından beri elinde hep bir büyüteçle dolaşıyordu.

Kendimi onun kollarına bıraktım.

"Bay Hobmeier," diye hıçkırdım, "Bay Hobmeier, çok acil bir durum var!"

Kuyumcudaki tüm alışveriş ve konuşmalar bir anda durdu. Herkes bana ve acil durumuma bakıyordu.

"Ooo, genç Bay van der Jagt," dedi Bay Hobmeier, parmaklarıyla saçlarıma dokunarak.

Annem bana Bay Hobmeier'in küçük oğlanlardan hoşlandığını söylemişti. Gerçi o günlerde de sinizm konusunda bugün olduğumdan daha yetenekli değildim ama onun bu zaafından yararlanma vaktinin geldiğine karar verdim.

Babam bir keresinde bana, "Yetenek, bir irade meselesidir," demişti. Ona hiç inanmamıştım ama şimdi bunun doğru olmasını

diliyordum, çünkü iradem o ana kadar olmadığı ölçüde güçlüydü, dev gibiydi.

"Bay Hobmeier," dedim, iki broş ile kolyeyi büyük, sıcak avucuna koyarak, "bunları satmam lazım ve çok acelem var. Hayat memat meselesi."

Bay Hobmeier eline koyduklarıma bir göz attı. Sonra derin bir iç geçirdi ve "Peki, tamam, gel arka tarafa geçelim," dedi.

Tabii bir de Bayan Hobmeier vardı.

Bayan Hobmeier, çıta gibi sıskaydı. Hiçbir zaman müşterilere yardımcı olmak üzere dükkâna girmezdi, çünkü müşterilerden nefret ederdi.

Bayan Hobmeier mektupları açardı.

Sonra da çoğunu yırtıp atardı.

Onu başımla hafifçe selamladım. Fark etmedi, ya da fark etmek istemedi.

"Bu ikisi," dedi Bay Hobmeier, bana iki broşu göstererek, "hiçbir şey etmez, ya da neredeyse hiçbir şey. Bu ise," derken kolyeyi gözüme doğru uzattı ve "kesinlikle değersiz."

"Pislikler," dedim.

"Ne?" diye sordu Bay Hobmeier.

"Hiç," dedim.

Anneme değersiz hediyeler vermişlerdi. Onlara bunun hesabını soracaktım. Onun parasıyla Sardinya'ya, Girit'e, Malta'ya ve kim bilir hangi uzak diyarlara seyahat edenlerden hiç değilse birazcık değerli bir kolye beklemek yersizdi demek...

"Hansi," dedi Bay Hobmeier, "bak, ziyaretiyle bizi kim onurlandırmış, genç Bay van der Jagt."

Bayan Hobmeier, yakınları için "Hansi" idi.

Ancak Bayan Hobmeier dönüp bakmadı bile. Büyücek bir zarfı yırtarak dört eşit parçaya böldü. Belki de kocasının oğlanlara yönelik eğiliminden haberdardı.

"Acelem var," dedim, "bunlar için bana ne kadar vereceksin?"

Bay Hobmeier duvara dayanmıştı. Sinirlenmiş gibiydi.

"Yapamam," dedi, "böyle süprüntüleri satamam. Onlardan asla kurtulamam."

"Onları sizden altı ay içinde geri satın alırım."

Şimdi daha da derin bir iç çekti.

"İki bin," diye fısıldadı.

Bu rakam bana çok düşük gelmişti.

Ona doğru yürüyüp olabildiğince yakınında durdum.

Satış konusunda çok yetenekli değildim, hatta kendimi satma konusunda az yetenekli bile değildim, ama bu acil bir durumdu.

Vücudumun alt kısmını onunkine yasladım. Aramızdaki boy farkından dolayı benim vücudumun alt bölümü onun güçlü kalçasına dayandı.

İkimiz de öylece durduk.

Sonra çatlak bir sesle Bay Hobmeier bağırdı: "Hansi, bak bizi ziyaretiyle kim onurlandırdı."

Kendini duvardan koparıp, ofisi dükkândan ayıran cam kapıya doğru birkaç adım attı. Cam boyalı olduğu için kimse içeriyi göremezdi.

Bayan Hobmeier işgüzarları sevmezdi.

Bay Hobmeier ürkütücü bir şekilde gülmeye başladı. Gerçi bu seferki gülüşün ürkütücüden çok çaresizce olduğunu itiraf etmeliyim.

Hansi bakmadı bile.

Bay Hobmeier terliyordu.

Tekrar duvara doğru yürüdü ve "Dört bin, sana ancak bu kadar verebilirim. Kendi cebimden," diye fısıldadı.

Hepsi Bay Hobmeier'in kendi cebinden gelmiyor muydu?

Elini iç cebine sokup dört bin şilin değerindeki banknotları çıkardı ve sanki ben bir gece kulübünün kapı görevlisiymişim ve onun içerideki erotik gösteriyi izleyebilmesinin yolu buymuş gibi gizlice elime tutuşturdu.

Elimi gerektiğinden birkaç saniye daha uzun tuttu.

Alnındaki ter damlalarını ve bıyığındaki kırıntıları gördüm.

"Annene saygılarımı ilet," diye fısıldadı. "En iyi müşterim. Benim en iyi müşterim."

Bayan Hobmeier ilk kez dönüp baktı ve "Macarı unutuyorsun," dedi.

Bayan Hobmeier'in sesi odayı ikiye bölmüştü. Sesi bıçak gibiydi, bilenmesi gereken bir bıçak.

"Hayır, hayır," dedi Bay Hobmeier sakince, "Macar da iyi bir müşteri ama farklı, çok farklı. Bayan van der Jagt'tan farklı."

Kapıya yürüdüm.

"Bayan Hobmeier," dedim, "Bay Hobmeier. Adieu."

O günlerde Almancamı Fransızca deyişlerle süslüyordum, uygun düşse de düşmese de.

Sonra hafifçe başımı eğdim, annemin bana öğrettiği gibi.

Benim bir balet olmam konusunda hâlâ umutlu olduğu zamanlarda öğretmişti böyle selam vermeyi. Dans adımlarımla dünyayı deliye döndürmemi isterdi.

"Macar ile annen karşılaştırılamaz," diye konuştuğunu duydum Bay Hobmeier'in, "söyle ona, yine gelmesini bekliyoruz."

Dükkân kısmında genç Bay Hobmeier'e hızla veda edip sokağa çıktım.

Dört bin şilinim ve yedi dakikam vardı ve daha önce hiç bu kadar mutlu olduğumu hatırlamıyordum.

7

Çiçekçiler Arasında Bir Mozart

Annemin çiçekçisinin adı Rolf Szlapka'ydı. Kadınlara ve çiçeklere hayrandı; sonuç olarak hiçbirine haksızlık etmemek için, bir çiçekçi açmaya karar vermişti. Bu kararı, bir BMW satıcısı olan ve zamanı gelince oğlunun bu işi devralmasını çok isteyen babasını hüsrana uğratmıştı.

Ancak araba sevdası bu ailede bir kuşak atlamış ve Rolf Szlapka çiçekçi olmuştu.

Annem BMW'leri ve çiçekleri severdi, özellikle de beyaz gülleri. Bir gün eski BMW'sini yenisiyle değiştirmek için gittiğinde baba Szlapka, "Bayan van der Jagt," dedi, "oğlum Rolf küçük bir çiçekçi dükkânı açtı, belki bir gün uğrarsınız. Hatta belki açılışa gelirsiniz," dedi.

"Belki gelirim," dedi annem.

Rolf Szlapka'nın çiçekçi dükkânının eğlenceli açılışı bilhassa annem için eğlenceli olmuştu, çünkü o öğleden sonra bir oltayla iki sevgili yakalamıştı ki bunlardan biri Rolf Szlapka'nın kendisiydi.

Tercih edilen durumlar herkes için hazırlanmıştı. Annem, kaçamak öpücükler karşılığında Rolf Szlapka'dan hatırı sayılır indirimler alırdı. Ve eğer yanlış bilmiyorsam bir kere de dükkânın arkasında, cenaze çelenkleriyle düğün buketleri arasında sevişmişler.

Yaşlı Szlapka da arabalarında anneme kayda değer indirimler yapmaya başladı ve annem de tüm tanıdıklarını Avusturya'nın en iyi BMW satıcısı Bay Szlapka'dan bir BMW satın almaları için ikna etti.

Ancak Rolf için bu anlaşma zamanla daha acı verici bir hal aldı.

Annem tüm görkemli varlığıyla yelken açmış bir gemi gibi onun dükkânına gelmiş ve gitmek bilmiyordu.

Annemin bir an ondan hoşlanıp kendini kollarına bırakmasını ve hemen sonra başka biriyle birlikte olup Rolf Szlapka'nın varlığını bile unutmasını bir türlü anlayamıyordu.

Bunu belki de kimse anlayamazdı, bunu anlamak belki de insanca değildi.

Annemi aradığında ise şöyle bir yanıtla karşılaşıyordu: "Beni asla evden arama, ben seni nasıl bulacağını biliyorum."

Her ne zaman annemi tamamen unutmaya karar verdiyse o salınarak, elinde bir armağan ve gözlerinde pırıltılarla dükkâna geliyor ve ilk sorusu her zaman şu oluyordu: "Nerelerdesin bunca zamandır? Neden beni aramadın? Beni ihmal ediyorsun. Ne güzel güller! Bunlardan kırk tane istiyorum."

Rolf Szlapka ise, "Aramamamı söyleyen sendin. Ya sen nerelerdesin?" demeye cesaret edemezdi.

Annemin öpücüklerine mazhar olmak onu hoşnut etmeye yeterdi. Annem etrafına altın ve ipek parçacıkları dağıtır ve hayatın içinde sanki onun oyunculuk yeteneğini hak etmeyen bir oyunun içindeymişçesine hareket ederdi.

Bay Hobmeier'in kuyumcu dükkânının önünde, o ana kadarki hayatının en mutlu dakikalarında, elimde dört bin şilinle dururken, bir de Szlapka'nın çiçekçi dükkânına uğramaya karar verdim. Yedi dakikadan biraz daha az zamanım kalmıştı ama bu süre de bana yeterdi.

Gerçi çiçeklerin *amour fou* için uygun olup olmadığından emin değildim ama insan hayatta daima en dipte bile olsa yukarı doğru ilerlemeye çalışmalı. Ayrıca, Lüksemburglu kızların yanına bir kucak dolusu çiçekle gitmenin bir zararı da olmazdı. "Çiçekleri herkes sever," diye yanıtlardı babam, annemin, "Onlara ne götürebiliriz?" diye her soruşunda...

Şimdi, elimin altındaki mutlulukla, yorulmadan, böğrüme sancı saplanmadan, kuyumcudaki insanların hakkımda neler düşündüklerini kendime sormadan ya da Rolf Szlapka'nın dükkânına böyle kan ter içinde daldığım için hakkımda ne düşüneceğine aldırmadan daha da hızla çiçekçi dükkânına doğru koştum.

Dükkân boştu.

"Bay Szlapka," diye bağırdım, "Bay Szlapka!"

Arka tarafa seğirttim. Annemle o kadar çok gelmiştim ki buraya, yolu biliyordum.

Annem de her zaman arkaya yürürdü. Dükkân doluyken ve Bay Szlapka bir müşteriyle ilgileniyorken bile...

Rolf, bir cenaze çelengi üzerinde çalışıyordu. Beni görür görmez işini bıraktı.

Bana doğru gelip omzuma vurdu. Babası da öyle yapardı.

"Marek," dedi, "annen nasıl?"

"İyi," dedim, "yani sanırım gayet iyi. İki demet kırmızı gül istiyorum, hemen. Uzun saplı."

Annem hep böyle derdi: "Uzun saplı Rolf, ne kadar uzun olursa benim için o kadar iyi."

Annem ne zaman Rolf Szlapka ile birlikte olsa, eve uzun saplı beyaz güllerle gelirdi.

"Sekizli iki demet olsun."

Neden sekiz, hiçbir fikrim yoktu, ama sekiz bana güzel bir sayı gibi gelmişti.

Dükkânın ön tarafına gidip sakin bir şekilde en güzel gülleri toplamaya başladı. O kadar sakindi ki beni strese soktu.

"Acelem var," dedim, "lütfen."

Onun gülleri kovalardan giderek daha büyük bir hızla topladığını ve Rolf Szlapka'nın çiçekleriyle dondurmacıya koşturmamı hayal ettim. "Rolf Szlapka, çiçekçilerin Mozart'ıdır," demişti annem bir keresinde. Büyük ihtimalle babamı kızdırmak için ve işe de yaramıştı, çünkü babam hemen şöyle bağırmıştı: "Bir çiçekçiyi nasıl Mozart ile karşılaştırırsın?"

"Anneni görmeyeli epey uzun zaman oldu," dedi oğul Szlapka. "Neler yapıyor?" Sonra da fısıldayarak, "Onun için çok güzel beyaz güller ayırdım, mutlaka söyle kendisine," dedi.

Onu iyi tanımıyorsanız annemin hayattaki amacının önüne gelenle ilişki yaşamak olduğunu düşünebilirsiniz. Ama o ne şehvetin kölesiydi ne de finans kaygılarıyla hareket ederdi.

Aradığı, bu dünyada bulunamayan bir şeydi.

Sonuç olarak herkes ona yabancıydı, bu yüzden hiçbir yerde çok uzun kalamazdı, bu yüzden hep hareket halinde olmalıydı.

Başka insanlar herhalde onun, içinde denetimsiz bir füzeyle Viyana üzerinde, çok yakınına gelecek olanlara ne yapacağı belirsiz ve tehlikeli bir şekilde dolandığını düşünürdü. Çünkü denetimsiz füzelerin ne yapacağı tahmin edilemez. Ve tehlikelidirler. Öte yandan, kim hayatında hiç değilse bir kez kendisine denetimsiz bir füzenin çarpmasını istemez, kim başarmak istemez diğerleri

hüsrana uğrarken, kim fethetmek istemez öbürleri sürekli yenilgiyi tadarken?

Rolf Szlapka benim için sekizer uzun saplı gülden oluşan iki demet hazırladı.

"Faturaya eklerim," dedi.

Szlapka, annemin sevgisi için beni kazanması gerektiğini düşünmekteydi. Keşke herkes böyle düşünseydi.

Bana kapıyı açtı.

"Anneme, onun için beyaz güller ayırdığınızı söyleyeceğim," dedim. "Tabii onu görürsem. Son zamanlarda hep hareket halinde sanki."

Yüzü gölgelendi. Sadece dürüst olmaya çalıştığım halde, benim kötü bir genç olduğumu düşünmüş olmalı.

Gerçi, dürüstlük kötü bir şeydi ama ben bunu daha sonra keşfedecektim.

Üç dakikam kalmıştı.

Bilekli siyah botlarımla ve elimde iki demet gülle, Lüksemburglu iki genç hanımın en azından düzgün bir yemek için beklediği ve her şeyin dingin olduğu dondurma salonuna doğru koştum.

Gülleri iki kez elimden düşürdüm, ama hiç önemi yoktu, ben pervasızca mutluluğa doğru koşuyordum.

Viyana'yı elimde Szlapka'nın çiçekleriyle koşarak geçerken şöyle düşündüm: Keşke şu anda annem beni görebilseydi, hep olmamı istediği bale dansçısını sonunda bende izliyor olurdu. Ve eğer şimdi ben olmam gereken balet isem, bu da benim annem için yaptığım bir baleydi.

Kızlar pencere kenarında taburelerde oturuyorlardı ve aralarında yaşlıca bir adam vardı.

Andrea, bu adamla konuşuyordu.

Milena ise biraz sıkılmış bir halde camdan dışarı bakıyordu.

"İşte geldim," dedim.

Sesim çatlak çıktı.

Milena saatine baktı.

Andrea, konuşmakta olan adama bakıyordu. O anda bana ayıracak vakti yoktu.

Oturdum.

Yaşlı adamdan sert bir alkol kokusu geliyordu ve gömleği de lekelerle doluydu. Kafası ter içinde parlıyordu. Onu daha önce sokakta görmüştüm.

"Klak, klik, klak der atların toynakları," dediğini duydum "ve sen bunu duyuyorsan—klak klik klak—hâlâ hayatta olduğundan emin olabilirsin."

Andrea güldü.

Yaşlı adamın elini sıktım ve "Marek van der Jagt, tanıştığımıza memnun oldum," dedim.

Elimi bir saniye kadar tuttu ama bana bundan daha fazla bir ilgi göstermedi.

"Klak klik klak der atların toynakları," dedi. "Dur bir dakika, ruhunun resmini çizmek istiyorum."

"Onun ruhunun resmini çizmek istiyormuş," dedim Milena'ya.

Milena bir şey demedi.

Çiçekleri, sanki onları tesadüfen almışım, ya da annemin siparişiymişler gibi, kenara koymuştum.

"Bunu sık sık yapar mı?" diye sordum Milena'ya. "İnsanlara ruhunu çizdirmeyi?"

Milena'nın uzun kahverengi saçları, kahverengi gözleri ve sert ifadeli bir ağzı vardı. Onu ilk gördüğünüzde tasvipkâr olmayan bir hali olduğunu düşünürdünüz, ama onu tanıdıkça gerçekten tasvipkâr olmadığını anlardınız. Dünya ondan tasvip görmemişti.

Daha sonra bana annesinin Cezayirli, babasının ise Norveçli olduğunu ve tamamen tesadüf eseri kendilerini Lüksemburg'da bulduklarını anlattı.

Milena çiçeklere baktı ve sonra gözlerini, yaşlı adamın hareketlerini izleyen Andrea'ya çevirdi. Adam kırışmış bir eskiz defterine bir şeyler çiziyordu.

"Çok açık," dedi Milena.

Bunu, adeta kendisi de onun gibi açık olmayı istermişçesine, belki de onu sardalye kutusunu açar gibi açacak birini bekliyormuşçasına söylediğini hissettim. Hepimizin beklediği de bu değil miydi? Açılmak ve oburca tüketilmek; böylece yararlılığımız kanıtlanmış olur. Babama göre, yararlı hayat mutlu bir hayattır. Annem hiçbir zaman bu şekilde ele almamış olsa da, "yararlı"

sözcüğü onun için çok farklı bir bağlamda yer alsa da, o da aynen böyle hissetmiyor muydu?

Yararlı, olmak istemeyeceğim her şeyin toplamıydı.

Genç bir adam, nemli bir bezle masamızı sildi. Kül tablalarını boşaltıyordu. Başında küçük kâğıttan bir şapka vardı. Birisi bana bu şapkaların hijyenik olduklarını, çalışanların kafalarından müşterilerin dondurmalarına bir şeyler düşmesini önledikleri için giydiklerini anlatmıştı.

Babam her zaman, "İnsanın saçından her türlü pislik dökülür, o yüzden yemek yerken asla saçına dokunmamalısın," derdi.

Andrea'nın saçından pislik dökülüceğini hiç sanmam. Ve bana göre Milena'nın da saçından pislik dökülmüyordu.

"Çok geçmeden gidip makul bir yemek yemeliyiz," dedim. "Siz ikiniz açlıktan ölüyordunuz, değil mi?"

Kimse yanıt vermedi.

Ayyaşın da bizimle gelmeye kalkacağından ve böylece gecenin sonunda hâlâ atların toynak seslerini çıkaran bu adamla baş başa kalacağımdan korkuyordum.

Annem bunun harika olduğunu düşünürdü, onu bizim eve getirmemi isterdi.

Adam çizimi nihayet bitirdi.

Ayyaşa göre çarmıhtaki İsa'ya çok benzeyen Andrea'nın ruhuna hayran kaldık.

"Hey, seninle konuşmadığım için özür dilerim," dedi Andrea, "ama şu anda başka bir şeyle meşgulüm."

"Zararı yok," dedim. "Onunla eskiden mi tanışıyorsun?"

"Buraya geldi, yanımıza oturup konuşmaya başladı."

Hayat bu kadar basitti işte. Birinin yanına otur ve konuş. Annem de böyle mi yapardı? Hayır, annem oturmazdı, o ayakta kalır, başkalarının konuşmasına izin verir, sonra onların sözünü keserek, "Kırtasiyeden bir şey alınam gerekli. Gidip alabilir miyiz?" derdi.

Bu, sizin gidip onun için almanızı istediği anlamına gelirdi.

Rolf Szlapka'nın o kadar dikkatle sardığı çiçekleri bir kenara atıvermiştim. Çiçeklerin annem için olduğunu düşünmüş, belki o yüzden öylesine sevgiyle sarmıştı. Ben sabırsızlıkla ayaklarımı yere vururken o adeta kâğıtları okşamıştı.

"Seninle evlenmek isterim," dediğini duydum yaşlı adamın.

"Kafamın içinde tabii ki, gerçekten değil. Sana posta kutusu numaramı vereyim mi?"

Andrea güldü.

Böylesi tekliflere sevimli bir şekilde gülmesini münasebetsiz buldum. Münasebetsizlikle *amour fou* birbirini dışlamazdı tabii, bunun farkındaydım ama, *amour fou* yoldaş Stalin iyi diyorsa iyidir şeklinde bir şey de olamazdı. *Amour fou* Stalinizm değildi.

Ayyaşın kirli sakalı grili beyazlıydı.

"Kaç şişe şarap içtin?" diye sordu Andrea ona, sanki bu soru güzel bir şakanın başlangıcıymış gibi neşeyle ve yüksek sesle.

Adam bir an durup düşündü, sonra "Saymaya nereden başlamamı istersin?" diye sordu.

Eliyle Andrea'nın saçma dokundu.

"Bu sabahtan itibaren saymaya başla," dedim, çünkü konuşmaya katkıda bulunmak istedim, çünkü Andrea bana baksın ve bütün bunların *amour fou* dışında hiçbir şeyle ilgisi olmadığını anlasın istedim. Çin yemeğinin öncesinde bir dondurmacıda yapılan küçük bir sohbetle ise hiç ilgisi yoktu.

Ancak kendi sesim kulağıma hiç hoş gelmedi ve o anda insanın kendinden yaşlı ve yarı sarhoş kişilere böyle şeyler söylememesi gerektiğini fark ettim.

"Ayın ilk gününden başlasam iyi olur," dedi yaşlı adam. "Bugün günlerden ne?"

Bir an için kimse konuşmadı.

"Cumartesi," dedim.

Saymaya başladı.

Eli Andrea'nın saçıyla oynayıp duruyordu.

Eli çimento rengindeydi.

Andrea ona, adeta özel kurtarıcısını bulmuş gibi bakıyordu.

Arka planda bilinen bir İtalyanca pop müzik parçası çalmaya başladı. Dondurmacı salonu, yirmi yıldan fazla bir süredir Avusturya'da yaşayan Triesteli İtalyanlar tarafından işletiliyordu.

Annem de bir kere, adını hatırlamadığım bir sevgilisiyle Trieste'ye gitmişti. Trieste'yi sevmemişti, çünkü eve çok yakındı. "Avusturya'da kalmaktan farkı yoktu," demişti.

Szlapka'nın çiçekleri, zamanından yarım saat önce dağılmış bir kokteylden artakalmışlar gibi masanın üzerinde hâlâ öylece duruyordu.

Annem dünyayı dans adımlarımla büyülememi istemişti ama aniden dünyayı yalnızca dans adımlarımla değil *amour fou*'mla da ve hatta ev yapımı kızarmış ekmek üstü somonumla da büyüleyemeyeceğimi düşündüm. Yani ben, Marek van der Jagt, dünyayı büyülenmemiş bir halde bırakacaktım.

Başkaldırmalıydım. Başka bir seçenek yoktu. Başkaldırmazsam sonum hayat sigortacılığıydı.

O öğleden sonra saat ikiden itibaren isyan eden bir adamdım. Madem kaderimde dünyayı büyülemek yoktu, o zaman ben de bunun peşini savaşmadan bırakmayacaktım.

Elimi masaya öyle bir vurdum ki canım yandı.

Yaşlı adam bakmadı bile; Andrea da ilgilenmedi.

Milena bir sigara yaktı.

"Benim babam bir Viking'ti," dedi.

"Size çiçek getirdim," diye haykırdım.

"Ben doğmadan iki gün önce kaçıp gitmiş," dedi Milena, "onu bir daha hiç görmedik."

Çiçeklerin kâğıdını yırtıp, gülleri dağıtmaya başladım.

"Al, bu sana," diyerek iki gülü Milena'nın eline sıkıştırdım "ve sana" dedim ve birkaç gülü sarhoşun kucağına bıraktım, kalanları da Andrea'nın göğsüne bastırdım. "At hepsini gitsin," dedim, "seni rahatsız ediyorlarsa at. Sadece bir düşünceydi."

Lüksemburg'dan gelen kızlar gözlerini bana diktiler ama yaşlı adam beni de çiçeklerimi de görmezden geldi.

Saymakla meşguldü.

Sonunda ağzını açtığında, söylediği bir sayı değildi, hatta kabaca bir tahmin bile değildi.

"Klak klik klak der atların toynakları," dedi "ve bunu duyduğunuzda hâlâ hayatta olduğunuzu anlarsınız."

Hâlâ Andrea'nın saçını tutuyordu; Andrea, "Sana adresimi vereyim mi? Birbirimize yazarız."

8

Pekin Ördeği

Telefon rehberinden bir Çin lokantası buldum ve üç kişilik bir masa ayırttım.

"Lüksemburg'da onun gibi insanlara rastlayamazsın," dedi Andrea, sonunda dondurmacıdan ayrıldığımızda.

"Hadi ama," dedim, "onun gibiler bütün büyük kentlerde karşına çıkar."

"Ama Lüksemburg büyük bir kent değil," dedi Andrea ve Milena omuz silkti.

Taksiye bindikten sonra bana, "Eee, Avusturyalı olmak nasıl bir şey?" diye sordu.

Aslında restoran uzak değildi, yürüyerek rahatça gidebilirdik, ama risk almak istemiyordum. Şöyle düşündüm: Yürürsek dükkânların önünde durabilirler, sonra içeri girip bir bluza ya da plastik bir kolyeye bakmak isteyebilirler ve bir anda onları kalabalığın içinde kaybedebilirim.

"Güzel," dedim. "Lüksemburglu olmak nasıl bir şey?"

Rolf Szlapka'nın çiçeklerinden artakalanlar Milena'nın kucağında duruyordu.

Bir *amour fou* için başlangıç korkunç derecede sıkıcıydı, ama belki de hep böyle oluyordur.

Belki her zaman başlangıçta sıkıcı oluyor ve sonra birden vahşileşiyordu.

Andrea'nın burnundaki pırlantaya baktım.

"Pırlantana bayıldım," dedim.

"Ha, o mu?" dedi. "On dört yaşından beri takıyorum."

"Daha başka yerlerinde de bir sürü var," dedi Milena ve pencereyi açtı.

Restoranda kimse Van der Jagt adını tanımadı ve kimsenin rezervasyondan haberi yoktu.

"Ben bir masa ayırttım," dedim kim bilir kaçıncı defa, "üç kişilik. Kesinlikle eminim."

Aslında restoran kalabalık sayılmazdı.

Uzun bir masada sekiz kişi oturuyordu. Bir şey kutluyorlardı. Bir evliliğin onuncu yıldönümü kutlamasına benziyordu.

Her yerde kırmızı masa örtüleri vardı.

Restoran çalışanları büyük bir defterin sayfalarını karıştırıyor, adımı arıyordu.

Ancak adım hiçbir yerde çıkmadı.

"Neden bir yere oturmuyoruz?" dedi Andrea.

Bize cam kenarında bir masa gösterdiler. Bundan pek hoşlanmadım. Babamın, başında şapkası ve elinde çantasıyla oradan geçmesinden, camdan içeri bakıp beni görmesinden korktum.

Beni tanıdığını belli etmezdi. Birkaç saniye, başka bir şey olmasını beklermişçesine orada dururdu. Benim dışarı koşarak onu selamlamamı ve "İçeri gel baba, bir şeyler ye," dememi beklerdi. Böyle olmadığı takdirde de sessizce yürümeye devam ederdi.

Andrea ve Milena masanın bir tarafına yan yana oturdular, ben de karşılarına oturdum. Ben sokağa, onlarsa restoranın içine bakıyorlardı.

Mönüyü açıp incelemeye başladılar.

Mutluluğum buharlaşmaya başlamıştı bile, ama cebimde dört bin şilinim duruyordu ve gün yeni başlamıştı. Daha pek çok şey olabilirdi.

Belki de kaçırdığım ya da yanlış yorumladığım bazı gizli işaretler olmuştu.

Andrea'nın küçük bir burnu vardı ve üzerindeki gömlek, sanki sık sık haşlak suyla yıkanmış gibiydi. Ama belki sadece moda böyleydi.

Her ne ise, bu onu daha da güzelleştirmişti.

"Neyle meşgulsün, ne yapıyorsun?" diye sordu ve üzerinde çok beceriksizce çizilmiş sarı bir ejderha olan mönüyü kapattı.

"Hâlâ okuyorum," dedim. "Ya sizler?"

"Biz bitirmek üzereyiz," dedi Andrea. "O yüzden buradayız."

"Çok fazla çalıştık, onu kutlamak için geldik," diye ekledi Milena.

Sipariş ettiğim beyaz şarap sofraya geldi.

"Bu Çin şarabı mı?" diye sordu Andrea. Son derece komik bir

soru olduğunu düşünmüş olmalı ki yüksek sesle gülmeye başladı, emin olsun diye ben de ona katıldım.

Her ikisi de, sanki her an kalkıp veda bile etmeden gidebilirlermiş gibi oturuyorlardı.

"Adın ne senin?" diye sordu garsona Andrea.

Garson, ağzında anlaşılmaz bir ad geveledi.

Sonra yine anlaşılmayan bir ad daha ve bir tane daha geveledi ve sonunda onun aslında günün özel mönüsünü saydığını anladık.

Kimse günün özellerinden bir şey istemedi.

"Seninle tanıştığımıza memnun olduk," dedi Andrea garsona. "Ne güzel gözlerin var."

Garsonun yüzünde bir tebessüm belirdi, ama bu acılı bir tebessümdü. Sanki tebessüm canını yakıyormuş gibiydi.

Siparişlerimizi aldı ve gitti. Ördek ısmarlamıştık. Üçümüz bir pekinördeğini paylaşacaktık.

"Bu bir şölen," dedim, "pekinördeği."

Babam her zaman somon şöleni, biftek şöleni, bir dilim *foie gras** şöleni derdi, şimdi de ben aynı şeyi yapıyordum.

Amour fou ve pekinördeği, tuhaf bir kombinasyondu ama bütün başarı olasılıklarını yok edecek bir şey değildi.

"Biz hiç pekinördeği yemedik," dedi Milena.

"Evet," dedi Andrea, "pekinördeğini keşfetmek için ta Viyana'ya kadar gelmemiz gerekti." Sonra da burnundan bir şey çekip çıkardı.

"Pardon," dedi, "bir şey takılmıştı. Kusura bakmazsın, değil mi? Normalde başkalarının yanında yapmam ama sen çok iyisin ve bu da beni bayağı rahatsız ediyordu."

Başımı salladım. Her anlama gelebilecek bir baş sallamaydı. Kusura bakmam, kusura bakarım ya da benim de burnumda çıkarılması gereken çeşitli şeyler var gibi anlamlara gelebilirdi.

Çiçekler için bana teşekkür etmemişlerdi. Ama Rolf Szlapka'nın uzun saplı gülleri bile olsa elbette birine çiçekler için teşekkür etmek çok geleneksel, hatta biraz aşırı geleneksel bir davranıştı.

Amour fou, teşekkürler olmadan geldi.

"Seni utandırmıyoruz, değil mi?" diye sordu Andrea.

Yine başımı salladım.

---

* (Fr.) Yağlı ciğer, kaz ciğeri—e.n.

Beni nasıl utandırabilirlerdi ki? Herhangi bir şeyden utanacak olsam, bu kendim ve babamın her zaman dediği gibi "şölen" deyişim olurdu.

Andrea ince yapılıydı ama Milena'nın tabağındakinin yarısını ve benimkinin de en az yarıdan fazlasını yemişti. Pekinördeği oldukça yağlı olur, bizimki ise bayağı yağlıydı.

Andrea titreyince, ona spor ceketimi verdim.

Üzerinde benim ceketimle kendini aynada seyretti.

Spor ceketlerimi benim için hep annem seçerdi.

"Nerede kalıyorsunuz?" diye sordum.

Sohbetimiz arasında uğursuz kısa sessizlikler yer alıyordu.

Andrea, birkaç defa, "Ne diyeceğini bilmiyorsan bize bir şarkı söyle," demişti.

Onlara şarkı söyleyemediğimi, ama annemin bir zamanlar şarkı söyleyerek para kazandığını, ilk bebeği doğduğunda da bu işi bıraktığını anlattım.

"Peki, şimdi ne yapıyor?" diye sordu Milena. "Annen?"

Tabağımdaki ördeğin derisinden bir parça kopardım, Andrea bir sigara yaktı.

Annem ne yapıyor, şimdi ne yapıyor? Ne diyebilirim ki? Annem kalp kırıyor? Kendi öz anneniz için bunu söyleyebilir misiniz?

Babam onu engellemek için parmağını bile kıpırdatmadı; bazı yazılı olmayan kurallar çiğnenmediği sürece annemin sevgilileri olmasına göz yumdu.

Bazen bütün bunlar için annemin babamı sorumlu tuttuğu, babam hiçbir zaman onu saçlarından yakalayıp, "Tamam, yeter artık, başka sevgili falan yok, bundan böyle terbiyeni takınacaksın," diye bağırmadığı için annemin bir anlamda esef ettiği hissine kapılırdım.

Elbette bunları babamla hiç konuşmamıştı, ama zaten babamla pek konuşmazdı. Ancak bazı günler, babamın "Nereye gidiyorsun bu saatte?" veya "Bu kılıkta dışarı çıkmanı istemiyorum, üzerine başka bir şey giy," demesini umut eder, sanki onu tahrik etmeye çalışırdı. Babam asla bir şey demedi. Babam sessizdi.

"Annemin," dedim, "yoğun bir sosyal yaşamı var."

"Ya sen?" dedi Milena.

"Ben başkaldıran bir adamım."

"Bayağı çaba gerektiren bir şey değil mi bu?" diye sordu Milena.

"Ne zamandan beri başkaldırıyorsun?" diye Andrea sordu.

"Bu öğleden sonradan beri," dedim.

Andrea, sanki güneşe bakıyormuş gibi gözlerini kıstı ve "Sana rastladığımızda bize şehri gezdirmek istediğini söyleyince senin tecavüzcü olduğunu sandık," dedi.

"Doğru," dedi Milena. "Viyana'da şimdiye kadar üç tecavüzcüyle karşılaştık."

"Ama tecavüze uğramadınız, değil mi?"

"Hayır, henüz değil," dedi Andrea sesli bir şekilde burun çekerek.

"Onların tecavüzcü olduklarını nasıl anladınız?"

"Bu tür şeyler hissedilir," dedi Milena.

Andrea, spor ceketimin üzerine sigara külü düşürdü.

Bunun kazayla mı yoksa kasten mi olduğunu anlayamadım.

"Lütfen ceketime sigara yanıkları açma," demek istedim ama neyse ki daha ağzımı açmadan bu sözlerin ne kadar budalaca olduğunu fark ettim. *Amour fou* birkaç yanığı kaldırabilirdi.

Andrea hâlâ üşüyordu. Sanki giderek daha fazla üşüyordu.

"Gitmek ister misiniz?" diye sordum.

"Bir fincan kahve istiyoruz," dedi Andrea. "Yoksa uyuyakalacağız. Dün gece pek fazla uyumadık."

"Evveli gece de," dedi Milena.

Uykusuzluk bana iyi bir işaret gibi geldi. Anladığım kadarıyla, uykusuzluk benim peşinde olduğum şeye eşlik ediyordu.

Bakır evlilik yıldönümü partisi yavaş yavaş masayı terk ediyordu.

Yemek onlara çok fazla gelmiş gibi görünüyordu. Veya belki de bakır evlilik yıldönümüydü fazla olan.

Kahveler geldi. Milena kalkıp tuvalete gitti. Hiç de zayıf değildi.

"Sana babasının Norveçli olduğunu, bir Viking olduğunu anlattı mı?" diye sordu Andrea.

"Evet," dedim.

"Onun her söylediğine inanma. Babası aslında sadece Danimarkalı."

"Sadece Danimarkalı," diye yineledim.

"Ama ona sana söylediğimi söyleme."

"Tabii söylemem."

Andrea, o ana kadar epey bir hırpalanmış olan güllere baktı.

İçini çekti.

"Aslında gülleri pek sevmem," dedi. "En azından kırmızı olanları."

"Ben de," dedim. "Atalım mı onları?"

Milena tuvaletten döndü.

"Üvey erkek kardeşimin bir arkadaşında kalıyoruz, bunu öğrenmek istemiştin, değil mi?"

Bunu yaklaşık yarım saat önce sormuştum.

"Evet," dedim. "Bunu kastetmiştim. Güzel bir yer mi?"

İkisi de aynı anda omuz silkti.

"Bir yer işte," dedi Andrea ve Milena, "Oldukça soğuk bir yer," diye fısıldadı.

Masaya birkaç Çin tatlısı geldi ama bunlar Andrea'nın ilgisini ancak güller kadar çekebildi.

Çinli garson hesabı masaya bırakıp, kuşkusuz daha fazla teklifsiz komplimanlara maruz kalmamak için çabucak uzaklaştı.

"Biz erkekleri, çiçeklerden daha fazla severiz," dedi Milena.

Birkaç nane şekerinin de konduğu küçük tabaktan hesabı aldım ve incelemeye başladım, ta ki bunu yapmanın da fazlasıyla geleneksel olduğunu fark edene kadar.

Toplama baktım. Gelecekte yalnızca toplama bakacaktım.

"Dikkat et," dedi Andrea. "Annesi Cezayirli, çok sıcakkanlıdır."

"Babam bir Viking ama," dedi Milena.

"Cezayirli bir Yahudi," diye devam etti Andrea, "aşırı derecede sıcakkanlı."

"Cezayirli Yahudiler özellikle sıcakkanlıdır," dedi Milena, "ve aynı zamanda da çok şişmandırlar. Neyse ki bende Viking kanı da var."

"Gitmeden birer içki içmek istemez misiniz?" diye sordum.

"Saat kaç?" diye sordu Andrea. Sonra cevabı beklemeden, "Bizi bekleyeceği için üvey kardeşinin arkadaşını aramamız gerek. Bozuk paran var mı?" dedi.

Pantolonumun ceplerini yoklayıp bir avuç bozuk parayı Andrea'nın küçük zarif eline bıraktım.

Dakikalar geçti. Bu, annemin izlediği bir bale gösterisi olsaydı şu anda başını hoşnutsuzlukla ve sabırsızlıkla sallıyor olurdu. Annem temelde sabırsız biriydi. Onun için hemen hemen her şey çok yavaş geçerdi, çok uzun sürerdi.

Düşünceye dalmış bir adam pozunu aldım. Garson paranın üstünü getirdiğinde derin düşünceler içindeymiş gibi yapmayı sürdürdüm.

Milena sakız çiğniyordu. "Cezayirliye benziyor muyum?" diye sordu.

Yüzünü inceledim.

"Hayır, Cezayirli değil," dedim, "ama egzotik görünüyorsun." Anında verdiğim yanıttan pişman oldum.

"Boşboğazın teki o," dedi Milena. "Çünkü kendinden hiç emin değil."

Sakızını boş bir sigara paketine sardı.

"Her sabah üvey kardeşimin arkadaşıyla birlikte banyoya girer ve makineli tüfek gibi konuşur."

"Küvette mi?"

"Evet, nerede olacak? Oğlanla küvette saatlerce oturur ve beni deli eder."

"Ha, yani birlikte küvette oturup konuşurlar. Üvey kardeşinin arkadaşı da Viking mi?"

"Hayır, Cezayirli. Benim gibi, melez."

Andrea geri geldi ama oturmadı.

"Her şey ayarlandı," dedi, "hadi gidelim."

Çin lokantasının kapısı içerden kilitlenmişti bile.

Güzel gözleri olan garson başını eğerek bize kapıyı açtı. Hoşlanmadığı için atmayı düşündüğüm gülleri Andrea şimdi elinde tutuyordu.

Güllere baktığını gördü.

"Ziyan olacaklardı, değil mi?"

Bu "değil mi," şu uzun, içi boş soru işaretlerinden biriydi.

Onları nereye götüreceğime dair hiçbir fikrim yoktu. Spor ceketim halen Andrea'nın üzerindeydi, üşüyordum ama Tanrı'ya ve anneme dişlerimin birbirine çarpmasına izin vermeyeceğime yemin etmiştim. Ve pekinördeği nakit cephemde kayda değer bir oyuk açmıştı. Halbuki hep Çin yemeğinin ucuz olduğunu düşünmüşümdür.

"Nereye gidersek gidelim, ne yaparsak yapalım," dedi Andrea, "ama burada durmayalım."

9

Seni Pek Heyecanlandırmıyoruz Galiba

Yahudi Müzesinin çaprazındaki, daha önce hiç gitmediğim Amerikan bara şimdi sanki oraya her gün uğrarmışım gibi büyük bir rahatlıkla girdim.

Bodrum katında bir Amerikan bar, Lüksemburg'dan gelen genç kadınlar için doğru yermiş gibi geldi bana.

Dört tane bar taburesi vardı. Ve üzerlerinde küçük mumlar yanan birkaç masa.

Barın içinde oturma yeri olarak sandalye yerine oyulmuş ağaç gövdeleri kullanılmıştı.

Andrea etrafa baktı.

"Ben o oyulmuş ağaç gövdelerine oturmam," dedi.

"Hayır," dedi Milena, "bizim evde de var onlardan."

Barmen de Amerikalı değildi zaten. Tyrol'den gelmişti.

"Bu benim burada ilk gecem," dedi, "eğer komplike bir içki isterseniz bana yardım etmeniz gerekecek."

"Komplike hiçbir şey içmek istemiyoruz," dedi Andrea.

Ve Milena da: "Sadece bir şey içmek istiyoruz, yani ne yapabiliyorsan onu yap," dedi.

"Ben aslında bir fincan kahve istiyorum," dedim, "kahveniz var mı?"

Tyrol'den gelen adam etrafına bakındı, "Sanırım," dedi.

Uykusuz bir geceye hazırlanma sırası şimdi bendeydi.

"Hiç arkadaşın yok mu?" diye sordu Andrea.

Mumun kenarıyla oynuyordu.

"İki ağabeyim var," dedim.

"Vaay," dedi Milena, "nihayet kedi kutusundan çıkıyor." Sonra da kıkırdadı.

Kâbuslar nasıl başlar? Bunu kendime defalarca sordum. Hikâyeler başlar, hayatlar başlar, deniz bir yerde başlar ve bir yerde biter, ama kâbuslar başlamaz. Kâbusların içinde kaybolursunuz ve ortasına geldiğinizde bunun bir kâbus olduğunu fark eder ve kendinize sorarsınız: "Bunun geldiğini neden görmedim? Neden kimse beni uyarmadı? Nasıl bu kadar kör olabildim?"

Kahve geldi. Ilıktı. Bir şey söylemeye çekindim. Kahve ılıksa ne olmuş yani? Kahvenin içinde el yıkamışlarsa ne olur ki?

"Kardeşlerin buraya gelemezler mi?" diye sordu Andrea. "Yoksa bütün gece seninle mi takılacağız? Hey, terbiyesizlik etmek istemedim, ama biz iki kişiyiz, sen tek başınasın."

Tavana baktım. O da ağaç gövdelerinden yapılmış gibi duruyordu.

"Onlar benim ağabeylerim, her zaman da meşguldürler," dedim.

"Senin en küçükleri olduğunu tahmin etmiştik," dedi Milena.

"Sahi mi?"

"Bu tür şeyler hissedilir," dedi Milena, "ben de kardeşlerin en küçüğüyüm."

"Başta, bizi tanımadığın halde şehri gezdirmek istediğin zaman senin bir tecavüzcü olduğunu sandık. Birbirimize bakıp, işte yine bir tecavüzcü, diye düşündük."

Elimi pantolonuma sildim. Elim nemliydi, tıpkı ormanların sonbaharda nemli olduğu şekilde.

"Ben tecavüzcü değilim," dedim. "Sadece şehri görmek istersiniz diye düşündüm."

"Şehrin büyük bir kısmını gördük zaten," dedi Andrea. "Yarın belki iyi bir müzeye gidebiliriz."

Bardan içeri bir adam girdi. Barmenin ona, "Bu benim ilk gecem. Komplike bir şey isterseniz bana biraz yardımcı olmanız gerekecek," dediğini duydum.

"Bir saray da olabilir," dedi Milena. "Eski bir saray."

Annem sarayları severdi; onun gardırobunu düşündüm ve kısa bir süre önce bir gece onun kırmızı deriden seksi bir pantolonla dışarı çıktığını hatırladım. Babam başını sallamıştı ama o seksi pantolon bile aklını çelip sessizliğini bozduramamıştı. Annemin vücudu genç bir kızınki gibiydi, yalnızca gözleri size onun daha yaşlı olduğunu ve hayatın onu tükettiğini gösterirdi. Annem ışıldamak ve arzu uyandırmak isterdi. Ama arzunun ötesine geçen her şeyi ken-

dinden uzaklaştırırdı. Bunlar onun ışıltısını azaltır ve sonunda yok ederdi. Annem ışıltısı olmazsa acı çekerdi, en küçük bir kusur onun için işkenceydi, sayısız kuaförü umutsuzluğa gark etmişti. Yalnızca ışıldamak isteyenler, onlara bakan biri olmayınca yok olurlar.

"Kardeşlerini çağırsana," dedi Andrea. "Belki onların da canları bir Amerikan bara gitmek istiyordur."

Hâlâ bozuk param var mı diye ceplerimi yokladım.

"Telefon var mı burada?" diye sordum.

"Arkada, tuvaletlerin yanında," dedi barmen.

"İsteyeceklerini sanmam ama deneyeceğim," dedim Andrea'ya.

Burnundaki pırlanta mumun ışığında parıldadı.

"Dene bakalım," dedi, "yapabilirsin, biliyorum."

Telefonu hizmetçi açtı.

"Marek," dedi, "nerelerdesin? Akşam yemeğine gelmedin."

"Evet," dedim, "yetişemedim."

Pavel ile konuşmak istediğimi söyledim. Pavel'e seslendiğini duydum ve o arada Andrea ile Milena'yı ve Pavel'in dokuz yaşındayken bile çok ciddiye aldığı kariyerini düşündüm.

"Evet, ne var?"

Pavel'in sesi her zaman bir soğuk algınlığı ilacına gereksinimi varmış gibiydi. Günde birkaç kez ellerini pahalı kremlerle ovardı, çünkü uluslararası sahnelerde pahalı enstrümanlar çalmayı planladığı pahalı elleri vardı. Ancak bu durum, birkaç yıl sonra ekonomi bilimini keşfedip bir gecede parlak bir iktisatçı olmaya karar verene kadar sürdü. Parlak olduğu sürece ne olduğunun onun için pek önemi yoktu sanırım.

Onu tanıdığımdan beri, dünyanın kendisini alkışlamasını bekliyordu. Aslında bu, aileden gelen bir hastalıktı sanırım.

Bazı insanlar yaşamları boyunca alkışlanmayı beklerler ve tam ölecekleri sırada boş bir salona oynamış olduklarını fark ederler.

Belki de başarısızlık budur; kardeşlerimin ve benim başarı ve takdir peşinde koşarak mücadele etmeyi öğrenmiş olduğumuz başarısızlık. Bu, sizin başarısızlığı nasıl tanımladığınıza bağlıdır. Çoğu kimse benim zaten başarısız olduğumu söyleyebilir, çünkü dünyada pek fazla filozof alkışlanmaz. Gerçi ben gerçekten filozof olmak istemiyorum, seçtiğim eğitim bir bahane, alternatif bir ceza benim için.

Pavel'e nerede ve kimlerle olduğumu açıkladım.

Tabii ki *amour fou* ya da Bay Hobmeier ve annemin sevgililerinin verdiği tahmin ettiğimden de değersiz armağanlar hakkında hiçbir şey söylemedim. Pavel ve ben asla önemli şeylerden konuşmayız, asla anne-babamızdan bahsetmeyiz. En fazla şöyle şeyler söyleriz: "Tam anneme göre bir durum, değil mi?" veya "Babam iki günlüğüne Frankfurt'a gitti."

Pavel istekli davrandı. Bu olağan değildi.

Barın yerini bildiğini ve uğrayacağını söylerken takındığı havadan, günde birkaç kez ellerini pahalı kremlerle ovan, pahalı enstrümanlara dokunan ve onları çalabilen benim yetenekli ağabeyim olarak geleceğini anladım.

Bu düşünce beni gülümsetti, çünkü Andrea ve Milena'nın ondan ve onun hikâyelerinden pek etkileneceklerini sanmıyordum.

"Hemen geliyorum," dedi. "Ama çok uzun kalacağımı sanmam. Sadece seni ve şu iki ergen hippiyi görmek istiyorum."

"Ergen hippiler," dedim, "Lüksemburg'dan iki kız."

"Seni tanıyorsam onlar ergen hippilerdir."

Bazı kadınlar yaşamları boyunca ergen hippi olarak kalırlar. Sesleri hep biraz yüksektir, el çantalarını biraz çılgınca savururlar, hep yanlış yerlerde kıkırdarlar ve onlarda fettanlık adına bir şey kalmamış olduğunda da elleri ve kafalarıyla fettanlık için artık çok geride kalan uzak geçmişteki gibi hareketler yapmaya devam ederler. Pavel'in bundan hoşlandığını sanıyorum, çünkü halen ergen hippi olan ve ölünceye kadar da öyle kalacak olan bir kadınla evlendi. Karısı, onun içini okuduğumu ve hiç büyümeyeceği ergen hippiyi bütün çıplaklığıyla gördüğümü hissedermiş gibi, beni hiç sevmez.

Salona geri döndüm. "Pavel geliyor," dedim. "Onu seveceğinizden eminim."

"Sana benziyor mu?" diye sordu Andrea.

Bana benzemiyordu, aslında ailede kimseye benzemiyordu ama belki o da uzun boylu olduğundan biraz babamı andırıyordu. "Benden daha uzun boylu," dedim. Başka şeyler de söyleyecektim ama değerlendirmeyi kendilerine bırakmak daha iyi bir fikirmiş gibi geldi. Andrea'nın yanındaki masada birkaç buruşmuş gül yırtılan kâğıdın üzerinde duruyordu hâlâ.

Bazen annem bir âşığının adını hatırlayamaz ve bana, "Piyanonun yanında duran adam, onu tanıdığımdan eminim, neydi adı?" derdi.

Bazı erkekler sürekli annemin belleğini tazelemekten, kendi adları kadar basit bir şey söz konusu olduğunda bile rahatsız olmazlardı. Diğerleri ise buna katlanmayı reddeder ve "Adımı bile hatırlayamıyorsan görüşmekten vazgeçsek belki daha iyi olur," derlerdi.

O zaman annem bana döner ve "Bazı insanlar çok talepkâr oluyor," derdi.

Annemin sevgisinin adlara gereksinimi yoktu. Şöyle derdi: "Ben önemli şeyleri hatırlarım. Ne ad önemlidir aslında, ne de adres."

Eğer adlar ve adresler önemsizse önemi olan şeyler nelerdi acaba, bunu ona hiç soramadım.

Andrea, yine uykusuz bir geceye hazırlanıyormuşçasına kahve içiyordu.

"Çok heyecanlı görünmüyorsun," dedi birden Milena.

Pantolonumun önüne bakıyordu.

Andrea da baktı.

"Evet," dedi. "Seni pek heyecanlandıramamış gibiyiz."

"Hayır, daha yeni yemek yedim," dedim.

"Oh," dedi Andrea. "Yemekten sonra hiç heyecanlanmıyorsun demek. Senin yerinde olsam daha az yemeye başlardım."

Milena da, "Yani 'yeni' diyorsun ama yemek yiyeli en az iki saat oldu," dedi.

Bir şey yapmamın zamanıydı ama ne olduğunu bilmiyordum.

Paralize olmuştum. Annem öldüğünde de paralize olmuştum, donmuş gibiydim. Herkes benimle konuşuyor ve beni teselli etmeye çalışıyordu ama ben bir tek, "babamla yaşamaya devam mı etmeliyim yoksa kendime bir yer mi bulmalıyım?" diye düşünebiliyordum. Sanki beynimden geçen düşünceler oraya ait değillerdi ama ben onları durduramıyordum.

Daha sonra şöyle düşündüm: Umarım anneme eski püskü bir şey değil, güzel bir elbise giydirirler. Onu bir Emmanuel Ungaro kreasyonuyla gömmenin yazık olacağını düşünmezler.

Annem Emmanuel Ungaro'ya bayılırdı, hatta onunla tanıştığını bile söylemişti. Hayat bir oda ise annem odasının her tarafını renkli kâğıt süslerle doldurdu, süslerle yalanlar da aynı şey değildir. Ama diğer insanlar o süsleri duvar ve tavanlardan söküp attılar.

Belki annemin süsleri yeterince güzel değildi, ya da onları yanlış yerlere veya yanlış zamanlarda asmıştı.

Bir gün sürekli merdivene çıkıp kâğıt süs asmaktan yorgun düştü ve boş bir odada yaşamaya karar verdi.

"Ben pek hızlı sindiremem," dedim.

Andrea, elinin tersiyle yanağımı okşadı.

"Bizden seksin dışında ne istiyorsun?"

Çekimser görünebilmek için elimden geleni yaptım.

Ve sonra da gülümseyebilmek için elimden geleni yaptım.

Nefes tutmak balıklara özgüdür, insanlara değil.

Artık *amour fou*'nun nasıl başladığını biliyordum.

Andrea'nın dokunuşu yanağını içten içe yakmıştı, adeta birisi yanmakta olan bir çift puroyu yanağıma yaklaştırıp bir süre orada tutmuştu.

Babam puro içerdi ve elinde Montecristo marka bir puro ile kazara çarparak annemin iki elbisesini mahvetmişti. Hoppala, elbisede bir delik daha açılıvermişti.

Annem, "Baban, tanıdığım en sakar adamlardan biri, ona rastladığımda kördüm herhalde," derdi. Babam ise: "Üzerine giyer giymez dağılan elbiseler aldığı için bunu hak ediyor," demişti.

"Size şehri göstermek istiyorum, söyledim ya."

O kadar içten güldüler ki neredeyse neşelendiler diyebilirim.

Birkaç dakika sonra Pavel içeri girdi. Özenle giyinmişti. Üzerinde en iyi takımı vardı ve saçları briyantinden parlıyordu. Belki de ellerini ovuşturduğu kremi saçlarına da sürmüştü.

"Bu kardeşim Pavel," dedim. "Bu Andrea ve bu da Milena."

Pavel'in ellerine baktım. Çok küçük elleri vardı. Bazı insanlar onun emsalsiz bir şekilde zarif ve bakımlı ellerine âşık olurlardı.

Ellerini barın üzerine koydu. Herkesin gösteriş yapmak için kullandığı vücudunun belli bir bölümü vardır.

"Seni yemeğe bekledik," dedi Pavel, "ama şimdi hanımefendilerin öncelik taşıdığını anlıyorum."

Pavel, kendini daha yaşlı gösteren kelimeler ve ifadeler kullanmayı severdi. Şimdi ise gerçekten daha yaşlı olduğu halde, aynı söz ve ifadeleri kullanıyor ama artık aynı etkiyi yaratamıyor.

Andrea derin bir iç çekti.

"Pavel," dedi Andrea, "Avusturyalı olmanın nasıl bir şey olduğunu anlat bize."

Erkekler tuvaletinde yan yana durmuş işiyorduk.

Yanımda biri duruyorsa ben kolay işeyemezdim ama Pavel'in pek öyle bir derdi yoktu.

Ben hâlâ mesanemi boşaltmaya çalışırken o aynada kendisine baktı. Dişlerinin arasından bir şey çıkarıp yere attı. Pavel, küçük kusur ve pürüzler konusunda çok dikkatliydi. Ailede kaşlarını uçlarından kırpan ilk kişi oydu. Kaşlar hepimizin en önemli ortak özelliğidir.

Pavel dövüşmeyi sevmezdi ama bana bir keresinde, "Yeri geldiğinde, gözlere çalış ve tüm gücünle bastır," demişti.

"Daha bitirmedin mi?" diye sordu.

Pavel, benim mutfakta hizmetçiyi nasıl öpmeye çalıştığımla ve şeftali yarımlarının nasıl yerlere düştüğüyle ilgili öyküyü anlatarak Andrea'yı yüksek sesle güldürmüştü. Bu oldukça şaşırtıcıydı çünkü o genellikle insanları güldürmezdi. Ama Andrea o gece çok güldü.

Pantolonumun önünü ilikleyip ellerimi iki saniye musluğun altına tuttum ve: "Evet," dedim.

"Ne evet?"

"Evet," dedim, "gidebiliriz."

Benim kötü bile olsa bir bale dansçısı olamayacağım anlaşıldığında annem bütün umudunu Pavel'e ve onun pahalı enstrümanlarına yöneltmişti.

İlkbahardı ama geceleri hâlâ soğuk oluyordu; tekrar sokağa çıktığımızda Andrea ile Milena'nın titrediğini gördüm. Pavel spor ceketini çıkarıp, Milena gerekmediğini söylediği halde omuzlarına koydu. Uzaktan bile kollarındaki tüylerin diken diken olduğu görülüyordu.

Öğrenmiş olduğum her şeyi unutınam gerektiğini öğrenmeliydim. Anladım ki, en azından başlangıçta, *amour fou*'nun özü buydu.

Ve belki de yaşamınızın geri kalanında sizi hep meşgul edecek şey buydu; öğrendiklerinizi unutmak, başarının yerini hiçbir şeyin tutamayacağını ve eğer spor ceketiniz leke içindeyse asla başarılı olamayacağınızı yineleyen sesi kısmak.

Annem lekelere aldırmazdı. "Yenisini alırız," derdi.

Ancak annem bizim yetiştirilmemizi başkalarına havale etmişti.

Gittiğim uluslararası okulda bir keresinde bana sormuşlardı: "Evinizde çocukları yetiştirme sorumluluğu kimin üzerindedir?"

Tuhaf bir soru aslında, sanki çocukların yetiştirilmesi bulaşıkları yıkamak gibi bir işmiş gibi. Bulaşıkları hizmetçi yıkar ama çocuk yetiştirme işini hiç yapmayız.

Bana bunu sorduğunda rehber öğretmenin yüzüne bakmıştım.

"Sanırım babamın," dedim. "Çünkü annem pek ortada yoktur."

"Annenin işi çok mu yoğun?" diye ilgiyle sordu. "Pek çok hayır işi yapıyor kendisi, değil mi?"

"Öyle," dedim somurtarak. Evimizde kimin yetiştirmeden sorumlu olduğu sorusu hâlâ canımı sıkmaktaydı.

Rehber öğretmen elimi tuttu. "Annen gibi insanlar sayesinde dünyanın düzeni devam ediyor."

Gülümsedim.

Hesabı Pavel ödedi. Tyrol'lü adam teşekkür etti ve Andrea ile Milena'ya, daha sonra çok sık göreceğim bir bakışla baktığını gördüm. Pavel değerli elleriyle işaret ederek önden gidiyordu ve biz de onu izledik.

Yağmur başlamıştı. Milena, "Epeydir duş yapmamıştım," dedi.

"Onun babası bir Viking," dedim ve Pavel'e telefon ettiğim için pişmanlık duydum. Erkek kardeşlerimin ve hatta arkadaşlarımın olmadığını söylemeliydim, onlar da ya o gece benimle yetinir ya da üvey kardeşin arkadaşına gidebilirlerdi.

Pavel bir taksi durdurmaya çalıştı ama yağmur yağdığı için hepsi doluydu.

Kolumu Milena'nın omzuna attım. Pavel zaten Andrea'ya sarılmıştı. Seçeneklerim sınırlıydı.

"Hadi bizim eve gidelim," dedi Pavel. "Herkes çoktan uyumuştur şimdi, annemin de endişeleneceği başka şeyler vardır."

Sözlerinin son bölümü doğruydu ama bu annemin eve kimleri getirdiğimize aldırmayacağı anlamına gelmiyordu.

"Tek istediğimiz biraz kahve," dedi Andrea. "Artık içki içmek istemiyoruz."

"Ben çay isterim," dedi Milena.

O sırada Pavel bir taksi durdurmayı başarmıştı.

O öne, şoförün yanına geçti, ben de arkada, Andrea ile Milena'nın arasına oturdum.

Herkes susmuştu, Milena'ya neden epeydir duş yapamadığını sordum.

"Çünkü bu tatlı şey her sabah küvette iki saat kalıyor," dedi.

10

Benim Babam Bir Viking

"Ayakkabılarınızı çıkarsanız iyi olur," dedi Pavel eve girince. "Babamın uykusu hafiftir, hep hırsız bekler."

Babamın başucundaki komodinde bir silah vardı. Ve çok geçmeden annemin başucundakinde de bir tane olacaktı.

Babam bazen kulaklarına pamuk tıkardı, çünkü annemin kaybettiği bir şeyi ararken gece vakti evin içinde çıkardığı sesler onu delirtirdi. Ama kulaklarında pamukla yatıp nasıl hırsız beklersin ki?

Andrea ve Milena ayakkabılarını çıkardılar.

Yukarı, Pavel'in yerde ve duvarlarda birçok pahalı enstrüman olan odasına çıktık.

Pavel piyano ve keman çalardı. İnsanlar onun piyanoda daha iyi olduğunu söylerdi ama benim için arada bir fark yoktu.

Pavel, "Ben çay yapayım," diyerek aşağı koştu.

Bu kadar ilgili olmak hiç onun tarzı değildi.

Milena ile Andrea odanın içinde dolaşıp enstrümanlara ve Pavel'in belki de bir gün dünyada kendisinin de o noktaya geleceğini umduğu için duvarına astığı Alban Berg'in bir operasının kocaman posterine baktılar.

Milena, "Eviniz güzelmiş," dedi.

Andrea, "Zengin misiniz?" diye sordu.

"Eh, zenginiz," dedim.

Perdeleri kapattım. Kimse içeri bakamazdı ama tedbirli olmakta yarar vardı.

Bir noktada herkes kendinin dünyadaki en yalnız insan olduğunu düşünmeli. Bunu ben uzun zamandır, hemen hemen her saatte bir kere düşündüm. Sonra başkalarıyla tanışırsınız ve bir gün sizden daha yalnız birine rastlarsınız. Ve onunla acıklı bir şakayı, ya da or-

manda yürüme keyfini, bir kitabı veya çekirdeksiz küçük üzümleri paylaştığınızı düşünürsünüz; diğerlerini uzaklaştıranın ve cezbedenin yalnızlık olduğunu keşfedene kadar, başkasıyla değil de bu kişiyle zaman geçiriyor oluşunuzun bir nedeni olmalı diye düşünürsünüz.

"Ağabeyin müzisyen mi?" diye sordu Andrea.

"Öyle sayılır," dedim.

Pavel'in büro sandalyesinde oturuyordum.

Orada pek sık oturmazdım. Onun odasına pek sık girmezdim. Daha doğrusu, kulağıma inecek bir yumruk tehdidi altında, Pavel'in odasına girmem yasaklanmıştı.

"Ağabeyin ünlü mü?" diye sordu Andrea. Şimdi gülme sırası bendeydi. "Hayır," dedim, "henüz değil, ama eminim bir gün olacak." Yukarıda, benim odamda şekerden bir külah vardı ve birden Rolf Szlapka'yı anımsadım. "Seni unutamıyorum," dediğini duymuştum. "Çabalıyorum, ama yapamıyorum." Annemin şöyle dediğini duydum: "Zavallı bebeğim! Başlangıçta başaramazsan..."

Ayak sesleri duyduğumda gelenin, kilerden belki biraz cips aşırarak çayla birlikte getiren Pavel olduğunu düşündüm.

Ne var ki gelen annemdi. Üzerinde sabahlığı vardı ama rujunu sürmeyi ve saçlarına şekil vermeyi unutmamıştı. Ayağındaki pembe terlikler sabahlığıyla son derece uyumluydu. Terlikleri pembeydi.

Herkes yine sustu.

Annem, orada durmuş, sanki perde henüz açılmış ve o da operada bu gecenin iyi geçip geçmeyeceğini merak ediyormuş gibi bir havayla bize bakıyordu.

"Bu benim annem," dedim ve tam Andrea ile Milena'yı ona tanıtacaktım ki annem bununla hiç ilgilenmedi. Kararlı adımlarla Andrea ve Milena'ya doğru yürüyüp onları geçti ve hızla perdeleri açtı.

"Burası feci şekilde havasız," dedi. "Böyle konuk ağırlanmaz Marek. Ne yersiniz?"

"Anne bak, Andrea ve Milena," dedim, "daha yeni yemek yediler."

Annem bana, "Sana soran mı var?" dercesine baktı.

"Ufak bir şeyler iyi olurdu efendim," dedi Andrea.

Annemi izleyerek aşağı salona indik, orada bize bir mucize eseri yerlerini bildiği kurabiyeler çıkardı.

Soru sormadı, sadece Andrea ile Milena'nın yemelerini seyretti.

Pavel, çay ve kahvelerle salona geldi. Artık sahneyi annemle paylaşması gerekiyordu. Pavel Milena'nın çayını doldururken annem, "Hepiniz güzel bir gece geçirdiniz mi?" diye sordu.

"Evet, çok güzeldi," dedi Andrea. "Pekinördeği yedik. Oğlunuz bize çok tatlı davrandı."

Annem başıyla onayladı ve o anda beynimde, "*amour fou* ilan edildi" yazan bir pankart ve bunu öven şarkılar ile kuklalar ve davullardan oluşan bir geçit resmi belirdi.

"Oğlunuz bize karşı çok tatlıydı." Bu önemli bir şeydi, o ucuz değerlendirmelerden değildi. Bu, oğlunuz bana karşı çok tatlıydı anlamına geliyordu ve bu, oğlunuzun tatlı olduğunu düşünüyorum demekti ve buradan "oğlunuzu seviyorum" anlamını çıkarmak yalnızca ani ve hızlı bir atlayış olurdu. Uzak değildi, her an başlayabilirdi, çok yakınımdaydı, kokusunu alıyordum.

Daha sonra, tersini yapacağımız yerde, sözcüklere anlam yüklediğimizi anladım. Oysa seslerin kendileri masumdu. Hiç anlamadığınız bir dil size nadiren acı verir, belki de bu nedenle insanlar yabancı bir dilin en iyi yatakta öğrenileceği gibi garip bir fikre kapılmışlardı. Eğer istersek birinin gırtlak temizleme sesine, Shakespeare'in sonelerinden daha fazla anlam yükleyebiliriz. Bunu öğrenmiştim ve şimdi de anlam ile pek ilgilenmeyen diğerlerine, acemilere öğretmek zorundaydım, kim onları suçlayabilirdi ki?

Bugünlerde galiba çabalarım, gırtlağımı temizleme sesine anlam atfedecek birine sahip olmaya yönelikti; bu birisi, gırtlak temizleme sesimde ne kadar uğraşırsam uğraşayım benim asla fark edemeyeceğim bir şeyi keşfedecekti.

Oda sessizliğe gömüldü.

Kahve ve çay karıştıran kaşıkların sesi vardı.

"Güzel bir kızsın," dedi annem birden, Milena'ya bakarak. "Baban ne iş yapar?"

Ayağa kalktım.

Sandalye parkenin üzerinde kaydı ve parke çizildi.

"Anne," diye bağırdım, "babasının ne iş yaptığının ne önemi var?"

Milena ise gayet sakin cevap verdi: "Benim babam, kendisini kıstırılmış hissettiği için ben doğmadan iki gün önce kaçmış olan bir Viking."

Annem öne doğru eğildi. Sabahlığının önü biraz açıldı ama bu kez gerçekten kaza eseri.

"Bir Viking mi?" dedi.

"Evet," dedi Milena.

Annem, sanki krep üzerine ekşi krema ile biraz havyar siparişi veriyormuş gibi bir sesle "Bir Viking," diye tekrarladı.

Ben hâlâ ayakta duruyordum, Pavel de sessizce kahvesini içiyordu. İnsanın dengesinin bozulmasına asla izin vermemesinin bir olgunluk işareti olduğunu düşünürdü.

"Norveçli," dedi Milena. "Çok iri ve sarışın, annemin tam zıddıymış."

Annem, "Ve kaçtı, öyle mi?" diye sordu.

Bu Viking ile ilgili bir şey onu büyülemiş gibiydi.

Milena, "Çok gergin bir halde evi terk edip gitti ve bir daha onu görmedik," dedi.

Annem arkasına yaslanıp sabahlığını topladı. Belki de o anda o da, çok gergin bir halde evi terk etmeyi düşünüyordu. Bu hoşuna giderdi. Gerçi normal bir halde evi terk etmişliği vardı ama sanırım bunu sıkıcı bulmuştu. Sıkıcı: Onun hayata karşı başlıca itirazının sıkıcılık olduğunu, yeterince kanlı olmayan hayatın sıkıcı olduğu gerçeğini öğrenmek beni hiç şaşırtmazdı. Belki de operalardan, özellikle de kanlı operalardan hoşlanmasının nedeni buydu.

Bir saatin tik takları duyuluyordu.

Kimse bir şey söylemiyordu.

İşin en korkuncu, annemin yatmaya hiç niyeti yoktu. Saat biri çeyrek geçmişti bile ama annem halinden memnundu.

Birden, "Eve neredeyse hiç kız getirmez," deyiverdi.

Dönüp bana baktı.

"O da öyle," dedi başıyla Pavel'i göstererek, "ama o başka. O müzikle meşgul."

Sesi çatallı çıktı, sigaradan ya da belki içkiden.

İlk çocuğunu doğurduktan sonra sigaraya başlamıştı. Bazen, "Çocuklarım olmadan önce hiç sigara içmedim. Ama çocuklar olduktan sonra sigarasız yapamazsınız," derdi.

"Yok canım," dedi Andrea. "Yani eve kimseyi getirmezler mi diyorsunuz?" Küstahlığı sahte değildi, rol yapmıyordu, başkalarında görüp de taklit ettiği bir şey değildi: Onun bu küstahlığı tamamen gerçekti ve bir daha asla bu kadar güzel bir küstahlığa şahit olmadım.

Annem dalgın bir şekilde başını salladı. Zihni başka bir yerlere kaymıştı bile.

"Daha çay isteyen?" diye sordu Pavel.

Milena başını salladı.

O anda ayağa kalkıp, "Eh, biz artık gidelim," deselerdi her şeyi kaybederdim. Her şey, Bay Hobmeier'e gidişim, Çin lokantası, çiçekler, Amerikan bar, *amour fou*'ya ulaşamadığım için bunların hepsi boşa giderdi, hepsi anlamsız olurdu.

"Anne," dedim, "Biz yukarı Pavel'in odasına bir oyun oynamaya gidiyoruz."

Annem sandalyesinden yükseldi.

Diğerleri kalktılar, ama o yükseldi.

"Oyun mu? Nasıl bir oyun?"

"Monopoli," dedim. Aklıma ilk gelen oydu.

"O bir oyun mu?" diye sordu annem.

Andrea ile Milena'nın bakıştıklarını gördüm. Pavel ise sırıtarak oturuyordu.

Annem tekrar oturdu.

"Sen belki de artık yatmayı düşünüyorsundur?" dedim temkinli bir şekilde.

Annem, soru şeklinde ifade edilse bile başkalarının kendisine ne yapması gerektiğini söylemelerinden hoşlanmazdı.

Sanki sineklerden rahatsız olmuş gibi başını salladı.

"Sen," dedi Andrea'ya, "senin baban ne iş yapar?"

Sandalyemi yine parkenin üzerinde sesli bir şekilde çektim.

Annem dışında herkes bana baktı.

Andrea'nın babasının ne iş yaptığının ne önemi vardı; hapiste olsa ve hiç dışarı çıkamayacak olsa ne önemi vardı, hatta ormanda üç kadını elleriyle boğmuş olsa bile ben yine kendimi Andrea'nın ayaklarına kapanıp "Lütfen, beni yanına al, bunun daha fazla uzamasına izin verme," diye yalvaracak gibi hissederdim.

Ama kimsenin ayaklarına kapanmadım. Yaptığım şey ile yapacak gibi hissettiğim şey arasında, geçmeyi başaramamış, susuzluktan ölmüş ya da güneşin delirttiği insanların cesetleriyle dolu bir çöl uzanıyordu.

"Anne," dedim, "böyle sorular sormaktan vazgeç. Pavel, bir şey söylesene."

Pavel sesini çıkarmadı, Andrea, "Benim babam kaçmadı, çok terbiyelidir o."

"Terbiyelidir" derken Andrea'nın yüzünde bir gülümseme belirdi ve aynı zamanda annemin yüzünde de bir gülümseme belirdi. Şimdi kafasının içinde ne olduğunu bilmediğim bir müzik çalıyordu.

"Terbiyeli," dedi annem. "Çoğu erkek terbiyelidir."

"Bugün Rolf Szlapka'ya uğradım," dedim, konuşmanın yönünü değiştirme çabasıyla: "O beyaz güllerden geldiğini ve senin için bir demet ayırdığını söyledi."

Ama annem gülümsemeye devam etti. Kafasının içinde oluşmakta olan düşünceler, orada oluşmasalar daha iyi olurdu. Bunu, bakışlarından, sigarasını söndürüşünden ve çevresine göz atışından anlamak mümkündü.

Ayağa kalktı.

Diğer insanların nereye gideceğini aşağı yukarı tahmin edebilirsiniz ama annemin değil. Bu belki de kendisinin de bilmemesinden dolayıdır; bazen kendi evinde yolunu şaşırırdı. Bir keresinde bana, "Odanın karanlık bir köşesinde durduğunda, Marek, kentin haritasını çıkaramazsın," demişti. Bana mı yoksa kendine mi atıfta bulunuyordu anlamadım, hem zaten kentin haritasını çıkarmak isteyen kimdi ki? Ayrıca odanın karanlık bir köşesinde duran kimdi?

Diğer anneler sabahın birinde salondaki bir sandalyeden ayağa kalkınca ya yataklarına ya da rujlarını silmek için banyoya giderler. Annem ise ayağa kalktığında gergin bir halde evden dışarı çıkabilir ya da gergin bir halde evde kalabilirdi. Annem söz konusuysa hiç bilemezdiniz.

Bana doğru yürüdü.

Ayağındaki pembe terliklere baktım.

Kimin annesi gece yarısı ortalıkta pembe terliklerle yürür?

Dikkatini dağıtmak için konuşmaya devam etmeliydim. Ünlü bir eğlence programı sunucusu gibi Andrea ve Milena'ya döndüm.

"Annemin çiçekçisinin adı Rolf Szlapka'dır," diye devam ettim, "her zaman onun için beyaz gül ayırır; babası BMW satıcısıdır, hem de ünlü bir BMW satıcısı, en azından Viyana'da çok ünlü. Kim olursa olsun BMW'sini Bay Szlapka'dan alır. Annem BMW'lere ve beyaz güllere bayılır, bu yüzden Szlapka ailesini çok iyi tanır."

Pavel güldü; gülüşü bir nevi babamınkiydi. "Szlapka ailesinin özellikle bir üyesini," dedi yavan bir sesle.

Bütün Viyana annemin erkeklerinden haberdardı, onun aşkları sokaklarda herkesin gözü önünde seriliydi, ama o buna kendisi sokaklarda serili olmadıkça ve Viyana nüfusunun erkek bölümünden aşk damıtmak için şehrin tepesinde dolanabildikçe aldırmazdı.

Annemi göz ucuyla izledim. Milena ile Andrea konuşmama hiç tepki vermediler. Milena, o da evi gergin bir halde terk etmeye hazırlanıyormuş gibi ayağa kalktı.

Annem şimdi arkama geçmiş ve eski filmlerde âşıkların yaptığı gibi kollarıyla beni sarmıştı.

Konuşmayı kestim. Artık faydası yoktu. Annemin düşüncelerinde değişiklik olmamıştı.

Aklına bir şey esti mi, ormanda sinsice dolanan kaplan kesilirdi. Ölümüne yol açacak bile olsa ileri atılması gerekiyordu, çünkü kafasının içindeki sesin ona "atıl" dediğini duymuştu.

"Bunun çok fazla sevgiye ihtiyacı var," dedi annem.

Kendimi kollarından kurtardım.

"Anne," diye bağırdım, "kes şunu! Kes artık, tamam mı?"

Babamı uyandırmaktan çekinmiyordum. Belki kulaklarına pamuk tıkayarak uyumuştu, zihninde onu gerginleştirecek yeterince şey vardı ve sigortacılık da mutlaka uğraşması gereken fazlasıyla gerginlik verici işlerle doluydu. Kâr artışı örneğin, devasa bir gerginlik kaynağıydı ve babama göre, kâr artışı talep eden hissedarlar annemin yüz katından beterdiler.

"Pavel, şimdi bizim için bir şey çalmanı istiyorum senden," dedi annem. Ve hemen arkasından Milena'ya dönüp, "Duruşun çok yanlış, leğen kemiğinin üzerinde altmış yaşındaki bir adam gibi duruyorsun. Bu konuda bir şey yapmazsan on yıl içinde sırt problemlerin olur," dedi.

"Ne olacak?" diye bağırdım. "On yıl içinde sırt problemleri olursa ne olacak? Ne yani? Aldırdığını mı sanıyorsun? Dert ediyor mu sanıyorsun, on yıl içinde olacak veya olmayacak sırt ağrıları yüzünden bir dakika bile uykusuz kaldığını mı sanıyorsun?"

Andrea kıkırdadı, Milena sanki vahşi bir hayvanmışım gibi bana baktı.

Sonra, gözüme takılan ilk nesneyi elime aldım.

Bu bir vazoydu.

Bir sevgilinin armağanı, annemin salonda durmasına büyük bir ayrıcalıkla izin verdiği bir nesneydi.

Vazoyu başımın üzerine kaldırdım. Anneme baktım ve sonra da gözlerimi Andrea ve Milena'ya çevirdim ama Pavel ortada yoktu.

Sonra fark ettim ki o vazo milyonlarca parçaya ayrılsa, hatta evdeki bütün vazolar milyonlarca parçaya ayrılsa bile annemin umurunda olmazdı. Kırıkların üzerine basar ve: "Şimdi Pavel'in bize bir şey çalmasını istiyorum," derdi.

Vazoyu dikkatle masanın üzerin koydum.

"O bir armağan," dedi annem. "Rolf Szlapka'dan bir armağan."

11

Bu, Hiçbir Kadına Bir Şey Hissettiremez

Pavel keman çaldı. Vakit ilerliyordu.

Andrea ile Milena kanepeye yayılmışlardı. Belki de gözleri açık uyuyorlardı, bazı insanlar bunu yapabilir.

Annem sandalyesinin ucunda oturuyordu. Birden titredi. Bunun havanın sıcaklığıyla hiçbir ilgisi yoktu. Bazen hava 35 dereceyken titrer, kışın ortasında ise "Bence hiç soğuk değil, bu insanların nesi var böyle?" derdi.

Pavel nihayet çalmaya son verdiğinde hepimiz alkışladık. En sesli alkışlayan annemdi.

Pavel'e ve bana iyi geceler öpücüğü verdikten sonra Milena ve Andrea ile el sıkıştı. Milena'da bir an durdu.

"Demek baban bir Viking?" dedi.

Milena başını salladı.

"Enteresan," dedi annem. "Çok enteresan. Ama leğen kemiğinin üzerinde böyle durmamalısın," dedi ve sonra odasına gitti.

Biz ise salonda, partinin bittiğinin farkında olmayan konuklar gibi bir süre dikildik. Ev sahibi bile yatmaya gitmişti.

"Yukarı çıkalım mı?" diye önerdim.

Zaman kazanmaya çalıştığınızda, önemli olan tek şey kazandığınız zamandır, bunu nasıl yaptığınız değil. Her dakikanın hayati önemi vardı. *Amour fou* durumunda ise az veya çok önemli dakikalar yoktur, bütün dakikalar eşit önemdedir, tüm dakikalar eşit yoğunlukta olmalıdır.

Pavel kemanını bıraktı. Zarif elleri koca bir orkestrayı yönetiyormuş gibi havada hareket ediyordu.

"Kısa bir süreliğine olur," dedi Andrea. "Zaten tramvayın çalışma saatleri de muhtemelen geçmiştir."

"Doğru," dedi Pavel, "tramvay saati çoktan geçti. Ama biraz beklerseniz tekrar çalışmaya başlarlar."

"Güzel çalıyorsun," dedi Milena.

"Evet," dedi Andrea, "çok güzel çalıyorsun. Yoksa bir dâhi filan mısın?"

Pavel keman kutusunu hızla kapattı.

Ellerini düşündüm, ellerinden birini kessem belki mutlu olurdum. Bir yerde, *amour fou*'nun biraz kandan çekinmemesi gerektiğini okumuştum.

"Bir dâhi demek için," dedi Pavel, "henüz biraz erken."

"Kendine dâhi demek," dedim, "bu gerçekte kendin için söyleyebileceğin bir şey değil."

Ama bu yorumuma kimse kulak asmadı, adeta onu yalnızca ben duymuşum gibi yok olup gitti.

Merdivenleri, bu kez daha az dikkatle, gürültü yapmaktan daha az korkarak çıktık.

O ana kadar babam uyanınadıysa artık hiç uyanmazdı.

Yukarı çıktığımızda ve ben yine, küfürler eşliğinde kulağıma inecek bir yumruk olmaksızın oturmama asla izin verilmeyen Pavel'in çalışma masasına oturduğumda, sanki salonda geçirdiğimiz süre hiç var olmamış gibiydi. Sanki annem Pavel'in oda kapısını hiç açmamış ve "Ne yemek istersiniz?" diye sormamıştı.

"Ağzımda kahveden kalma kötü bir tat var," dedi Andrea. "Tatlı ve sert bir şeyiniz yok mu?"

Tatlı ve sert bir şeyimizin olması gerek. Bizim her şeyimiz var.

Pavel ve Andrea, aşağı tatlı ve sert bir şey aramaya indiklerinde ben Milena ile odada kaldım.

"Bana dokunınanı istemiyorum," dedi Milena.

Başımı kaldırıp baktım.

Alban Berg posterine yaslanmıştı.

Yüzünde ve vücudunda, o doğmadan iki gün önce kaçmış olan Viking'den izler bulmaya çalıştım ama hiçbir yerde rastlamadım.

"Zaten sana dokunmak istemiyorum."

Yanıtı alaycı bir gülüş oldu.

Sonra da, "Herhalde burada sigara içemem, değil mi?" dedi.

"Pavel bundan pek hoşlanmaz," dedim.

Birkaç saat sonra ortalık aydınlanacaktı.

"Onlar gideli epey oldu," dedim.

"Belki de geri gelmezler."

Milena gözlerini ovuşturdu.

Camus'ye göre, yaşamak ya da yaşamamak, önemi olan yegâne felsefi soruydu. Daha sonra felsefe okumamın nedenlerinden biri buydu, tabii oldukça naif bir nedendi bu. Bu soruya yanıt bulmak için kimya da okuyabilirdim kuşkusuz. Bir ekmek fırınına baskın yapmak da aynı şekilde iyi bir seçimdi.

"Başım ağrıyor," dedi Milena, "aspirinin var mı?"

"Hayır," dedim, "burada yok."

Yanıtımdan tatmin olmuş olmalı ki bir daha sormadı.

Uzaktan kıkırdamalar duydum ama bu belki de benim hayal gücümün eseriydi.

"Peki, baban İskandinavya'ya geri mi döndü?" diye sordum ve Alban Berg'in kulaklarından birine, Milena'nın arkasından görünen kulağına baktım.

"Grönland'a gitmiş," dedi. "Orada bir iş bulmuş."

"Soğuk," dedim. "Onunla hâlâ irtibatın var mı?"

"Hayır, ama Güney Kutbu daha soğuktur, bilmiyor musun?"

"Benim coğrafyam pek iyi değildir. Gerçekten de hiç ilgimi çekmiyor."

"Benim de," dedi Milena. "Ama bunu herkes bilir."

Kıkırdama hayal ürünüm değilmiş. Merdivenlerden yukarı çıktı ve Pavel'in oda kapısı önünde kesildi.

"İşte geldiler," dedi Milena, sanki beklediğimiz metro treniymiş gibi bir ifadeyle.

"Evet," dedim, "işte geldiler."

Kapı açıldı. İçeri girdiler. Görünüşlerinden mutlu oldukları anlaşılıyordu.

Bir şişe şamfıstığı likörü getirmişlerdi.

O da annemin sevgililerinden birinin armağanı olmalıydı. Anneme, ne yapacağını bilemediği kadar çok armağan gelirdi.

Yatağın üzerine oturdular. Yatak gıcırdadı.

Milena kapıyı kapattı.

Şöyle düşündüm: Bütün bunları hatırlamam gerek, çünkü eğer her şeyi hatırlarsam *amour fou*'nun ne olduğunu öğreneceğim ve

öğrenince de daha sonra uygulayabileceğim. Bu tıpkı otomobil kullanmak gibi bir şey; teorik bilgiyi edindikten sonra, direksiyon sınavına kadar bir iki haftaya ihtiyacınız vardır, böylesi daha güvenlidir.

Pavel Andrea'ya sarılmıştı, Milena ise hâlâ kapının yanında durarak bana, "Benim bir kültürüm yok," dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani," dedi Pavel'in müzik enstrümanlarını göstererek, "sizin ailenizin bir kültürü var."

Enstrümanlara ve sonra da çok ender mutlu olan Pavel'e baktım; en iyi olamama ya da en iyi olarak kalamama korkusu, onun neredeyse her türlü mutluluk biçimini görebilmesini engellemişti.

Bu muydu kültür?

"Ah," dedim, "bundan emin değilim."

Anneme kültürün ne olduğunu sorabilirdim ama belki bana söylemezdi; ona göre böyle bir sözcüğün tarifi, tıpkı bir adres gibi, zaten gereksiniminiz olmayan bir şeydi.

"Peki, senin neyin var?" diye sorarken, kültür hakkında bile olsa bir biçimde sohbet ediyor olmaktan hoşnuttum.

"Kültür yok," dedi Milena kararlı bir şekilde.

"Marek," diye bağırdı Pavel. "Kes şu saçmalığı." Ona doğru döndüğümde ağzının Andrea'nınkine yapışmış olduğunu gördüm. Ya da tam tersiydi. Her şey çok hızlı olduğu için ayrıntıları kaçırıyordum.

"Kültür nedir?" diye sordum.

Sonra tekrar dönüp Andrea ile Pavel'in ne durumda olduklarını görmek için yatağa baktım ve Andrea'nın göğüslerinden birinin artık tamamen kapalı olmadığını gördüm. Bir kere başladı mı lunaparklardaki hız trenleri gibi süratle ilerliyordu. Bense daha yavaş gideceğini sanmıştım. Daha kasıtlı bir şekilde, adım adım, bir fincan kahve alıp arkadaşlarınızla performans kalitesini konuşmak üzere aşağı indiğiniz uzun aralıklarla...

Ayrıca Andrea'nın yarı çıplak göğsünün beni sandığım kadar şaşırtmadığını da fark ettim, ama ne de olsa göğüs ile aramızda birkaç metrelik bir uzaklık vardı. Damarların veya meme ucunun renkleri hakkında anlamlı bir sonuca varmam mümkün değildi. Belki de böylesi sonuçları doktor ve hemşirelere, en samimi halleriyle size test

sonuçlarınızı getirip, "Şansınız varsa bir on yıl daha yaşarsınız," diyen tıp insanlarına bırakmak en iyisiydi.

"Senin kültür tanımın nedir?" diye sordum. Sessizlik dayanılmaz olmuştu.

"Şimdi bunu mu konuşacağız?" dedi Milena ve çocuğunun içeri girmesini bekleyen bir anne gibi, elleri kalçalarında kapıda durdu.

Milena sesli bir şekilde ellerini çırpsaydı şaşırmazdım ama yapmadı.

Ona doğru yürüdüm ve yanında durdum.

Düşündüğüm tek şey, bir Viking'in kızının yanında durduğumdu.

Andrea artık yarı çıplaktı.

"Birbirlerini soyuyorlar," dedim ve kendimi bilardo maçı anlatan bir spiker gibi hissettim. Eğer ben birini soyarsam ya da birisi beni soyarsa odada damarlar ve meme uçlarının rengi hakkında fısıltıyla yorum yapan bir spiker olduğunu daima hayal edeceğimden korktum.

"Evet," dedi Milena, "birbirlerini soyuyorlar. Böyle olur."

"Eh, tamam öyleyse."

Elimin tersini Milena'nın yanağına, bakıcısının tüm dişleri çürüdüğü için tehlikeli olmadığını söylediği bir timsaha dokunurmuşum gibi sürttüm.

Elimi itti.

"Beni becerebilirsin," dedi, "ama bana dokunmanı istemiyorum."

Amour fou da biraz Araf alevi gibiydi: Arındırılmış olarak çıkmak için önce tüketilmek gerekiyordu, daha sonra olacaklar için hazırlıklı olmalıydı.

"Tamam," dedim ve Pavel'in ellerini, Milena'nın babasını, Viking'i, ve bir kadının, nişanlısını polisten sakladığı ve bir şekilde nihayet adam tutuklandıktan sonra polis arabasının arkasından koştuğu bir filmi düşündüm.

Babamı tutuklasalar annem farkında bile olmazdı. Muhtemelen tutuklanması için polise yardımcı olurdu.

"Hâlâ ayakkabılarını çıkarmadın," dedi Andrea.

"Çıkarmasam olmaz mı?" diye sordu Pavel.

"Hayır," dedi Andrea, "çıkarırsan daha çok hoşuma gider."

Pavel her zaman sonsuza dek dayanan bağcıklı ayakkabılar giyerdi. Fermuarlı botları sevmezdi.

Pavel'in ayakkabılarıyla boğuşmasını ve Andrea'nın ona yardım etmek için delirmiş gibi bağcıklara saldırmasını izledik. Onlara yardım etmedik. Herhalde yakışık almazdı. Ayakkabıların çıkarılıp çıkarılmaması onlara kalmıştı.

Artık izlemesi çok acıklı olmaya başlayınca, "Bağcıkta bir düğüm var," dedim.

Pavel'in masasından aldığım makası ona verdim ve o da bağcıklarını kesti. Sonra Milena'nın yanına dönüp gömleğimin düğmelerini çözmeye başladım. Dokunmak yasaktı ama çıplaklık neredeyse zorunluymuş gibi gelmişti bana.

Bazen annemin sevgilileri onu arar ve "Sadece senin sesinin sedasını duymak istedim," derdi.

Buna annemin yanıtı ise "İşte şimdi duyuyorsun ya," olurdu.

Annemin herhangi birisinin sesini özleyip özlemediğini merak etmişimdir, eğer özlediyse bu nasıl bir sesti ve ne söylemişti.

Uzun zamandır birinin sesini özlediyseniz bu sesin ne dediği önemli midir? Ya da, "Sesimi duyuyorsun işte, değil mi? Senin için başka ne yapabilirim?" demesi yeterli midir?

Annem bazen akşam yemeği sırasında bize onun sesini duymak isteyen erkeklerden bahsederdi ve çoğu zaman da böylesi bir budalalığa acırmış gibiydi. Babam buna gülemezdi.

"Anneniz yoksul erkekleri cezbeder. Tıpkı sosyalizm gibi," derdi.

Gömleğimi yere attım.

Vücudumun üst kısmında pek tüy yoktu; tüylerin çıkışı bende geç başladı.

Milena bana baktı.

Sonra kafasından geçirerek bluzunu çıkardı. Tek bir hareketle. O kadar doğaldı ki sanki üzerinden hiçbir şey çıkarmamış gibiydi.

Çocuk doktorunun bekleme odasında, hepimiz yarı çıplak doktoru beklerken diğer çocuklara baktığım gibi baktım ona. Kum havuzunda otururken dadımın "Marek, öbür çocuklarla oynasana," dediğinde baktığım gibi. Nasıl yapacağımı bilmiyordum, orada dadının yanında oturup onları izlemiştim. Bundan kısa bir süre sonra dadı kovuldu. Çünkü dadı Tanrıya inanırdı ve babam bunun çocuk yetiştirmede iyi bir şey olmadığını düşünmüştü.

Milena sutyenini çıkardı. Beyaz ve kenarları dantelliydi.

"Evet," dedim, "kültür nedir ki?"

"Şimdi değil," dedi Milena.

Eğer bakmış olsaydım, Milena'nın göğüsleri hakkında size hiçbir ayrıntıyı atlamadan her şeyi anlatabilirdim.

Andrea'nın külotunda küçük hayvan figürleri vardı. Ne tür hayvanlar olduklarını söyleyemezdim. Her şey olabilirdi bu figürler: maymun, eşek, belki at.

Tutkuyu seyrettik. Milena ve ben, göğsümüz açıkta yatak odasının kapısına yaslanarak yaptık bunu.

Gerçek hayatta hiç tutku görmemiştim.

Sırtların üzerinden kayan ve kalçalardan külotlara uzanan ellere baktım. Bunun zevkli olup olmadığını merak ettim.

Milena'nın ayaklarında, bana banyo terliklerini anımsatan şeyler vardı. Ayakları, onlarla oynuyordu. "Pekinördeği gerçekten lezzetliydi," dedim.

Milena içini çekti.

"Cezayirlilerin kültürü yok," dedi. "Ünlü bir Cezayirli duydun mu hiç? Aslında Yahudilerin de yok."

Ünlü bir Cezayirli: Bunu düşünmem lazımdı.

"O kadar çok Cezayirli tanımıyorum," dedim yavaşça, "oraya gitmedim de zaten."

"İşte bunu demek istiyorum," dedi Milena.

"Ama sanırım annem gitmişti oraya. Bütün Akdeniz'i dolaştı."

O sırada Andrea'nın külotu havada uçarak yere indi. Üzerinde ayılar vardı, şimdi net olarak görebiliyordum, bir mide bulantısı hissi geldi.

Biraz önce övgüler yağdırdığım pekinördeği birden durduğu yerden yirmi santim yükseliverdi.

Bu durumun nedeni Andrea'yı çıplak görmem değildi, daha önce annemi çıplak görmüştüm, çıplak insanların fotoğraflarına da bakmıştım, Andrea'nın çıplaklığının yarattığı şok da değildi sebep. Andrea'nın vücudu sıkı ve gençti. Tıpkı burnundaki gibi göbeğinde de bir pırlanta vardı. Bu vücut özel olmaktan çok geneldi.

Orada acı veren, pekinördeğini yirmi santim yükseltebilen aslında çıplaklıktı sanki. Bir gazete bayiine doğru sokakta yürürken gözünün önüne geliveren, birinin güldüğü, üzerinde ayılar olan bir külotun çıkarıldığı, sana ait olmayan bir elin bir bacağı kavradığı çıplaklıktı. Daha sonra, kendilerini bunları hayal etmekten alamayan birinci

sınıflara ders verirken ve az önce kendine pek de inanamadan onlara bir ödev verdiğin sırada çoktan unutmuş olduğunu düşündüğün çıplaklığı görürsün. Seninle olduğunu düşündüğün bir kadının bir görüntüsünde, bir partide büründüğü ve sahte olduğu anlaşılan ve kime yöneldiğinden asla emin olamadığın görüntüsünde görürsün onu. Bu görüntünün kim tarafından izlendiğini bilmezsin ve kendi kendine ne olup bittiğini bilmediğini, çünkü bilmek istemediğini söylersin. Birkaç gün sonra aynı çıplaklığı, Linz ile Viyana arasında bomboş bir tren kompartımanında bir aşağı bir yukarı yürürken de görürsün ve kendi kendine hiç yanıtlanamayacak olan, en azından seni tatmin edecek bir yanıtı olmayan şu soruyu sorarsın: "Kim kaldı?"

Daha sonra, Akdeniz'i dolaşan ve isimlerle adresleri önemsiz olduğu için hatırlamadığı adamların çizdiği kartpostallar gönderen anneni düşünürsün. Sonunda her yerde acıtan çıplaklığı. Her dükkânda, her dağda, her istasyonda.

"Ünlü bir Cezayirli," dedim. "Bunu düşünmem lazım."

Bu arada Andrea ve Pavel yatak örtüsünün altına girdiler ve büyük ölçüde gözden kayboldular.

Amour fou müşterek bir zevk değildi.

Fransızca öğretmenim Bay Georgi bir keresinde, "Edebiyat *mes amis,** hoş olmayan gerçeklerle doludur," demişti.

"Bir şeyler yap," dedi Milena.

Sesinde bir gerginlik vardı.

Daha fazla konuşma yok; artık eylem zamanı gelmişti.

Kısa botlarımı çıkarırken Milena'nın külotunda da hayvanlar var mı, varsa ne tür hayvanlar olabilir diye merak ettim.

Benimkinde hiçbir şey yoktu. Benim külotum zeytin yeşiliydi, dümdüz.

Milena hâlâ terlikleriyle oynuyordu.

Çoraplarımı da çıkardım.

Odada süregiden sesli nefes alış verişler vardı. Babamın savaş öncesinden kalma antika radyosundan gelen seslere benziyordu.

Aşkın savaş öncesiyle gerçekten bir ilintisi vardı; kastettiğim fiziksel aşk, tarih öncesi bir şey. Milena eteğini çıkardı.

---

* (Fr.) Dostlarım—e.n.

Ona dokunmamın yasak olduğunu hatırladım; gerisi tamam, ama dokunmak yok.

Babam da pek dokunmazdı. Arada sırada pataklamak ayrı bir şey. Gerçi pataklamak da bir çeşit dokunmak sayılır ve iyi bir pataklama şefkat içerebilir, ama ben bunun çok sonra farkına vardım. O zaman da artık çok geçti.

Milena'nın külotu siyahtı, simsiyah. Neyse ki üzerinde hayvanlar yoktu. Külotunu çektiğimde hayvanların önümde dans etmelerinden korkmuştum.

Bebekken odamın duvar kâğıtları hayvan desenliydi.

Annem hemen hemen hiç külotunu kendi çıkarmamıştı, başkasına çıkarttırmıştı, ya da bana böyle anlatıldı. İşte, külot çıkarmanın gerçek bir erkek işi olduğu bilgisini böyle edindim.

"Evet," dedim.

O sırada Pavel daha da sesli soluk alıp vermeye başladı ve neredeyse kucağımdaki pekinördeği biraz daha yukarı sıçradı. Pekinördeğinin, tersine oynatılan bir filme benzediğini düşündüm.

Hemen sonra da dudaklarımı Milena'nınkilere yapıştırıp onu öptüm.

Ağlar gibi öptüm. Sonsuzca, en derin üzüntüler ve uzun iç çekmelerle.

Milena beni itti ve "Çıkar şunu," dedi.

Zeytin rengi külotumu işaret ediyordu.

Külotlarımızı hizmetçi alırdı ve kendisi canlı renkleri severdi.

Andrea'nın, "Geldin mi?" diye sorduğunu duydum.

Hizmetçinin her zaman, "Yemeğin bitti mi? Tabağını alayım mı?" diye sorduğu gibi.

Pavel yanıt vermedi. En azından duyulabilir şekilde.

Külotumu çıkardım. Ve gülümsedim.

Gülümsemek hiçbir zaman kötü bir fikir değildir.

Gittiğim uluslararası okulda çoğunlukla gülümserdim, tüylü yeşil şapkamla etrafta dolaşırken bile gülümserdim çünkü *amour fou*'nun geleneksel kıyafeti benim için bilinmez bir alandı.

Milena da külotunu çıkardı, ama gülümsemeden.

Sonra tekrar kapıya yaslandık ve artık altındaki faaliyet sakinleşen battaniyeye doğru baktık.

Pavel'in ne tür bir doğum kontrol yöntemi kullandığını, ya da kullanıp kullanmadığını düşündüm.

Milena önüme doğru bakıyordu.

Gülümsemem yayılmaya başlamıştı.

Sanki sevmediğim ama yine de memnunmuş gibi görünmek istediğim bir armağan almışım gibi.

O sırada hapşırmam gerekti. Tam üç kere.

"Özür dilerim," dedim.

"Gesundheit," dedi Andrea battaniyenin altından.

Sonra da, "Sen bir yıldızsın," dedi.

Ve Pavel de, "Evet, bir yıldız olacağım; bunun için kendime iki yıl zaman tanıdım," dedi.

"Sen zaten yıldızsın," dedi Andrea ama Pavel, "bana sadece iki yıl ver," dedi.

Pavel'in masasında, eline sürdüğü kremin fazlasını sildiği bir kutu kâğıt mendil dururdu.

Pavel ve elleri. Onları akşam yemeğinden önce ovardı, yemekten sonra ovardı, yataktan kalktığında, yatmadan önce ovardı, yüzükparmağındaki bir sıyrığın iki yıllık planını mahvedeceğini düşünürdü.

Burnumu bir kâğıt mendille sildim, geri döndüm ve kapının yanında durdum ve Milena'ya sordum: "Hiç oryantal dansçı gördün mü?"

"Baştan bir şey söylemek istemedim ama," dedi Milena, "sen hasta mısın?"

Kimse bana bu soruyu sormamıştı daha önce.

Sağlıklı görünüyordum. Bana göre yani. Belki biraz solgun olabilirdim ama bu kimseyi sağlıksız yapmaz.

Milena'nın güzel kahverengi gözleri vardı. Hasta olup olmadığımı sorduğu sırada o gözler daha da güzelleşti ve benim düşüncelerim Cezayir kültürü üzerine her zamankinden daha çok yoğunlaştı.

"Hayır," dedim. "Bildiğim kadarıyla değilim. Neden sordun?" Bir yerde, aşırı tutkunun hastalık gibi göründüğünü okumuştum ama bunun için henüz biraz erkendi.

"Heyecanlı mısın?" diye sordu Milena.

"Ah, evet, hem de çok," dedim.

Ve gülümsememe biraz daha dikkat ettim. Bu gülümseme sanki benim sanat eserim olacaktı, sanki her şey sonunda çıplak bir gülümsemede doruğa ulaşacaktı.

"Andrea," dedi Milena, "gel şuna bir bak."

"Hayır," dedim, "buna gerek yok."

İzleyiciye gerek yoktu. Kimsenin bakması gerekmiyordu.

Tarih dersinde bazı inançlı kişilerin vücudun Tanrının bir cezası olarak gördüklerini öğrenmiştik. Dolayısıyla vücuduna bakarak Tanrının seni az mı yoksa şiddetli bir şekilde mi cezalandırdığını anlayabilirdin.

"Tekrar giyinelim mi?" diye önerdim.

Biraz çıplaklık gecenin canlanmasına yardım etmişti ama ifrata kaçmak iyi bir fikir değildi.

Milena kollarını göğsünde kavuşturmuştu.

"Hayır," dedi, "bunun için çok geç artık."

Andrea yataktan kalkarken, Pavel'in bir eli onun sırtından kalçalarına doğru kaydı. Andrea bana doğru yürüdü; çıplaklığı onu engellemiyordu, çıplaklık onun üzerine eldiven gibi güzelce oturmuştu.

Bazı insanların, bir ay boyunca on terzinin çalışmasıyla düzeltilebilecek vücutlara sahip olmaları ne kötü, ama bunda bile Tanrının payı olduğunu görmek mümkün.

Andrea önümde durdu.

Ona bakıp gülümsedim, o ve Milena ile birlikte benim önüme bakıyordu.

"Mısır kültürü," dedim, "dünyanın en eski kültürlerinden biridir ve Cezayir de Mısır'dan çok uzak değil."

"Bundan daha fazla büyümüyor mu?" diye sordu Andrea.

Önüme baktım.

"Hayır," dedim, "daha fazla büyümüyor, en fazla bu kadar büyüyor."

Boğazım kuruduğu için öksürdüm.

"En azından öyle olduğunu sanıyorum," diye mırıldandım. "Çok da izlemiyorum."

Andrea önümde eğilerek dizlerinin üzerinde durdu.

Utanma duygusu ona yabancı gibiydi. Tıpkı anneme olduğu gibi. Annem, her yaptığının doğru olduğunu düşündüğü için utanma nedir bilmezdi. Babam annemi öncelikle doğal bir afet olarak görürdü. Onu etkisi altına almıştı ve babam da etkisi geçip gidene kadar sabırla katlanmak zorundaydı. Onun hayatını kurtaran büyük ölçüde hayat sigortasıydı, çünkü doğal afet olarak tanımladığı karısının ofise girmesine izin yoktu.

"Cüce penisi bu sendeki," dedi Andrea.

Kararını çömeldiği yerde bildirmişti.

Ayağa kalkmayı bile gerektirmeyen bir karardı bu.

Fransız Sürrealistlerinin eserlerini düşünmeye çalıştım, ama Andrea'nın kararı Fransız Sürrealistlerin eserlerinden sınırsız ölçüde daha ağır basıyor gibiydi.

Sonra Bay Hobmeier'in dükkânını ve oradan cebimde dört bin şilinle çıkarken ne kadar mutlu olduğumu, ama o mutluluktan eser kalmadığını ve ne kadar çok geri getirmeye çabalarsam o mutluluğun o kadar azaldığını, sanki hiç var olmadığını, sanki benim hayal ürünüm olduğunu, baktığım anda etrafta dönmeye başlayan hayvanlarla dolu bir duvar kâğıdıyla kaplanmış ateşli bir rüya olduğunu düşünmeye çalıştım.

"Alınma ama," dedi Milena, "bu gerçekten rezalet."

"Bunu kasıtlı yapıyorsun, değil mi?" dedi Andrea. "Bundan daha fazla büyüyor, değil mi? Mahsus yapıyorsun."

"Hayır," dedim, "gerçekten. Özür dilerim, ama bundan daha fazla büyüdüğünü görmedim."

"Lanet olsun," diye cırladı Milena, "beni böyle bırakamazsın. Hep aynı hikâye. Defolusu hep bana düşüyor. Tamam, ben artık yokum!"

"Dur biraz," dedim, "bir çözüm buluruz."

Bir cüce ile ilgili gerçeküstü bir şeyler olabilirdi ama bu o anda bir teselli olamazdı. Her halü kârda teselli yerine geçecek pek bir şey yoktu.

"Pavel'inkini gördün mü?" diye sordu Andrea.

"Hiç," dedim, "bu büyük bir evdir, herkesin kendi banyosu var ve zaten biz farklı dünyalarda yaşarız."

Külotumu yerden aldım.

Farklı dünyalarda yaşamak bana hayatın gereklerinden biri gibi gelirdi. Mesafe, korunmak içindi; duygusal yakınlık daha çok ailevi bir konuydu.

"Pavel, buraya gel ve göster ona," diye seslendi Andrea.

"Hazır olun," dedi Pavel.

Yatağının üzerinde paşa gibi oturuyordu.

"Lanet olsun," dedi Milena. Andrea kıkırdamaya başladı. Artık çömelmiyordu.

"Aceleye gerek yok," dedim. "Ağabeyimi çıplak görmem gerekmiyor aslında, istesek birbirimizi her gün çıplak görebiliriz, tramvaylar da birazdan çalışmaya başlar."

"Başladılar bile," dedi Pavel.

Şimdi bazı uçaklarda kendine ait bir yatak odası bile olan benim müzisyen ağabeyim yataktan kalktı.

Taktığı kondomu sıyırıp çıkardı ve ben o gece kim bilir kaçıncı kez, sanki yapılması gereken tek şey hatırlamakmış gibi bütün bunları hatırlamam gerektiğini düşündüm. Sanki her şey daha sonra, başka bir hayatta anlatılmak için, bildirilebilmek için olmuştu.

Milena hâlâ yanımda duruyor ve kapıya yaslanıyordu.

Ve benim önümde Andrea vardı, çıplak. Sanki olması gereken buydu. Sanki çıplaklık onun için adil olan tek durumdu, onun tomurcuklanabilmesine yol açacak yegâne durum.

Ağabeyim gelip Andrea'nın yanında durdu.

"Farkı görüyor musun?" dedi Andrea.

"Yapılarımız farklı," dedim bakmadan.

Bakma, bakma, diye düşündüm.

Gülümsemem beni terk etmemişti. Hâlâ oradaydı. Bir daha hiç yok olmayacaktı. *Amour fou* kalıntısı, belki de dondurma külahıyla birlikte tek kalıntı.

Sonra merakım baskın çıktı ve Pavel'in şeyine bir göz attım. Tek parça bir tuvalet kâğıdının yanındaki yirmi ciltlik ansiklopedi gibiydi. Her ikisi de özünde kâğıttı, ama işte tüm benzerlik bu kadardı.

"İki yıla kadar yıldız olacağım," dedi Pavel. "İki yıl sonra dünyanın en ünlü kemancısı olacağım."

"Bu, hiçbir kadına bir şey hissettiremez" dedi Milena.

"Haksızlık," dedi Andrea.

"Evet, farkındayım," dedim. "Bir şeyler hissetmeniz lazım."

Şimdi Andrea da gülümsüyordu, "Çok tatlısın," dedi.

Tatlı. Yani ben tatlıydım. Kim tahmin edebilirdi ki?

"Belki de bir doktora gitmelisin," dedi Milena. "Şu haliyle ancak iki buçuk santim, benim serçeparmağımın yarısı kadar bile değil."

Serçeparmağının yarısı kadar bile değilse, gerçekten de çok küçük. Bana hep daha büyükmüş gibi gelmişti, ama herhalde bir göz yanılsamasıydı o.

"Doğumunda bir terslik mi olmuş?" diye sordu Andrea, ilgiyle ve adeta endişeyle.

"Bildiğim kadarıyla hayır," dedim. "Bildiğim bir şey yok."

Pavel'inki devasaydı, adeta güneşe doğru yükselen bir etobur bitki. Benimki ise henüz filizken kırılmış ölmek üzere bir karahindibaydı.

Pavel, "Bunu genetik belirliyor. Yapacak bir şey yok," dedi.

"Doktorlar bir çaresine bakabilir," diye sürdürdü Andrea. "Tıpkı göğüsleri olmayan kadınlara yaptıkları gibi. Artık iki su torbasını göğüslere yerleştirip dikiyorlar ve hiçbir şey anlamıyorsun."

"Hayır, hayır," dedim. "Onu biliyorum. O, nispeten basit bir işlem."

O anda ilk kez kendimi hadım etme fantezisini kurdum.

Büyük bir makasla yapılan küçük bir operasyondu bu; kas tellerim umduğumdan bile güçlü çıktığı halde hiç korkmuyor, daha çok gurur duyuyordum. Ama son lifi de kestiğim ve penisim yere düştüğü zaman bu, genç bir köknar ağacının Noel'de oturma odasını canlandırmak üzere kesilip yere devrilmesi gibiydi. Andrea elini omzuma koydu.

"Önemli değil," dedi, "belki de sadece geçici bir durumdur. Benim göğüslerim de geç büyüdü ve bir de şimdi bak bana. Belki biraz daha büyürler."

"İnek," dedi Milena.

Milena'nın siyah külotuna baktım ve sonra da Andrea'nın Pavel'in masasına gidip oradan kâğıt mendil alarak bacak arasını silişini izledim.

Bize döndü.

"Hâlâ damlıyor," dedi, "bir terslik olmadı değil mi?"

"Hayır," dedi Pavel, "şimdiye kadar hiç terslik olmadı."

Andrea bir mendil daha aldı. "Çabuk boşaldıkları için utanan bazı erkekler boşaldıktan sonra da devam ederler, ama bu risklidir. Çok saldırgan olan bazı spermleri insan bütün gece içinde hisseder; tıpkı bir karınca yuvasına dönüşmüş gibi olursun."

"Gerçekten ters bir şey olmadı," dedi Pavel.

Andrea mendili buruşturdu. "Evde benim bir sevişme bezim var," dedi.

Evin girişinde vedalaştık.

Pavel'in üzerinde bornozu vardı. Bense giysilerimi tekrar giymiştim. Bornozları pek sevmezdim.

O zamandan beri Pavel'i bir daha o kadar mutlu görmedim. Ebe diyen ergen hippi olarak kalacak olan kadınla evlenmek üzere kiliseye giderken kulağıma eğilip, "Lüksemburg'dan gelen o iki kızı hatırlıyor musun?" diye fısıldamıştı.

Tramvaylar epey bir süredir çalışıyordu ama Pavel onlar için bir taksi çağırma konusunda ısrarcı oldu.

"Bu harika gece için teşekkürler," dedi Milena.

"Evet," dedim, "benim için bir zevkti."

"Böyle şeyler olur," dedi.

"Evet," dedim, "bazen olur."

Sonra Milena kulağıma, "Öyle bencil bir inek ki Andrea. Bana hep defolusu kalır ve her zaman da bu tuzağa düşerim," diye fısıldadı.

Rolf Szlapka'nın güllerini düzgün bir şekilde yeniden sardım.

"Al," dedim Andrea'ya, "bunları unutma."

Rolf Szlapka o anda, annemi düşleyerek, yalnız yatağında uyuyor olmalıydı. Annemin ona, hayatındaki bütün erkekleri sırf onun için terk edeceği sözünü vermiş olması hiç de akla gelmeyecek bir şey değildi. Ama yalnızca sabırlı olması gerekiyordu, gerçi ona bunu son iki yıldır da söylüyordu. Ama isim ve adreslere saygısı olmayan biri için zaman da tabii ki göreli bir kavramdı ve verdiği söz sokaktaki herkesin gözü önünde olan bir aşka eşlik eden fondaki kısa, küçük bir müzik parçasından daha fazlası olamazdı.

Annem, söylemeden sözler verebilirdi; bir okşayış, bir baş eğiş, elinizi sıkma şekli ve size gereğinden uzun bir süre yönelttiği bakış bir söz olabilirdi.

Andrea çiçekleri aldı.

Taksiyi beklememiz gerekti. Pavel, on dakikada geleceğini söyledi.

"Çok eğlenceliydi," dedi Andrea, "teşekkürler."

Birbirimizi üçer kez yanaklarımızdan öptük. Andrea, Fransa'da yaptıkları gibi, dedi gülümseyerek, mutlu görünüyordu.

Öğleden sonra buluşmak üzere anlaştık.

Eğlenceli bir şeyler yapacaktık. Dördümüz birlikte.

"Ağabeyin çok hoş," dedi Andrea, "ama sen de hoşsun."

İltifatını, ömrümün geri kalanında da bana eşlik edecek biraz mesafeli ama yine de dostça bir gülümsemeyle kabul ettim. Donuk. Fark etmediğiniz, kimseyi incitmeyen bir gülümsemeydi.

"Anneniz de çok hoş," dedi Andrea. "Keşke benim de öyle bir annem olsaydı."

Taksi geldi.

Pavel çıplak ayaklarla dışarı çıktı.

Ben kapıda durup el salladım.

Pavel geri dönüp kapıyı kapattığında, "Gerçekten benim hasta olduğumu düşünüyor musun?" diye sordum.

"Hayır," dedi, "hasta değil, yalnızca sakatsın."

"Yaa," dedim.

Hayat bir iş ise ben istifa etmek istedim.

Ama istifa dilekçelerini aldıkları büroyu bulamadım.

12

Bavyeralı Bir Ahmak

Üç gün boyunca erkek cinsellik organının boyutu sabah, öğle ve akşam benim peşimi bırakmadı. Hatta uykumda bile erkek cinsellik organlarının takibindeydim.

Kimi görürsem göreyim, nerede olursa olsun, gözümün önündeki tek görüntü erkeklik organının olası boyutlarıydı. Erkekleri gördüğümde önlerini inceliyordum, kadınları gördüğümde ise içlerinde hissetmiş oldukları çeşitli boyutları ve onların neyi minimum boy diye yorumlayabileceklerini hayal etmeye çalışıyordum.

Bana hiçbir zaman öfkelenmemiş olan ve uluslararası okulda kibarlığın hası olarak görülen fizik öğretmenim Bay Kiepe, dersin ortasında bana bağırmaya başlamıştı: "Bana öyle bakmayı kes, salak!"

Alnında beliren ter damlacıklarını gördüm ve ancak o zaman onun sırrını, yani onun da alt tarafında cüce sınıfına girdiğini keşfetmiş olmamdan korkmuş olabileceğini fark ettim.

Kelliğimin, bir kahvede yanıma gelen Mica ile başladığını söylediysem de benim kelleşmem aslında belki çok daha önce, ilk teller beni terk etmeden önce başlamıştı; şapka ve kasketler giymek ve en pis cinsel hayallerin gerçekleştirildiği randevu evlerine girermiş gibi peruk satılan dükkânlara girmek zorunda kaldım.

Belki bütün bunlar, daha önce belirttiğim gibi çoğunluğun beni Brezilyalı sanmasına yol açan diğer açılardan gelişkin vücudumda bir cüce penisi taşıyor olduğumu keşfetmemle başlamıştır. Geçen aylar ve yıllar boyunca, *amour fou* deneyimi peşinde koşmakla meşgulken tamamen gözümden kaçan bir ayrıntıydı bu. Lüksemburg'dan gelen iki kız dikkatimi isteyerek ve dostça sakatlığıma çekene dek kendi organımla ilgili endişe duyamayacak kadar annemin kaçamaklarını gözlemlemekle meşgulmüşüm; sanki onun kaçamaklarını izlemek

beni ona yakınlaştıracaktı. Kızların adeta benim için üzüldüğünü bile düşünebilirdiniz.

Saplantı nedir?

Bu konuda ciltler dolusu yazılabilir; sağlıklı ilginin sağlıksıza dönüşmesi ve aradaki belirsiz bölge hakkındaki formüller ve tartışmalar içinde insan kendini kaybedebilir; çekici ve çılgınca âşık bir delikanlı, ne zaman saplantılı bir gulyabaniye dönüşür?

Geçmişte ben de tüm gerçek ilgilerin sağlıksız olduğunu kanıtlamaya çabalamıştım. Kesin olan bir şey var ki, o da, Milena ile Andrea'nın hayatıma girmesiyle cinsellik organımın boyutu benim için saplantı haline geldi. Yalnızca boyutu değil, organın kendisi, o şey, *an sich*, saplantımdı.

Başkaları daha gençliğinin baharında kedere, melankoliye, martta dökülmeye başlayan yapraklara, kanser ya da doğuştan kas hasarı gibi bayağı bir şeye "buyur, hoş geldin," diyebilirler.

Ben ise saplantıma, "buyur, hoş geldin, yemeğe kalsan ya," dedim.

Yoğunluğu yavaş ama çok yavaş azalan ama asla tamamen yok olmayan ve tıpkı saplantılarda olduğu gibi asla tamamen yok olmaya*cak* bir saplantı.

Keşfimden sonraki birkaç gün, organımın adeta kendisine ait olmayan yabancı bir vücutta yetiştiği hissine kapılmıştım. Sanki birisi yanlışlıkla bir Trabant parçasını bir Mercedese yerleştirmişti.

"Yabancılaşma" sözcüğünden o kadar çok nefret ediyor olmasaydım karı-kocaların iki yıllık evliliğin ardından birbirlerine yabancılaşmaları gibi ben de vücuduma yabancılaştım diyebilirdim.

Vücudum, cinsel organımın yerine getiremeyeceği her türlü sözü veriyordu.

İşin tuhafı, bu durumdan organımı değil, daha çok vücudumu sorumlu tutuyordum.

Cüce olduğum, hatta yarı-bozuk bir şeklim olduğu yönünde fanteziler geliştirmeye başladım. Sokaklarda el ilanları dağıtarak insanları pespaye gece kulüplerine çekmeye çalışan ve çatlak sesiyle o batakhanelerin meziyetlerini anlatan bir cüce olduğumu hayal ettim.

Tekrar kurduğum başka bir fantezim ise birlikte süpermarkete gittiğimizde raflara erişebilsin diye omuzlarıma almak zorunda olduğum cüce bir kadınla evlenmiş olduğum şeklindeydi.

Eğer cüce olsaydım, cinsellik organım anormal sayılmayacaktı. Hatta günün birinde kadının biri, "Ooo, bir cüceye göre bayağı büyük seninki," bile diyebilirdi.

Fantezilerimde vücudum, organımla uyumlu bir orana erişene kadar küçülüyordu. Beni şaşırtan, vücudumu küçültmenin bana, organımı büyütmekten daha gerçekçi ve çok daha fazla arzulanır gelmesiydi.

Daha az yemeye başladım ve Fransız sürrealistleri yerine kendimi ucuz edebiyat eserlerine verdim.

Bazı insanların bir çeşit erotik oyun biçimi olarak çıplak cüceleri ileri geri yuvarladıklarını öğrendim. Bu tür oyunlarda nadiren de olsa bir cücenin yaşamını yitirdiği oluyordu ve böylesi bir ölüm bana anlamlı bir son olarak gözüktü. Erotik bir oyun sırasında yaşamını yitiren kişi, bu dünyadan başı dik ayrılabilirdi.

Lüksemburglu kızlara rastladığım günden itibaren annemle babama da farklı gözlerle bakmaya başladım.

Atalarımdan birinin bir cüceyle ilişkisi olmuştu ve cücenin kromozomu, genetik materyali, bilinmeyen nedenlerden dolayı kardeşlerimin vücutlarına değil de benimkine mandallanmıştı.

Dindar bir aileden gelmiyorum ama daha iyi bir açıklamanız yoksa önceden planlanmış bir kötücüllükten, beşiğimin üzerine eğilmiş şeytani bir periden kuşkulanırsınız.

En iyi dersim olan ve öğretmeniyle Sürrealistlere karşı ortak bir sevgi beslediğim Fransızca dersinde bile dikkatimi toplayamıyordum.

Tek gördüğüm, Fransızca konuşurken bile Bavyera aksanını koruyan öğretmen Wolfgang Georgi'nin gri yünlü pantolonuydu. Bütün tartışmalar beni teğet geçiyordu, çünkü ben o sırada onun da gizli cüceler kardeşliğine ait olup olmadığını düşünmekle meşguldüm.

Dersin sonunda Bay Georgi, "Marek van der Jagt, sen kal, seninle konuşmak istiyorum," dedi.

Herkes sınıftan çıktı.

Gizli cüce kaldı.

Bay Georgi gelip yanıma oturdu.

Sulu gözleri bana sevgiyle baktı. Gözlerimi yere diktim, maskemi indireceğinden ve "Biliyorum Marek, görebiliyorum, soyunmana bile gerek yok, sen de benim gibi gizli bir cücesin," diyeceğinden emindim.

Ama o sadece, "Neyin var Marek? Değiştin sen. Evde her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Evde her şey yolunda," dedim.

Bay Georgi başını salladı.

"Peki annen? O nasıl?"

Pek çok kişi gibi o da annemden pek hoşlanırdı.

"İyi," dedim, "iyi."

"Peki," dedi yavaşça, "belki de sadece büyümeyle ilgili sancılardır bunlar. Senin için ciddi endişe duymuyorum." Sonra ağzını kulağıma yaklaştırarak, "Annen Viyana'nın en güzel kadını Marek, Romi Schneider'den bile güzel," diye fısıldadı.

Annemin fiziksel olarak Romi Schneider ile hiçbir benzerliği olmadığını söylemek istedim ama o anda Bay Georgi'nin önündeki devasa kütleyi, bir Bavyeralı kütlesini, bir ski manzarasını, Garmisch-Partenkirchen'in üç boyutlu haritasını gördüm; bacaklarının arasında yer alan başını kaldırmış yılanı gördüm, pahalı yünlü pantolonlara meraklı olan Bay Georgi'nin yünlü kumaşını delip ısıracakmış gibiydi.

Midemin bulandığını hissettim. Pekinördeğinin tekrar boğazıma kadar çıktığını hissettim, acı veren çıplaklığı gördüm ve Andrea'nın adeta bezelye konservesinden söz edermiş gibi rahatlıkla, "Evde bir sevişme bezim var," dediğini duydum.

"Bay Georgi," dedim, ağzım kurumuştu, "annem Romi Schneider'a hiç benzemez."

Daha fazla bir şey söylemedi. Gözlerini boşluğa dikti. Tahtada intihar eden birinin adı yazıyordu. Bay Georgi bizden intihar edenler tarafından yazılmış edebiyat eserleri okumamızı istemişti.

"Lütfen, izninizle," dedim ve arkama bakmadan sınıfı terk ettim.

Eve kadar koştum; yolda selam verenler oldu ama koşmaya devam ettim, artık kimseyi görmek istemiyordum.

Trafik ışıklarında durdum ve düşündüm: Bir hekime gitmeliydim.

Kafanızı ya da burayı, "içteki adamı" inceleyen türde hekimler değildi kastettiğim. Düşüncelerim, bir kozmetik cerrahtan yanaydı; hani göğüsleri, dudakları, erkeklik organlarını büyüten, kırışıkları ve karın yağlarını yok eden hekimler. Vücut esneticisi, estetik kasap. Benim ihtiyacım olan şey ve biçim buydu.

Ah, ruhsal değerler ve normlar hakkında ciltlerce kitap yazılabilir, bütün bir hayat başka hiçbir şey yapmadan buna vakfedilebilir, ama

kozmetiğin arkasından giden ruhsal değerler ve normlar, ortopedik ayakkabılar içindeki yumru ayaklarıyla bacak arasında tökezler.

13

Blitzkrieg*

İlk öpüşmemden sonraki gün, isteksizce de olsa Lüksemburg'dan gelen iki kızla buluşmaya gittim. Söylenecek ne vardı? Ya da yapılacak?

Hasta biri nasıl bazen hastalığından başka hiçbir şey değilse, nasıl ki herkeste ve her şeyde yalnızca kendi hastalığının yansımalarını görürse işte o günlerde ben de sakatlığımdan başka bir şey değildim.

Pavel, sırf simetri adına benim de gelmemi istedi. "İki kız, bir erkek, hoş değil," dedi.

Lüksemburglu kızların keşfinden bahsetmedik. Bazı aileler sözcüklere ve iletişime değer verir, biz ise sessizliğe. Bizdeki yönetim rejimi sessizlikti.

Pavel onlarla Café Landtmann'ın önündeki kaldırım üstü masalarda buluşmak üzere anlaştı.

Güzel bir gündü, muhtemelen benim anılarımda gerçekten olduğundan çok daha güzeldi.

Rüzgâr güneyden esiyordu. Radyoda söylendiğine göre son yılların en sıcak yirmi bir mayıs günüydü.

Pavel, "Hadi yürüyerek gidelim," dedi.

Evimiz, Café Landtmann'dan çok uzak değildi.

Genellikle ben önden yürürdüm, Pavel arkadan gelirdi; daha yavaş, daha düşünceli ve realiteyi yorumlamak istediği güzel bir kompozisyonun önündeki engel olarak gören bir müzisyen havasıyla yürürdü.

Pavel aslında pek değişmedi. Bugünlerde de realiteyi kurmak istediği ekonomik modellerin önündeki engel olarak görüyor; Dünya

---

* II. Dünya Savaşında Almanların, hızlı ve ani saldırılarla düşmanın düzenli bir savunma kurmasını engelleyerek onu hızla yok etme şeklindeki savaş doktrini—ç.n.

Bankasına ve Pavel'in ekonomik modellerine itaat etmeyen realiteye o kadar öfkeli ki neredeyse evliliğini yıkacaktı. Çünkü ergen hippi kız kılıklı karısı bile, Dünya Bankasının kurallarına, dikkat çekecek kadar yeterince uymuyor.

Ama o gün Pavel benim önümden, sanki Türkleri şehrin kapılarından geri püskürten bizzat kendisiymiş gibi bir kahraman edasıyla yürümüştü.

Öyle yürümesinin nedeni belki bana karşı kesin bir galibiyet kazandığını fark etmiş olmasıydı, belki de hafifçe sevdalanmanın onu bir an için bile olsa uzun vadede Yehudi Menuhin hayalini terk edemeyeceğine dair giderek artan korkudan uzaklaştırmasıydı.

Sevdalanmanın yumuşatıcı bir etkisi vardır. Sevdalanmak sizi başarısızlıklarınızla uzlaştırır; çünkü belki de sevdalanmanın kendisi de bir tür başarısızlıktır. Kendinizi birine kaptırmak, adı üstünde değil mi? İşte bu yüzden babam asla kendini birine kaptırmaz, hatta kendisine bile.

Pavel'in arkasından bir kardeş, bir uşak olarak değil, yenilmiş biri olarak da değil, gizli bir cüce olarak yürüdüm.

Abarttığımı düşünenler varsa demek ki onlar asla bir takıntının gücünü yaşamamışlar.

Takıntı dünyayı, realiteyi idare eder ve insanları bir köşeye sıkıştırır; çok küçük önemsiz bir ayrıntı, binlerce, evet, on binlerce kez büyüyerek bir Blitzkrieg taktiğiyle zihni ele geçirir ve o minik ayrıntı dünyanın yerini alana dek zihni doldurur.

Benim için dünya, bir cücenin penisiydi.

Kızların ikisi de bir önceki gece olduklarından daha hoş ve hayat doluydular; dev yok edicinin hışmına uğramamış gibi gamsız görünüyorlardı. Tabii bunu benim çok açık bir şekilde görmüş olmamın nedeni belki de benim birdenbire bir cüce olmamdı; kutsal ve ebedi olan yegâne yok edicinin öpücüğüyle uyanan bir cüce...

Üzerlerinde aynı giysiler vardı ama Milena terliklerini giymemişti.

Onları öperek ilk selamlayan Pavel oldu.

Bizi görmekten mutlu olmuş gibi göründüler; bense Andrea'yı çekinerek öperken üzerinde ayılar olan külot ile Pavel'in ellerini düşünmekten kendimi alamamıştım.

"Üç kez," dedi Andrea, "Fransa'da yaptıkları gibi."

Bunu daha önce de söylediğini unutmuştu belki, ya da her zaman söylüyordu.

"Nasılsınız?" diye sordu Milena.

"İyi," dedi Pavel, "harika."

"Biraz üzgünüm," dedim.

Andrea kaşlarını çattı, "Neden ama?" dedi, "Böyle güzel bir günde? Abba'yı sever misin?"

"Abba," dedim. "Bazen, ama havamda olmam lazım."

O öğleden sonranın devamı hakkında ne söylenebilir ki? Café Landtmann'ın dışında iki saat boyunca oturduğumuz ve Pavel'in onları Viyana usulü şnitzeli yemek için zorlamasını mı? Milena'nın esrar içtiğini mi, ya da Andrea ile Pavel'in, ayakkabının altına yapışan sakız gibi birbirlerine ha bire yapıştıklarını mı? Kimin ayakkabı, kimin sakız olduğunu söylemem gerekli mi?

Veya Andrea'nın, "Bugün çok sessizsin! Oysa dün çok konuşmuştun!" diyene kadar sessiz kaldığı mı?

Pavel ve Andrea önden, Milena ile ben arkalarından ayaklarımızı sürüyerek kentte dolaştığımızı ve benim ılık hava ile yumuşak esintiyi, Andrea'nın baldırlarını ya da Andrea Pavel'in pahalı enstrüman koleksiyonunun en yenisiymiş ve onu eskileri kadar iyi çalacakmış gibi Andrea'nın kalçaları üzerinde gezinen kardeşimin ellerini düşünmediğimi mi?

Santimetreleri, yüzey alanlarını, belli bir yerçekimini, cetvelleri, pi sayısının sonsuzluğunu, hep aynı sonucu veren toplamaları, hesap makinelerini, bilgisayarları ve dünyanın çevresinde dönen uyduları düşünüyordum. Tüm donanımlar aynı sonucu veren toplamları gizleyemediği gibi, sonuç da aynı şeye işaret ediyordu: içimde yaşayan gizli cüce. Mutluluk eksik santimetreler meselesidir. Mutluluk her zaman eksik bir şeyler meselesidir ve ben bunu daha sonra, daha kendinde olduğu bir anda annemden aynen bu ifadeyle duymuştum. Hekim ona sormuştu: "Eksik olan bir şey var mı hayatınızda Bayan van der Jagt?"

Ona, her zaman erkeklere baktığı şekilde bakmış ve "Eksiğim mutluluk doktor, ama bu bayatlamış bir haber" demişti.

Milena her zaman daha somurtkan görünüyordu.

Onun da bir eksiği vardı.

Kendimi kısaca çalışkan rehber olarak tanıtıp tarih kitaplarından alıntılarla bina duvarlarının çatıyla birleştiği yerdeki üçgenleri işaret ediyor, işe yaramadığı zaman da aptalca fıkralar anlatmaya başlıyordum.

Milena'nın sigara alması için durduğumuzda, kendi *amour fou* tanımları içinde ateşli bir şekilde kucaklaşan Andrea ile Pavel'i izledim.

Bu kez yukarı tırmanan pekinördeği yüzünden değil, Milena'nın bitiremediği ve sırf bir şey yapmış olmak adına benim yediğim Viyana usulü şnitzel yüzünden yavaş yavaş midem bulanmaya başladığında kendi kendime içimdeki cücenin dışarı çıkmak için bir fırsat kollamış olduğunu söyledim. Bir öpücükle içimdeki cüceyi uyandırmış olanların Milena ve Andrea olmaları tamamen tesadüftü, yani başka herhangi birileri de olabilirdi.

Ancak insanlığın eski bir hastalığından mustariptim; anlam arıyordum. Tesadüf benim için biraz fazla tesadüfiydi.

Andrea'nın eteğinin yukarı doğru sıyrılışına bakarken, neredeyse günün külotunun hayvanlı mı değil mi, çiçekli mi yoksa düz mü olduğuna dair açıklamamı da yapabilecektim. Kim bilir? Son yüzyılın en sıcak yirmi bir mayısında belki de hiç külot yoktu, acıya yol açan yalnızca çıplaklıktı.

Viyana usulü şnitzel yukarı doğru yükselirken, durdum ve şehrin sokaklarındaki tutkuyu gözlemledim.

Tutkuyu dürbünle, teleskopla, çıplak gözle, beş santim yakından ve hatta arada çift cam varken gözlemlemiştim. Hiçbir zaman asla sahip olmayacağım çocuklara tutku hakkında biraz konuşabilirim.

Milena bir paket sigarayla geri geldi, içimdeki cücenin haykırışları eşliğinde mesafeli bir şekilde tekrar yürürken onlara Hapsburg Hanedanlığı hakkında sıkıcı bir hikâye anlattım.

Zedlitzgasse'den aşağı doğru yürürken Milena, "Andrea güzel, değil mi?" diye sordu.

Sonra da fısıldadı: "Ne yapman gerek biliyor musun? Her sabah çiğ bir yumurta. Bazen işe yarar."

Daha fazla dayanamadım. "Eve dönmem gerek. Kusura bakmayın sonra görüşürüz," dedim.

Herhangi bir tepki verilmesini beklemedim. Peşime şeytan düşmüş gibi koşarak oradan ayrıldım.

O akşam Pavel eve yemeğe gelmedi. Masadaki yerinde duran boş tabağı bana şaşkınlıkla baktı.

Babam her zaman sofranın, gelmeseler bile ailenin tüm fertlerine göre hazırlanmasını isterdi.

Pavel eve gelene kadar uyumadım. O geldiğinde saat sabahın altısıydı.

14

Başarının Yalnız Tanrısı

Bir hafta sustuktan sonra, sessizliğimin yalnızca çektiğim işkenceyi artırdığını keşfettim. Aileme bilgi vermeliydim. Anneme, bu dünyaya sakat bir çocuk getirdiğini söylemeliydim. Tabii burada, diğer insanlarla sıhhiye ilişkilerinden uzak durulduğu sürece kolayca gizlenebilen bir sakatlıktan söz ediyorduk. Ama hiç önemli değil. Ben yine de sakattım.

Ayrıca diğer insanlarla sıhhiye ilişkileri kurmaktan kaçınmak istemiyordum.

Her sabah bir adet çiğ yumurta yemeyi denedim ama mide ağrısından başka bir sonuca ulaşamadım. Bu ve bir de hizmetçinin, "Benim yumurtalarımı kim çalıyor?" sorusu.

Akşam yemeğinde, tatlıdan hemen önce—o akşam annemin çok sevdiği, babamın o kadar sevmediği ama tatlıyla ilgili beklentilerini azaltmıştı—*rote Grütze* masaya gelmeden, "Hepinize söylemem gereken bir şey var," dedim.

Kimse konuşmadı. Böyle bir şey olduğundan bu yana, birisi bir şey söylemek istediğinden bu yana uzun zaman geçmişti. Hem de yemek masasında.

Kendini ilk toplayan babam oldu: "Nedir mesele Marek?"

Pavel ellerine masaj yapıyordu.

Daniel çenesini ovuşturuyordu.

Annem ise, eminim benim bir şey söylediğimden bile tamamen bihaberdi, çantasını karıştırıyordu.

Mutfaktan gelen, tabakların tezgâh üzerinde çıkardığı sesleri duydum. Hizmetçi keyifsizdi.

"Ben sakatım," dedim.

Pavel gülmeye başladı. Ama bu daha çok kısa bir kişneme gibiydi, çünkü babam ona sert bir bakış attı.

Daniel hâlâ çenesini ovuşturuyordu.

Annem çantasından gözlerini ayırmadan, "Benim altın çakmağımı gören var mı?" diye sordu.

Sonra da endişeli gözlerle mutfak yönüne baktı ve "O hırsızlık yapmaz, değil mi?" dedi.

Babam tatlı kaşığını beş santim sağa kaydırdı.

"Kimse masadan kalkmasın," dedi. "*Rote Grütze*'yi bekliyoruz ve Marek bize bir şey anlatmak istiyor.

Tam *rote Grütze* sözcüklerini telaffuz ettiği sırada anneme baktı ama annem *rote Grütze*'ye olan ilgisini çoktan kaybetmişti: "Benim altın çakmağım kimde?"

"Marek," dedi babam, "konuşmak istediğin şey neydi?"

Andrea'nın üzerinde ayılar olan külotunu gördüm, Pavel'in ellerini gördüm ve bir daha asla duyamayacağım bir şekilde birinin kıkırdadığını duydum. Son derece mutlu bir kıkırdama, Andrea'nın kıkırdaması.

Andrea'ya rastladığımdan beri bir gerçek olarak biliyordum. Mutluluk kıkırdar.

Daniel'in çenesinden havada dönerek düşen pul gibi deri parçalarını izledim.

"Ben sakatım," dedim tekrar ve sanki sakatlığım aileme yönelik bir savaş ilanıymış gibi baskı altındaki sesim çatlak çıktı. Başarıya katkıda bulunacak hiçbir şeyi olmayan bir sakat için, tabii ki bir anlamda da savaş ilanıydı. Tam tersine. Ve van der Jagt ailesi başarının yalnız tanrısına hizmet etmekteydi.

"Oğlun sakat olduğunu söylüyor," dedi babam anneme. Anlaşılan sakatlık ve sakatların da annemin faaliyet alanında olduğu bakış açısını benimsemişti.

O anda annem başını çantasından kaldırdı.

Birkaç saniye bana baktı. Sonra da yavaşça başını salladı.

Rote Grütze sofraya geldi.

"Afiyet olsun," dedi babam. "Bu annenizin en sevdiği yiyecek."

Ne zaman *rote Grütze* yesek bunu söylerdi. Adeta onu yemek zorunda olduğumuz için bizden özür dilemek istermiş gibiydi.

Annem tatlısını itti, babam kaşığını *Grütze*'nin etrafında dolaştırdı, Daniel çenesine dokundu, Pavel kaşığıyla oynadı ve ben olacakları bekledim.

Önce babam bitirdi tatlısını ve ancak o zaman sessizlik sona erdi.

"Marek," dedi babam, "neren acıyor?"

Tuhaf bir soru. Sanki sakat insanların hep bir yerleri acırmış gibi.

"Benim *rote Grütze*'mi isteyen var mı?" diye sordu Daniel, "çok kötü."

"*Rote Grütze*'de bir sıkıntı yok," dedi babam.

"Gürültü yapmayı keser misiniz hepiniz?" dedi annem, "burada bir şey bulmaya çalışıyorum."

Ben, "Hiçbir yerim acımıyor baba, ben sakatım," dedim.

Mutfaktan müzik sesi geliyordu, çalan bir valsti.

Annemin en sevdiği hayvan uğurböceğiydi. Bazen sokakta bulur, alır eve getirir ve bitkilerin üzerine bırakırdı.

Evin içinde çok yaşamazlardı; ev hayvanı değillerdi ki.

Bazen annem onlarla konuşurdu da.

Bazı günler ölmüş babasının bir uğurböceği olarak geri geldiğini düşünürdü. Babasının atı onu bir ağaca çarpmıştı. Anında ölmüştü büyükbabam.

"Gelin bakın," derdi o günlerde annem, "büyükbabanız şu sarkan bitkinin üzerinde."

Çocukları da gelip, annelerinin ölmüş babası sandığı uğurböceğine bakmak zorunda kalırlardı.

Babam onun reenkarnasyon ile ilgili fikirlerini reddederdi. Bazen, "Anneniz ortaçağda doğmuş olmalıymış," derdi.

Sakatlığımla ilgili ayrıntıları aileme açıklamak için o anı seçmeli miyim yoksa biraz daha mı beklemeliyim diye düşünürken bütün bunlara kafa yordum.

Belki de annem yine sarkan bitkiye koşup, "Gelin, büyükbabanıza bakın!" diye bağıracaktı.

Hizmetçi içeri girdi ama henüz tatlılarımızı bitirmediğimizi görünce geri çekildi.

"Çenenle böyle oynamaya devam edersen Daniel," dedi babam, "sonunda çenesiz kalacaksın."

"Bu masada her zaman çok gürültü var," diye fısıldadı annem, "koğuş gibi."

Babam, önemli bir toplantıya başkanlık ediyormuş ve sanki karar aşamasındaki düğümü çözmek üzereymiş gibi kollarını kavuşturdu.

"Marek," dedi, "neyin olduğunu söylemezsen sana yardım edemeyiz. Neren acıyor?"

Son sözcükleri o kadar yüksek sesle ve tane tane söyledi ki sanki sağır birine konuşuyormuş gibiydi.

Nerem acımıştı? Hiçbir yerimin acımadığını zaten söylemiştim.

Acısaydı eğer, yerini saptayamayacağınız türden bir acı olurdu bu, adresi belirsiz bir acı, annemin hayatına girip sonra kapı dışarı edilen sevgilileri gibi, adresi olmayan bir acı.

"Mesele oğlunla ilgili," dedi babam anneme. "Biraz ilgi göstermeye çalışabilirsin belki."

"Çakmağımı arıyorum," diye fısıldadı annem. "Altın çakmağımı."

Daniel, "İçine ne koydu bunun bilmiyorum, ama kimyasal tadı var, çamaşır suyu gibi. Bizi zehirlemeye çalışıyor," dedi.

Babam beni yüreklendirmek amacıyla başını salladı. Neredeyse hoşnut görünüyordu, sanki bu durum onu sonunda baba gibi hissettirmişti. Hayatında ikinci ya da üçüncü kez oluyordu bu.

"Anlat Marek," dedi, "dinliyoruz."

"Benim penisim cüce penisi," dedim.

Babamın yüzü, ne gariptir ki, "penis" sözcüğünde değil de "cüce" sözcüğünde ifadesizleşti. Pavel neredeyse bir kadın gibi isterik bir biçimde gülmeye başladı. Daniel bayıldı ve annem, kayıtsızca çantasını karıştırırken, "Bazı hadımların çok güzel sesleri olur," dedi.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu babam. "Pavel, Daniel'i yerden kaldır."

Hizmetçi içeri girdi ama babam, "Hayır, daha değil," diye hırladı.

Pavel bağırdı: "Artık onu kaldırmıyorum, kaldırmayacağım, Daniel'i hep ben kaldırdım, şimdi sıra Marek'te!"

"Ben sakatım!" diye çığlık attım.

Hizmetçi koşarak kaçtı, bağırışlara ve hırlamalara alışık değildi. Başarılı insanlar hırlamazdı.

Babam da gizli bir cüce olabilir miydi? Merak ettim. Bir cücenin kromozomları, birkaç kuşak atlayarak devam ediyor gibi gelmişti bana, ama belki de yanılıyordum.

"Demek istediğim," diye devam ettim ve böyle sakin oluşuma da şaşırdım, "organım bir cüceye tam olarak uyabilir. Ve bu fikir yalnız bana ait değil. Bağımsız kaynaklar bu bulgumu doğruladılar."

Pavel boğuluyormuş gibi yaptı. Kıkırdadı ama çıkan ses daha çok çaresizliğin bastırılmış bir inlemesi gibiydi.

Daniel hâlâ yerde yatıyordu.

Daniel de gizli bir cüce olabilir miydi? Merak ettim. Bu masada kaç gizli cüce vardı acaba?

"Hadımlar hakkında konuştuğunu işitmeyeyim," dedi babam anneme. "Bu konu oğlunla ilgili. Belki bir kerecik olsun oğluna biraz ilgi gösterebilirsin. Ve biri de lütfen Daniel'i kaldırsın."

Annemin gırtlağından yüksek, delici bir ses geldi. Sonra da bağırdı, "Bu gürültüye daha fazla dayanamayacağım!"

Pavel gülmekten hıçkırıklara boğulmuştu.

Herkes cüce penisli olduğumu unutmuş görünüyordu. Daniel bayılmıştı, ama bunun benimle hiç ilgisi yoktu. Sadece başka birine ilgi gösterilmesine tahammülü yoktu onun; en sevdiği numara, Pavel çalmaya başlarken bayılmaktı.

Yerimden kalktım.

Hâlâ bana bakmıyorlardı.

Sanki sözlerim hiç sarf edilmemişti; sanki hepsi yoğun, delinmez bir buhar içinde yok olmuşlardı.

Bağırmaya başladım: "Siz bana bir cüce penisi verdiniz, hepiniz katilsiniz!"

Hizmetçi içeri girdi, dehşet içindeydi.

Mutfaktan gelen vals müziği iyice yükseldi, annem içine kusabileceği bir kap almak üzere büfeye koştu ve ben babamın yavaşça yerinden kalkışını, sonra da kulağıma öncekilerden daha kuvvetli bir yumruk indirişini izledim. Silah atılmış gibi bir ses çıkmıştı.

Sonra oda sakinleşti.

Babam oturdu, ben oturdum, yalnız annem elinde kapla büfenin yanında ayakta durmaya devam etti, ama o zaten elinde bir kapla büfenin yanında o kadar sık dururdu ki kimse buna pek ilgi göstermedi.

"Peki," dedi babam, "artık kahve içme vakti geldi. Pavel, Daniel'i yerden kaldır."

Hizmetçi *rote Grütze*'yi kaldırdı. Daniel'in tabağını almadan durakladı.

"Onu da al," dedi babam. "Costance, Pavel, Daniel'i kaldırın."

Annem büfenin yanında, kap hâlâ elinde, donmuş gibi duruyordu.

Kimsenin Daniel'i kaldırması gerekmiyordu artık, çünkü kendi kendine kalkmış, sandalyesinde oturuyordu. Gözlerini devirip—annem gibi teatral eğilimliydi—peltek bir dille: "İlaçlarımın değiştirilmesi gerek," dedi.

Babam, "Pavel, müzik çalışmaların nasıl gidiyor? Seni bir daha ne zaman dinleyebileceğiz?" diye sordu.

"İlaç"ın sırf lafı bile babamın kendini hasta hissetmesine neden olurdu.

Babamın sorusu havada asılı kaldı çünkü Pavel'den bir yanıt gelmemişti. Birden annem, "Yüzüne vurmamalısın Ferdinand," dedi.

Sonra, dudaklarının kenarında kalmış şeyleri silmeden bana doğru yürüdü ve önümde diz çökerek, "Affet beni Marek. Lütfen, beni affeder misin?" dedi.

Ayaklarımın dibinde mırıldanarak dualar okuyordu; bu bana bir cücenin penisinden daha kötü gelmişti, hem de bin kat daha kötü.

"Kalk anne," dedim. "Anne, lütfen. Özür dilemen gerekmiyor. Elinden bir şey gelmez."

"Pavel," dedi babam, biraz daha yüksek sesle, "bir dahaki müzik resitalin ne zaman olabilir?"

Ama Pavel hâlâ yanıt vermiyordu.

Hizmetçi içeri girdi, annemin ayağa kalkıp sandalyesine oturmasına yardım etti. Ayrıca temiz bir peçeteyle hafifçe ağzını da sildi.

Çok sık olmazdı, belki yılda iki kez, annem aile üyelerinden birinin önünde diz çöküp, yabancıların hiç anlamayacağı türden dualar mırıldanırdı.

Annemin tutkusu ilkbaharda kopan bir çığ gibiydi; karın hızla eriyip suya dönüştüğü zaman; annem tutkusuyla bütün köyleri yeryüzünden silip atabilirdi. Aslında dünyanın tamamını silip atabilse, dünyayı bir kara deliğe dönüştürebilse o zaman belki mutlu olabilirdi. Ama dünyanın tamamı çok fazlaydı, annem için bile.

Şimdilerde düşünüyorum da, o zaman tutku diye gördüğümüz şey tutku değildi, çok farklı bir şeydi; örneğin kendine sabit bir yer, bir adres, telefon rehberinde bir yer arayan acı olabilirdi.

Annemin çenesinden son kusmuk artıklarını sildikten sonra hizmetçi sordu, "Kahve getireyim mi?"

"Lütfen," dedi babam. "Bir fincan kahve hazımı kolaylaştırır. Pavel, bir daha ne zaman senin müzik performanslarından birini izleyebileceğiz?"

"Benimki cüce penisi!" diye gürledim. Beni görmezden gelebilirlerdi, *amour fou*'yu görmezden gelebilirlerdi, ama cüce penisini onlara dayatacaktım.

"Pavel?" dedi babam.

Daniel çenesini yoluyordu.

Annem çaresizce uçmayı öğrenmeyi ve dünyayı bir uçtan diğer uca kendi uçağıyla geçebilmeyi isterdi, çünkü hosteslerden nefret ederdi. Birinci sınıf bile uçsa hostesler onun sinirlerini ayağa kaldırırdı. Uçuş boyunca pilotla onun kabininde oturmayı tercih ederdi.

Anneme bakıp onun ne kadar sık uçma dersleri almak istediğini düşündüm. Babamla hekimler ciddi bir şekilde onu uçma dersi almaktan vazgeçirmişlerdi.

Pavel'in kendisini yanıtsız bıraktığını gören babam, kendi sorusunu kendi yanıtladı. Söz konusu olan sorular ve yanıtlarsa, babam çok pratik bir insandı. "Senin son performansın Pavel, hani çello ile çaldığın Brahms konçertoları, bence harikaydı. Değil mi çocuklar?"

"Brahms değildi," dedi Daniel. "Benim de daha güçlü ilaçlara ihtiyacım var."

Üç aydan fazla bir süre önce Daniel çenesinin üstüne düşmüştü. Hâlâ tam iyileşmemişti.

Telefon çaldı.

Herkes dondu.

Pavel kalkmaya yeltendi ama babam, "Otur. Evde değiliz. Bırak hizmetçi açsın," dedi.

Kendisi ayağa kalktı, kapıya gidip seslendi: "Bettina, evde yokuz, kimse yok."

Sonra da CD çalara gidip Mozart'ın 2 numaralı keman konçertosunu koydu ve zorlu bir toplantının üstesinden başarıyla geldiği için kendisinden fazlasıyla hoşnut bir adam edasıyla masanın başına oturdu.

Küçükken, annemin bir uçağı olmasını ne kadar çok istediğini bildiğimden, onun için uçak resimleri çizerdim. Ama babam, o tür resimlerin annemin kafasını daha da karıştırdığını söylemişti.

Cüce penisi bile aile hayatımızı dört dakikadan fazla sıkıntıya sokamamıştı. Muhtemelen bunu çoktan unutmuşlardı. Unutmak, hayata sıkıntıya düşmeden devam edebilmenin önkoşuludur. *Amour fou* aileme heba edilmişti.

Hizmetçi, kahveyle içeri girdi.

Abartılı bir şekilde burnundan nefes alarak "Ah, harika," dedi babam, böylece başka bir şeyden değil de kahvenin aromasından söz

ettiğini anlayacaktık. Aslında babam derin ve düzenli bir şekilde nefes almaktan hoşlanırdı; başkalarının yanında ne zaman sohbet kesintiye uğrasa hemen koku alma duyusundan bahsetmeye başlardı.

"Tam bir avam gibi davranmayı keser misin lütfen?" dedi annem, "çocuklar var."

Babamın sesli nefes almasından nefret ederdi annem. Ayrıca, insanların bir şeyi güzel bulduklarına dair düşüncelerini sergilemelerini de uygunsuz bulurdu. Annem için bu dünyada hiçbir şey yeterince güzel değildi. Ona göre, güzel olan şey ölümden sonra gelirdi ya da doğumdan önce, ama ikisinin arasında değil.

15

Suçluların Rüyaları

Haftalar geçti.

Lüksemburglu kızlar, Lüksemburg'dan bir kartpostal gönderdiler.

Pavel, "Sende kalabilir," dedi. Onun duyarlılığı kartpostallarla ilişkilendirilebilir türden değildi.

Fazla bir şey yazmamışlardı. "Lüksemburg'dan selamlar ve her şey için teşekkürler. Dancing Queen Andrea ve Dancing Queen Milena."

Ama belki de bu kadarı yeterliydi.

Ben de tıpkı babam gibi beklentilerimi aşağı çekmeye çalışmıştım, ama benim beklentilerim kafeslerinden uçup asla yakalanamayan kuşlar gibiydiler.

Kartı duvara asmaya karar verdim, ne olur ne olmaz, belki bir işe yarardı. Ve Bay Keipe'nin önüne bakmayı kestim. Bay Georgi'ninkine de. Eskisi gibi davranmaya başladım: dikkatli, ilgili, sempatik ve dostça. Bilmeseniz, hiçbir terslik olmadığını sanırdınız.

Evde de bir daha ne cüceden ne de yumruklanan kulağımdan söz ettik.

Yaklaşık her üç günde bir akşam yemeğinde babam Pavel'e bir dahaki performansının zamanını sordu ve ondan yanıt gelmeyince sorusunu kendi cevapladı. Daniel çenesini yolmaya devam etti ve annem tabağındakine odaklanmakta zorluk çekti. Düzenli olarak önünde yemek olduğunu unutuyordu ve bazen ona çatalını ağzına götürmesini söylememiz gerekiyordu. Ama buna da alışmıştık.

Kimse benim orta boy bir devin bedenine hapsedilmiş bir cüce olma kararımı bilmiyordu.

Cüce ve Diğer Şiirler başlıklı koleksiyonum üzerinde çalıştım. Hiçbir yayıncının ona elini sürmek istememesinden memnunum ve bundan utanç da duymuyorum.

Cüceliğin nasıl bir duygu olduğunu keşfetmek için evde popomun üstünde yürümeğe başladım.

Babam, "Bu oğlan neden etrafta poposunun üstünde yürüyor, bir sorunu mu var?" dedi.

Annem, "Bir şey arıyor," dedi.

Kendisi hep bir şeyler aradığı için başkalarının da aradığını düşünürdü.

Başlangıçta babam, "Marek, ayağa kalk ve normal bir şekilde yürü," demeye çalıştı ama kısa bir süre sonra vazgeçti.

Kısa bir süre sonra evin dışında da çömelerek yürüme cesaretini gösterdim. Çok uzun mesafelerde değil, o kadar dayanamıyordum, ama Viyana'nın bazı dar geçitlerinde ve belli sokaklarda çömelerek yürüyordum. Örneğin Bankgasse ve Schenkenstrasse'de.

Ben geçerken bazı insanlar bana bakıyordu ama yolumun üzerindeki dükkâncılar iki üç kez beni gördükten sonra bu yeni yürüme şeklime alıştılar. Hatta bazıları beni görünce, "Harika, bu işi kavradın!" diye bağırarak beni coşturuyordu.

İtiraf etmeliyim ki bu son derece zor ve yorucu bir yürüme şeklidir. Ama pratik yaparak kolaylaşıyor.

Daniel'in doğum günü partisinde etrafta yine popomun üstünde yürüyüp içki ve *hors d'oeuvres* dağıtmıştım. Hatta, uzmanlık alanı cenaze sigortacılığı olan yaşlıca bir bey benim için, "Sirke katılsa iyi olur," dedi.

Babam bu yoruma aldırmadı ve kendi örnek koku alma duyusu ile ilgili kısa ama tutkulu konuşmasına devam etti.

Gittiğim uluslararası okulda da giderek daha sık popomun üstünde yürümeye başlayınca, benimle bu konuda konuşan ilk kişi yine Bay Georgi oldu.

Bir gün kahve makinesinin yanında dikilirken yanıma geldi.

Önce yeterli bozuk parası olduğuna dair boş laflarla bir giriş yaptı. Sonra da, "Son zamanlarda seni etrafta poponun üstünde yürürken görüyorum. Bunu Wallnerstrasse'de de yapıyorsun. Bir tür eğitim mi bu, nedir?" dedi.

Başımı salladım.

"Yoksa tuhaf bir eğlence mi?" diye sordu. "Bugünlerde gençlerin yaptığı bir şey mi?"

Yine başımı salladım.

"Peki nedir öyleyse?"

Makineden kahve fincanımı aldım ve "Bacaklarım çok uzun Bay Georgi," dedim.

Bay Georgi bir adım geri gidip satın almayı düşündüğü bir dolabı inceleyen biri gibi bacaklarımı tetkik etti ve birkaç saniye sonra, "Çok uzun olduklarını sanmıyorum, bana gayet orantılı görünüyorlar," dedi.

Orantı. Bu sözcüğü kullanmamalıydı.

"Vay, orantılı olduklarını düşünüyorsunuz demek?" derken olabildiğince alaycı bir tavır takındım. "Orantılar hakkında ne biliyorsunuz ki?"

Bay Georgi kahve makinesine bozuk para attı.

"Son zamanlarda senin neyin var Marek?" diye sordu. "Çok düşmanca davranıyorsun. Çömelerek yürümek istiyorsan benim için sakıncası yok. Sadece amacını merak etmiştim."

Veda etmeden yanından ayrıldım.

O gün Lüksemburg'daki kızlara uzun bir mektup yazdım. Hiçbir yanıt gelmedi.

Benim çömelerek yürümem uluslararası okulda bazıları için utanç vericiydi. Diğerleri ise—hakkında savaş zamanından kalma kuşkulu kayıtlar bulunan beden eğitimi öğretmeni gibi—bunu masum ve sağlıklı bir meşgale olarak teşvik etti ve birkaç kişi beni taklit etmeye çalıştı. Ama hiçbiri bunu benim kadar uzun sürdüremedi.

Pavel, Macar bir ev kadınıyla bir ilişkiye başladı ve zamanla da pahalı müzik aletlerine olan ilgisini kaybetti. Ellerini o kadar sık kremle ovmayı da kesti.

Ne zaman sokakta bir cüce görsem ki bu pek sık olmazdı, "Aha, işte bir meslektaş, ama birbirimize yabancıyız," diye düşünürdüm.

Bu arada kusurlu insanlarla ilgili bir sürü kitap okudum.

Bir aydan biraz daha kısa bir süre sonra bir gün, dersten önce Bay Georgi kulağıma fısıldadı: "Bugün öğleden sonra seni yakın bir arkadaşımla tanıştırmak istiyorum."

Cevap vermedim.

Ama okul bittikten sonra Bay Georgi'yi kahve makinesinin yanında beni bekler buldum.

"Geliyor musun?" diye sordu.

Omuzlarımı silktim, "Çok istiyorsanız."

"Buradan biraz uzakta," dedi Bay Georgi. "Benim arabamla gitmeliyiz. Annen nasıl?"

Başımı olumlu anlamda salladım, ona vermeye tenezzül edebileceğim tek yanıt buydu.

Volkswagen'inin kapısını açık tutarken, "Şehirde mi şimdi kendisi?" diye sordu.

"Birkaç günlüğüne Barcelona'ya gitti," dedim.

"Tek başına mı?" diye sordu Bay Georgi, "yani demek istediğim..."

"Ne demek istediğinizi biliyorum," diye sözünü kestim, "hayır, tek başına değil. Annem tek başına kalamaz, bu onu delirtir."

Arabanın yolcu koltuğuna yerleştim.

Bay Georgi arabayı çalıştırdı.

Bay Georgi, insanların içindeki iyiliğe inanırdı; en azından, insanların içinde olduğunu varsaydığı iyiliğe.

Arabayla nehrin karşı tarafındaki bir mahalleye gittik.

Yolda pek fazla konuşmadık. Bir zamanlar onun, yazdığım şiirlerden birkaçını okumasına izin vermiştim ve o da beni yazmaya devam etmem için teşvik etmişti, ama o zaten herkesi devam etmesi için teşvik eden bir idealistti. O kadar idealistti ki intihar eden birini de damarını kesmeye devam etmesi için teşvik edebilirdi.

Her yıl Noel'den birkaç hafta önce sınıfına bir Noel ağacı getirtirdi.

"İşte çocuklar," derdi o zaman, "artık bir Noel ağacımız var ve ilgilenen herkes onu süslememde bana yardım edebilir."

Bir insanın Sürrealistleri ve Noel ağaçlarını neredeyse eşit tutkuyla gerçekten nasıl sevebildiği benim için bir sırdı. Bazen Bay Georgi Noel ağacını kendi başına süslerdi. İlgilenen kimse olmadığından.

Sonunda bir villanın önünde durduk.

"Arkadaşım Profesör Hirschfeld burada yaşıyor," dedi.

"Ah," diye karşılık verdim.

Bay Georgi zili çaldı. Beni buraya neden getirdiğini söylememişti, ben de sormamıştım.

Profesör Hirschfeld orta boylu, neredeyse kel ama favorileri olan biriydi.

Bizi aldığı oturma odası eski model eşyalarla doluydu. Koyu renk ahşap mobilyalar, kasvetli tablolar ve ayaklı bir saat.

"Kahve?" diye sordu Profesör Hirschfeld.

Bay Georgi yanıtladı: "Evet, lütfen, ikimize de."

Belki de bu Profesör Hirschfeld bir yayıncıdır diye düşündüm; belki Georgi, *Cüce ve Diğer Şiirler*'i ifade ettiğinden daha fazla beğenmişti.

Bana yayıncı gibi göründü: demode görünüş, hafifçe ihmal edilmiş bir fizik, delici bakışlar ve çekici, hatta utangaç bir dalgınlık.

Profesör Hirschfeld, üzerinde atlar olan porselen fincanlarla geri geldi.

Sonra mutfağa geri gidip kahve ve üzerlerinde "Austrian Airlines" yazan paketlenmiş küçük şekerlerle odaya döndü; muhtemelen onları uçakta edinmişti. Belki de Profesör Hirschfeld ile bu buluşma hayatının uzun zamandır beklenen dönüm noktasıydı.

Gözümün önünde bir gazete manşeti canlandı: "ÖĞRENCİDEN (15) MÜTHİŞ BİR ÇIKIŞ. VİYANA'NIN RIMBAUD'SU DOĞDU!"

"Eee," dedi Profesör Hirschfeld, "nasılsın?"

"Harikayım," dedim, "ya siz?"

Televizyon ekranında Reich-Ranicki elindeki *Cüce ve Diğer Şiirler* kitabını sallıyor ve: "Son yirmi yıldır okuduğum en iyi şey bu! Alman dilindeki şiire yepyeni bir nefes getirdi!" diyor.

Profesör Hirschfeld, kahvesinden bir yudum aldıktan sonra, "Kusura bakmayın, yanında ikram edeceğim hiç kurabiye yok," dedi.

Bay Georgi sinirli bir şekilde öksürerek, "Önemli değil," dedi.

Profesör Hirschfeld fincanını masaya koyduktan sonra ağzını sildi ve yüksek sesle aksırdıktan sonra, "Bay Georgi bana ilginç hobinizden biraz söz etti," dedi.

Hobi mi? Şiirimi hobi olarak düşünmemiştim.

"Hobi değil," dedim.

"Peki, öyleyse ne?" diye sordu Profesör Hirschfeld.

Neydi? Kendimi aptal durumuna düşürmeden ne diyebilirdim?

"Çok önemli," dedim ve babamın bir keresinde, "Ben hobimi mesleğe dönüştürdüm; mutlu bir insanım," dediğini hatırladım.

"Bunu sık yapıyor musun?"

Bay Georgi'ye baktım ama o gözlerini benden kaçırdı.

"Düzenli olarak," dedim.

"Bu konuda annen baban ne diyor?"

"Hiçbir şey."

"Hiçbir şey mi? Sana hiç soru sormuyorlar mı?"

"Annesi çok fazla seyahat eder," dedi Bay Georgi ve yine bakışlarını benden kaçırdı.

"Bir işkadını mı?"

"Öyle diyebilirsiniz," dedim.

Perdelere baktım. Perdeler griydi.

Annem perde sevmezdi. Annemin temiz havaya ihtiyacı vardı.

"Nasıl yaptığını bana gösterebilir misin?" diye sordu Profesör Hirschfeld.

"Şimdi mi?" diye sordum. "Burada mı?" derken, o ana kadar *Cüce ve Diğer Şiirler* hakkında konuşmamış olduğunu fark ettim.

Adeta alnımın ortasına bir çorba kepçesiyle vurmuşlardı, öyle sert bir histi—üstelik de yalnızca bir kere değil, peş peşe defalarca. Sanki alnım yumuşatılması gereken bir dilim biftekti ve şimdi yeterince yumuşadığı için artık beni yahni yapacak ve kızartacaklardı.

"Bize bir kez göster, olur mu?" diye sordu Profesör Hirschfeld.

"Marek, sana Wallnerstrasse'de rastladığımda nasıl yürüdüğünü hatırlıyor musun?"

Bay Georgi yerinden kalkıp Profesör Hirscfeld'in oturma odasında poposunun üstünde yürümeye başladı.

"İşte böyle, hatırladın mı?" dedi. "Ve geçen çarşamba, kimya laboratuvarında. Hatırlıyorsun, değil mi?"

İçime çok kötü şeyler olacağına dair bir his doğuyordu.

Belki de sonunda Bay Georgi aklını yitirmişti. Belki de yine alkol şişesi hayatının en önemli unsuru olmuştu.

Kendisi tropik balık koleksiyonu ile baş başa yaşardı ve çok zaman önce, ben daha uluslararası okula başlamadan bir kliniğe yatmıştı. Resmi açıklamaya göre sırt problemi vardı, ama okuldaki herkes alkol şişesinin onun dünyasını çıkışı olmayan bir hezeyana dönüştürdüğünü ve bu nedenle yavaşça ona çıkış yolunun gösterildiği bir dağ kliniğine gönderildiğini bilirdi.

Profesör Hirschfeld, yerde hâlâ poposunun üstünde duran Bay Georgi'yi göstererek, "Sokakta sık sık böyle mi yürüyorsun?" diye sordu.

"Evet, sıklıkla. Bazen," dedim. "Sıklıkla, ayrı bir konu."

"Korkacak bir şey yok," dedi Profesör Hirschfeld, "Sadece nasıl yürüdüğünü görmek istedim."

Ayağa kalktı ve Bay Georgi gibi o da odada poposunun üstünde yürümeye başladı.

"Gel, katıl bize," dedi.

Sandalyemden aşağı kaydım. Bir zararı olmaz, diye düşündüm, onları memnun edecekse...

Onlarla birlikte popomun üstünde yürümeye başladım.

Onlar bu işte berbattılar. Ama tabii pratik yapmamışlardı hiç.

Başlangıçta, ilk birkaç adımdan sonra baldırlarınız acımaya başlıyor; yavaş yavaş geliştirmeniz gerekiyor. Her gün birkaç metre daha uzağa giderek.

"Siz ikiniz doğru yapmıyorsunuz," dedim. "Ama zamanla geliştirebilirsiniz; piyano dersi almaya başladığınızda hemen Mozart çalamazsınız, değil mi?"

"Yani sen zamanla mı geliştirdin?" diye sordu Profesör Hirschfeld.

Hâlâ yerde çömelerek duruyordu.

"Evet," dedim. "Ben bir şeyi gerçekten istersem sebat ederim."

Ayağa ilk kalkan Profesör Hirschfeld oldu.

Sonra da Bay Georgi kalktı.

Son ayağa kalkan ve sandalyeye oturan bendim.

"Bu şekilde yürümeyle neden bu kadar ilgilendiniz?" diye sordum.

"Daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim," dedi Profesör, "hiç görmedim."

"Profesör Hirschfeld bir bilim insanıdır," dedi Bay Georgi.

"Bilim insanı" sözcükleri havada asılı kaldı, Bay Georgi için çok önemliydi onlar, olmak istediği şeydi. Ama yolunu alkol şişesi kesmişti ve ona bir tek Viyana'daki uluslararası okul kalmıştı.

"Ne tür bir bilim üzerine çalışıyorsunuz?" diye sordum.

"Rüya yorumları," dedi Profesör Hirschfeld. "Neredeyse kırk yıldır hayatımı başkalarının rüyaları arasında geçiriyorum."

Yaşlı bedenine biraz hayat geldi. Gözleri parlamaya başladı.

"Profesör Hirschfeld suçluların rüyalarını inceledi," dedi Bay Georgi, "şimdi de bununla ilgili harika bir kitap yazıyor."

Profesör Hirschfeld derin bir tatmin duygusuyla başını salladı ve ben yine, odada birlikte olduğum bu iki adamın yavaş yavaş akıllarını yitirmekte oldukları şeklinde komik bir hisse kapıldım.

"Çok heyecan verici," dedim, "çok sayıda suçlu incelediniz mi?"

Profesör Hirschfeld bana doğru parmağını salladı.

"Herhangi bir suç işlemiş olanları değil," diye bağırdı, bir salon dolusu izleyiciye hitap ediyormuş gibi. "Yalnızca şiddet içeren suçları işlemiş olanlar. Özellikle şiddet suçları."

"Diğer bir deyişle, yankesici değil yani," dedi Bay Georgi ve hepimize biraz daha kahve koydu.

"Yankesicilere uygulamak gerekmez," diye bağırdı Profesör Hirschfeld. "Bırakın onlar işlerini başka yerde yapsınlar. Yaklaşık beş yüz vaka inceledim. Yalnızca Avrupa'da da değil. Japonya'ya, Yeni Zelanda'ya, Şili'ye gittim. Ve suçluların rüyalarını, suçlu olmayanlarınkilerle karşılaştırdım."

Sandalyesinde heyecanla öne, arkaya sallanıyordu.

Bu adamın şiddet suçu faillerini, bazılarının Mozart ya da Brahms'ı sevdikleri şekilde sevdiği anlaşılıyordu. "Benden beklediğiniz nedir peki?" diye sordum.

Birden Milena'yı ve kültürü yok dediği Cezayir'i ve Viking babasını ve Andrea ile gönderdikleri kartpostalı ve Lüksemburg'a giden gece trenine asla binmeyeceğimi düşündüm.

"Profesör Hirschfeld'in sana yardım edebileceğine inanıyorum," dedi Bay Georgi.

"Neden?" diye sordum.

"Çünkü Kurt, yani Profesör Hirschfeld benim arkadaşım."

"Ama benim neden yardıma ihtiyacım var?"

Her şeyi biliyorlardı, birden anladım. Her zaman, hepsini biliyorlardı.

Profesör Hirschfeld okuma gözlüklerini takarak bir not defterine baktı ve sonra gözlüğü çıkararak, "Bu şekilde Viyana sokaklarında dolaşırken ne hissediyorsun?" diye sordu.

"Dikkatimi topluyorum," dedim.

"Ne üzerine?"

"Baldır kaslarım üzerine. Ama ben hiçbir şey anlamıyorum. Bunun sizin uzmanlığınızla ne ilgisi var?"

"Hiç ilgisi yok," dedi Profesör Hirschfeld.

Bir dolabın tepesinde içinde koyu kırmızı bir sıvı olan, büyük olasılıkla porto şarabı, bir sürahi vardı.

"Sana yardım etmek isterim," dedi Profesör Hirschfeld.

"Neyle ilgili?"

Kendi şiirlerimi ezbere biliyordum o zamanlar ve birden ayağa kalkıp şiirlerimi okumak için içimde karşı konulamaz bir dürtü hissettim.

Şiirlerimi Viyana'nın her köşesinde okumak istedim; şiirle uğraşmanın zenginleşmeyle ilgisi yoktur, sigortacılık sizi zengin eder, bunun şiirlerimi insanlara ulaştırmayla ilgisi vardı, hepatit C gibi, yaygınlaşması gereken bir virüs gibi.

Dolabın tepesindeki belki de porto değildi, belki armanyak veya antepfıstığı likörüydü.

"Kendini diğer insanlardan farklı hissediyor musun?" diye sordu Profesör Hirschfeld. "Onların senin söylediklerini anlamadığını ve senin de onların söylediklerini anlamadığını düşünüyor musun?"

"Bu konuda hiç düşünmedim."

Babam çok netti: Sessizlik, iletişimin en üst düzey biçimidir ve sessizliğin anlaşılacak bir şeyi yoktur. Sessizlik, film başlamadan önceki boş ekran gibidir, anlaşılacak bir şey yoktur. Sessizlik, bir suçlunun yorumlanması gereken rüyası değildir.

"Peki neden benim şiirlerimi okumuyorsunuz?"

"Sen şiir mi yazıyorsun?"

Profesör Hirschfeld Bay Georgi'ye baktı ve o da, "Ya, evet, Marek çok yetenekli. 'Yer Cini'ni yazmıştın, değil mi?" dedi.

"Cüce," diye bağırdım, "yer cini değil, cüce. Yer cini bir cüce değildir Bay Georgi. Herkese 'Evet, devam et, seni dinliyorum' diyorsunuz ama bunun hiçbir anlamı yok. O şiirleri okumadınız bile."

Sonra ayağa kalkıp şiirlerimi okumaya başladım.

Okurken kollarımı sallayıp bazı kıtalarda ayağımı yere vurdum ve cücenin cam siliciye saldırdığı kıtada yere okkalı tükürükler attım, çünkü şiirde de cüce tükürüyordu; en uzun şiirim olan dört sayfalık şiiri bitirdiğimde üzerime müthiş bir sükûnet çöktü.

"Çok ilginç," dedi Profesör Hirschfeld "ve çok da etkileyici. Sana yardım edebileceğime inanıyorum."

İşte hayatımın ilk büyük öfke nöbetine o anda tutuldum; adeta on beş yıl birikmiş bir öfke Profesör Hirschfeld'in oturma odasını dolduruyordu. Bunu birçok öfke nöbeti izleyecekti ve sonunda hayatım, ancak bir kalp krizi, iki akciğer lobunun iflası ya da elektrikli iskemlede son bulan uzun bir öfke nöbetine benzeyecekti.

"Siz ikiniz bana yardım etmek istediğinizi söylüyorsunuz," diye bağırdım, "ama yardıma ihtiyacı olan sizlersiniz. Kelimelerimin güzelliğini göremiyorsunuz çünkü zaten ölüsünüz, sizi gömmeyi unut-

muşlar o kadar ama kafalarınızın üzerinde otlar bitmeye başlamış bile ama siz göremiyorsunuz, çünkü siz sadece burnunuzun altına bakıyorsunuz. Bense cüceyim, yer cini değil Bay Georgi ve başımı kaldırıp baktığımda otların tepenizde bittiğini görebiliyorum, kulaklarınızdan, burunlarınızdan ve ağızlarınızdan otlar fışkırdığını görebiliyorum; bugüne kadar saygımdan ağzımı açmadım ama artık kapatmayacağım. Siz ikiniz Waterloo Harbinden beri bir kancaya takılı duran bir çift balığa benziyorsunuz. Viyana'dan, hatta hayat sigortasından bile daha ölüsünüz. Dağılmanız için tek yapmam gereken, size bakmak, o anda yok olursunuz, geriye hiçbir şey kalmaz, kesinlikle hiçbir şey."

Dolaba doğru gidip karafı aldım. Tıpasını açtım ve dudaklarıma götürdüm ama anında tükürmek zorunda kaldım çünkü benim deneyimsiz gırtlağım için fazla sertti.

"Sizin yardımınızı istemiyorum," diye bağırdım, "ben size yardım etmek istiyorum, tepenizdeki otları biçmek istiyorum, ilahi ot biçiciyim ben. Evet, doğru, beni dinleyin leşler, ilahi ot biçiciyim ben."

Sonra, *Cüce ve Diğer Şiirler*'den ikinci şiiri okudum ve bu beni, sanki elimde taş tabletlerle dağdan iniyormuşum gibi hissettirdi.

Bitirince de tekrar yerime oturup bacak bacak üstüne attım.

Profesör Hirschfeld favorilerini yoluyordu. Bay Georgi ise gri perdeleri incelemekteydi.

Amour fou'dan geriye kalan tek şey intikamdı. Kendi cinsel organımdan intikam, cücelerle yer cinlerini birbirine karıştıranlardan intikam, ucuz taklit mücevherlerle annemi memnun ettiklerini sanan sevgililerinden intikam, beden eğitimi öğretmenimden intikam, Lüksemburg'dan ve oraya hiç çıkmayacağım tren seyahatinden intikam, bu dünyada artık hiç çalınmayan müzikleriyle beni ayartan Sürrealistlerden intikam, bana o Sürrealistleri öğreten Fransızca öğretmenimden intikam, hayat sigortasından intikam, kaçırdığım paradan intikam, hiç olamadığım bale dansçısından intikam, hiç olamayacağım şairden intikam, Rimbaud'dan intikam, içinde hiç payım olmayan bir uygarlıktan intikam, uygarlığın Viyana sınırlarında son bulduğunu düşünenlerden intikam, deha kavramından intikam, bunların tümü nihayetinde tek ve aynı intikamdı, hayatın kendisinden intikam. İnsanlar sevginin tutku ürettiğini söyler ama İntikam Tanrısı bir araya getirilmiş sevginin toplamından daha güçlüdür.

Dışarıda, sokakta birisi bir arabayı çalıştırmaya uğraşıyordu ama araç çalışmıyordu.

Sonunda sessizliği Profesör Hirschfeld bozdu. "Hepimiz biraz *schnapps* alsak iyi olur, değil mi?" dedi.

"Hayır, hayır," dedi Bay Georgi, "o beni can sıkıcı yapar." Sonra da kendi esprisine kibarca güldü.

Profesör Hirschfeld kendisine ve bana içki koydu, ama benim denediğim karaftan değil. Mutfaktan getirdiği bir şişeden.

"İşte bu has McCoy," dedi, "bundan daha iyisi olamaz." Birden onu aynı şeyleri bütün suçlularına söylerken hayal ettim; onu, başka bir rüyaya dalınadan önce suçlularla *schnapps* içerken gözümde canlandırdım.

"O suçlulara ne oldu peki?" diye sordum. "Sizin incelediklerinize yani?"

Profesör Hirschfeld içkisini yuvarladı ve "Çoğu hapiste, bazıları akıl hastanesinde, diğerleri ölü ve bir tanesi de normal toplum hayatına geri döndü ve şu anda biyokimya profesörü," dedi.

"Hiç korkmadınız mı?"

"Korkacak zamanım olmadı."

Profesör Hirschfeld not defterinden bir sayfa koparıp üzerine bir şeyler yazdı.

"Bu benim numaram," dedi. "Arayabilirsin. Zaman hiç önemli değil, ne hakkında konuşmak istediğin de önemli değil."

Kâğıdı cebime soktum.

"Hâlâ suçluları inceliyor musunuz?"

"Hayır," dedi Profesör Hirschfeld. "Artık çalışmalarımın sonuçlarını inceliyorum. Aslında hangisinin yorumlanması daha zor bilemiyorum: rüyalar mı yoksa benim araştırma sonuçlarım mı?"

Sandalyesinden ayağa kalktı. "Şimdi bana izin vermelisiniz."

"Evet," dedi hemen Bay Georgi. O da ayağa kalktı, Profesör Hirschfeld'in elini yakaladı ve "Kurt," dedi.

"Rica ederim," dedi Profesör Hirschfeld. "Yardımcı olmaktan memnuniyet duyarım."

Sonra da benim elimi sıktı. Dışarıda birisi hâlâ arabasını çalıştırmaya uğraşıyordu.

"İstersen anneni de birlikte getirebilirsin."

"Gelirsem yalnız gelirim."

"Şiir okumak için de uğrayabilirsin," dedi Profesör Hirschfeld. "Şiirden pek anlamam ama insan sesini dinlemek, etrafa tükürük saçsa bile hoşuma gider."

Hiçbir şey demedim.

Profesör Hirschfeld kapıda durdu ve biz Bay Georgi'nin arabasına binince dönüp tekrar ona baktım.

Profesör Hirschfeld el salladı.

Yeleği rüzgârda açıldı ve ben, oturduğum sandalyeye benden önce oturmuş olan suçluları düşündüm bir kere daha.

"Ne kadar olağandışı bir adam," dedim.

"Evet," dedi Bay Georgi.

Beni evimin yakınlarında bıraktı.

"Yarın görüşürüz," dedi. "Yer cinleriyle cüceleri birbirine karıştırdığım için de özür dilerim."

"Önemli değil," dedim, "gerçekten, önemli değil."

Odama girdim, Lüksemburglu kızlardan gelen kartpostalı kim bilir kaçıncı kez okudum ve pencereyi açtım.

16

Miss Oertel

Yaz geldi.

Daniel eskisinden daha sık bayılıyordu. "Her şey sona yaklaşıyor," dedi ama kimse bunu dikkate almadı.

Büyük ve önemli şeyler olacaktı.

Bunların ne olduğunu bilmiyordum, yalnızca büyük ve önemliydiler.

Önsezim doğruydu ama tıpkı Profesör Hirschfeld'in araştırma sonuçlarını yorumlayamaması gibi ben de önsezimi yorumlayamamıştım.

Gözümün önündeydi, ama ne ifade ettiğini anlayamadım.

Hayatıma bir cüce olarak devam etme çabalarım heyecanını yitirmişti.

Etrafta daha seyrek olarak ve daha kısa mesafelerde popo üstü yürüyordum. Bir gün, öyle yürümeyi tamamen bıraktım, ama kimsenin bunu fark ettiğini sanmıyorum.

Annem, babam ve iki erkek kardeşim, hayatıma çömelerek devam etme yönündeki isteğime boyun eğmişlerdi ve ben bu isteğimi bir başkasıyla değiştirdiğimde aynı rahatlıkla ona da boyun eğdiler.

Bay Georgi, sırf kibarlıktan, her üç haftada bir şiirlerimi soruyordu. "Okumam için bana yine bir şeyler verecek misin?"

"Evet, tabii," diyordum, "yakında gelecek." Ama ona bir daha okuması için bir şey vermedim. Cüceyle yer cini arasındaki farkı bilmeyenler benim şiirimi okumaya layık olamazlar. Bir gün, "Fotoğrafçılık da yaratıcı bir iş, değil mi Marek?" dedi.

Annemin baş ağrıları başlamıştı, babam bir şirket birleşmesiyle uğraşıyordu, Pavel müziği bırakmıştı ve ben de *amour fou*'yu bir kez daha gündeme getirmeye çalışıyordum.

İlk seferkinden biraz daha az umutluydum. Her yerde çeşitli adaylara rastlıyordum; katlı mağazalarda, otobüs ve metrolarda, tiyatrolarda, eczanelerde ve parklarda ama artık adayların *amour fou*'yu pekâlâ insanın başlıca hedefi olarak görmeyebildiğini biliyordum. Evet, hatta bazıları, "*amour fou* yerine grip olmayı yeğlerim," bile diyebilirdi.

O, kestane kebap gibi kokuyordu. İntikam Tanrısı, beni ordusunda savaştırmak için ilk ve son kez ayartmak üzere aramış ve kestane kebap kokulu bir resim öğretmenini bulmuştu. Şehrin her köşesinde her kış kestane kebap yapıldığı ve Viyana kışlarının uzun olduğu gerçeğinin ışığında, her yıl ekim ile mart ayları arasında, İntikam Tanrısının beni, tıpkı bir zamanlar *amour fou*'nun ayarttığı gibi ayarttığını hatırlarım.

Ona kütüphanede rastladım. *Amour fou* ile ilgili daha çok bilgi toplamak amacıyla kitap aldığım kütüphanede.

Benimle konuştu, ben de ona hiçbir tehlike sezmeden cevap verdim.

Benden on beş yaş daha büyüktü ve beni evine çay içmeye davet etti.

Annesiyle birlikte yaşıyordu ve birkaç yıl önce hemşireliği bırakıp sanat akademisine gitmiş, sonra da el sanatları kursu vermeye başlamıştı. Bir akşam okulunda öğretmenlik yapıyordu. Yetişkinler için sanat ve el işleri kursu. Akşam okulu iyi para vermediği için özel dersler de veriyordu.

Adı Miss Oertel'di.

Evine gittiğimizde—önce, asansör çalışmadığı için üç kat merdiven çıktık—sürgülü kapıları arkamızdan kapattı ve: "İşte, böylece annemi rahatsız etmeyiz," dedi.

"Size zahmet olmasın," dedim, ama Miss Oertel, "Bir fincan bitki çayı çabucak olur," dedi.

Mutfakta annesiyle konuştuklarını duydum.

Miss Oertel'in, tepesinde dimdik duran çok kısa saçları vardı. Ben rüzgârda savrulan, gözlerin ve burnun üzerine düşen ve arkadan tutturulan uzun saçları tercih ederdim ama benim neyi tercih ettiğimin hiçbir önemi olmadığı sonucuna varmıştım.

Beni anında içine çeken rahat bir koltuğa oturdum; farenin kapana kısılması gibi içine çekildim.

Etrafa bakındım, Miss Oertel'in sesi giderek yükseliyordu, mutfakta bir fikir ayrılığı yaşanıyormuş gibiydi.

İlk konuşan o olmuştu, bana "Burada ne yapıyorsun?" diye sormuştu. "Seni hep kütüphanede görüyorum."

Aldığımız kitapları iade etmek için kuyrukta bekliyorduk. Ben iade gününü geçirmiştim.

"*Amour fou* ile ilgili şeyler arıyorum," demiştim. "*Amour fou* benim yaşamımı adadığım çalışma."

İlk temasımız işte böyle olmuştu.

İkimiz de aldığımız kitapları iade ettikten ve ben cezamı ödedikten sonra, konuşmaya devam ettik.

Onun peşinden yürüyordum. Miss Oertel, Braille bölümüne girdi.

"Kendiniz için mi?" diye sordum.

Miss Oertel köre benzemiyordu, hatta miyop bile değildi.

"Hayır, hayır," dedi, "bir arkadaşım için."

Miss Oertel resim dersi verdiğini ve Thomas Bernhard'ın büyük bir hayranı olduğunu söylemişti.

"Ben pek değilim doğrusu," demiştim, "bence Avusturya'ya hak ettiğinden daha fazla ilgi gösteriyor."

Bu cümleyi Alman dilleri öğretmeninin ağzından arakladığımı itiraf ediyorum, ama *amour fou* arada sırada biraz ödün vermeye değmez mi?

Ayrıca bu konuda bir düşünün, hepimiz hayatı ödünç aldığımız ve çoğu zaman da bizim de yanlış anladığımız fikirlerle sürdürürüz.

Gariptir ki o sırada cazibenin gücü denen şeyi zerre kadar hissetmedim ve hissettiklerim de asla Andrea'yı gördüğümdeki duygularım değildi. Burada acıya yol açabilecek olan çıplaklıktan eser yoktu.

Ama yine de ilişki ilişkidir diye düşündüm. İleri!

Miss Oertel çok iriydi ve aynı zamanda da fiziksel olarak birçok erkeksi özelliğe sahipti.

Mutfaktan geri geldi.

"Tamam," dedi.

Sonra da bir çığlık attı: "Aman Allahım, süzgeci unutmuşum."

Telaşla çıkıp, süzgeçle geri döndü.

Sohbetimiz hoştu; yani, birbirine fazla bir diyeceği olmayan ve iletişim becerileri çok gelişmemiş iki insanın arasındaki sohbet ne kadar hoş olabilirse o kadar hoştu.

Bana Sylt adasıyla ilgili uzun bir hikâye anlattı; orada hayatının aşkı olan bir Türk ile karşılaşmıştı, adam tabii ki evliydi, ama bu, hikâyenin en kötü kısmı değildi. En kötünün ne olduğunu bana söylemedi. Onun yerine birden durdu ve "Neyse, hâlâ steril bir alanda uygulama yapmayı biliyorum," dedi.

"Affedersiniz Miss Oertel," dedim, "steril bir alan nedir?"

"Hiçbir şeyi unutmadım," dedi, "tek bir şeyi bile. Bir erkeğin mesanesine sonda yerleştirmeyi biliyorum, ateş ölçmeyi biliyorum, narkoz uygulamayı biliyorum, kötü haber nasıl verilir biliyorum, hatta fenol enjeksiyonu yapmayı bile biliyorum. Hepsini, sanki dünmüş gibi gayet iyi hatırlıyorum. Unutmadan, mideye tüp indirmeyi de biliyorum. Mideye tüp indirme sınavında sınıfın en iyisiydim."

Biraz daha bitki çayı koydu ve adeta hemen orada mesaneme sonda takma istediği konusunda kuşkuya yer bırakmayan bir arzuyla bana baktı. Ve sonra da hâlâ ne olduğunu tam anlayamadığım steril bir alanda uygulama yapacaktı.

Onunla ilgili bir şey, ne olduğunu bilemesem de, bana babamı hatırlatıyordu.

"Acaba sanat akademisine gitmek uğruna hemşireliği bıraktığınız için pişman mısınız?"

Başını yavaşça salladı. "Yo, hayır," dedi, "ama çok kapsamlı bir eğitimdi ve ben en ufak noktasını bile unutmadım."

Bay Georgi'ye göre bu şehrin insanlarının hepsi geçmişte yaşıyordu. Bunu, kendisi de geçmişte yaşadığı için söylediğini düşünmüştüm; son sanrılarının da kendisinden sökülüp çıkarıldığı o dağ kliniğindeki kalışından önceki geçmişte. Pek çok insan gibi o da kendisini her şeyin ölçüsü olarak görüyordu ama belki de haklıydı, belki de Viyana gerçekten geleceği yaşamayı tercih etmeyen insanlar içindi.

"Seni bir süredir gözlemliyordum," dedi Miss Oertel, "orada otururken. Kütüphanede. İnsanları gözlemlemeyi severim."

"Ya sizin kız arkadaşınız, kör mü?" diye sordum.

"Evet," dedi, "benim en iyi arkadaşım kör. Bu nedenle sürekli kütüphaneye gidip onun için sesli kitaplar alıyorum. O özellikle Isabel Allende'yi dinlemeyi seviyor."

O sırada sürmeli kapı iki yana çekildi; ortasında savaş meydanını denetleyen bir general edasıyla mavi elbisesi içinde bir kumandan figürü belirdi.

Mrs. Oertel bir fırıncının karısıydı, ya da en azından kütüphanenin Braille bölümündeyken kızı bana öyle söylemişti.

Kolları şişman ve beyazdı. Çevreye hafif bir tehdit havası yayıyordu.

"Anne," dedi Miss Oertel, "tanıştırayım, Mark van der Jagt."

"Marek," dedim, "Marek, arada bir tane 'e' var."

Mrs. Oertel bana doğru geldi. Kulağımın üstüne çınlatan bir yumruk atacağını düşünebilirdim. Bu tür düşünceleri baskılamak benim için önemliydi, rahatsız koltuğumdan zorlukla ayağa kalktım. Benden iki kafa daha uzundu. Elimi şiddetle sıktı.

"Çizim dersi için mi geldin?" diye sordu.

"Hayır," dedim.

"Seramik?"

Kızına baktım, ne cevap vermem gerektiğini bilmiyordum.

"Buraya sohbet etmeye geldi," dedi Miss Oertel. Annesiyle karşılaştırıldığında ufak tefek ve kadınsıydı.

"Yaa," dedi Mrs. Oertel. Sesinden, sohbetleri pek de onaylamadığı anlaşılıyordu.

"Zaten fazla kalamam," dedim ama Miss Oertel, "Hayır, hayır, gitme. Daha bir sürü çay var," dedi.

Mrs. Oertel, benim oturduğum koltuğun tıpatıp aynısı rahat bir koltuğa oturdu. Orta boylu insanlar için rahat koltuklar da tıpkı Mrs. Oertel gibi bir tehdit yayarlar.

Kimse konuşmadı.

Ben, belki de insanların sessiz yanını ortaya çıkarıyorumdur.

Mendilimi ağzıma tutarak birkaç kere öksürdüm.

"On ay oldu," dedi Miss Oertel'in annesi bir sigara yakarken.

Dumana baktım. *Amour fou*'nun en tuhaf durumlarda ve en beklenmedik zamanlarda kendisini belli ettiğini ve hatta yaşlı, ölmek üzere, sakat, yoldan çıkmış kişilerin bile içlerinde *amour fou* tohumunu taşıdıklarını bir yerde okumamış mıydım?

Uzun zamandır peşinde olduğum *amour fou*, bir fırıncının karısı ile kızında kendini gösteriyor olamaz mıydı?

"On ay," dedi Mrs. Oertel ve sigarasından öyle derin bir nefes çekti ki, adeta sigaranın son yaşam kalıntısını da emip bitiriyormuş gibiydi. "Ama sanki dünmüş gibi. Sana da anlattı mı?"

Miss Oertel'e baktım. Bir yerlerden sahanda yumurta kokusu geldi.

"O konuda konuşmaktan hoşlanmıyorum," dedi Miss Oertel.

"Kocam o sabah fırına gitti, kuşlar gibi mutluydu. Öğleden sonra beni aradılar. Gitmişti, bir anda. Bir müşteriye hizmet ederken. Gidiverdi."

"Üzüldüm," dedim. Sahanda yumurta kokusu giderek keskinleşmişti. "Ocakta halen bir şey pişiyor olabilir mi?" diye sordum.

Miss Oertel beni annesiyle yalnız bırakarak mutfağa koştu.

"Çok güzel bir eviniz var," dedim.

"Güzel mi?" dedi Mrs. Oertel, "buna güzel mi diyorsun?" ve sigarasını söndürdü.

"İşyerini hemen sattım," dedi Mrs. Oertel. "Kız istemiyordu zaten."

Kız, Miss Oertel'di.

Anne babasının fırınını devralmayı istememesini bir şekilde anlayabiliyordum ama talep etmedikleri tavsiye ve görüşlerle insanların canını sıkmak hiçbir zaman iyi bir fikir olmadığı için sustum.

"Aslında çok uzun zaman önce satmalıydık," dedi Mrs. Oertel. "Mahallenin kalitesi düşüyordu. Bu insanlar ekmeğin iyisinden anlamıyorlar."

"Anlamazlar, kesinlikle," dedim.

"Kocamın dizleri iyi değildi. Tamamen yıpranmışlardı. Bastonla yürürdü. Doktor ona bir yıl sırtüstü yatarsa yeni dizlere sahip olabileceğini söylemişti. Gözü yemedi. Bir çift yeni diz uğruna işinin bozulmasını istemedi. Yeni dizleri olsun istemedi, bunun için mücadele vermedi ve öylece eski dizleriyle göçüp gitmeyi tercih etti diye düşünürüm bazen. Biraz şeker alır mısın?"

Bir dolaptan, içinde jelatine sarılmış limonlu şekerler olan bir kâse çıkardı.

"Hayır, teşekkür ederim," dedim.

Miss Oertel geri geldi. Giderek güzelleşiyordu, ama belki de bu sadece güzelliğin olmadığı yerlerde güzellik bulmak için benim ürettiğim bir çözümdü.

"Gazı açık bırakmışsın," dedi annesine, "üzerindeki tava yandı."

"Ben artık gitsem iyi olacak," dedim.

"Kızarmış yumurta ister misin?" dedi Mrs. Oertel.

"Annem her zaman öğrencilerime yemek yapar," dedi Miss Oertel. "Özel derse yemek de dahil derim."

Yaşlı Mrs. Oertel güldü. "Şuna bak, bir deri bir kemik."

Mrs. Oertel sohbetlerden hoşlanmayabilirdi ama beni şişmanlatmaya kararlı görünüyordu.

Çeşitli peri masallarını hatırladım; aşırı hareketli fantezilerim yine canlanınıştı; kendimi, Mrs. Oertel'in devasa bir kepçeyle karıştırdığı bir kazanın içinde kaybolurken gördüm, o sırada yan odadan da Miss Oertel bağırıyordu: "Dibi tutmasın anne!"

Dört yıl boyunca ünlü filozofların eserlerinin özetleri üzerine yaptığım çalışmanın ardından anladığım kadarıyla mantık, bir Tanrı ya da hafifmeşrep bir rahibe gibi inanabileceğiniz bir şeydir, daha fazlası değil.

Nasıl ki Profesör Hirschfeld'in araştırması onu suçluların rüyalarına ulaştırdıysa benim *amour fou* araştırınam da beni Miss Oertel ile annesine getirmişti. Sakın ola kimse İntikam Tanrısının mizahı anlayışı yoktur demesin.

Mrs. Oertel'in oturma odasında, medeni insanların yanlış zamanlarda şahlanan şehvetlerini bastırdıkları gibi ben de aşırı hareketli hayal gücümü mantıkla bastırdığıma inanıyordum hâlâ.

"Her zaman kütüphanede oluyor," dedi Miss Oertel.

Mrs. Oertel bir sigara daha yaktı.

"Ona babanın dizlerini anlatıyordum," dedi Mrs. Oertel.

"Doğru, tamamen harap olmuşlardı," dedi kızı.

Mrs. Oertel sigarasından memnuniyetle bir nefes çekti. "Savaş, şarapnel; savaştan sonra şarapneli dikkatlice çıkarmak için hiç çaba sarf etmediler. Tabii ya, akılları başka yerdeydi. Ben domates oyarken, onların kocamın dizlerini oyarken gösterdiklerinden daha itina gösteririm. Haklı mıyım?"

"Evet anne."

"Ben artık gideyim," dedim.

"Önce sana birkaç yumurta kızartayım," dedi Mrs. Oertel. "Önümüzde bayılınanı istemem. Kül tablasını boşaltır mısın?"

Kızı ayağa kalktı ve kül tablasını boşalttı.

"Başlangıçta çok üzülmüştüm, ama artık elli yıl sonra evde kendi kendimin patronu olduğum için bir rahatlama hissi var."

"Elli yıl bayağı uzun zaman," dedim.

"Ve son beş yıl boyunca dizleri konusunda tereddüt etmiştik. Ameliyat olsun mu, olmasın mı? Ya da yalnızca tek dizi ameliyat

edilebilirdi. Kız da işi devralmayı istemedi. Ona yalvardık ama hiç kulak asmadı. Geri dönüp bakınca aslında iyi ki dinlememiş bizi, çünkü tezgâhın arkasına o geçseydi üç ayda fırın batıp giderdi. Haklı mıyım?"

"Evet, anne," dedi Miss Oertel. "Sakın beni tezgâhın arkasına koyma." Sonra da hızla ve tiz bir sesle güldü.

Mrs. Oertel, bu kez tavada yakmayacağı yumurtaları pişirmek üzere mutfağa gitti ve kızı, "Neden kanepeye oturmuyoruz?" dedi.

"Evet," dedim, "iyi fikir."

Birlikte kanepeye oturup duvardaki küçük şelale tablosuna baktık.

"Bunu benim amcam yaptı," dedi Miss Oertel. "Bu da yetenek ister."

"Güzel," dedim.

Yağda kızaran domuz pastırması kokusu evi sarmıştı.

"Sen çok özelsin," dedi, "bunu biliyor muydun?"

Gülümsedim. Ünlü gülümsemem.

"Sylt adasını anlat biraz. Nasıldı, hayatının aşkı falan?"

"Ya," dedi benden biraz uzaklaşarak, "hiç iyi değildi."

Miss Oertel'in hüzünlendiğini söyleyebilirdim.

Dudakları titredi.

Bu her zaman için kötüye işarettir.

"Beni erkek kardeşine verdi," diye fısıldadı ve bana doğru biraz yakınlaştı.

"Türk mü?"

"Evet," dedi, "kardeşi beni kuzenine verdi, o da beni en yakın arkadaşına verdi."

Dudağımı ısırdım.

İnsan nasıl bir poz takınır? Gülümser, dudağını ısırır, dostça bir soru sorar, ceketinin üzerindeki tozu silkeler. Bir insanın kabul görmesi, ister bir kişi olarak, ister bir yazar ister bisiklet tamircisi olarak kabul görsün, ne yapacağının önceden bilinmesine bağlıdır. Ve insanlar özgünlük üzerine konuştuklarında aslında kastettikleri yeni bir ambalaj içindeki ya da en azından güzelce ütülenmiş eski bir ambalaj kâğıdı içindeki tahmin edilebilirliktir. Kısmen beklenmeyenin ötesine geçmek hata olur. *Amour fou*'mun kabul görmesi-

ni o kadar çok istiyordum ki tek bir kişi bile olması yeterdi, hatta Miss Oertel bile.

"Korkunç bir şey," dedim.

Şimdi evin içi kızarmış patates de kokmaya başlamıştı. Mrs. Oertel mutfakta neler pişiriyordu?

Miss Oertel'in dudakları şimdi daha fazla titriyordu.

"Taciz mi edildiniz?"

Soru, düşünmeden ağzımdan çıkıvermişti.

"Hayır," dedi, "ben, benden isteneni yaptım. Onu sevmiştim. Sylt adasında elden ele dolaştım."

Duvardaki küçük şelale tablosu giderek daha fazla imalı gelmeye başladı.

"Üstelik çok da gençtim," dedi Miss Oertel. "Genç bir kızı istismar etti. Şimdi tiksindiriyor beni."

Gözlerinin içine baktığımda, orada tiksinmeyle karışık aşırı dozda bir arzu olduğunu gördüm. Sorgulamaya devam etmem pek akıllıca olmayacaktı.

"Hemşirelik eğitimi sırasında insanlara kötü haberlerin nasıl verilmesi gerektiğini de mi öğrendiniz?"

"Ya, evet," dedi Miss Oertel, "o sınavdan on almıştım, en iyi bendim, insanlara kötü haberleri kabul edebilecekleri şekilde vermek gerçek bir sanattır."

Birden odanın çok soğuk olduğunu fark ettim. Ama, Sylt adasında elden ele dolaşan birine her gün rastlayamazsınız. Ayrıca sahanda yumurtam da gelmek üzereydi.

Başımı salladım. "Anneniz fırtına gibi bir aşçı," dedim.

Bir yanıt gelmedi.

Kolunu bana doladı, bastırılmış bir hıçkırık sesi duyduğumu sandım.

"Daha sonra sık sık elden ele dolaştınız mı?"

"Hayır," dedi, "yalnızca Sylt adasında oldu."

Birisi haykırdı. Mrs. Oertel'di, ama sanki yaşlı bir adamın ölümcül ıstırabının sesi gibiydi.

"Sanırım anneniz çağırıyor," dedim.

Miss Oertel gözlerindeki yaşları sildi. Neyse ki makyaj yapmamıştı. En azından bugün yapmamıştı.

Mutfağa gittik.

Küçük bir masaya üç kişilik servis konmuştu.

Yanında tanımlanamayan bir parça sosis ve bir dilim çok kızartılmış domuz pastırması ile bir dilim ekmeğin üzerinde tavada pişmiş bir yumurta parlıyordu.

Yoğun bir mide bulantısı hissettim.

"Ye," dedi Mrs. Oertel, "sana faydalı bunlar."

Oturdum.

"Bunlar çiftlik yumurtası," dedi Mrs. Oertel. "Bu sabah kendim topladım."

"Komşumuzun tavukları var," diye açıkladı kızı.

"Ne kadar pastoral," diye mırıldandım.

Bir süre, yalnızca bir musluktan damlayan su sesi dışında tam bir sessizlik oldu. Gözlerimi kapatıp ağzıma bir lokma attım.

Artık *amour fou* yoktu; yalnızca Mrs. Oertel ve komşunun organik yumurtaları ve birisinin elden ele dolaştığı Sylt adası vardı.

Sahanda yumurtalardan, tanımlanamayan sosisten ve içinde, sonradan kuşüzümü olduğu anlaşılan kara sert şeylerin olduğu bir tür sarı pudingden ibaret yemeğimiz bittikten sonra Miss Oertel bir koku sürüntü ve biz tekrar küçük şelale tablosunun karşısındaki kanepeye oturduk.

Tarif edilemez biçimde şaşkındım. Oradan nasıl kaçacağımı bilmiyordum, ama yine de bunun çok büyük bir önemi yoktu. Birincil önceliğim yediklerimi midemde tutabilmekti. Annem gibi hissetmeye başlamıştım, gerçi o hiçbir zaman yediklerini midesinde tutmak için çaba harcamazdı.

"Sen hiç elden ele dolaştın mı?" diye sordu Miss Oertel.

Pavel'in odasında kapının yanında ayakta duran Milena'yı düşündüm.

"Hayır, hiç," dedim.

Miss Oertel'in saçları daha da dik duruyordu ve sürdüğü ağır parfüm kızarmış domuz pastırmasının kokusuna karışarak anlatılamaz bir koku yaratmıştı ama neyse ki artık kebap kestane kokusundan eser yoktu. Söylenebilecek hemen hemen her şey bu kadardı.

Mutfaktan tabak çanak sesleri geldi. Mrs. Oertel bize, "Ben bulaşıkları yıkayayım, siz keyfinize bakın," demişti.

"Sevdin mi?" diye sordu Miss Oertel.

Başımla onayladım.

Öğürmek, yalnızken yapılması gereken bir şeydir.

İşin tuhafı, ne kadar çok öğürmek istesem Miss Oertel ile aramda olan biten ve halen olmakta olan şeyin *amour fou* olduğuna inancım da o kadar artıyordu.

Tanınmamış bir Sürrealist, sonunda kısa bir *amour fou* görüntüsü yakalayabilmek için insanın bir çamur denizi ve bir cerahat okyanusu içinde yürümesi gerektiğini yazmamış mıydı?

Benim yakaladığım kısa görüntü Miss Oertel'inkiydi.

"Sana bazı resimlerimi göstermek istiyorum," dedi, "gel benimle."

Bir merdivenden yukarı çıktık ve küçük bir odaya girdik; odada üzerinde sarı bir yatak örtüsü olan, oldukça demode büyük bir yatak vardı.

"El işi bu," dedi Miss Oertel. Yatak örtüsünü parmaklarımın arasına alıp baktım.

"Büyükannem yapmış, inanılmaz, değil mi?"

"İnanılmaz," dedim.

"On yıl önce öldü," dedi Miss Oertel.

Bir dolaptan çizimlerle dolu bir dosya çıkardı.

Sonra da yanıma oturup bana sanat çalışmalarını gösterdi.

Baktım ve hiçbir şey söylemedim. Arada sırada zor duyulur iltifatlar mırıldandım.

Yastığının yanında doldurulmuş bir fil yatıyordu. Bir de katlanmış mendil gördüm, bir de pijama...

Bütün çizimlerini gösterdikten sonra Miss Oertel'i alkışladım. Minnetle başını eğdi ve dosyayı dolaba kaldırdı.

"Hayatımın dört yılı," dedi, "ama değerdi."

Yatağa, yanıma oturdu ve odasını beğenip beğenmediğimi sordu.

"Çok güzel," dedim.

"Sana bir şey göstereyim mi?"

"İstiyorsan."

"Dört yaşından beri bu benim," dedi ve fili gösterdi.

Filine iltifat ettim. Yerdeki toza kadar her şey için ona iltifat etmiştim.

"Uzun zamandır seni izliyordum, biliyor musun?"

"Hayır," dedim.

Sylt adasındaki evli Türk geldi aklıma. Belki hiç de onun hatası değildi, belki küçük mayosuyla onu baştan çıkarmıştı.

"Çok hoş bir yürüyüşün var," dedi Miss Oertel. "Son derece güçlü, gayet gururlu."

Gururlu mu? Bunu daha önce hiç duymamıştım.

Uluslararası okulda becerinin bilgi olup olmadığı, yürüme dediğimiz becerinin söz konusu kişinin yürüme eylemiyle ilgili bilgiye sahip olduğuna işaret edip etmediği üzerine yapılan bir tartışma geldi aklıma.

Uluslararası okulda bu tür tartışmalar yapardık ve bu tartışmalar bende, hayatın da kendi başına bir beceri olduğu ve bu beceriye bazılarının sahip olduğu, bazılarınınsa olmadığı fikrini uyandırmıştı.

"Senin de hoş bir yürüyüşün var," dedim.

Yüzü ışıldadı, ama belki de bana öyle gelmiştir.

"Ama gururlu değil," dedi, "senin gibi değil."

Miss Oertel elimi yakaladı; yakaladığı eli okşadı ve "Yumuşacık, bebek teni gibi," dedi.

Miss Oertel'in steril alan uygulamasını ve kötü haberin nasıl verildiğini bildiğini hatırladım ve çok yakın bir zamanda bunların ikisini de bana uygulayacakmış gibi geldi. Ve yalnızca tek bir steril alanla yetinmeyecekti, tıpkı annesinin tek bir yumurta kızartmakla yetinmediği gibi.

Sylt adasındaki Türkün teni de bebek gibi miydi diye merak ettim.

Birden, elim hâlâ elinde, "Bluzumu beğendin mi?" diye sordu.

Daha önce dikkat etmediğim bluzuna baktım. O ana kadar bütün dikkatim saç kesimi ile arada titreyen dudaklarına odaklanmıştı.

"İpek. İpek sever misin?"

"Evet," dedim, "çok severim."

"Ama bu kötü bir ipek, ışığa tuttuğunda minik deliklerle dolu olduğunu görebilirsin."

"Ben hiç delik görmüyorum," dedim.

"Kandırdılar beni."

Miss Oertel'in dudağı yine titremeye başladı ve ben, olmayan Tanrı'ya beni bir daha asla titreyen dudaklarla karşı karşıya bırakmaması için dua ettim.

"Ben hiç delik görmüyorum," diye tekrar ettim. "Gerçekten görmüyorum."

"Işığa tutman gerekiyor," dedi Miss Oertel ve bluzunun düğmelerini açmaya başladı.

Sutyen giymemişti.

"Beni kandırdılar," dedi. "Ucuz bir Çin paçavrası bu."

"Çin'de birçok güzel şey de yapıyorlar," dedim.

Tekrar ağzımı açamadan Miss Oertel bluzunu yatağın üzerine fırlatıp, beni sonsuza kadar susturmayı planlarmış gibi göğüslerinden birini yüzüme son derece sert bir şekilde bastırdı.

Tamamen hareketsiz bir şekilde oturdum. Belki de *amour fou* nihayet başlamak üzereydi.

Aynı şekilde en az iki dakika oturmaya devam ettik. Yatağın üzerinde.

Sonra Miss Oertel göğsünü ağzımdan çekti, yatağın üzerinden bluzunu alıp ışığa doğru kaldırdı ve "Bak," dedi.

Baktım ve bluzunun minik deliklerle dolu olduğunu itiraf etmem gerekti.

"Güve mi yedi acaba?"

"Hayır," dedi, "ucuz Çin paçavrası."

Eğer "gurur" sözcüğü bir şey için geçerliyse bu Miss Oertel'in göğüsleri olurdu. Sarkmamışlardı, üzerlerinde varisli damarlar yoktu ve plaj ya da solaryumdan edinilen o hiç sevmediğim korkunç bronz renkte değillerdi.

Miss Oertel ona baktığımı görüp, "Adım Sabine, ama beni yakından tanıyanlar bana Bine der," dedi.

"Benim Bine dememi ister misin?"

"Evet," dedi, "bana Bine de."

Sonra hızla süveterimi çekmeye başladı.

"Bir dakika," dedim.

İkimiz birlikte süveterimi, kafamdan aşırıp çıkarana kadar çekiştirdik.

Bine Oertel, uzman bir hemşire gözüyle karın ve göğüs bölgemi inceledi. Sonra da meme uçlarımdan birini baş ve işaretparmakları arasına alıp, ezmek istediği bir diş sarımsakmış gibi ileri geri yuvarlamaya başladı.

Hayal gücüm yine gerçeklikle arama girdi ve zihnimde Mrs. Oertel'in bir elinde bir kazan diğerinde bir kepçeyle merdivenlerden çıktığı görüntü canlandı.

Kendimi toparladım. Meme ucundaki azıcık acıdan ne olacaktı ki? Biraz acı çekmeyi reddeden kişi *amour fou*'yu hak edemezdi.

Ağzımı Bine'in ağzına yapıştırıp kafamdan tüm düşünceleri kovaladım. Ne yazık ki bu çok kısa sürdü.

Edebiyatta, belirli hanım ve beyler söz konusu olduğunda şöyle diyebilir birisi: "Dillerimiz ateşli bir oyun oynadılar." Ama bizim dillerimiz hiçbir oyun oynamadı, bunun için zamanları olmadı, bizim dillerimiz kaynamış oldukları halde henüz bunun farkında olmayan iki ıstakozdu.

Birden Miss Oertel geri çekildi.

Arkaya bir adım atıp iki parmağını ağzına soktu.

Ağzından uzun kahverengi bir saç çıkardı. Benim saç tellerimden birini.

"Özür dilerim," dedim, "saçlarım dökülüyor."

"Önemli değil."

Saçı elinde bir solucanmış gibi tuttu.

"Göğüslerime bakmandan hoşlandım," dedi.

"Ben de," dedim, "bakmaktan hoşlandım."

Sonra aşağıdan yaşlı Mrs. Oertel'in sesi geldi. İlginçtir ki bu ses büyüyü bozmadı; tam tersine daha çekici hale getirdi.

Bine Oertel'in meme uçlarından birini başparmağımla işaretparmağımın arasına alıp, onun benimkine yaptığı hareketin aynısını yaptım.

"Ben aşağı iniyorum," dedi Bine, "annem ne istiyor, bakayım."

Bluzunu üzerine geçirip aşağı koştu.

Yatağın üzerine oturup, tabii yaşlı Mrs. Oertel'in izniyle, geceyi Miss Oertel'in evinde geçirme düşüncesiyle oyalandım.

Bir ölçüde tedirginlik duyuyordum ama sonuçta tedirginliğin üstesinden gelinirdi.

Aslında tedirginlik, insanın hayal gücünün bir oyunundan başka bir şey değildi.

Tutku, öz-denetimle uyumlu mudur?

Bine Oertel'in durumunda bu sorunun yanıtı negatif olmalıydı.

Çılgın gibi merdivenleri çıkarak geri geldi ve yatak odasının kapısını hızla çarparak kapattı. "Annem şimdi televizyon seyredecek," dedi.

"İyi bir şey var mı?" diye sordum.

"Bir dedektif programı," dedi ve yeniden bluzunun düğmelerini açmaya başladı. "Annem dedektif programlarına bayılır."

Sol meme ucumda halen belli belirsiz bir acı vardı.

Annem sık sık çimdiklenmenin kanser yapabileceğini söylerdi. Annem kanserden, yalnızlıktan korktuğundan daha fazla korkardı.

Dudaklarım çatlamıştı, üzerlerine bir şey sürmem gerekiyordu. Dudaklarım sıklıkla çatlardı ama ben yumuşatıcı sürmeyecek kadar tembeldim. Ailede yağlar ve kremlerle uğraşan bir kişinin olması, fazlasıyla yeterliydi.

Bine Oertel önümde diz çöküp ayakkabılarımı çıkarmaya başladı.

Ne yaptığını iyi bilen, özenli bir eski hemşirenin maharetine sahipti.

Kendimi bir cerraha teslim eder gibi ona teslim ettim. Sonra çoraplarımı da çıkardı ve ayak başparmağımı ağzına aldı. Sessizce güldüm, ama her şeyden çok utançtan, çünkü ayak başparmağım pek de iyi kokmasa gerekti, ya da tadı pek de iyi olmayabilirdi.

Babamın, her pazar sabahı ayaklarının altından nasırları kazıdığı küçük bir aleti vardı.

Bazen Pavel de kullanırdı o aleti; ben kullanmazdım, çünkü henüz nasırım yoktu benim.

"Onu hâlâ seviyor musun?" diye sordum.

Miss Oertel ayak başparmağımı ağzından çıkardı.

Parmağımın üzerindeki salya serinlik hissi verdi ve ilk kez o zaman Miss Oertel'in küçük odasının ne kadar soğuk olduğunu fark ettim.

Aşağıda açılan televizyonun tıkırtısını duydum ve insanların aslında istasyonları karıştıran, diğer istasyonları yayından atmaya çalışan, gezici antenler oldukları fikrine kapıldım.

Miss Oertel'i sevmek istiyordum, kendimi ayaklarına atmak ve ona bütün bildiklerimi, düşündüklerimi ve kendi düşüncelerim beni ürküttüğü için diğer insanlardan gizlediğim her şeyi ona anlatmak istiyordum. "Ben cüceyim," demek istiyordum, "senin yaşamını değiştirecek olan cüce, belki de bilmeden ebediyen beklemekte olduğun cüceyim."

Ama havada çok fazla karıştırıcı istasyon vardı, Miss Oertel'e yönelik aşk ortaya çıkmıyordu; adeta hepimiz bir kalp monitörüne bağlanmışız gibi kıtırdayan, iç çekmeli, yoğun nefesli, gıcırtılı parazitler olarak sona eriyordu.

"Kimi?" diye sordu Bine.

"Türkü. Onu hâlâ seviyor musun?"

"Onu tam altı yıl bekledim," dedi, ayağını elinden bırakmadan. "Yeterince uzun değil mi?"

"Fazlasıyla uzun."

Aşağıdaki televizyondan müzik sesi geliyordu.

Bine bir elini dizime koydu ve kemerimi çekiştirmeye başladı. Kemer daha önce Daniel'indi, ondan sıkılınca bana vermişti.

Aile üyelerinin çoğu gibi Daniel de bir züppeydi. Ama bu onun için yaşamının kaçınılmaz gereğiydi; bu, bazen kendilerine fazla güvendikleri için yaşadıkları dağın tepesinden aşağı yuvarlanan sayısız sahte tanrısı olan bir dindi.

"Çok harika bir vücudun var," dedi Bine.

"Öyle mi düşünüyorsun?"

Başıyla onayladı. Kötü haberi ne zaman ve nasıl verecekti acaba?

"Yarı çocuk, yarı erkek," dedi.

Kemerimi çıkardı.

Yarı çocuk, yarı erkek; pek cömert bir iltifat değildi.

Bunu Türke de söylediyse, adamın karısına geri dönmesine şaşırmamalı.

O gün üzerimde kadife pantolonum vardı, düğmelerini açmaya başladı. Midemin üzerinde bir el hissettim.

Soğuk bir el.

Radyo kulesi olarak kendi görüntüm, bir şekilde gözümün önünden kaybolmuyordu.

Sonra beni iterek sırtüstü düşürdü. Külotu ve ayakkabılarıyla üzerime ata biner gibi oturup âdemelmamla oynamaya başladı.

"Tıraş olmadım," dedim, "özür dilerim."

"Tıraş edecek ne var ki?" dedi Miss Oertel, güldü.

Miss Oertel'in beni boğması için ortada bir sebep yoktu ama görüntü öyleydi. Öldürmeye kararlı olan kişi her zaman bir neden bulur. Kan düşkünlüğü için nedene gerek yoktur.

Ama Bine Oertel beni boğmadı, Bine Oertel yanağıma hafifçe vurarak, "Tanrım, çok güzelsin," dedi.

İnkâr etmenin bir yararı yok, belleğimde boşluklar olduğunu bahane edemem; her ne kadar belleğimde birçok boşluk varsa da Miss Oertel'e rastladığım güne ait hiç boşluk yok.

Bir yazarın belleğinin iyi olması gerekir. Bunu, çok önemli oldukları anlaşılan bazı şeyleri unutmuş bir yazarla yapılan bir söyleşide okumuştum.

Ama acaba *fazla* iyi bellek diye bir şey var mıdır, ya da daha iyisi, yoldan çıkmış bir hatırlama süreci var mıdır?

Mesele ne olursa olsun ben olayları sistematik ve kronolojik olarak tanımlamaya çalışacağım ve eğer duyduklarımı tanımlarken veya vücudun belli bir bölgesine ulaşımın kesilişini tanımlarken bir duyguya kapılırsam, o duyguyu bastıracağım.

Herhangi bir şey hissedeceğimi sanmıyorum. Profesör Hirschfeld benim donuk olduğumu söylemişti.

Aşağıda Mrs. Oertel zevkle "Müfettiş Morris"in bir bölümünü izliyordu.

En azından ben onun zevk aldığını farz ettim, çünkü o akşam onu daha sonra mutfakta gördüğümde çok daha keyifliydi.

Bine Oertel beni, altının değiştirilmesi gereken bir bebekmişim gibi soydu.

Her şeyi o yaptı, benim bir şey yapmam gerekmedi.

Onu özgür bıraktım; *amour fou* başladı; ona teslim ol, tutku olarak bilinen kabuksuz sümüklüböceğin kaygan izini takip et diye düşündüm.

Bine Oertel, önceden morarttığı meme ucunu, sonra da diğerini ve daha sonra göbeğimi yalayarak karın ve göğüs bölgemde salyasıyla dört şeritli otoyol çizdi.

İnsan kendine başkalarının gözünden bakabilseydi diye düşündüm, kendisinin evrenin uzak bir köşesinde, depremlerin viraneye çevirdiği, hiç tamir yüzü görmemiş, mimarların ve müteahhitlerin terk ettiği, önünden gelip geçenlerin başlarını sallayıp, "Böyle bir yerde nasıl yaşanır?" dediği bir binada yaşamış olduğunu görürdü...

"Çok tuzlusun, hoşuma gidiyor," dedi Bine Oertel.

"Yaa," dedim, "sen de."

Henüz pek bir şey yapmamıştım ama onun da sırası gelecekti.

Her şeyin sırası gelecekti. Her şey daha yeni başlayacaktı.

Her şeyin daha değil ama sırası gelip başlayacağı fikriyle insan ne kadar yaşayabilir? Bu fikirle ölebilir misiniz, ya da o son noktada bu fikir sizi korkunç derecede nevrotik yapabilir mi?

"Eskiden atıma büyük tuz parçaları verirdim, bayılırdı."

"Atın mı vardı?"

"Midilli," dedi.

Sonra pantolonumun düğmelerini açtı. Bir el kasık tüylerimi karıştırdı.

"Tanrı ve insan kardeşlerimiz tarafından terk edilmiş," dedim.

Depremin yıktığı bina hakkında düşünmekten kendimi alamıyordum.

Miss Oertel pantolonumu çıkarıyordu.

İşini kolaylaştırmak için kalçamı hafifçe yukarı kaldırdım.

Sonra külotumu da çıkardı.

Ayak başparmağımın tadına bakmış olan aynı ağız şimdi organımın tadına bakıyordu; biçim ve ana madde olarak ikisi arasında fazla fark yoktu. Yalnız, parmağın tırnağı vardı.

Miss Oertel içini çekti.

Her neyse, onun inlemesini iç çekme olarak yorumladım.

Ve bu iç çekmeyi de, bir pişmanlık olarak, konuyla bağını hiç kaybetmemiş eski ve ebedi pişmanlık olarak yorumladım: "Neden ben, Tanrım? Daha iyi adaylar yok muydu?"

Başını ittim ve yataktan fırlayarak kalktım.

"Sorun nedir?" diye sordu Bine Oertel.

"Bana karşı dürüst olmanı istiyorum," dedim.

"Dürüstüm."

"Bana her şeyi söylemelisin."

"Sana her şeyi söyleyeceğim."

"Nazik yalanları değil gerçeği duymayı tercih ederim."

"Nazik yalanlar söylemem ben."

"Daha fazla nazik yalanı kaldıramam."

Sadece belden yukarısı çıplak olan Miss Oertel yataktan kalkıp yanıma geldi. "Sorun nedir Marek?" dedi. "Sana karşı dürüstüm. O Türkü altı yıldan fazla bekledim, ben böyleyim. O zırtaboza neredeyse yedi yıl sadık kaldım."

Dudağı yine titriyordu.

Ama önce Sylt adasında elden ele dolaştırıldın diye düşündüm.

"Dinle," dedim, "sorun Türkle ya da onu ne kadar beklediğinle ilgili değil. Bununla ilgili, sorun olan bu ve senden gerçeği duymak istiyorum."

Bacaklarımın arasındaki tırnaksız ayak başparmağını işaret ettim.

Miss Oertel bana hayretle baktı.

"Ama sen çok güzelsin," dedi.

Felsefe ve diğer konularda özel ders verişim, o günlerde büyüyerek tam bir sanayi halini almıştı.

Üniversiteyi bitirmedim, belki hiçbir zaman bitirmeyeceğim, ama özel derslerim hiç olmadığı kadar serpilip gelişiyor.

İnsanların evlerine gidiyorum. Büyüklü küçüklü evler, büyük çalışma masaları, tozlu kanepeler; özel öğretmeni hiçbir şey yıldırmıyor.

Ben, kendine ait bir fikri varsa bile bunu açık etmeyen, sabırlı bir öğretmenim. Ben, olguların ve somut bilgilerin taşıyıcısıyım, anne babalarla görüşmelerimde problemli öğrencinin de belki bu olgu ve somut bilgilere sahip olduğunu ama onları kullanmayı bilmediğini tekrar tekrar vurgularım.

Bunları söylerken de adeta bir başkan adayıymışım gibi sevimli bir şekilde ama kendime tam güven duyarak gülümserim.

Kısa bir aradan sonra, "Benim yapacağım da, çocuğunuza bu olgu ve somut bilgileri kullanmayı öğretmek olacak," derim.

Ben ideallerden yoksun bir öğretmenim, beni bu kadar etkili kılan da bu özelliktir.

Konuya ilişkin bir duygu iletmek istemem, aslında öğrencinin kendi bildiklerini uygulamasını bile istemem çünkü bu, her şeyi gereksiz yere karmaşıklaştırır.

Öğrenciyle kişisel temas benim sakındığım bir şeydir.

Bazen öğrenciyle bir bardak bira içmeye giderim, ama bu kişisel temas sayılmaz. İş icabıdır.

İkinci öfke krizine Miss Oertel'in önünde tutulduğum anda ne biliyordum? Hangi olgu ve somut bilgileri uyguluyordum?

Neye inanıyordum? Öfke, inanınanız gereken bir şey midir?

Eğer inandığım bir şey varsa, halen inandığım herhangi bir şey, işte o öfkedir ve o öfkeye biçim veren, öfkeyi bir radyo kulesinden diğerine taşıyan sözcüklerdir.

Öfkeye değil de çok başka bir şeye, örneğin anneliğe inanmaya karar vermiş olabileceğimi farz edecek kadar aşırı derecede deterministim.

Miss Oertel, "Çok güzelsin," dedi.

Miss Oertel, "Olduğun gibi gayet hoşsun," dedi.

Ve ben ona bağırdım: "Bu yalanların için seni asla affetmeyeceğim Bine. Bana yalan söylüyorsun, herkes gibi yalan söylüyorsun, diğerlerinden daha iyi değilsin. Hatta sen daha kötüsün."

Miss Oertel giysilerinin kalanını da çıkardı ve "hoş bir penisin var," dedi.

Yine bağırdım: "Koca bir et parçasısın, kıçını yerdeki bir delikten ayırt edemiyorsun."

Miss Oertel kıkırdadı.

Cüce ve Diğer Şiirler'den yalan yanlış şiirler okudum, artık ezberimde kalmayan dizeler vardı. Şiirlerim pek etkili olmuşa benzemiyordu, çünkü Miss Oertel'in bütün yaptığı önümde çıplak olarak diz çöküp ayak başparmağıma benzeyen organını ağzına almak oldu.

"Tapınakları arındıracağım," diye haykırdım, "para tüccarlarını ve sahte rahipleri kırbaçla kovalayacağım. Anneni de ekmeği kötü olduğu için, domuz pastırması kötü olduğu için ve yumurtaları kokmuş olduğu için tapınaktan kovacağım ve artık hiçbir yalana hoşgörüm olmadığı için babanın ölü bedeninden kaşıkla oyup şarapneli çıkaracağım."

Miss Oertel, sanki benim bu tiradım akşam haberleriymiş gibi lanetlenmiş organımı ağzında tutmaya ve arada çıkarıp tekrar almaya devam etti. Bütün bunlar adeta günlük olaylardı.

Miss Oertel ayağa kalktığında nihayet ereksiyon gerçekleşmişti ama yine de organın tamamı aşağı yukarı ayak başparmağım kadardı.

Miss Oertrel beklentiyle bana baktı. Yüzüne tükürdüm.

Tiradlarıma tepki vermediyse ve tapınakları arındırma isteğime de aldırmadıysa belki tükürüğüme bir tepki verebilirdi.

Yüzüme bir tokat inmedi.

Gözlerim oyulup yerlerinden çıkartılmadı.

İçinde çizimler olan dosya kafamda parçalanmadı.

Olan şuydu: Miss Oertel, "Sen tuhaf bir çocuksun Marek," dedi.

Ve beni yatağa götürdü.

Yüzündeki tükürüğü silme zahmetine bile girmedi.

Miss Oertel bekâretimi bozarken, kendimi bir anten gibi, sinyalleri karıştıran bir istasyon gibi hissettim. Ama yayındaki tek istasyon.

Görebildiğim kadarıyla Miss Oertel kendini sinyal karıştıran bir istasyon gibi hissetmedi.

Bir birey gibi hissetti ve ayrıca zevk aldığını da görmezden gelemem.

Sinyal karıştırıcı bir istasyon ne kadar zevk duyarsa ben de o kadar zevk aldım.

Üzerimden kalktığı sırada, "İyi ki üç ay önce tekrar doğum kontrol hapı almaya başlamışım. Olacağı belliydi. Bunun olacağı belliydi," dedi.

"Dinle," dedim yataktan kalkarken, "az önce bir şeyi fark ettim. İnsanlar aslında sinyal karıştırıcı istasyonlar."

Miss Oertel bana baktı. Ağzını açtı ama bir şey söylemedi. Çok tuhaf bir şey söylemişim gibi başını salladı.

"Bana hiç mi saygın yok?" dedi ve kulağıma bir yumruk indirdi.

Bu, son birkaç ay içinde ikinci kez oluyordu.

Ağzı yine o kendine özgü garip şekilde titremeye başladı. "Özür dilerim," dedi, "özür dilerim, bunu yapmak istememiştim."

"Zarar yok," dedim, "buna alışıyorum artık."

"Peki nasıl buldun?"

"Neyi?"

"Benimle. Nasıl buldun?"

"Çok hoş," dedim, "ama şu sinyal karıştıran istasyon meselesini yanlış anlamanı istemem. Bunun önemli olduğunu düşündüm. Çünkü eğer insanlar sinyal karıştırıcı istasyonlarsa bu pek çok şeyi açıklığa kavuşturur."

Gözlerinin yaşlarla dolduğunu gördüm, Miss Oertel, "Senin için bunun bir önemi yok mu?" dedi.

"Çok fazla önemi var," dedim, "anlatamayacağım kadar çok."

Elinin tersiyle gözlerini sildi. "Sylt adasında elden ele dolaştım, ama sonra neredeyse yedi yıl bekledim Marek. Seni bekledim."

"Evet," dedim, "bu çok hoş sanırım."

O sırada kapı vuruldu.

İkimiz de donup kaldık.

Mrs. Oertel seslendi: "Elmalı tart neredeyse hazır çocuklar."

Miss Oertel'in dolabına saklandım. İlk aklıma gelen buydu. Küçükken çok güzel koktuğu için hep annemin dolabına saklanırdım.

"Anne, içeri gelme," diye bağırdı Miss Oertel.

Homurtular, anlaşılmayan takırtılar duyduk. Mrs. Oertel ne yapıyordu? Bizi neden rahat bırakmıyordu? Bine Oertel yetişkin biriydi. Bine Oertel akşam okulunda yetişkinlere ders veriyordu. Sanat ve el işleri dersi. Bine Oertel artık çocuk değildi.

"İçeri gelmeyi düşünmüyordum bile," diye bağırdı yaşlı Mrs. Oertel. "Ama şimdi kendi evimde neler döndüğünü görmek istiyorum."

Kapıyı açtı. Hayır, buna açmak denemez, normal insanların açtığı gibi değildi. Mrs. Oertel bütün ağırlığıyla kapıya yüklenmişti. Ve işte, orada odanın ortasında duruyordu.

Yaşlı Mrs. Oertel'in ayaklarında erkeklerin giydiği yatak odası terlikleri vardı. Dolabın aralık kapısından görüyordum: püsküllleri olan büyük, mavi erkek terlikleri.

Miss Oertel ve annesi tek kelime etmediler.

Hâlâ dolabın kapısının ardında duruyordum ve Bine Oertel'in dizlerini görebiliyordum. Garip bir sıvıyla doluymuş gibi görünüyorlardı.

İki kadının tek laf etmeden öyle duruyor olmaları giderek benim için çok fazla olmaya başlamıştı.

Bir şey yapmalıydım. Bu benim sorumluluğumdu. Dolabın içinde sonsuza kadar duramazdım.

Ayrıca Mrs. Oertel deli değildi, benim pencereden uçup gitmediğimi gayet iyi biliyordu. Bu da iki olasılığa işaret ediyordu. Ya yatağın altındaydım, ya da dolabın içinde. Yaşlı Mrs. Oertel bende, evi yıkmak pahasına da olsa beni bulana kadar aramaktan vazgeçmeyecek biri izlenimi uyandırmıştı.

Sonra, daha fazla düşünmeden, eğrisini doğrusunu tartmadan dolaptan dışarı çıktım ve konuşmaya başladım: "Tapınaklar kirlendi Mrs. Oertel. Davetsizler kilisenin ön sıralarına oturdu ve değerli şeyleri kendi barınaklarına taşıdılar, keçiler ve inekler etrafta dolaşıyor, oysa kurban yeri çoktan kapandı, duyulan tek ses boş gevezelikler, tapınaklar kirlendi Mrs. Oertel, ama benim bir rüyam var. Tapınakları arındıracağım ve bunu kırbaçla, süpürgeyle yapacağım, elektrikli süpürgemi tapınağın her köşesinde çalıştıracağım, üstünkörü değil, toz beziyle şurayı, çaput paspasla burayı, dip bucak temizleyeceğim, ben işte bunu yapacağım. Ben, sinyal karıştırıcı istasyonum ve siz de sessizlik; aile mezarınızın kapısını gıcırdatıyorum, ölüleri kamçımla uyandırıyorum."

Sakin ve dingin bir şekilde konuştum. "Hiç fena değil bu püskürttüğüm şeyler," diye düşünmeye başladım, "bunu daha sık yapmalıyım." Genciyle yaşlısıyla Oerteller gözlerini bana dikmişlerdi, ilgilenmiş görünüyorlardı.

Sanki ben kapı kapı dolaşarak homeopatik şifa ürünleri satıyordum ve onların da dertlerine çare olacak bu ürünlerime ihtiyacı vardı ya da bir şekilde benim bu mallarımı makul bir fiyata talep etme eğilimindeydiler.

Ama monoloğumun ortalarında Mrs. Oertel döndü ve kapıyı arkasından sessizce kapatarak çıkıp gitti.

Merdivenlerin sonuna yaklaştığında, "Elmalı tart birazdan hazır olur çocuklar," dediğini duyduk.

Miss Oertel ve ben konuşmadan giyindik.

On dakikadan daha kısa bir süre sonra üçümüz şelale resminin karşısındaki kanepede oturmuş kahve içerek elmalı tart yiyorduk. Üzerinde krema olan sıcak elmalı tart.

Yumurta ve domuz pastırması Mrs. Oertel'in güçlü yanı olmayabilirdi ama elmalı tartı insana yarını unutturabilirdi.

"Bugün heyecanlıydı," dedi. "Müfettiş Morris yani, gerçekten heyecanlıydı."

"Çok iyi anne," dedi Bine Oertel.

Oburca yiyordu.

O anda Lüksemburg'da bir yerlerde, belki de sevişme bezini kullanmakta olan Dancing Queen Andrea'yı düşündüm. Her şey olabilirdi.

En iyi olasılıkla ileride, yoldan çıkmış ama çaresizce yine doğru yola dönmek isteyen mahkûmlara *amour fou* kursları verebilecek nitelikte olurdum.

Gerçek *amour fou*, kitaplarda olan değil, gerçek hayatta yer alan, yaşayan, nefes alıp veren *amour fou*, benim için hep ulaşılmaz olacak.

Heyecanlı TV programı hakkındaki yorumundan sonra Mrs. Oertel, sessizce yemeyi sürdürdü. Ama elmalı tartının aslan payını da mideye indirdikten sonra delici bakışlarını bana çevirdi ve "Demek tapınakları arındırmak istiyorsun, öyle mi?" dedi.

Ağzımı sildim.

"Evet," dedim.

"Eh vakti gelmişti," dedi ve kahvesine biraz daha krema koydu. Bine Oertel'in bana uyarıcı bakışlar yönelttiğini gördüm, sanki tapınakları arındırmanın pek de iyi bir fikir olmadığını düşünüyormuş gibiydi.

"Anne, keşke babamın yatak odası terlikleriyle dolaşmasan," dedi.

Annesi elindeki tabağı gürültüyle masaya koydu.

"Ne yapmamam gerektiğini senden öğrenecek değilim Bine Oertel. Bu terlikleri kullanmazsak çok yazık olur, neredeyse yepyeniler, onları babana ölümünden üç haftadan az bir zaman önce vermiştim."

Mrs. Oertel'i en sıkan şey, ölümün kocası için yeni aldığı yatak odası terliklerine vakit tanımamasıydı sanki.

"Bana hep babamı hatırlatıyorlar," diye sızlandı Bine, "lütfen anne, yalvarırım, giyme artık onları. Sana baktığımda babamı görür gibi oluyorum."

Mrs. Oertel'in yüzündeki ifade sertleşti, dudaklarının arasından küçük geğirmeler gibi bir dizi sövgü döküldü. Sonra kendini tuttu ve "Bine, eğer kendine hemen bir erkek bulmazsan kız kurusu olarak öleceksin," dedi.

Bine'in dudakları şiddetle titredi. Bizim ev nasıl ki sessizlik eviyse bu ev de gözyaşı eviydi.

"Bir parça daha tart?" diye sordu Mrs. Oertel.

"Hayır, teşekkür ederim, gerçekten artık gitmem gerek," dedim. "Yarın erken kalkacağım."

Profesör Hirschfeld'e, hayal gücümün gerçeklikten daha kuvvetli olduğunu söylemiştim, aslında insanları değil, kendi hayal ürünlerimi görüyordum. Kendi ürettiğiniz hayal ürünlerini özleyebilir misiniz?

"Biraz daha kahve?" diye sordu Mrs. Oertel.

Birden Mrs. Oertel'i, kocasına çok benziyor olsa da, yiyecekler ve insanların onları tüketme şekilleriyle ilgili fikirlerini sözünü esirgemeden sarf ediyor olsa da, kızından daha hoş buldum.

"Yarım fincan," dedim, "ama sonra gerçekten gitmeliyim."

Bine, "Yarın yine dersim var," dedi.

Mrs. Oertel de, "Seramik çamuru benim sinirime dokunuyor," dedi.

Bine'in dudakları arasından küçük bir kıkırdama kaçtı.

"Bazıları yalnızca çizmek istemiyor," dedi Mrs. Oertel, "seramik çamuruyla da çalışmak istiyorlar. Bu da sinirime dokunuyor. Sonra temizliği kim yapıyor tahmin et?"

Temizliği kimin yaptığı bana göre çok belliydi.

Fincanı başıma dikip ayağa kalktım.

"Her şey için teşekkür ederim," dedim, "harika bir akşamdı."

"Yakında yine gel," dedi Mrs. Oertel. "En iyi kız arkadaşım şu lanet asansör yüzünden bir haftadır gelmiyor."

Yaşlı Mrs. Oertel elimi sıktı.

"Benim için fark etmez," dedim, "birkaç kat merdiven çıkmaktan kaçınmam."

Elimi çektim ve Bine Oertel'e döndüm ama elini mi sıkmalıyım yoksa bir veda öpücüğü mü vermeliyim emin olamadım.

"Her şey için teşekkürler," dedim. "Harikaydı."

"Seni kütüphanede görürüm değil mi?"

"Evet, tabii," dedim.

"Seni kapıya kadar geçireyim."

"Bol şanslar," diye bağırdı arkamdan Mrs. Oertel.

Merdivenlerde hâlâ kızarmış domuz pastırmasının kokusu vardı.

Sokağa çıkınca Bine Oertel kötü haberi vermeden hızla onu öpüverdim.

"Adieu," dedim, "tatlım benim."

Ve bu üç sözcük, beni çıplak Bine Oertel'den daha fazla etkiledi.

"Adieu tatlım," dedi Bine ve alnıma düşen bir tutam saçı arkaya itti.

Sonra da içeri girdi.

Evde, kendi odamda "Dancing Queen"i dinledim. Ama Abba da işe yaramadı.

Birkaç hafta kütüphaneye gitmekten kaçındım, sonra da ileride kendimi derinden suçlayacağım bir şey yaptım ve bir başkasına gitmeye karar verdim.

Bine Oertel ve annesini bir daha hiç görmedim.

Ama bu, hayatımdan tamamen çıktıkları anlamına gelmiyor.

17

Cinsel Organın Birçok İşlevi Vardır

Amour fou'nun üçüncü yılında babamın kalp kapakçığında sorun oluştu ama hekimler rahatlıkla yüz on yaşına kadar yaşayabileceğini söylediler. Ağabeyim kalbimizin tanrısına kurbanlar adadı ve sosyal statüsü giderek yükseldi.

Çok fazla enerji ve duygu tüketen delice aşklar yaşayan annem, bazı günler tam olarak kaç çocuk doğurduğunu bilemiyordu artık. Aşkının nesnesinin kim olabileceğini takip etmenin artık pek olanağı yoktu.

Tek başıma Paris'i ve Rimbaud Müzesini gezdim. Müzeyi ve Paris'i gezerken kafam *amour fou* teorileriyle dolup taşıyordu ve aşama aşama bir çeşit uzman oldum ama uygulama yine sıfırda kaldı. Yaklaşık altı haftada bir Profesör Hirschfeld'i ziyaret ettim.

Çalışmaları hakkında, kaydettiği ilerlemeler hakkında, daha doğrusu hiçbir ilerleme olmaması hakkında konuşurduk. Profesör Hirschfeld ölmekten değil de, daha çok araştırması tamamlanmadan ölme olasılığından korkardı. Birkaç kez beni arşivinin olduğu üst kattaki odaya çağırdı. "Burada," dedi, adeta bir Mafya babasına karşı federal bir dava hazırlıyormuşçasına düzinelerce, hayır yüzlerce numaralanmış dosyayı göstererek, "burada beş yüz suçlunun rüyalarını suçlu olmayan beş yüz kişinin rüyalarıyla karşılaştırdım. Kanıt buralarda bir yerde ama ben henüz onu bulmuş değilim."

Araştırmasını tamamlayamadan ölme korkusu profesörü öyle bir sarmıştı ki yavaş yavaş alkolizme doğru ilerliyordu.

Hiç kendi rüyalarını analiz etti mi diye sormayı çok istedim ama buna cesaret edemedim. O zaman uluslararası okuldaki son yılımdı.

Noel'den iki hafta önce Bay Georgi sınıfa bir Noel ağacı koydurdu, onu tek başına süsledi ve ocak ayının ilk haftası yine kendi başına ağacı yaktı.

Onun yumuşaklığı kuşkuya yer vermeyen bir inançtı.

Ya ben?

Cüceler hakkında şiir yazmayı bırakmıştım, ama yine de yüce güçler tarafından bana sorulmadan bacaklarımın arasına yerleştirilmiş büyük başparmağın verdiği gerginlikle, bu gerçeklikle yaşıyordum. Kan ve fiziksel acıya yönelik korkum, o başparmağı bedenimin geri kalanından bir patates soyacağı ile ayırma fantezimi yok etmişti. Ama savaş devam etti.

Tesadüfen aynı zamanda eve geldiğimiz bir gün Pavel "*Achtung baby,*" dedi. "Hâlâ engelli misin?" diye sorarken kendi önüne eliyle dokundu.

"Achtung baby," dememiş olsaydı asla Dr. Ahorn'u görmeye gitmezdim; eğer bir kez deseydi bu fikri tamamen terk ederdim. Ama Pavel beni Marek diye çağırmayı kesmiş yalnızca "bebek" diyordu. Daha doğrusu "Achtung baby." Bunu söylerken her fırsatta önüne dokunuyordu.

Bu savaşı kazanmalıydım. Ben, Achtung Baby değildim, ben Marek van der Jagt'tım.

Sonunda bir kozmetik cerrah ile temasa geçtim. Durumumun bitmez tükenmez bir yaratıcı enerji kaynağı olduğuna dair tüm umutlarımı artık yitirdiğime göre, geriye bir tek kozmetik cerrahi kalıyordu. Hafif müdahalelerle yetinemezdim, ayrık otunu köküyle dışarı çıkartıp yerine çiçeklenmeye hazır bir bitki dikmeliydim. Annemin eski sevgililerinden biri beni, Viyana ve Cenevre'de ofisleri olan, İsviçre ve Avusturya'nın en ünlü plastik cerrahı Dr. Ahorn ile tanıştırdı. Eski sevgiliye, bir kız arkadaşımın arkadaşı için lazım olduğunu söyledim. O da başka soru sormadı.

Dr. Ahorn'a, ilk kez banka soyanlar gibi gittim.

Yakındaki bir *Konditorei*'de mide bulandırıcı tatlı bir likörle cesaretimi topladım. Başka bir şey satmıyorlardı. Sonra binanın etrafında altı kez döndüm, ceketimin kapüşonunu başıma geçirdim, güneş gözlüklerimi taktım ve kapının zilini çaldım.

Kapıyı açan sekreter ya da hemşireyi yana itip, ondan önce davranıp kapıyı arkamdan kapattım. Sonra güneş gözlüklerimi çıkarıp, "Dr. Ahorn ile randevum var, adım van der Jagt," dedim.

Ancak o zaman doktorun arkadaş canlısı asistanının, benim hakkımda kendisini yana iten terbiyesiz ve kaba biri diye düşünmüş olabileceğini fark ettim.

Beni baştan aşağı süzdü ve amirane bir tavırla, "Gel benimle, formları dolduralım," dedi.

Temiz beyaz bekleme odasında bir deri koltuğa oturdum. Duvarlarda düzeltilmiş olan kadınların fotoğrafları vardı. Duvara, "Teşekkürler Dr. Ahorn. Hayatımı değiştirdiniz," yazan bir kart raptiyelenmişti. Birçok hayran mektubu da gördüm. Dr. Ahorn mutlu bir adam olmalıydı.

Yardımcısı hakkımda her şeyi bilmek istiyordu.

"İsviçre bankaları gibi numara ve kod adıyla çalışamaz mısınız?" diye sordum.

"Biz banka değiliz," dedi.

"Onu fark ettim ama belki bir numara ve kod adı yeterli olabilir."

"Tüm kişisel bilgiler konusunda son derece dikkatliyizdir."

"Tabii, bunu anlıyorum ama ben gerçekten sadece bir numara ve kod adını tercih ederdim."

Ama onu ikna edemedim.

Sonunda ona her şeyi anlattım. En acı veren ayrıntılar dışında.

Ayakkabı numaramı bile sordu.

Sonra, bu kez ondan biraz daha samimi bir asistan beni Dr. Ahorn'un ofisine götürene kadar yaklaşık bir buçuk saat bekledim.

Dr. Ahorn iri bir adamdı. Bir metre seksen santimin üstüne çıkan hiçbir şeyden hazzetmeyen annem için de fazla büyüktü. Erkekleri annemin gözüyle incelemekte mahir olmuştum.

Sıcak bir şekilde elimi sıktı ve yirmi dakika boyunca kozmetik cerrahideki son gelişmeler ve kozmetik cerrah olarak çalışmaya başladığı yıllarda üstesinden gelmek zorunda kaldığı muhalefet hakkında gevezelik etti.

"Kozmetik cerrahinin açık kalp cerrahisinden daha fazla insanı mutlu ettiğini hiç kuşku duymadan iddia edebilirim," dedi.

Bunu söyledikten sonra sandalyesinde geriye yaslandı ve çok sayıda insanı mutlu ettiği düşüncesinin onu ne kadar çok tatmin ettiğini gördüm. Bunun için onu suçlamak zordu. Bir kozmetik cerrah bile arada sırada daha derin anlam arayışına girebilir.

"Tabii ameliyat masasında ölebilirsin," dedi, "ama otomobil kullanmak daha risklidir."

Ceketinin iç cebinden bir dolmakalem çıkarıp boş bir kâğıda adımı yazdı.

"Buraya her yaştan insan gelir," dedi Ahorn.

Sonra adımın yanına doğum tarihimi yazdı.

"Nasıl görünüyorsak o kişiyiz," dedi Ahorn. "Estetik aşırı bir lüks değildir."

Üzerimden yağmurluğumu çıkardım, bunu almak için annem de benimle birlikte gelmişti.

Kozmetik cerrahların Dr. Ahorn'a benzeyeceğini asla hayal etmemiştim. Ama bir kozmetik cerrahın kendisi de bir güzellik abidesi olmak zorunda mı ki?

"Mali durumu çok rahat olmayanlardan taksitle ödeme kabul ederim; herkesin bir otomobile olduğu kadar kozmetik cerrahiye de hakkı olduğuna inanıyorum."

Gülümsedi.

Neden orada olduğum hakkında bir fikri var mıydı? Ona telefonda bir şey söylememiştim ve asistanının da orada oluşumla ilgili sorularını kasıtlı olarak belirsiz bir şekilde yanıtlamıştım.

"Yüzünüzün hangi bölümü?" diye sormuştu asistan.

"Yüz değil, vücut," diye yanıtladım.

"Vücudun hangi bölümü?" derken düzgün boyanmış tırnaklı parmakları klavyenin üzerinde bekliyordu. Kim bilir kaç mutsuz zavallıyı Dr. Ahorn'un bilgisayarına yüklemiştir diye merak ettim o anda.

"Birden fazla," dedim, "şu anda sıralanamayacak kadar çok."

Ahorn ellerini kenetledi. Bir evlilik yüzüğü gördüm. "Senin için ne yapabilirim Marek?"

Etrafa bakındım. Her şey çok temizdi, çok yeniydi.

Bir an için orada durup, Ahorn'un benim için ne yapabileceğini kendi gözleriyle görmesi için giysilerimi çıkarmayı düşündüm. Ama cesaretim yoktu. Orada bile.

Söylemek zorunda olduğum sözcüklerin bayağılığı, gırtlağıma takılmalarına neden oluyordu.

Bu bir utanç meselesiydi ve bu da bacaklarınızın arasında olsa bile gülünecek bir konu değildir.

Öne doğru eğildim.

"Bu bir utanç meselesi," dedim.

Bir an için sol gözünün altındaki tik şiddetlendi.

Belki de bir deliyle karşı karşıya olduğunu ya da benim onu dolaylı olarak tehdit ettiğimi düşündü. Ama bu kez ne tapmaklardan ne

de onları arındırma isteğimden söz edecektim. Profesör Hirschfeld bir keresinde, "Yaşamaktan kaçınmak için deli rolü yapan insanlara rastlıyorum. Yaşamın içine katılmamak için her sabah kliniğe otobüsle geliyorlar. İlginç bir kavram, değil mi? Ya da simülasyonun kendisi bir hastalık belirtisi olabilir mi?" demişti. Bana beklentiyle bakmıştı ama tıpkı Profesör Hirschfeld'in arşivinden çıkmayan diğer yanıtlar gibi benden de bir yanıt alamadı. O arşivlere, o öldükten sonra muhtemelen kimse bakmayacaktı. Profesör Hirschfeld'e, Dr. Ahorn'a gitme planımdan bahsetmemiştim. Ateş kitap için neyse kozmetik cerrahi de Profesör Hirschfeld için oydu.

Doktor öksürdü. Gözüme yine evlilik yüzüğü çarptı. Feci şekilde büyüktü.

Başka hiçbir şeyle değil yalnızca görüntüyle ilgili bir yenilgiyi nasıl tanımlarsınız? Başkasının bakışı benim yenilgimdi.

Erkek kardeşim de babam da utanç kaynağı değillerdi. Annem olabilirdi ama o da hayatın kendisini bir utanç olarak algılamıştı.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Ahorn.

Derin bir nefes aldım.

"Büyük utançlar vardır, küçük utançlar vardır doktor," dedim. "Şu anda göbeğimin altı büyük bir utanç kaynağı."

Ahorn çenesini kaşıdı. Yüzündeki tik yine harekete geçmiş gibiydi.

"Ne demek istediğinden tam olarak emin değilim," dedi.

"Size gösterebilirim," dedim.

Artık devam etmeliydim.

"Hayır, hayır önce anlat bana," dedi Dr. Ahorn.

Utanç kaynakları hakkında fazla bir şey bilmediği, yaşamı boyunca pek fazla utançla karşılaşmadığı çok açıktı.

Bu ziyaret bir hataydı.

Dr. Ahorn üzerimde kozmetik cerrahi uygulayacağına, bir sözcüğün anlamı hakkında benimle fikir ayrılığına düşmek istiyordu. Ya da sadece beni çıplak görmekten mi korkuyordu?

"Benim utancım, görülmekle başlıyor," dedim.

Ahorn bana endişeyle baktı.

"Şu hayatta başkalarını memnun etmenin önemli bir görev olduğu ve kozmetik cerrahinin bu görevin yerine getirilmesine yardım ettiği konusunda seninle hemfikirim, ama utanç kaynağı teriminin bizim burada yaptığımızla ilişkisi olduğunu görme konusunda istekli değilim."

Adeta tanık sandalyesinde ifade verir gibi, ağır ağır ve sözcükleri özenle seçerek konuşmuştu. Beni dinlerken arada sırada altdudağını ısırıyordu. Vücut estetiğiyle bu kadar dolu olan biri için bunun oldukça tuhaf olduğunu düşünmüştüm.

İçimde öfkenin yükseldiğini hissettim. Onun anlayışsızlığına öfke, tikine öfke, aşağılanmaya öfke, onun giyim tarzına öfke, evlilik yüzüğüne öfke, kendime öfke, orada oturuşuma öfke.

"Kısaca söyleyebilirim. Alt tarafta cüceyim."

Ahorn bir şeyler karaladı ama ne olduğunu göremedim.

"Tamam," dedi. "Alt tarafta." Sinirli bir şekilde öksürdü.

Sanki insanın üst tarafta cüce olması mümkünmüş gibi.

Üzerine adımı, doğum tarihimi ve anlaşılmayan bir yorumu karaladığı kâğıda baktı ve sonra "Öbür odaya geçelim, seni orada muayene edeceğim. Giysilerini çıkar," diye seslendi arkamdan, sanki kendim düşünemezmişim gibi.

Diğer odaya geçtim ve yavaş yavaş soyundum.

Onun biriyle konuştuğunu, hatta güldüğünü duydum.

Bir tek süveterimi üzerimde bırakıp neredeyse tamamen soyunduğum sırada—zaten göğüslerim değildi söz konusu olan—doktor içeri girdi.

"Süveterini de çıkar," dedi.

Ellerine eldiven taktı.

Bir filmde polis müfettişinin bir şüphelinin anüsündeki kokaini çıkarmak için eldiven taktığını görmüştüm.

"Uzanmamı ister misiniz?"

"Hayır," dedi, "ayakta kal."

Yere çömeldi.

Eldivenli bir elin hafifçe kalçamı tuttuğunu hissettim.

Doğruca ileriye, kapıya doğru baktım. O kapı her an açılabilir ve bir sürü kadın asistandan biri, "Dr. Ahorn, çok acil," diyerek içeri girebilirdi.

Sonra beni görüp belki de yüksek ve tiz bir sesle çığlık atmaya başlardı.

Kapı açılmadı ve kozmetik cerrah hafifçe testislerimi sıktı.

Bu, hayatın özetini belirleyen noktaydı. Birileri bana, "Hayatı birkaç sözcükle bize tanımla Marek van der Jagt," deseydi onlara Dr. Ahorn'u ve testislerimi sıkan eldivenli elini anlatırdım. "Gerisi konu

dışı," derdim. "Geri kalan dekorasyon, geri kalan annemin tavana asıp diğerlerinin indirdiği renkli kâğıttan süs zincirleri."

Ahorn bir öksürük krizine girdi ve başını öteye çevirdi ama önümde çömelmeye devam etti.

"Özür dilerim," dedi öksürmesi bittiğinde. "Buranın havası bayağı kuru."

"Evet," dedim.

"Uçaklarda da öyle. Ben uçağa çok binerim."

"Evet," dedim.

"Radyatörün üzerine bir tas su koymayı denedim ama pek işe yaramadı."

Tek yapabildiğim başımı sallamaktı.

Sonra Ahorn cinsel organımı kaldırıp ona alttan baktı.

Tekrar öksürdüğünü duydum.

Hepsi kafamın içinde geçit töreni yaparak dolanmaya başladı: Andrea, Milena, Miss Oertel, annem, Pavel ve hepsi de öksürüyordu.

Ahorn ayağa kalktı.

"Giyinebilirsin," dedi. "Seni öbür odada bekliyorum."

Doktor odadan çıktı, ben de hemen sandalyeden külotumu kaptım.

Cinsel organ her zamankinden de küçük göründü. Cinsel organ kaybolmaya hazırlanıyordu.

Çok geçmeden yerinde yeller esecekti. Ben de sonunda cinsiyetsiz olacaktım.

Dr. Ahorn masasında oturmuş bir şeyler yazıyordu.

Masaya birisi benim için bir fincan kahve koymuştu.

Oturdum ve Sokrates ile onun baldıran kâsesini hatırlamaktan kendimi alamadım.

Ahorn başını kaldırıp baktı, yazmaya devam etti, sonra kalemi bırakıp gülümsedi.

Kahveden bir yudum aldım.

"Marek," dedi Ahorn.

Öksürdü.

"Bu kuru hava sana da dokunuyor mu?"

"Hayır," dedim.

Neydi bu? Buraya kuru hava için mi gelmiştim?

Yine öksürdü.

"Bildiğin gibi büyük ve küçük cinsel organlar vardır."

Çenesini eline dayadı, sanki başka ne diyeceğini bilmiyormuş gibiydi.

Binanın içinde bir yerde bir köpeğin havladığını duydum.

"Tıpkı büyük ve küçük kulaklar olduğu gibi," diye birden devam etti Ahorn, "büyük burunlar küçük burunlar, büyük ağızlar küçük ağızlar, büyük ayaklar küçük ayaklar... Ayak numarası 7 olanlar da vardır 12 olanlar da. Seninki..."

Bir dosyayı karıştırdı.

"Senin ayak numaran 41."

"Doğru," dedim.

Ben ayaklarım için gelmemiştim ki buraya, ayaklarımla ilgili hiçbir sorun yoktu.

"Benimki 42," dedi Ahorn.

"Güzel," dedim.

Ahorn yine çenesini eline dayadı.

Derin düşüncelere dalmış gibiydi. Kendisi, ayakkabı numaraları ve kuru hava hakkında saçmalayan ve eldivenli eliyle testislerimi nazikçe sıkan bir kozmetik cerrahtı. Evet, hayat buydu, bundan kaçış yoktu ve ben de onun bütün bu güzelliğinden gözlerimi kaçırmaya izin veremezdim, izin vermek istemedim. Dr. Ahorn'da bile bir güzellik vardı, tüm yapmam gereken biraz daha çaba sarf etmekti.

"Marek," dedi, "seninle dürüstçe konuşacağım. Cinsel organın kesinlikle küçük cinsel organların da altında yer alıyor. Ama bir kozmetik cerrah olarak kendime şunu sormalıyım: Gerçekten bir operasyonu gerektirecek kadar küçük mü? Bize bir operasyonu düşündürecek kadar küçük mü? Ne dediğimi anlıyor musun?"

"Evet," dedim.

Kapı vuruldu.

"Evet," dedi Ahorn.

Asistanlarından biri içeri girdi.

"Bayan Pepplau eve gidiyor, Doktor," dedi.

Ahorn başıyla onayladı.

Asistan kapıyı arkasından kapattı.

"Nerede kalmıştım?" diye sordu.

"Operasyon," dedim.

"Ha, evet." Öksürdü. "Dinle Marek: örneğin meme büyütmeyi ele alalım. Son zamanlarda her ne kadar küçültme işlemlerinde kayda değer miktarda artış olduğunu fark etmiş olsam da, en popüler işlerimizden biri meme büyütmedir. Böyle bir işlem, meme büyütme, senin sorununu halledecek işlemden çok daha kolaydır. Bir hekim olarak kendime sormam gerekir: Böyle bir işlemi uygulamak sorumlu bir davranış mıdır? Ameliyatı gerektirecek kadar küçük müdür? Senin durumunda bu soruya net bir cevap verebilirim. Kesinlikle küçük, ama ameliyatı düşünmeyi bile isteyeceğim kadar küçük değil. Hele ameliyatın kişiyle ilgili riskleri dikkate alınırsa hiç değil. Kazancımız, kaybedebileceğimizin yanında son derece önemsiz."

Yine köpek havlaması duydum.

Kazancımız, kaybedebileceğimizin yanında son derece önemsiz. Neyi kaybetmekten bahsediyordu? Cinsel organım kaybolmaya başlamıştı bile, o bunu bilmiyor olabilirdi, ama ben bunun olduğunu görüyordum, üzerindeydi. Çıplak gözle bile görebiliyordum.

"Mesele budur, Marek," dedi kozmetik cerrah, "Benim fikrim budur, bir hekim olarak."

"Ameliyat yok mu?"

"Ameliyat yok."

"Geriye ne kalıyor? Hap mı?"

Ahorn geriye yaslandı. Kendi ofisini ilk defa görüyormuş gibi yüzünde dostça bir gülümsemeyle çevresine baktı.

Cevap gelmedi.

Öne doğru eğildi, tekrar arkaya eğildi, ama cevap gelmedi.

Ancak birkaç dakika sonra, "Geriye kalan yaşamak, yaşamaya devam et," diye fısıldadığını duydum, ama belki de bu benim hayal gücümdü.

"Yavaş yavaş yok olduğunu hissediyorum," dedim. "Her gün biraz daha fazla. Şimdi baktığımda dünkünden daha az kaldığını gördüm."

"Kaybolan ne?" diye Ahorn sordu.

"Cinsel organ," diye mırıldandım.

Ahorn, masanın üzerine parmaklarıyla davul çalar gibi vurmaya başladı.

Islıkla da bir melodi çalıyordu.

Belki düşünüyordu, belki cinsel organın kaybolması düşüncesi

ile melankoliye kapılmıştı. Kaybolan her şey melankoli yaratabilir; size ait olmayan bir cinsel organın kaybolması bile.

Sonra Ahorn adeta bildiği bütün melodileri ıslıkla çaldı.

"İnsani olan her şeyin," dedi Ahorn, "bir başlangıcı ve sonu vardır demiş, Mafya ile savaşacak kadar cesur olan ve bunu hayatıyla ödeyen Yargıç Falcone."

Mafya'nın bununla ne ilgisi vardı?

"Yargıç Falcone ile ilgili çok güzel bir kitap okudum da, ama o ayrı bir şey," dedi Ahorn ve insanları güzelleştirmek üzere dış görünüşlerine müdahale etmesine karşın tamamen de cahil olmadığı gerçeğiyle gurur duyuyormuş gibi gülümsedi.

Ciddi bir şekilde başımla onayladım.

"Sen kaybolursun," dedi Dr. Ahorn, "ve cinsel organın da seninle birlikte kaybolur, ama cinsel organın senden önce kaybolması ihtimali çok zayıftır. Tabii ki cinsel organın da tutulan bir bacak ya da kısmen görmeyen bir göz gibi işlevi bozulabilir. Cinsel organ çok işlevli bir şeydir, bunu sana anlatmam gerekmez, sen zeki bir genç adamsın; hatta sana bir sır bile verebilirim: İşerken sorun yaşamak, özellikle de genç erkeklerde, diğer problemden çok daha yaygındır. Neden dert ediyorsun ki? Zamanın çok Marek, daha çok gençsin."

Genç. Bunu söylememeliydi.

"Yararı olacağını bilsem, size hayatımla öderdim. Ne isterseniz verirdim."

Doktor yine masanın üzerinde davul çalmaya başladı.

Neredeyse sevilesi bir hale geliyordu.

"Bir kahraman," dedi, "idealleri uğruna ölmeye hazır bir kişidir. Yargıç Falcone, idealleri için öldü. Bütün idealler uğurlarında ölmeye değmez. Çoğu ideal için ölmeye değmeyeceği kanaatindeyim."

Sonra Ahorn ayağa kalktı.

"Bol şans Marek," dedi ve sonra da kulağıma fısıldadı: "Faturanın eve gelmesini istemezsen, ödemeyi burada çıkarken yapabilirsin."

Bekleme odasında bir kadın, kucağında bir köpekle oturuyordu.

Asistan benim faturamı hazırlamıştı bile.

"Yakında bir ATM var mı acaba?" diye sordum.

Eve yürüyerek döndüm. "Çekilin yoldan!" diye bağırmak geldi içimden insanlara, "cinsiyetsizin biri geliyor!"

Benim idealim uğruna ölmeye değmezdi.

Benim idealim bir ameliyata bile değmezdi.

Bunu bilmek iyi olmuştu.

Amour fou değersiz bir idealdi, sadece seçilmiş birkaç kişiye uygulanıyor olsa bile özgürlükle, sosyalizmle ya da adaletle asla karşılaştırılamazdı.

İtiraf etmeliydim: Annem, babam ve diğerleri haklıydı. Hayat değersiz bir buluştu.

18

Domuz

Dr. Ahorn'u ziyaretimden birkaç hafta sonra doktorlar annemin başında küçük bir tümör buldular.

Tümörün iyi huylu olduğunu, yıllardır orada bulunduğunu ve yine yıllarca orada kalabileceğini söylediler.

Bir iki gün babam anneme karşı özellikle iyiydi. Bu da evdeki herkesi rahatsız etti, sanki annem şimdiden ölmüştü; babamın söylediği her şeyden ölülerin yaşayanlardan daha fazla sevilmeye hakkı olduğu sonucu çıkıyordu.

"Çocukları al bir seyahate çık," dedi babam bir akşam. "Dağlarda biraz dinlenirsin."

Babam dağlarda dinlenmeyi severdi, bu yüzden de herkese aynı şeyi yapmalarını söylerdi.

Annem ölmekte olduğunu düşünüyordu. Her akşam yemeğinde en az bir kere "Bu belki de benim son yemeğimdir," diyordu.

Büyümekte olduğum yılların büyük bölümünde hayatla bir bağdaşmazlık konumunda olmayı seçen annem, şimdi de geriye dönüp baktığında hayatın kendisinden daha habis bulduğu ölümle bağdaşamaz olmuştu.

Arayan sevgililere, "Beni görmeye gelme, ben ölüyorum," diyordu.

Bunu birkaç kez duyan sevgililerin çoğu pes ediyor, yalnızca gerçekten azimli olanlar ölmeye yattığı halde onunla sevişmek istiyordu.

Bazı insanlar, ölümün yaklaştığını düşündüklerinde, en yakınlarındaki insanlarla uzlaşma ihtiyacı duyarlar. Her türlü uzlaşmanın üzerinde olan annem için ise en yakınındaki adamla uzlaşmak iki kez imkânsızdı.

Aslında ölüyor olduğu düşüncesi onu daha da acımasız yapmıştı.

"Babanı gördüğüm anda," demişti bir akşam, "bütün iştahım kaçıyor."

Babam tabağını alıp mutfağa gitti, çünkü bu tümör gerçekten onun sinirini bozuyordu. Ayrıca o huzur istiyordu.

Başka bir zaman da, "Sizler benim çocuklarımsınız ama hepiniz defolusunuz. Elimden bir şey gelmez. Bu, böyle," demişti.

Annem, adeta kalbi parçalanıyormuş gibi, yanaklarından aşağı gözyaşları süzülerek tekrar piyano çalmaya başladı, çünkü son ana kadar müziğe karşı duyarlılığını yitirmedi.

Doktorlar onu ne kadar aksine ikna etmeye çalışırsa çalışsın annem hayatının bitmekte olduğuna inanmayı sürdürdü; artık haftalar değil günler söz konusuydu. Bu düşünceyle moral bulan annem, sevgililerinin büyük bölümünü kapı dışarı etti.

"Ben lafı dolandırmayacağım," dedi. Sanki hiç dolandırırmış gibi.

Bir gün telefonda "Yatakta asla iyi değildin," dediğini duydum. "Yatağın dışında da öyle."

Çiçekçi Szlapka bile, annemle kayıp bir saati doldurma umudu için çok şeye katlandığı halde, havlu atmıştı.

"Annen değişti," demişti, sokakta ona rastladığımda. "Artık hiç eskisi gibi değil."

"Sadece geçici bir süre," dedim. Ama öyle olmadığını biliyordum.

Rolf Szlapka bana baktı. Başıyla onayladı.

İkimiz de, farklı şekillerde de olsa, aynı kadını seviyorduk ve ikimiz de bunun geçici olmadığını biliyorduk.

İnsanlardan her zaman biraz tiksinen annem, artık feci tiksindiriyordu.

"Ne kadar hijyenik olduğumu bilirsiniz; birine dokunduğum zaman hemen ellerimi yıkamam gerekir. Bu yüzden dokunmamayı tercih ediyorum. Gün boyu sürekli ellerimi yıkayamam, değil mi?" diyordu.

Hizmetçi, elinde bir toz beziyle kapı kulplarını silmek üzere onun önünden yürümek zorundaydı ve annemin, insanların etrafa yaydığı pisliklerle temasını önlemek için aşırı önlemler alınmıştı.

Sevgilileri arasında en dik başlı olanlar çiçek gönderiyor ya da çiçekleri kendileri getiriyordu, ama asla ön kapıdan bir adım öteye geçemiyorlardı. Çiçekler ise neredeyse asla birkaç saatten fazla hayatta kalamıyordu.

Çiçekler annemin sevmediği cinsten ise hemen çöpü boyluyordu. Saldırganlığı artık insan ve hayvanlarla sınırlı değildi, gazabı bitkilerin krallığına da yönelmişti.

Ancak aynı zamanda, annemin bir insanı ya da hayvanı tekinelemek veya ona vurmak gibi bir eylemde asla bulunmadığını söylemek zorundayım. Ender durumlarda bir atı savunduğunu bile görmüştüm.

Viyana'da turistlerin etrafta gezdirildiği at arabaları vardır.

Bazen annem bir grup turiste Viyana'yı gezdirmek zorunda olan bakımsız bir at yüzünden duygusallaşırdı. Ona göre turistler Viyana'da gezerken kendi ayaklarını kullanmalıydılar.

Ben on iki yaşındayken, bir öğle sonrası, annem birinin bir atı tekmelediğini gördü. Yanaklarından yaşlar inerek bana, "Marek, git ve at için ne istediğini sor," dedi.

Arabacının yanına gittim ve at için ne kadar istediğini sordum.

Arabacı gülmeye başladı, ama annemi görür görmez hemen bir fiyat söyledi.

Annem cüzdanını açıp bir çek yazdı.

At bağlı değildi, onu eve götürdük. Başlangıçta, at sanki arabadan ayrılmak istemiyormuş gibi direndi. Ben de, annem de, kendisi gençliğinde iyi at bindiği halde atlar hakkında deneyimli değildik. "Nasıl bindiğimi unuttum. Ahır kurmak için fazla yaşlıyım," dedi.

Atı evimizin önüne bağladık ve babamın ona bir alıcı bulabilmesi tam bir hafta sürdü. O at yüzünden, özellikle de polis konuyla ilgilenince, iki önemli toplantısını kaçırdı.

Daha ilk günden, babam daha eve gelmeden, iki polis geldi.

"Kamuya ait yollar ahır değildir Bayan van der Jagt," dedi biri. Uzun gri sakalları vardı.

Annemin yanında duruyordum ve elimi sıkma şeklinden onun kamuya ait yollarla ilgili düşüncelerinin polisinkilerle tamamen uyuşmadığını söyleyebilirdim. Ayrıca sakal da sevmezdi.

"Ahır değil mi?" diye sordu. "Nedir peki öyleyse? Kamuya ait yollar ahır değilse memur bey, kamuya ait yol nedir o halde?"

Annem yasaların her yere uzanan kolundan pek hoşlanmazdı; o kolu kıvırıp yuvasından çıkarmayı hiç denememesinin tek nedeni, benim inancıma göre, yasaların onu yeterince ilgilendirmemesiydi.

At ve polis olayı, babamın iş arkadaşlarından biri olan Bay Kopacek gelip de polis memurlarını belirsiz sözler ve bir kadeh

Schnapps ile göndermeseydi kesinlikle çığırından çıkacaktı. Bay Kopacek emlak alım satımı yapardı.

Her zaman vitrininden söz ederdi. "Eh, ben artık vitrinime döneyim," derdi.

Halen babamla iş ilişkisi var ve kısa bir süre önce bana, "Vitrin sana göre bir şey değil mi? Marek, sana göre değil mi?" dedi.

Anlatmak istediğim, annem hiçbir zaman hayvanlara karşı zalim değildi ve hatta bir gün bir atın hayatını kurtarmak için onu satın almıştı.

Ama babam günde bir, bazen iki kez, kahvaltıda ve bir de akşam yemeğinde, annemi dağlara gitmesi ve zihnini boşaltması için ikna etmek üzere ısrara başladığında artık atlar için üzülmüyordu. Aslında hayvanlar için, hatta insanlar için de üzülmüyordu. Üzülüp endişelendiği şey, kendisinin yakında artık bu hayatta olmayacağıydı, çünkü o günlerde neredeyse tek konuştuğu konu buydu.

Evimizin atmosferi daha da iç karartıcı olmuştu, hâlâ olabileceği kadar.

Cinsiyetsiz biri olmamla ilgili endişelerim birden bana çok abes gelmeye başladı. Onu düşünmeyi kestiğinizde cinsel organ neydi ki? Bir cinsel organa sahipseniz iyiydi, değilseniz de iyiydi. İnsanlar aradaki farkı fark etmezlerdi ki.

Annem: "Aynaya baktığım zaman içimden gülmek değil ağlamak geliyor," dedi.

"Ama ışık saçıyorsun," dedi babam.

O günlerde annemin ışıldadığı doğruydu. Ama annemin ayna karşısında daha fazla vakit geçirdiği de doğruydu; sanki ölmekte olmak, artık üzeri kapatılamayan bir sivilce ya da kırışıkmış gibi.

Yalnızca vakıflara değil, ona göre kendileri için yeterli geliri bir araya getiremeyen insanlara da bolca para dağıttı.

Ölümünden önceki son birkaç hafta içinde, kendi evi hariç her yerde değerli amaçlar keşfetti.

Birkaç uzak akraba onu aradığında, "Son yirmi yıldır beni bir kez aramadınız, şimdi de zahmet etmeyin," dedi.

Babam sonunda boğayı boynuzlarından kavradı.

"Dağlara çıkan yolda sana çok güzel bir otel buldum," dedi. "Bavyera'da. Orada sükûnet ve huzur bulacaksın."

Babam Bavyera'yı çok severdi. Belki sigorta şirketinin merkezi Münih'te olduğu için oraya sık gittiğinden, belki de Bavyera karakterine hayran olduğundan. Bilmiyorum. Babam Bavyera'ya gitmeyi severdi.

O akşam yanında pişmiş armutla av eti yedik.

Babam yalnızca Bavyera'yı değil av eti yemeyi de severdi. Babam her ne kadar pek sportif faaliyette bulunmaz ise de erkeksi şeyleri severdi. Kışları zaman zaman bir tepeden aşağı ski yaparak kayardı ve ayda bir kez çocuklarına sıkı bir dayak atardı, ama bunu daha çok spor adına yapardı.

Onun, başı üzerinde durduğu bir fotoğrafı var bende, ama herkes arada sırada karakterine uymayan şeyler yapar.

Babam bir broşürü annemin tabağına doğru itti.

"ArabellaSheraton Alps Hotel," dedi zafer kazanmış bir edayla, sanki otelin adını telaffuz etmek bile onu mutlu etmeye yetmişti. "Kopeck oraya gitmiş, harika olduğunu söylüyor: güzel odalar, muhteşem manzara ve iyi hizmet."

Annemin iyi hizmete yüklediği önemi bilirdi. Ölüm ya da yaşam, hizmet kesintisiz olmalıydı.

Annem açmadan broşüre baktı.

"Bir gölün üzerinde," dedi babam, "dağların tepesinde. Temiz hava. Schliersee'den uzak değil. Gençken oraya gitmiştim bir kez." Gülümsedi.

Babam gençliğini açık etmeyi pek sevmezdi. Anlaşılan Schliersee ile ilgili anısı özellikle hoştu.

Sigorta poliçelerini de tıpkı ArabellaSheraton Alps Hotel'i övdüğü gibi mi övüyordur diye düşündüm ama sonra bunu yapmaları için başkalarını görevlendirdiğini hatırladım.

"Belki Marek de seninle gelir," diye önerdi.

Daniel ve Pavel'in asla gitmeyeceklerini gayet iyi biliyordu.

Annem omuz silkti.

Küpelerinden birini kulağından çıkarıp onunla oynamaya başladı.

Masa toplanmıştı.

"Orada ne yapacağım?" diye sordu annem. Broşürü işaret ediyordu. Kapakta, arkada dağlar, otelin göl üzerinde bir fotoğrafı vardı.

Annemin sesi herkesi susturabilirdi. Ölmekte olduğunu düşündüğü zaman bile onun sesi hâlâ herkesi susturuyordu.

Babam cevap vermeyince yine sordu: "Orada ne yapacağım?"

"Yürüyüş yap," dedi babam sakince. "Güneşte biraz gevşe."

"Kasım ayındayız," dedi annem alaycı bir şekilde.

"Orası farklı," dedi babam, "dağlarda güneş çok yoğundur."

Anneme baktım, orada oturuşuna, dümdüz sırtına, özenle biçimlendirilmiş saçlarına ve her zaman çantalarından birini ulaşabileceği bir yere nasıl koyduğuna baktım.

Pek çok kişi onun güzel olduğunu düşünürdü ama itiraf etmeliyim ki ölmekte olduğunu düşündüğü zamanlar eskisinden çok daha güzeldi.

"Dağlar," diye homurdandı annem. "Benden kurtulmaya çalışıyorsun, kendi evimde ölmeye bile hakkım yok."

Babam irkildi.

"Nerede istiyorsan orada öl," diye bağırdı Daniel, "ama artık sallanma."

Babam daha da irkildi.

Ölümün yaklaşması bile annemin kendisine yepyeni bir bahar gardırobu satın almasını engelleyemedi. Buna bir sürü kısa şort da dahildi, çünkü annemin bu tercihi ölümün egemenlik alanının dışında bir şeydi.

"Bir gün bir karın olursa," dedi annem birden bana, "kalçalarına dikkat et. Çocuk doğurmada geniş kalça önemlidir."

"Evet, anne," dedim.

"Geniş kalçalar," dedi Daniel. Başını salladı.

Pavel abartılı bir şekilde güldü. O, gülmeyi bile abartılı bir şekilde yapardı. Neyse ki Dünya Bankasında çalışmaya başladığında gülmeyi tamamen bırakmıştı.

Kısa bir süre önce Pavel'e annemin geniş kalçaların önemi hakkındaki sözlerini hatırlayıp hatırlamadığını sordum, ama o bunu tamamen unutmuştu. Onun belleği vadesi geçmiş borç senedi gibiydi; yerindeydi ama hiçbir işe yaramıyordu.

"Constance," dedi babam, "Senin dağlara gitmeni istiyorum. Ölmekte olduğuna dair kafandaki sabit fikirden kurtulmanı istiyorum."

Hizmetçi kapıyı açtı. "Hanımefendi," dedi, "kapıda biri var, acil olduğunu söylüyor."

Annem ayağa kalktı. Hiçbir şey söylemedi.

Bizler masada oturmaya devam ettik. Geniş kalçaları ve aklın bulunduğu en olmadık yerleri düşünüyordum.

O sırada annemin haykırdığını duyduk.

"Git buradan," diye bağırdı.

Babam kalkmaya davrandı ama sonra gerisingeri yerine oturdu. Onu ilgilendirmezdi. Annem daha önce de sevgililerine bağırmıştı. Onlardan kurtulamadığı zamanlar.

Annemin yüksek sesle ve net bir şekilde, "Seni domuz!" diye bağırdığını duyduk.

Daniel öksürdü.

Birisi merdivenlerden yukarı koştu.

"Dağlar," dedi babam. Peçetesini katladı. "Dağlar muhteşemdir. Dağlar..."

Babam elini havada salladı. Doğru sözcüğü bulmaya çalışıyordu ama bizler ona yardımcı olmadık; aslında ona yardım edemezdik.

Birisi merdivenlerden koşarak indi.

Yine annemin bağırdığını ve ardından da pek tanıyamadığım bir adamın acıklı sesini duyduk.

Annem hiddetle yemek odasına daldı. Elinde bir tabanca vardı.

Babam önce bir şey demedi, yalnızca ona baktı. Sonra, "Constance," dedi.

"Domuz," dedi annem.

Tabancanın kabzası fildişiydi. Bunu bana annem söylemişti ve onu tabancanın kendisinden çok fildişi kabzanın ilgilendirdiğini düşünmüştüm. Annemle birlikte Dorotheer Gasse'deki silah mağazasının vitrini önünde çeşitli kereler durduğumuzu çok net hatırlıyorum. "Şuna bak," derdi. "Tabancanın kabzasına bakar mısın Marek?"

"Evet, anne," derdim, "görüyorum." Pek bir şey gördüğüm yoktu aslında, tabanca kabzalarına özel bir ilgim yoktu.

Annem tabancayı avizeye doğrultup ateşledi.

Bunun gibi küçük bir tabanca bile hayal edemeyeceğim kadar çok gürültü çıkarıyordu.

Daniel çığlık atmaya başladı.

Babam elleriyle kulaklarını kapattı.

Avize yere inmedi, annem elinde silahla sanki hep yaptığı bir şeyi yapmış gibi, sanki on günde bir avizeye ateş edermiş gibi ayakta dikildi.

"Yemeğe devam edin çocuklar," dedi babam, "bakmayın."

Ben yemeğe devam etmek istemiyordum. Her şeyin bir sınırı vardı. Annem avizeye ateş ettiyse bizden yemeğe devam etmemiz beklenemezdi. Ama babam, hiçbir şeyin cesaretini kırmasına izin vermeyen bir kişiydi, kurşunlar tarafından bile.

Yemek odasını terk etmeye karar verdim. Artık bunların içinde olmak istemiyordum.

Evin girişinde Bay Hobmeier'in oğlunu gördüm; elinde şapkası, yüzü terden parlıyordu. Önce onu tanımadım. Değişmişti, kilo almıştı, daha lapacı görünüyordu.

"Marek," dedi ve elini uzattı.

Tam o sırada bir el daha ateş edildi.

Yemek odasının kapısı hızla açıldı. Babam elinde tabağıyla dışarı çıktı. Daniel ve Pavel de hemen arkasındaydılar.

Babam yemek odasının kapısını kapattı ve anahtarı kilidin içinde çevirdi.

"Mobilyalara ateş ediyor," dedi. "Bu kadın aklını kaçırdı."

Sonra gözü Bay Hobmeier'in oğluna takıldı.

"Bay van der Jagt," dedi oğul Hobmeier, "İyi akşamlar. Umarım sizi rahatsız etmiyorumdur."

Babam sakince ona kapıyı gösterdi ve sonra, "Herkes arada sırada kontrolünü kaybeder," dedi.

Annem yemek odasında en az yarım saat kilitli kalmış olmalı. Çantasında sakinleştirici dolu şırıngasıyla hekim geldiğinde o hâlâ elinde tabanca orada ayakta duruyordu. "Domuz," dedi. "Domuz."

"Sakin ol," dedi hekim, "sakinleş" ve elinden silahı aldı. Annemi odasına götürdük ve hekim gittikten çok sonra bile ben hâlâ onun yatağının yanında oturmaya devam ettim.

19

Schliersee

Tabanca olayından bir haftadan daha kısa bir süre sonra annemle birlikte Bavyera'ya doğru yola çıktık. Okul bana birkaç gün izin vermişti ve babam, aileden birinin ArabellaSheraton Alps Hotel'e annemle birlikte gitmesinden dolayı çok mutluydu.

Dedi ki: "Ben de gitmek isterdim, ama şu ara gidemem. Bir şirket birleşmesi faaliyetlerinin tam ortasındayız."

Bütün aile onun ArabellaSheraton Alps Hotel'e annemle gitmektense ölmeyi tercih edeceğini biliyordu. Çıkar gereği söylenen yalanlar ona göre gerçek yalanlar sayılmazdı.

Bizi oraya babamın şoförü Edwin götürdü. "Sabah erken yola çıkarsak," dedi, "ben aynı akşam Viyana'ya dönebilirim."

Annem bir gün önce üç çift yürüyüş ayakkabısı satın aldı, çünkü hekim yürüyüşün ona iyi geleceğini söylemişti. Babam ofisinde, bizim dağlarda kaybolmamamız için gerekli bilgiler içeren bir mektup yazdırdı.

"Mesafeyi aşamalı olarak artırmaya dikkat edin," diye yazmıştı, "her gün birkaç kilometre kadar artırabilirsiniz." Sonra da, "Başlangıçta çok fazla tırmanmayın," yazıyordu notta.

Belki de aşk bir alışkanlık meselesiydi, onca yıldan sonra belki de babam anneme alışmıştı ve şimdi de o olmadığında evin çok sessiz olacağından korkuyordu.

Annem yanma bir sürü bavul aldı. "Öğle yemeğinde giydiğim elbiseyle akşam yemeğine katılamam," demişti.

Günde en az üç kez giysilerini değiştirmekten hoşlanırdı, ama şimdi ensesinde ölümün nefesiyle daha da sık değiştirir olmuştu.

Babamın şoförü annemi pek sevmezdi; ilkeleri olan bir adamdı ve zinayı hoş görmekte, Afrikalı suçluları hoş görmekten daha faz-

la zorlanmıştı. Söz konusu olan başkalarının yaptığı zinaydı, yani kendi zinası farklı bir konuydu.

Yol boyunca pek konuşmadı. Annem de öyle. Şoför bize iki kez, "Müzik sizi rahatsız ediyor mu?" diye sordu.

Annem pencereden dışarısını seyretti. Viyana'da yağmur yağıyordu ama tam Kufstein'dan önce durdu, bulutlar dağılmaya başladı.

Dağlar kasvetli görünüyordu.

Ben dağları sevmedim pek.

Arada sırada annem, benim ne olduğunu bilmediğim bir şeyleri işaret ediyordu ve bir keresinde de takmış olduğu küpelerin kulaklarına büyük gelip gelmediğini sordu.

Büyük olmadıklarını söyledim.

"Büyük küpe sevmem," dedi annem kesin bir vurguyla.

Trafiğe yakalandık ve şoför birkaç kez, "Bu insanlar araba süremiyorlar," dedi.

Kendisi şoför olmak için özel derslere katılmıştı; ona göre yola çıkanların büyük bölümü ahmaktı.

Annem limonlu şeker emiyordu ve ben insanın hayatını hakkında hiçbir şey bilmediği bir anneyle geçirmesinin ne kadar tuhaf olduğunu düşündüm. Ancak o annenin de sizin hakkınızda bir şey bilmediğini fark etmek de daha az tuhaf değildi.

Soru sormak için hiçbir zaman fazla istek duymam. Her soru acıya neden olabilir. Daha doğrusu, her soru duymak istemediğiniz bir yanıta yol açabilir.

İnsan her şeyi bilmek zorunda değil. Zaten gereğinden fazla biliyoruz.

Alman sınırından hemen önce Kufstein'ı geçtiğimizde şoför bir yol restoranında bir şeyler içmek için durmamızı önerdi.

Kahvenin yanında bir parça *Käsekuche* ısmarladım, annem madensuyu istedi.

"Bir dilim limonla," dedi, "bir dilim limonla isterim."

Ama burası, bir yol restoranıydı ve limon diye bir şey bilmiyorlardı.

"O halde belki de gitsek daha iyi olur," dedi, olay çıkmasından korkan şoför.

Bu tamamen nedensiz bir korku değildi.

Babam bir keresinde anneme sormuştu: "Neden her zaman olay çıkarmak zorundasın? Neden bütün dikkatleri üzerine toplamadan

bir yere gidemiyorsun?" Annem diğer insanlara baktığı gibi bakmıştı ona; yalnızca o bakışı insanlara kendilerini değersiz hissettirebilirdi.

"Son nefesime kadar olay çıkarmaya devam edeceğim ve sana sözünü vereceğim tek şey budur," dedi.

Babam bunun, annemin tutmayı planladığı bir söz olduğunun farkındaymış gibi ellerini sessizce açarak ayaklarındaki nasırları kazımaya yukarı çıktı. Çünkü, daha önce de bahsettiğim gibi, pazar günleri bunu yapardı. Pazar, nasır günüydü.

"Limon yoksa suyu da istemiyorum," dedi annem garsona, "mutfağa geri götürün."

"Ama şişe açıldı artık," dedi garson yüksek sesle.

"Suyu geri götür, yoksa bağırırım," dedi annem.

"Benim tuvalete gitmem gerek," dedim.

Erkekler tuvaletinde aynada kendime baktım. Dancing Queen Andrea ve *amour fou* hâlâ oralarda bir yerlerdeydi ama benim hayatımın sınırları dışına sürülmüşlerdi.

Yüzümü aynaya biraz daha yaklaştırdım.

Hemingway'in sakalı vardı. Sakalı olan Sürrealistler de vardı ama onların sakalları Hemingway'inki kadar ünlü değildi.

Asla sakalım olmayacaktı. Belki en fazla bıyıklarım olabilirdi.

Pisuara işemeyi bırakmıştım, her zaman kabine girerdim. Çok pis koksalar bile.

Diğer insanların bakışları idrarının serbestçe akışını engelliyordu.

ArabellaSheraton Alps Hotel ana bina ile müştemilatından oluşmuştu. Gölün üzerinde.

Otelin dışında gölün çevresinde fazla bir şey yoktu.

Birkaç ev, bir kafeterya, bir otobüs durağı ve hediyelik eşya satılan küçük bir tezgâh.

Şoför bavulları resepsiyona taşıdı.

Annem çevresine baktı ve "Buna çok uzun süre dayanamayacağım," dedi.

Paltosunun düğmelerini ilikledi. Güneş parlıyor ve havayı biraz ılıtıyordu ama kış rüzgârı daha sertti.

"Git bak bakalım," dedi, "otobüsler ne zaman kalkıyor."

Otobüs durağına yürüyüp sefer tarifesine baktım.

"Günde beş otobüs var," dedim geri döndüğümde.

"Ressam olsaydım, burası resim yapmak için bana göre güzel bir yer olurdu."

"Evet," dedim.

"Ama ressam değilim."

Başında bir şapka vardı. Kürk bir şapka.

Hayvanları düşünen Daniel bazen ona, "Neden yapay kürk giymiyorsun?" diye sorardı.

Annem de hayvanları düşünürdü ama yapay olan şeyleri sevmezdi.

Şoför, "Sizi resepsiyonda bekliyorlar Bayan van der Jagt," dedi.

Resepsiyon görevlisi, kızıl-kahve üniformalı, samimi bir kızdı.

"Her şey düzenlendi, tek yapacağınız şurayı imzalamak," dedi.

Annem bana baktı. "Gördün mü?" dedi. "Artık hiçbir şey yapamayacağını düşünüyorlar."

"Saunamız tadilat sebebiyle kapalı," dedi resepsiyon görevlisi.

"Saunaları sevmem," dedi annem. "Hijyenik olmadıklarını düşünüyorum."

Genç kız gülümsedi ve soğukkanlı bir şekilde devam etti: "Ama yüzme havuzumuz açık, her gün akşam saat ona kadar."

Havuzdan bahsedilmesi birden bana yavaş yavaş kaybolmakta olan organımı anımsattı. Aşamalı yok olmayla bağlantılı olarak yüzmeyi bırakmıştım. Çok da meraklı bir yüzücü değildim aslında ama olsun.

Resepsiyon görevlisi bize iki anahtar verdi. "109 ve 110 numaralı odalar," dedi, "iyi tatiller."

"Buna çok uzun süre dayanamayacağım," dedi annem. "Bu kadarını şimdiden biliyorum."

"Burada kaldığınız süre içinde sizi daha fazla memnun edecek ve bizim yapabileceğimiz bir şey olursa," dedi kız, "söylemeniz yeterli."

Resepsiyon görevlisinin sesi başlangıçtan daha az güvenliydi.

Biz asansörü beklerken bavullarımız servis asansörüyle yukarı çıktı.

Şoför bizi aşağıda bekleyecekti.

"Evet," dedi bize odalarımızı göstermekle görevli adam, "önden buyurun."

Bir kitapta bazı insanların nefeslerini tazelemek için kahve çekirdeği yediklerini okumuştum.

O zamandan beri kahve çekirdeği çiğnerim.

Evde kahvemizi kendimiz çekeriz. Babam, kahvesini başkalarının çekmesinden hoşlanmazdı. Her sabah hizmetçi kahve çekirdeklerini eliyle çekerdi.

O günleri düşününce, en çok özlediğim şeydi belki de bu; çekilen kahvenin sesi, taze çekilmiş kahve kokusu ve evde, esrar arayan ve sonunda bir iz bulmuş köpekler gibi etrafı koklayarak dolaşan babam.

Annem bunu iğrenç bir alışkanlık olarak görürdü. Ağzına kahve çekirdekleri almayı.

O asla sakız da çiğnemezdi. Arada sırada ağzına bir şey püskürtürdü ve her iki haftada bir de dişçiye giderdi, sadece emin olmak için.

Asansörde, "Çıkar ağzından o kahve çekirdeğini Marek. Tütün çiğnemekten bile kötü bu," dedi.

Otel görevlisi, "Eee," dedi, "yolculuğunuz iyi geçti mi?"

"Çıkar o kahve çekirdeğini ağzından Marek," diye yineledi annem.

Annemin en büyük yeteneklerinden biri de insanları görmezden gelmekti. Ama bazen onun gerçekten görmezden mi geldiğini yoksa bir ayrıntıya, bir küpeye, bir kibrit kutusuna ya da bir kahve çekirdeğine takıldığı için gerçekten de görmediğini mi merak ederdim.

"Yolculuk gayet iyi geçti," dedim.

Odaları babam ayarlamıştı. Annem odalarla ilgilenmedi. En fazla uygun olmadıklarını beyan etti.

Bizim için 109 numaralı odayı açtılar.

Annem odaya girdi ve doğruca balkona gitti.

"Daha yüksekte olmak istiyorum," dedi.

"Anlayamadım hanımefendi?"

"Daha yüksek," dedi annem, "daha yüksek" ve tavanı işaret etti.

"Otel beş katlı. Siz ne yükseklikte olmak istiyorsunuz?"

"Olabildiği kadar yüksek," dedi annem.

"Size 312 numarayı verebilirim," dedi adam, "ama korkarım o zaman odalarınız bitişik olamaz."

"İnsanlar oda değiştirebilir," dedi annem. "Bu aşırı bir istek sayılmaz değil mi?"

Adam kafasını kaldırdı.

"Size dördüncü katta bitişik odalar veremem," dedi. "Ama üçüncü katta bu mümkün."

"Hayır, benim için çok alçak," dedi annem. "Benim havaya ihtiyacım var."

Sonra da yatağa gitti ve yaylarını kontrol etmek için üzerine oturdu.

"Marek," dedi, "çıkar o çekirdeği ağzından." Hemen arkasından da, "Buradan ayrıldığınızda sırtınız tutulmadıysa kendinizi şanslı sayabilirsiniz," diye ekledi.

"Otelimizde bir fizyoterapist bulunuyor," dedi adam; ya annemi yanlış anlamıştı ya da sadece "sırt tutulması" sözünü duymuştu.

"Hayır, teşekkür ederim," dedi annem. "En üst katta bitişik iki oda istiyoruz. Ben hastayım." Bu son cümleyi kesin bir vurguyla, neredeyse tehdit edercesine söylemişti.

Otel görevlisi bir adım geri attı, endişeli görünüyordu. Anlaşılan otel hasta müşteriler almayı tercih etmiyordu.

"Ya, anlıyorum" dedi adam.

Uluslararası okuldan Bay Georgi'nin ölmekte olan kişilerin, ölmeden çok önce ölüm koktuklarını söylediğini hatırladım ve sonra da annemin, ben daha ilkokuldayken nasıl geleceği tahmin ettiğini düşündüm. Benim için gördüğü gelecek nasıl bir şeydi tam hatırlayamadım ama bir keresinde benim çok ünlü bir balet olacağımı, vücudumun yaşlı kadınları rahatlatacağını ve beni dans ederken gördükten sonra bu kadınların yaklaşan ölümle uyum sağlayabileceklerini söylemişti.

"Doktora ihtiyacınız var mı?" diye sordu adam.

"Doktora değil," dedi annem, "sükûnet ve huzura."

"Bugün üçüncü kata geçerseniz, yarın sizi dördüncü kata alabiliriz."

Annem yatağa uzandı, çantasını açıp içinden bir bilezik çıkardı.

"Yardım eder misin Marek?" dedi.

Bileziğin kilidini kapatmamı istiyordu.

"Bu eskiden büyükannemindi," dedi.

Otel görevlisi, bir bilezik kilidinin kapatılması, görmek istemediği bir işmiş gibi ihtiyatlı bir şekilde girişe doğru çekildi.

Annem kalktı, girişe yürüdü ve "Diğer odaya şimdi bir bakalım," dedi.

Annemin aileden biriyle yaptığı son seyahat, sanıyorum ben dokuz yaşındaykendi.

Ondan sonra yalnızca sevgilileriyle tatile çıktı. Delice âşık olmanın harareti romantizmin pırıltısını çekilmez kılabilir.

Üçüncü kata çıkmak üzere asansöre bindik.

Asansör yukarı çıkarken otel görevlisi, büyük olasılıkla sinirlerini kontrol altında tutmak için, sürekli diliyle ağzının içinde ses çıkarıyordu.

Neyse ki, annem bu sesi fark etmeyecek kadar meşguldü.

Üçüncü katta adam kapıyı tuttu ve annem içeri girdi.

Pencere kenarındaki koltuğa oturup odayı inceledi.

ArabellaSheraton Alps Hotel'in görevlisi ellerini birbirine sürttü.

"Yarın," dedi, "dördüncü katta sizin için iki odamız olacak. Birbirine bitişik."

"Yarın çok geç olabilir," dedi annem.

Adam, düzeltebileceği bir şey var mı diye aranırcasına etrafa bakındı. Bulamayınca da perdeleri biraz daha açarak, "Burada da çok güzel bir manzara var. Bakın," dedi.

"Evet, çok güzel," dedi annem.

"Yarın sabah erkenden bir üst kata çıkabilirsiniz," dedi adam, "bu gerçekten sadece bir gece için."

"Buna geçelim," dedim.

"Kahvaltınızı odanıza da getirtebilirsiniz," dedi adam.

"Ben kahvaltı etmem," dedi annem, "yalnızca greyfurt suyu içerim."

"Öyleyse bu odayı alıyor musunuz?" diye sordu adam. Neredeyse fısıltıyla konuşuyordu. "Gerçekten yalnız bir geceliğine."

Annemin çevresinde herkes eninde sonunda uysallaşırdı.

"Burası bakımevinden bile kötü," dedi annem.

Bana da üçüncü katta bir oda verdiler. Bir geceliğine. Annem bu duruma boyun eğdi. Bir kere ortalığı velveleye vermiş, sonra bir şekilde iyice yumuşamıştı.

Şoför annemin son bavulunu da yukarı çıkardı. Bir an için etrafa bakındı, sonra bana şans dileyip Viyana'ya geri dönmek üzere yola çıktı.

Annem, "Ben biraz uzanacağım," dedi.

Dışarı, Spitzingsee denilen göle bakıyordum. İşte burada, annemle Bavyera Alpler'inde bir göldeydim. Balet olmalıydım, yaşlı kadınları zarif hareketleriyle hayatla barıştıracak bale dansçısı; o bale dansçısı otel odasında bir koltuğa büzülmüş oturarak Spitzingsee'ye bakıyordu. Baleye neredeyse hiç yeteneğim olmadığı ortaya çıktığında annemin bana dehşet içinde bakışını hatırladım. Bale akademisindeki kadın anneme, "Ama bunu bir hobi olarak kabul edebilirsiniz, boş zamanlarında yaptığı bir şey olarak," dediğinde annem beni baleden aldı hemen.

Başarısızlığın pek çok şekli vardır, ama sizi dünyaya getiren kişinin gözünde başarısız olmak benim bildiğim en acılarından biri.

Babam seyahatin nasıl geçtiğini ve Schliersee'yi görüp görmediğimizi sormak üzere aradı.

"Her şey yolunda," dedim, "ama henüz Schliersee'yi görmedik."

Saat beş buçuk civarında—üzerimde giysilerimle yatağa uzanmıştım ve hava çoktan kararmıştı—otel çalışanı bir kadın arayıp, annemin yüzme havuzunun kenarında oturduğunu ve kimseyle konuşmadığını söyledi.

"Annem bazen meditasyon yapar," dedim.

"Ah, anlıyorum," dedi kadının sesi öbür uçtan. "Ama yine de pek iyi görünmüyor."

"Ona bakmaya aşağı geliyorum," dedim.

Yürüdüğüm koridorlar, buna benzeyen bütün otellerin koridorları gibiydi. Bütün dünyada bunun gibi otel koridorları aynı görünür, odalar da öyle. Bu otellerde çalışan kişiler bile birbirine benzer.

Spor salonunu, sonra da üzerinde "masaj" yazan bir kapıyı geçtim.

Annem bazen masaj yaptırırdı ama masörlerin çoğu ona fazla katlanamazdı.

Tabelada, "Lütfen, sokakta giydiğiniz ayakkabılarla buradan ileri geçmeyiniz," yazıyordu. "Havuz sadece ArabellaSheraton Alps Hotel müşterilerine aittir."

Ayakkabılarımı çıkardım.

Yüzme havuzunda iki kişi vardı. Cinsiyetlerini anlamak zordu.

Annem bir şezlonga oturmuştu, ellerinde kırmızı eldivenler vardı.

Kucağında bir gazete, yanındaki sandalyede özenle katlanmış paltosu duruyordu.

"İyi misin?" diye sordum.

Yüzücülerden biri kulaç atarak havuzdan çıktı.

Bir erkekti. Bonesini çıkardı.

Tekrar "Anne, iyi misin?" diye sordum.

Havuzu işaret etti, ağzını açtı, ama hiç sesi çıkmadı.

"Bir sorun mu var?"

"Bana hasta muamelesi etmekten vazgeç," dedi.

Daha önce hiç görmediğim kırmızı yün eldivenlerine baktım. Annemin öyle gösterişçi bir tüketim tarzı vardı ki, neyi olduğunu artık bilmiyor, bir şeylerini bulamıyor, bu yüzden de tekrar tekrar alışveriş yapması gerekiyordu.

Hizmetçi bir kere ona, "İzin verin gardırobunuzu sizin için düzenleyeyim," demişti. Ama annem düzenlemeleri, özellikle de gardırobunun içindeki eşyaların düzenlenmesini sevmezdi.

Lüks, melankolinin bir biçimidir. Annemin içinde debelendiği lüks, ona mutluluk katmamıştı, böyle bir katkıda bulunması düşünülmemişti bile; o lüks, anlaşıldığı kadarıyla annemin sevgisinin en iyi geliştiği bir ruh haliydi.

Erkek yüzücü kurulanmakla meşguldü.

İlk bakışta hemen göze çarpıyordu: Adamın mayosunun içindeki inanılmazdı. Yarım kiloluk bir bonfileye benziyordu.

Annemin lüksü, var olmak için hiçbir nedene ihtiyacı yok gibi görünen ve dolayısıyla da asla yardım edilemeyecek bir çeşit kederdi.

Şezlonglardan birine uzandığına göre anlaşılan adam yüzmeye son vermemişti henüz.

Diğer yüzücü ise yüzmeye devam ediyordu.

Klor kokusu burun deliklerimi gıdıkladı.

"Burada ne oluyor?" diye sordu annem.

Gazete kayarak yere düştü. Birkaç günlük bir *Herald Tribune*.

"İnsanlar yüzüyor," dedim neşeyle. "Bunun senin için iyi olduğunu söylüyorlar."

"Evet, görebiliyorum," dedi annem. "Neredeyse iki saattir burada oturmuş onları izliyorum."

Herhalde uyuyamamıştı.

"Beni çağırabilirdin anne."

Omuzlarını silkti. "Gazetede de hiçbir şey yok," dedi.

"Sana bir kitap verirdim."

"Ayarlayabilir miyiz, bakalım mı?"

"Neyi ayarlayabilir miyiz?"

Piyano çalar gibi parmaklarını aşağı yukarı oynattı.

Eldivenler gerçekten çok hoştu.

"Hayır," dedim, "bunu ayarlamayı denemeyelim."

Beyaz üniformasıyla bir havuz görevlisi havuz kısmına girdi.

Yerdeki seramikler üzerinde garip bir ses çıkaran spor ayakkabıları giymişti.

Havuzun çevresini dolaştı. Son yüzücü suyun içinde eğilme-esneme egzersizleri yapıyordu.

Annem, "Sen nasılsın bu arada?" diye sordu.

Havuz kenarına su sıçradı.

"Havuz yarım saate kadar kapanacaktır," dedi havuz görevlisi yüksek sesle.

"Neden eldivenlerini çıkarmıyorsun?" dedim. "Eldiven giymek için fazla sıcak içerisi."

Annem eldivenlerine baktı; eğer siz de sadece o eldivenlerin içindeki ellerine baksaydınız, onun kendisine alınan yeni bir şeyle çok mutlu olan ve onu yatarken bile üzerinden çıkarmak istemeyen küçük bir kız olduğunu düşünebilirdiniz.

Havuz görevlisi bölümden çıktı.

"Eh," dedi annem, "sonunda *entre nous*."*

Eldivenlerini çıkarmak için elini yakaladım. Eldivenler dikkat çekiyordu. Havuz görevlisi de onlara birkaç kez kuşku dolu gözlerle bakmıştı. "Hadi gel yemeğe gidelim," dedim.

Annemin küçük elleri vardı ve eldivenlerin üzerinden ne kadar sıcak oldukları hissediliyordu.

"Yemek salonuna böyle gidemem," dedi annem. "Ne giyeceğim? Hiçbir şey getirmedim."

Son yüzücü de havuzdan çıkıyordu. İri yapılı bir kadın olduğu anlaşıldı.

"Bir sürü şey koydun bavula," dedim. "Eminim aralarında sana çok yakışacak bir şey vardır."

Başını salladı ve birden onun nasıl olup da üç çocuk doğurduğunu tahayyül edemedim.

---

* (Fr.) Biz bizeyiz—ç.n.

"Hadi gidelim," dedim, "havuz kapanıyor."

"Babanla konuştun mu?" diye sordu birden.

"Evet," dedim. "Şirket birleşmesi onu fazlasıyla meşgul ediyormuş. Sana sevgilerini gönderdi."

Yerden gazeteyi aldı.

Erkek yüzücü yanımızdan yürüyerek geçti.

"Ailemizde kalıtsal hastalıklar yaygın mıdır?" diye sordum.

Annem bana baktı.

Başını salladı.

"Çoğu öylesine öldüler," dedi.

Yine sordum: "Hepsi üreyebiliyor muydu yoksa aralarında üreyemeyenler var mıydı?"

"Hepsi üremedi," dedi annem, "yeterince, neyse ki."

"Ama üreyemediler mi yoksa sadece üremek mi istemediler?"

"Bilmiyorum," dedi annem, "bir fark var mı? Ne fark eder ki?"

Annem, sanki bana kimsenin duymasını istemediği şeyler anlatıyormuş gibi etrafına bakındı.

"Kalıtsal hastalıklar," diye fısıldadı. "Ne tuhaf sorular soruyorsun Marek. Büyükbaban at binerken kaza geçirdi. Bir ağaç dalı kafasını kopardı."

"Onun sadece bir ağaca çarptığını sanıyordum."

"Hayır, kafası koptu," dedi annem. "Kafa tabuttaydı ama ayrı duruyordu."

"Gitmemiz gerek," dedim.

"Tabutun içine baktım," diye devam etti annem, neredeyse ifadesiz bir sesle. "Çok meraklı bir çocuktum, neredeyse bütün tabutlara bakardım."

Annemi odasına götürdüm. Bütün bavulları açıktı. İçindekilerden bazıları yatağın üzerine yayılmıştı.

"Yeterli dolap yok," dedi.

Dolapları açtım. Çok uzun olmayan bir zaman önce Miss Oertel'in odasındaki dolaba saklanmıştım. Bu dolaba dört kişi saklanabilirdi. Dolabın içine girdim.

Bütün bu ayrıntıların bir araya gelmesinin bir anlamı olduğunu düşünen insanlar vardır; aslında bir araya gelen bütün bu ayrıntılar bir şey söylemektedir: İçine girdiğiniz, içine girilen bir dolap,

Dancing Queen Andrea, Miss Oertel'in annesi, araştırma sonuçlarını inceleyen Profesör Hirschfeld ve sonra engellilere kesin veriler satan ben varım. Satmıyorum bile, öyleymiş gibi yapıyorum. Ve toplanan bütün bu şeylerin bir anlamı olması gerekiyor. En iyi durumlarda ise hayatınızın bir öfke kriziyle sonlandığı anlamına geliyor.

Annem sonunda üzerinde çiçekler olan siyah bir elbise seçti.

Daha fazla dolabı olan bir odaya geçmek, yoksa da başka bir otele gitmek istedi. Bir de yarısı pırlanta dolu valizi için büyük bir kasaya ihtiyacı vardı. Onu önce yemek yemeğe ikna ettim.

ArabellaSheraton Alps Hotel'in koridorlarında dolandık. Arada bir annem, bir odanın kapısı önünde duruyor ve "Sence, bunun dolapları daha büyük olabilir mi?" diyordu.

"Hayır, anne," diyordum, "buradaki bütün odalar birbirinin aynısıdır."

On beş dakika sonra nihayet yemek salonuna ulaştığımızda, "Oda servisini de arayabilirdik," dedi.

Uzun zaman önce, hâlâ bütün aile birlikte gittiğimiz seyahatlerde otel odalarında yemek yediğimizi hatırladım. Çünkü annemle birlikteyken ne zaman bir terslik olacağını asla bilemezdiniz.

"Neredeyse bütün tabutlara baktığını söylerken tam olarak ne demek istedin?" diye sordum.

Yemek salonunun ortasından yürüyorduk, o sırada annem elimi sıktı.

"Çok zor bir çocuktum," diye fısıldadı.

Yemek salonu göle bakıyordu ama dışarısı karanlıktı. Suyu göremiyordunuz bile.

Masalarda somon pembesi örtüler vardı.

Bir de etrafta dolaşan kızıl sakallı garson vardı. Bize pencere kenarında bir masa gösterdi ve üzerindeki mumu yaktı.

Alps Hotel'in yemek salonu pek kalabalık değildi.

Sakallı garson Slovenyalıydı. Bize, ikram olduğunu söylediği birer kokteyl getirdi. Annem, her şey için ödeme yapmak istediğini söyledi.

"Havuz görevlisi," dedi annem, kokteyllerimiz geldiğinde.

"Ne olmuş ona?"

"Bana nasıl baktığını gördün mü?"

Şarap mönüsünü açıp tekrar kapattı.

"Sen bir şişe şarap seç," dedi.

"Bardakla istesek daha iyi olmaz mı?"

Fonda neşeli bir Noel şarkısı çalıyordu ama Noel'e daha dört hafta vardı.

"Annemin babamın hayatını cehenneme çevirdim," derken gayet memnun görünüyordu. "Sonra bir ağaç babamın kafasını kopardı."

Dancing Queen Andrea'yı, üzerinde ayılar olan külotu düşündüm. Anlam eksikliğinin her bir parçasını sonsuzluğu algılamak kadar zordur. Birden Miss Oertel aklıma geldi, özellikle annesi, hele de onun kolları.

"Seçiminizi yaptınız mı?" diye sordu Slovenyalı adam.

"Henüz değil," dedi annem ve ardında hiçbir şey görünmeyen pencereden dışarı baktı.

"Babanın ölümü seni derinden etkiledi mi?" diye sordum.

Annem fısıldadı: "Burada hiçbir şey yok."

"Ne demek istiyorsun?"

"Mönü. Hiçbir şey yok. Hepsi iğrenç etler."

"Somon var," dedim, mönünün üzerinde "Balık Yemekleri" yazan sağ sayfasını işaret ederek. Balık yemeklerinin çoğunun üzeri çizilmişti, somon hariç.

Sonra, "Evet, korkunçtu geçirdiği kaza. Ondan sonra bana bir daha asla ata binmeme izin verilmedi."

20

Annem Bir Yıldızdı

ArabellaSheraton Alps Hotel'de ilk gün pek bir şey yapmadık. Annem ikiye kadar uyudu ve giyinip kuşandığında da yine akşam yemeği saati gelmişti.

O akşam yine, bir öncekinden daha dostça davranan Slovenyalı garson bize hizmet ediyordu.

Annem ona, "Daha büyük dolaba ihtiyacım var," dedi.

Slovenyalı, ilgileneceğine dair söz verdi. Ve gerçekten de aynı akşam bize tek kişilik bir odayı kullanma izni verildi. Zaten boş olan bir odaydı. Yönetim, annem eğer o odadaki dolapları da kullanmak istiyorsa, bir sorun olmayacağını bildirdi. Böylece üç oda tutmuş olduk. Bu kadarla kalmasını diledim.

İkinci gün havuz görevlisinin günüydü.

"Bana bakıyor," dedi annem.

"Ama anne," dedim, " herkes sana bakıyor."

Üçüncü gün dağda yürüyüşe çıkmak istedi.

Erken kalktık. Annem, her zaman yanında taşıdığı küçük radyonun fişini prize taktı ve yoğun bir zevkle Bach dinledi. Hangi yürüyüş ayakkabılarını giyeceğine karar veremedi. Üç çifti giyip çıkarmıştı.

Hava açık ama soğuktu.

Dudaklarına ruj sürdü. Ne de olsa, dağlarda kimlere rasgeleceğinizi asla bilemezdiniz.

Danışma masasındaki bütün yürüyüş yolları haritalarını satın almıştı. Bir de panoramik harita.

"Brecherspitz'e gitmek istiyorum," dedi.

"Neden orası?"

"Orası iyi görünüyor," dedi. "Yapacaksam gerçek bir yürüyüş

yapmak isterim. Dağlara yan gelip yatmaya gelmedik. Yamaçlarda salınacaksam Viyana'da kalırdım."

"Schliersee tarafına da yürüyebiliriz, çok uzak değil. Bir köye yürümek, dağın tepesine yürümekten daha hoş değil mi?"

Annem kararlı bir şekilde başını salladı. Bugün tepeye çıkmak istiyordu, tıpkı bütün hayatı boyunca hep tepeye çıkmak istediği gibi. Ama bir yandan da, ünlü bir Fransız ressamla olan ilişkisinden sonra bir akşam yemekte bize, "Benim için şöhretin pek bir cinsel cazibesi yok," demişliği de vardı.

Botlarımın fermuarını çektim. Yürüyüş botları bana çok fazla geliyordu, yürüyüşümü normal ayakkabılarla yapardım.

"Büyükbaban da yürüyüşü severdi," dedi annem.

"Yanımıza biraz yiyecek ve su alalım mı?" diye öneride bulundum.

"Hayır," dedi annem, "o kadar şeyi yanımızda taşıyacak değiliz, yolda bir şeyler buluruz."

"Brecherspitz'in tepesinde bir restoran olmadığından eminim," dedim ama annem yanımızda yiyecek taşımayı reddetti. Sonunda ben de pes etmek zorunda kaldım.

Otelden sabah saat dokuzda çıktık. Kapıdan çıkarken resepsiyon görevlisi arkamızdan "İyi yürüyüşler," diye seslendi.

Annem kırmızı eldivenlerini giymiş ve başına örgü bir bere takmıştı; kırmızı bere.

Tahminimden iyi görünüyordu.

Annem adeta dünya şampiyonasına hazırlanıyormuş gibi yürüyordu, sanki bekletmek istemediği bir sevgiliye gider gibiydi. Annemi daha önce hiç böyle acele ederken görmemiştim ya da ender olarak henüz emin olmadığı bir sevgili söz konusu olduğunda böyle davranırdı. Aslında sevgililerinin çoğundan yarım saat içinde emin olurdu.

Spitzingsee boyunca Spitzingsattel'e yürüdük. Annem sürekli haritaya bakmak istiyordu.

"Neredeyiz?" diye soruyordu.

Her seferinde gösteriyordum. "Tanrım, ne kadar uzun sürüyor," diyordu. "Havuz görevlisi Brecherspitz'te muhteşem bir manzara olduğunu söyledi."

"Bunu havuz görevlisi mi söyledi?" diye sordum.

Eğer hayat inkâr edilebilir bir şey ise yazmak kesinlikle bir inkârdır, hayatın en sinsi ve en kurnaz inkârıdır. Ama tabii ki benim şiir yazmayı bırakmamın ya da *Cüce ve Diğer Şiirler* adlı kitabımın imha edilmeyip sadece kaybolmasının nedeni bu değil. Bir daha büyük ihtimalle hiç okunmayacak ama yine de saklamaya karar verdiğim eski gazete ve dergilerin arasında kaybolmasının.

Vasat biri olduğuma dair içgörüye vaktinde ulaşmıştım. Ama, yine de, vaktinde ne demek? Profesör Hirschfeld, kendi vasatlığına asla ikna olmamanın belki daha iyi olduğunu, büyük bir eserin yolda olduğuna inanarak yaşamanın daha iyi olduğunu varsaymıştı.

Bale dansçısı olarak vasat, şair olarak vasat, filozof olarak vasat, âşık olarak kesinlikle vasat ve tabii yazar olarak da vasat. Bu yüzden kelliğimin öyküsünü yazmaya karar verişim, birilerinin bende tıpkı o gün Brecherspitz'in Spitzingsee üzerinde yükseldiği gibi vasatlığımın üzerinde yükselen bir yetenek ya da, Tanrı korusun, bir deha olduğunu fark etmesine dair gizli bir umuttan kaynaklanmadı. Bütün bunlar, gurur kendi eksiklerim hakkında tüm bildiklerimden daha güçlü olduğunu kanıtladığı içindi.

Çok az umutlanırım, bu kendime verdiğim bir söz, çünkü umut acıya yol açıyor ve acı çekmeyi gereksiz yere uzatıyor.

Profesör Hirschfeld yanıldı. Büyük bir eser yoldaymış gibi yaşamamalısınız.

Herkesin, hayatta en az bir kez, kendisiyle ilgili şikâyette bulunma hakkı vardır. Benim bu hakkımdan feragat etmeye hiç niyetim yok.

Uzun zaman önce, şiirlerimden birinde şunu yazacak kadar kendime fazla güvenmişim: "Terk edilmiş sarayda vasatlığa hizmet eden sizi gidi riyakâr dalkavuklar."

Bay Georgi bunu okumuş, bu satırın yanına bir ünlem işareti koymuştu. "Ünlem işareti," dedi, "orayı sevdim demektir."

Bir ünlem işareti, ha! Böyle bir satırın yanma hem de! Gülünesi bir şey. Bir çığlık. Ve şu kendine aşırı güven, balık kılçığı gibi beni sinir ediyor. Ben kendim riyakâr dalkavuğun tekiyim ve eğer bir zamanlar benim kralımın, beyimin, efendimin *amour fou* olduğunu düşündüysem de sonra o zamandan beri bir kapalı yüzme havuzunun parlak, acımasız ışığı altında, gerçekliğin ta gözünün içine bakıyorum. Ben bir özel öğretmenim, benim beyimin, efendimin adı geçer not, onun önünde toprağa diz çökerim, onun için koşar, onun

için avlanırım, onun için kulaklarının arkasına tıraş sonrası losyonu damlatırım.

Bin üç yüz on sekiz metreden yüksek Untere Firstalm'e ulaştığımızda vakit öğleyi geçmişti. Yorgunluktan ölüyordum, annemse her ne kadar arada bir "Aşağı bakamıyorum Marek," diyerek yükseklik korkusundan yakındıysa da neşe içindeydi.

"Bakma o zaman," dedim ben de. "Dağlara tırmanmak isteyen sendin."

Pek fazla yürüyüşçü yoktu, başlangıçta köpekleriyle yürüyen birkaç kişi gördük, ama Spitzingsee'den uzaklaştıkça daha az insana rastladık ve bir noktadan sonra da hiç kimseyi görmedik.

"Geri dönelim mi?" diye önerdim. "Untere Firstalm bana yeterli görünüyor."

"Ben Brecherspitz'e gitmek istiyorum," dedi annem. "Havuz görevlisi orada manzaranın harika olduğunu söyledi."

Acıkmış ve susamıştım.

Dağdan inen bir akarsudan buz gibi su içtik.

"Burada her şey hâlâ tertemiz," dedi annem; bense soğuk suyun ellerimizi nasıl kızarttığını fark ettim.

Bir kez daha, "Otele geri dönelim anne," dedim ama o yürümeye devam etti.

Brechespitz'e ulaşma konusunda çok azimliydi.

On dakika sonra Obere Firstalm'e, yarım saat sonra Freudenreich sattel'e vardık. "Neredeyse geldik," dedi annem.

Bir ağacın gövdesine dayandı. Artık o da biraz nefes nefeseydi.

"Büyükbaban," dedi, "dünyanın en cimri adamıydı. Hizmetçilerine ekmekleriyle yesinler diye küflenmiş peynir verirdi."

"Sen bir şey demez miydin?"

"Ne diyeceğimi bilmezdim ki," dedi ve sanki sadece yatakta yattığı ya da sandalyede oturduğu bütün o günlerin acısını bir günde çıkarması gerekiyormuş gibi tekrar yürümeye başladı.

"Peki ya annen?" diye sordum.

"O daha da cimriydi. Büyükbaban öldüğünde hizmetçilerin ekmekleriyle yiyecek küflü peynirleri bile yoktu artık."

"Yani sen son derece cimri bir aileden geliyorsun?"

"Doğru," dedi. "Sanırım bu yüzden cimri bir adamla evlendim, ama tabii ki bu bir hataydı."

Annem dağa bir keçi gibi tırmanırken ben de arkasından ağır aksak ilerliyordum.

Yürüyüş yolu giderek daralıyordu. Solda dağ, sağda vadi vardı ve uzakta bir yerlerden bir dağ akarsuyunun sesini duyabiliyordunuz.

"Neden bana bu soruları soruyorsun?"

"Eh," dedim, "madem buralara geldik, bari konuşalım."

Artık yan yana yürüyemiyorduk.

"Sen önden git," dedi.

Hava kararmadan önce geri dönememekten korkmaya başlamıştım.

"Acıkmadın mı?" diye sordum.

"Hayır," dedi annem, "fiziksel olarak iyiyim." Ama onun yolun sol tarafına meyil ettiğini ve dallara giderek daha sık tutunduğunu görüyordum. Ayrıca son üç saattir bizim dışımızda bir yürüyüşçüye rastlamamış olmamız da kötüye işaretti.

"Neredeyiz?" diye sordu annem.

Durdum ve kim bilir kaçıncı kez haritayı çıkardım.

"Burada," dedim, "şuralarda bir yerde, ama tam olarak neresi olduğundan emin değilim. Saat kaç?"

Annem saatine baktı. "Neredeyse iki."

Patika giderek dikleşirken sağımızdaki uçurum da dikleşiyordu. Her şey dikleşiyor gibiydi.

"Eğer Brecherspitz'in öbür tarafından inersek," dedim, "Schliersee'den çok uzağa düşmeyiz. Oradan otele taksi veya bir otobüsle dönebiliriz."

"Tamam," dedi annem.

Her dönemeçte, şimdi zirveyi göreceğiz diye düşündüm ama bütün gördüğümüz aşağı yukarı aynı manzaraydı. Yavaşça yukarı doğru kıvrılan patika ve ağaçlar. Akarsuyun sesi azalmıştı ve belli bir noktada da tamamen yok oldu.

"Dikkat et anne," dedim. "Burası kaygan."

Arkama dönüp baktım. Bana gülümsedi. Eldivenlerinde, yosun ve tutunduğu dallardan kahverengimsi-yeşil lekeler oluştuğunu gördüm.

Hava bulutlandı. Bulutlar aklıma karı getirdi.

Neşeli görünmeye çalışarak, "Ne güzel yürüyüş, değil mi?" dedim ve Viyana'da kıçımın üstünde yürüdüğümü ve asla olmadığım cüceyi hatırladım.

Önümüze bir işaret çıktı. "Brecherspitz 500 metre."

"Başaracağız," dedim. "Beş yüz metre hiçbir şey değil."

"Biraz dinlenelim," dedi annem.

Eldivenlerini çıkardı ve burnunu sildi.

"Çok uzun dinlenemeyiz," dedim. "Hava kararmadan önce Schliersee'ye ya da en azından anayola varmalıyız."

"Tabii," dedi annem sanki gülünç bir şey söylemişim gibi. "Bura daki sessizlik inanılmaz."

"Evet," dedim.

"Baban da eskiden dağda yürüyüş yapmayı severdi."

Düşünceli görünüyordu.

"Marek," dedi, "ben ölünce."

"Yapma anne. Ölmeyeceksin, bütün doktorlar söylüyor. Ölme yeceksin."

Yüksek sesle konuşmuştum, kendi sesimin yankısını duydum.

"Marek," dedi, "ben ölünce."

"Sus," diye bağırdım. "Bunu duymak istemiyorum. Marazi bir insansın, haftalardır ölümle ilgili düşünceler içindesin, ama ben bunları duymak istemiyorum. Öl ya da ölme, ama sürekli bundan bahsedip durma."

Sesimin yankısı daha yüksekti. Bir kuyunun yankısı gibi.

Eldivenlerini yeniden giydi. "Marek," dedi. "Babanın kim olduğunu öğrenmeye asla çalışmayacağına bana söz vermeni istiyorum."

Onun sesi yankılanmadı. Çok yumuşak konuşuyordu, sesi yankılanmayacak kadar hafifti.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordum.

"Hiç," dedi. "Ne dediysem onu. Hadi gidelim."

"Ne demek istedin?" diye daha yüksek sesle sordum.

"Marek," dedi, "hiç kuşkulanmamışsın gibi davranma. Herkes biliyordu, bütün Viyana; aptalı oynama."

Kırmızı eldivenlerinin üzerinde kahverengimsi-yeşil lekeler vardı. Asla çıkmayacaklar diye düşündüm. Ağlayan bir günah.

"Aptalı oynama derken ne demek istiyorsun?" diye bağırdım.

"Asla aptalı oynamadım. Biri oynadıysa o da sensin. Sen. Ben değil. Hayatımı mahvetmeyi bırak."

Annem yürümeğe devam etti.

Mantosuna yapıştım. Bana döndü.

"Acelemiz var sanıyordum," dedi.

"Ne demek istedin?" diye bağırdım.

Brecherspitz'in 500 metre altında duyduğum bu yankı gibisini bir daha asla duymadım.

"Hava kararıyor," dedi. "Gitmemiz gerek."

Dönmeye çalıştı ama yine mantosuna yapıştım.

"Hayatımı mahvetmeyi bırak," diye bağırdım. "Bırak, tamamen bırak."

Mantosunu yakalamış onu sarsıyordum. Kumaş yırtıldı ama ben sarsmayı sürdürdüm.

Profesör Hirschfeld'e göre, belleğimin derinliklerini karıştırmalıymışım.

Belleğimin derinliklerini karıştırdım. Kendimi sekiz yaşında balede gördüm, Milena ve Andrea'yı gördüm, tapınakları arındırma isteğimi açıkladığımda yaşlı Mrs. Oertel'in bana bakışını gördüm, Max ve annesini gördüm. Belleğimin çok derinlerini kazıdım ama yine de Profesör Hirschfeld tatmin olmadı.

Belleğimin bir haritasını çizecek olsam bu çok belirgin bir merkezi olan bir şehrin haritası olurdu. Merkez büyük bir meydan ve bütün küçük sokaklar bu meydana çıkıyor. Bu meydan Brecherspitz'e beş yüz metre uzaklıkta. Avusturya sınırından yaklaşık on kilometre mesafede.

Şimdi sıra ayrıntıları anlatmaya geldi, itmeyle kayma arasındaki belirsiz kısmı açıklamaya. İtme nerede biter ve kayma nerede başlar? Ne olursa olsun itme ve kaymanın net sonucu aynıdır: düşme.

Annemin kahkahalarıyla başlamalıyım.

Annem güldü. Çok ender gördüğüm bir şekilde, yüksek sesle, neşeyle ve coşkuyla güldü.

Tekrar etti: "Bütün Viyana biliyordu, herkes bunu konuşuyordu. Bilmiyormuş gibi yapma. Sana sık sık söyledim, küçüklüğünden beri hep anlattım sana."

Bu yalandı. Ve annem güldü. Sanki o anda iyi bir espri duymuş gibi, sanki bu gülünesi bir konuymuş gibi güldü.

Kahkahaları yankılandı, kahkahaları sesi gibi hafif değildi ve bu yankıyla sanki herkes gülüyormuş gibi oldu, sanki dağlar gülüyordu ve kar gibi görünen bulutlar, yaprakları dökülmüş çıplak ağaçlar, her şey ve herkes gülüyordu.

Ben gülemedim. Önemli bir anda, Brecherspitz'e beş yüz metre mesafede, mizah anlayışım beni terk etmişti.

Espriyi göremedim; oradaydı ama ben onu göremedim.

Anlaşılan mizah tanımı evrensel değil: Bir kişiye gülme nedeni olan, bir diğeri için itme nedeni olabilir.

Evet, böyle oldu. Annem güldü ve ben ittim. Belki de onu tuttum, bir bale dansçısı gibi, annem gülerken; annem her şeye ve herkese gülüyordu. İntikam Tanrısı taraflarını belirliyordu.

Benim annem hayatla ve yaşamayla mesafesini korudu, yalnızca çok kısa bir an için orada, Brecherspitz yakınında, bunu yapamadı. Yoksa düştüğü sırada hayat sahnesinden çekilmekte miydi? Belki de ne olacağını bildiği için güldü, benim onu itmemi istedi, onu itmemi umut etti, ama Profesör Hirschfeld'in bunda payı yok.

Resmi belgelere *kaydı* diye geçti.

Yaşayan tek görgü tanığı bendim ve ben itildi dedim. Güldü ve itildi. Sahip olduğum bütün güçle onu ittim. Çünkü güldü. Benim gülemediğim bir anda güldü.

Untere Firstalm'e geri dönmüş olsaydık, annem Brecherspitz'e beş yüz metre uzaklıkta gülmeseydi, o kadar aç olmasaydım, ben de gülmüş olsaydım, bana daha önce söylemiş olsaydı ya da hiç söylemeseydi, ama en önemlisi: Gülmemiş olsaydı.

Peki sonra?

Sonra sakinleştim, çünkü artık annemin gülüşünü duymuyordum. Ne de bağırışını. Ne de çığlığını. Etrafım tamamen sessizleşti.

Aşağı baktım ve bir şey görmedim. Ah, evet çıplak ağaçlar, yapraklar, dallar, onların hepsini gördüm.

Profesör Hirschfeld benim ne düşündüğümü bilmek istiyor, ama ben hiçbir şey düşünmüyordum.

Şöyle düşündüm: Haritaya bakmam gerek ve öyle yaptım.

Sonrasında koşmaya başladım, o patikada koşulabildiği kadar tabii.

Önce tepeye kadar kalan beş yüz metreyi koştum, sonra oradan

aşağı, koştum, düştüm, yine koştum. Hiç yorulmadan, hiçbir acı hissetmeden ve düşünmeden. Koştum.

Bütün varlığım koşan bir vücuttu. Belki aslında mutluydum Brecherspitz'den aşağı koşarken. Düştüm ve koşmaya devam ettim, pantolonumun yırtıldığını, yaralandığımı bile fark etmedim. Hiçbir şey fark etmedim. Koştum.

Schliersee yakınındaki Neuhaus adlı köye gelene kadar.

Neuhaus sokaklarında koşarken hava kararıyordu. Kollarımı sallayarak "Acil durum!" diye bağırıyordum, tıpkı daha önce Bay Hobmeier'in dükkânında bağırdığım gibi.

Nihayet insanlar beni dinlemeye başlayana kadar da devam ettim.

"Annem," dedim, "düştü."

Tamamen aklımı kaçırmamıştım. "Annem itildi, annem aşağı atıldı," demedim. "Annem düştü," dedim. İster resmi kayıtlara bakalım, ister görgü tanığının ifadesine, net sonuç: düşme.

O günün devamı bir rüya.

Olayın olduğu yeri haritada göstermem gerekti.

"Buralarda," dedim.

Herkes bana karşı çok iyiydi ve böyle sakin olmama ve haritayı bu kadar iyi takip edebilmeme hayran kaldılar. Benim durumumda.

Bir minibüsle beni dağın eteklerine götürdüler. Orada, "Yılın bu zamanında Brecherspitz'e gitmemeliydiniz. Ama umudumuzu yitirmeyelim," diyen bir polisle birlikte bekledim.

Annem bir yıldızdı, ama gerçek bir mesleği olmayan bir yıldız. Onun parladığını gören çok fazla insan yoktu ve daha da az insan onun arzulanmayı meslek olarak gördüğünü bilirdi.

Bu tehlikeli bir meslektir, şarkı söylemekten ya da yazmaktan daha tehlikeli. Ama yine de, annemin Rolf Szlapka'nın çiçekçi dükkânına nasıl girdiğini ve yalnızca varlığının bile adamları nasıl dondurduğunu düşününce, belki de dünyanın onun bu sanatına daha fazla minnet göstermemesi mi gerekirdi diye düşündüm. Verilen sözlerden, yarım yamalak gerçeklerden, entrikalardan, tekrar tekrar annem tarafından sevilme isteğiyle ve hatta bundan daha çok, annemi saran yalnızlık ve mutsuzluktan onu kurtarma isteğiyle sona eren bir oyundan ibaret olan bir sanat. Diğer insanların çocukları için ya da milyoner olmak için yaşadıkları gibi annem

de arzu uyandırmak için yaşadı, ama bu arzu ancak gitmesine izin verildiği kadar uzaktı.

Annemi bulmaları biraz uzun sürdü, hava kararıktan sonra bile aramaya devam etmeleri gerekti ve bulunduktan sonra benim onu görmem ise daha da uzun bir zaman aldı. Ama bundan çok önce bana annemin artık orada, Brecherspitz'in beş yüz metre altında güldüğü gibi kahkahalarla gülemeyeceğini söylemişlerdi.

Bana biraz konyak verdiler ve bir polis arabasıyla, görevlilerinin durumdan haberdar edildiği ArabellaSheraton Alps Hotel'e götürdüler. Orada da bana bir uyku hapı verildi, yani herkes bana karşı çok nazikti. Ve yastığımın üzerinde de pembe yavru ördek şeklinde bir şekerleme duruyordu.

Annemi iterek uçuruma yuvarlamıştım ve ArabellaSheraton Alps Hotel yastığımın üzerine yavru ördek şeklinde bir şekerleme koyuyordu.

Bu, "sana meydan okuyorum" anlamına geliyordu. Gel buraya, en iyi hamleni yap, ölümsüzlüğe oyna, her deneme bir sonraki kadar iyidir.

Ertesi gün bana annemin paltosunun neden yırtık olduğunu sordular. Onu yakalamaya çalıştığını ama onun elimden kaydığını, paltonun da ıslak ve üşümüş parmaklarımın arasından kaydığını söyledim. Ve bu ifade o kadar inanılır, mümkün ve son derece anlaşılır gelmişti ki, kimse bana başka soru sormadı.

Aynı gün daha sonra, hizmetçi dahil bütün aile Viyana'dan geldi.

Herkes benim için üzülüyordu. İlgi odağı bendim. Olayın nasıl olduğunu tekrar tekrar anlatmak zorunda kaldım. Annemin Brecherspitz'e gitme konusunda nasıl kararlı olduğunu söyledim ve evet, havuz görevlisine manzarayı övüp övmediğini bile sordular. "Evet," dedi adam, "övdüm ama aynı zamanda da oraya yazın ya da ilkbaharda gidilmesi gerektiğini de söyledim."

Ve ailede herkes, "Annenin tipik hali," dedi.

Söylediğim her şey gerçeklerle uyuşuyordu, her söylediğim doğruydu, yalnızca çarpıttığımı fark etmediğim bir zamana kadar, benim gerçekle ilgili hikâyem gerçeğin kendisi olana kadar çarpıttığım birkaç önemsiz ayrıntı vardı.

Benim hikâyem, dünyanın geri kalanının hikâyesiydi. Benim çok özel küçük yalanım diğer insanların gerçekliği olmuştu.

Viyana'daki aile hekimimiz, "Karabasanlar görmesine şaşmamalı, onun yerinde kim olsa karabasan görür," demişti.

21

Kelliğimin Öyküsü

Bu metin kendini, şu masum "roman" sözcüğü ardına gizlemektedir.

Bu metin, resmi hikâyenin değiştirilmesi öncelikle kimseye bir yarar sağlamayacağı için, resmi hikâyede hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Bunun kimseye yararı olmaz. Ne kardeşlerime, ne de babama ve resmi kurumların da kesinlikle yapacak daha iyi şeyleri vardır.

Bunu okuyanlar en iyi olasılıkla beni çılgınca bir hayal gücüne sahip olmakla; en kötü olasılıkla da hastalıklı bir kafa yapısına sahip olmakla suçlayacaktır. Beni aramak isteyenler kurgunun "K"sine bakmalıdır, orada da farklı yasa ve kurallar geçerlidir, orada resmi hikâye yer almaz, en fazla yazarın sayfa kenarlarına işaretlediği birkaç değişiklik bulunur.

Size ait bir yalan, dünyanın geri kalanı için bir gerçeğe, hem de gazetelerde yer almış bir gerçeğe dönüşünce ne hissedersiniz? Hiçbir şey hissetmezsiniz.

Başlangıçta biraz rahatsızlık hissedilir ama bu his çok uzun sürmez.

Benim yalanım başkalarının gerçeği olmuşsa, onların hissettiği, gördüğü, işittiği bir gerçek, onları ağlatan bir gerçek olmuşsa benim gördüğüm, hissettiğim ve işittiğim nedir ve benim gözyaşlarımın statüsü nedir?

Rahatsızlığın yok edilmesi, bir tarla faresinin işini bitirmekten daha kolaydır.

Benim ölümsüzlüğüm artık Profesör Hirschfeld ve onun yaptığı çalışmaya bağlı. Burada İntikam Tanrısının elini görmemek mümkün mü? Yeteneksizin cezası, Profesör Hirschfeld'in suçlu rüyaları araştırması. Yeterince uzun yaşarsa belki bütün yeteneksiz insan-

ların da rüyalarını toplar, varacağı çarpıcı sonuç ise bütün yetenek eksikliklerinin suçla ilgili olduğudur.

Bu da beni Mica'ya ve kelliğime geri getirdi. Sonunda. Bir kere bütün bunlar böyle başladı. Ama gereksiz şeylerin gerekli hale gelme olasılığı vardır, bu tersi için de geçerlidir. Mica, Max ile randevumu iptal etmeye cesaret edemediğim için bir saatten fazla geciktiğim halde Dört Gül barında beni bekleme nezaketini göstermişti.

Karşılaştığımız zaman Mica yalnızca yüzüme baktı, bu yüzden onun konuşmasını ve bana annemin giysileriyle dolu bavulu ne yapmam gerektiğini söylemesini beklemek zorunda kaldım. Onun önceden bilmediği ne söyleyebilirdim ki?

Üçüncü buluşmamızda Mica akordeon çalıp votka içti, ama bu kez peruğu yoktu ve bu bana annemin şık küçük tabancasıyla nasıl avizeye ateş ettiğini ve babamın, "Yemeğe devam edin çocuklar, bakmayın," dediğini hatırlattı.

Annemin elleri titrerdi, şimdi benim ellerimin titrediği gibi, ama avizeye ateş ettiğinde titrememişti. Şık silahlardan hoşlanan şık bir kadındı ve o gece onun yatağının yanında oturdum. Perdeler kapalıydı. "Marek," dedi, "o haplar insanın garip bir şekilde ateş etmesine yol açıyor."

"Hangi haplar?" diye sordum.

"Duyguları kontrol altında tutan haplar. Şu anda fark ettiğim tek şey içimin ürperdiği. Böbreklerim ürperiyor, akciğerlerim ürperiyor, karaciğerlerim ürperiyor, rahmim ürperiyor, içimdeki her şey ürperiyor. Fark ediliyor mu, her şeyin nasıl ürperdiği?"

"Hayır," dedim.

"Mica," dedim, "benden istediğin nedir?" Buna benzer bir sorunun uzun zaman önce bana yöneltildiğini hatırladım, Lüksemburg'dan bir Dancing Queen tarafından.

"Bir saattir seni bekliyorum," dedi.

"Ben özel öğretmenim," dedim, "dersimi iptal edemedim."

"Senden hiçbir şey istemiyorum," dedi, sözcükleri özenle seçiyormuş gibiydi. "Sadece merak ettim, o kadar."

"Bu bavulla ne yapmam gerekiyor?"

Diliyle dudaklarını ıslattı. Kışkırtıcı bir davranış değildi, belli ki düşünürken yaptığı bir hareketti.

"Otto'nun bir kuru temizleme dükkânı var ve annenin giysilerinden bir kısmı da onda."

"Onları geri vermek için epeyce uzun beklemiş."

"Otto duygusal biridir," dedi Mica.

Kulaklarında sinekler olan kadın yine bir önceki sefer gibi barın arkasındaydı.

"Ya sen?" diye sordum.

"Ben değilim," dedi, "benim duygularım artık beni rahatsız etmiyor."

"Savaştan hemen sonra," diye anlatmaya başladı, "Otto bir bodrumda çamaşırhane çalıştırmaya başladı ve bir servet edinmek üzere işine kuru temizleme ile devam etti. Düşünebiliyor musun Marek? Onun on sekiz yaşındaki halini bilemezsin, bugüne gelebilmesi bir mucize. Viyana'ya geldiğinde Almancası iki kelimeden ibaretti."

"Temiz giysilere her zaman ihtiyaç vardır," dedim.

Bana bütün bunları Dört Gül barında otururken anlattı; onun akordeonuna ve yüzüne baktım ve en önemlisi onu dinledim. Sesinde sakinleştirici bir şey vardı, insanda başını kucağına koyup onun yanında uykuya dalma isteği uyandıran bir sesi vardı. Ne dediği önemli değildi, önemli olan konuşmaya devam etmesiydi.

"Otto ile nerede tanıştınız?" diye sordum.

"Ben onun kız kardeşiyim," dedi. "Buraya Odessa'dan birlikte geldik. Çamaşırhane işine onunla birlikte başladım, ama bir noktada hissemi sattım. Kuru temizleme işinden sıkılmıştım. Akordeon çalmaya ve schnapps içmeye işte o zaman başladım." Bu iyi bir espriymiş gibi güldü. Çok parlak bir davranış. Sanki akordeon çalmaya ve schnapps içmeye başlayarak herkesi zekice yenmişti.

"Soracağın başka soru var mı?"

Yok anlamında başımı salladım.

Daha fazla bilmek istemiyordum. Zaten fazlasıyla biliyordum.

Biraz sonra Otto geldi. Belki her zaman, Mica'yı dinlemeye geliyordu.

Bir gün öncekinden farklı görünmüyordu. Mücevherlerle donanmış, hafif eğilerek yürüyen küçük bir adam. Mica'nın yanına oturdu.

Yine gözüm, kuyruğunda pırlantalar olan küçük bir uçak biçimindeki broşuna takıldı.

Otto "Müthiş bir kadın," dedi, Mica tuvalete gittiği zaman. "Neyse ki çocuk yapmadı, hiçbiri hayatta kalamazdı."

Kulaklarında sinek olan kadın Otto'nun içkisini getirdi.

"Hayatımın çok geç bir dönemine denk geldi," dedi, "yani heykeller ve çamurla yapabildiğim şeyler. Sanırım ikinci kariyer denilen şeyin, ya da üçüncü olabilir, eğer oda kiralamayı da kariyer olarak sayarsanız, tam ortasındayım." Güldü.

Cebinden bir kâğıt parçası çıkardı. "Buyurun," dedi, "sergimin açılışı için bir davetiye. Gelip bir göz atın."

"Teşekkürler," dedim ve davetiyeyi cebime koydum.

"Birisi Mica hakkında bir kitap yazmalı," dedi. "Ama ben yazamam, ben sadece heykel yapabiliyorum. Bu kadın dünyanın yedi harikasından biri. Ama iyi ki çocuğu olmadı."

İçki nefes borusuna kaçtı ve öksürmeye başladı. Mica geri döndü ve "Benim dünyanın yedi harikasından biri olduğumu iddia etti mi yine?" diye sordu.

"Ya siz?" dedim Otto'ya, "sizin çocuklarınız var mı?"

Bardağını başına dikti ve sonra masaya hafifçe vurarak bıraktı.

Mica'ya baktı, ama Mica akordeonuyla ilgileniyordu.

Sonra ayağa kalktı.

"Açılışıma gel, müzik ve içki olacak," dedi.

Elini bir an için sırtıma koydu, Mica'ya anlamadığım bir şey söyledi ve Dört Gül'den çıkıp gitti.

"Duygusal bir adam," dedi Mica arkasından. "Ama bunu göstermekten hoşlanmaz. Ağlayacağı zaman kendini tuvalete kilitler. Seni gerçekten görmek istedi, bir kerecik de olsa. Merak etmişti."

Mica'ya baktım. "Güzel heykeller yapıyor mu?" diye sordum.

Omuzlarını silkti.

Kan-bağı kelimesinin de ille bir anlamı yoktur; varsa da ArabellaSheraton Alps Hotel'de yastığınızın üzerine konan pembe yavru ördek şekerlemeden ne fazladır ne de eksik.

Birçok şeyi değiştirebilirsiniz; pasaportunuzu, saçınızın rengini, giysilerinizi, adınızı, dininizi, işinizi, hatta göz renginizi. Ama kendinizi kendi anılarınızdan nasıl çıkarabilirsiniz?

"Şu andan itibaren iki hafta sonra mutlu olacaksın," dedi Mica, sinekli kadına elini sallayarak.

İki hafta sonra mutlu olmayı kim istemez? Bu yüzden ona, "Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?" veya "Neden iki hafta?" diye sormadım. Mutluluk benim gözümde boa yılanıydı, ama ben bile zevk için boa yılanı tarafından bir kerecik olsun boğulmak istedim. Babam boa yılanını zamanında fark etmedi, bu yüzden de başkalarını mutsuzluğa itenin annemin güzelliği olduğunu düşündü.

Gariptir ki Mica haklıydı. Her ne kadar mutluluğu, o çoktan gelip gittikten sonra fark ettiysem de. Belki annem de haklıydı, belki mutluluk gerçekten şimdi ile uyumsuzdu.

O akşam, Dört Gül kapanmak üzereyken Mica beni evine götürdü. Viyana kuru temizlemecisinden kalan güzel bir evi vardı. Biraz çakır keyfti, en azından arada sırada bana yaslanıyordu ve "Başka sorular sor bana. Senin soruların hoşuma gidiyor," dedi.

Otto ve annemden bahsettik, nasıl olup da o kadar çok erkek annemi sevdi ya da sevdiğini sandı diye konuştuk. Mica, annemin uzmanlığının tamamen ilgisizliği olduğunu düşünüyordu ve ona göre insanlar sonuç olarak ilgisizlikten de hoşlanırdı ve işte tam olarak annemin ilgisizliğiydi onu karşı konulamaz kılan.

Annemin sözünden dönmesi mümkün değildi, çünkü verdiği sözü hatırlayamazdı.

Ama bunlar teori, belki de yalnızca eski yaraları iyileştirmeye yararlar, çünkü teoriler sıklıkla bunun için kullanılırlar.

O akşam daha sonra, Mica'nın önünde sadece diz altı çoraplarım ve külotumla ayakta dururken, tutuk bacaklı bir kadının, parasını kuru temizlemeden kazanmış bir kadının önünde yarı çıplak durmaktaki ironiyi fark ettim ve birden ona her şeyi anlatmak daha iyi olacakmış gibi geldi. İşe yine tapınakları arındırmakla başlayamazdım.

"Mica," dedim.

"Evet," dedi.

"Daha ileri gitmeden önce," dedim ve doğru sözcükleri aradım.

Mica evde de votka içti. Birden Bay Georgi'nin bana "Bir kadının bacakları arasında büyüyen, senin koparman gereken bir güldür," dediğini hatırladım. Bunları söylerken ciddi görünüyordu. Bay Georgi'nin ciddi görünen bir havası vardı.

Mica kanepede oturuyordu. Geceliğiyle. Bana: "Geceliğimi giymemin senin için bir sakıncası var mı? O şekilde konuşmak daha kolay," diye sormuştu.

Çoraplarımı çıkardım. Görüntü daha iyiydi böyle. Çorapsız.

"Bir kadın vardı," dedim, "genç bir kadın, bir Dancing Queen. Ona rastladığımda *amour fou* arayışına yeni girmiştim, *amour fou*'nun bir insanın başlıca hedefi olduğunu, peşine düşülmeye değecek tek şey olduğunu düşünüyordum. Anlıyor musun?"

Mica başıyla onayladı. Yeterince votka içtiyseniz her şeyi anlarsınız, ama belki de gerçekten anlamıştı. "*Amour fou*," diye mırıldandı, "tabii, başka ne olabilir ki?"

Mavi diz altı çoraplarım, yanındaki koltukta duruyordu.

"Nerede kalmıştım?" dedim.

"Bana Dancing Queen'den bahsediyordun."

"Dancing Queen, evet," dedim. "Onun insan şeklindeki *amour fou* olduğunu düşündüm, belki de öyleydi, ama sorun şu ki, benim dikkatimi daha önceden fark etmediğim bir sakatlığa çekti."

Mica'nın gözleri büyüdü.

"Bir sakatlığa mı? Ah, hayır, yoksa?" dedi ve parmaklarıyla makas işareti yaptı.

"Hayır," dedim, "öyle değil, işlevi yerinde. Ama sonuçta, nasıl söylesem, sonuç olarak minimal. Serçeparmağın yarısı kadar."

"Yarım serçeparmağı," dedi Mica. "Aman tanrım."

"Serçeparmağın dörtte üçü kadar denebilir, biraz cömert ve açık bir zihinle bakıldığında."

Birden gülmeye başladı. İki büklüm olmuştu. "Serçeparmağın dörtte üçü," diyerek kıkırdadı.

Bu nedenle hayatıma bir cüce olarak devam etme kararı aldığımı, çünkü yanlış bir bedende dünyaya gelmiş bir cüce olduğumu düşündüğümü ve Viyana sokaklarında olmam gereken cüce olabilmek için çömelerek yürüdüğümü anlattım ona.

Artık Mica daha da şiddetli gülüyordu. "Çok komik," dedi, "bunu Otto'ya anlatmalıyım, böyle şeylere bayılır."

Ona her şeyi anlattım, baştan sona kadar, hatta Dr. Ahorn'u ziyaretimi bile, sonra da Mica'nın önünde tamamen çıplak durdum.

Parmaklarını saçlarımdan geçirdi ve "Bende senin için bir şey var. Homeopatik bir deva. Ucuz değil, ama mucize gibi, işe yarıyor."

İşte tam orada, o anda Mica beni geçmişimden kurtardı; bana, yetenek eksikliğinden ya da serçeparmağının yarısından korkmamam gerektiğini söyledi ve ben de ona inandım, çünkü o beni mutlu etti.

O andan sonra, o küçük masum "roman" sözcüğü geçmişime yapışıp kaldı. Artık hiçbir gerçekliği kalmamıştı, artık yalnızca bana ait değildi; kamuya mal oldu, bir zamanlar annemin olduğu gibi, ilgisiz olan her bir parçası gibi.

Mica beni saçlarından da kurtardı, gerçi bu pek kurtulma sayılmazdı ya.

Yüce İntikam Tanrısı son elini oynamıştı.

Mica'nın bana yüklü miktarlara sattığı, benim aletin boyutunu bayağı artırması beklenen homeopatik devalar, aleti asla bir milim bile büyütmedi. Ama bu sorun değildi. Dürüst olmak gerekirse, daha büyük bir alete sahip olma ile ilgili bütün umutlarımdan uzun zaman önce vazgeçmiştim, tıpkı büyük bir şair olma umudundan vazgeçtiğim gibi. Kaçınılmaz olana boyun eğmiştim: *Büchnerpreis* yoktu ve minimal bir cüce aletim vardı.

Ama, herhangi bir şeyi yine deneyebilirim, kim bilir. Aynı şekilde, bir gün hayatımda *amour fou* deneyimi yaşayacağıma dair umudumu asla tamamen yitirmedim.

Yalnız Mica'nın ilaçlarının yan etkileri vardı. Ne kutunun üzerinde ne de prospektüste bahsedilmeyen ters etkiler. Sonradan Mica, bu yan etkilerden haberdar olmadığına dair yeminler etti, aynı ilacı alan diğer erkeklerin hiçbir yan etki olmadan aşağı kısımlarında gözle görülür büyüme olduğunu söyledi.

Tabii ki homeopatik olmayan bu devalar beni saçlarımdan ettiler.

Önce kafa derim kaşınmaya başladı. Giderek kötüleşen bir kaşıntıydı. Çok geçmeden etrafta bir kepek bulutu içinde dolaşmaya başladım. Şapka giymek zorunda kaldım.

Bunların Mica'dan aldığım haplarla ilgisi olduğunu göremedim ve günde üç kez almaya devam ettim. O sırada şampuanımı değiştirmiştim ve suçu ona yükledim.

Sonra saçlarım dökülmeye başladı. Homeopatik ilaçları hemen bıraktım ama artık çok geçti. Saç dökülmesi devam etti ve başka tedaviler bu konuda yardımcı olamadı.

Laboratuvar çalışmaları, kafa derimde böylesi tahribata neredeyse kesinlikle Mica'nın tabletlerinin neden olduğunu göstermişti. Tabletlerin üretildiği fabrika kapatılmıştı, avukatlar tazminat davası açmanın hiçbir yararı olmayacağına beni ikna ettiler. "Para kaybı Bay van der Jagt," dedi hepsi. "İnanın gereksiz para kaybı."

Ancak, mutluluğu tatmış olan biri için biraz kellikten ne çıkar? Çok kısa sürmüş bir mutluluk bile olsa ve ben onu fark ettiğim anda o çoktan kaybolmuş bile olsa ne çıkar.

Başınızdaki saç gibi: Ona sahip olduğunuzda çok güzeldir, ama sahip olmadığınız zaman da elinizin altında her zaman *Himbeergeist* ve başka schnappslar bulunur.

Mica'yı daha çok sevdikçe saçlarım daha çok döküldü.

Mica'nın vücudu bir harabeyse de—herkes öyle olduğunu söylüyordu, hatta Eleonore ondan "bombalanmış şehir" diye söz ediyordu—benim günlerce, haftalarca gezebileceğim bir harabe, hiç terk etmek istemeyeceğim bir harabe, içine gömülmeyi arzuladığım bir harabeydi.

İşte Mica'ya böyle bağımlı oldum, hiçbir şeyim kalmayana kadar.

Kafa derim de artık benimle kalmayı reddetti. Başımdan büyük tabakalar halinde döküldü. Adeta mutluluğun boa yılanı beni boğmakla yetinmemiş beynimin kabuğunu da yiyip bitirmekteydi.

Aşk pek çok cephede süren bir savaştır ve bu cephelerden biri de benim kafa derimdi.

"İki hafta sonra mutlu olacaksın," demişti Mica. Onun sözlerinden nasıl kuşkulanabilirdim?

22

Bis Yok

Kelliğimin Öyküsü yerine kolayca *Heba Olan Yeteneğin Öyküsü* ya da *Yeteneksizliğin Öyküsü* denebilirdi. Hatta *Vasatlığımın Öyküsü* de bir seçenek olabilirdi, ama annem ne demişti? Odanın karanlık bir köşesinde dururken şehrin haritasını çizmeyi bekleyemezdin.

Eksilmekte olan her şeyin en önemsizi benim saçlarım, işte bu yüzden o enfes "kellik" sözcüğü bana en uygunuymuş gibi geldi.

Mica'nın nihayet hayatıma *amour fou* getirişi ve beni daha önce hiç umut edemeyeceğim kadar *amour fou*'ya yaklaştırması, çabalarının mükâfatı ya da bir nevi adalet olarak gördüğüm bir şey değil. *Amour fou*, Lüksemburglu bir Dancing Queen değil ama o, bacaklarının arasındaki balık kılçığını büyütmek için bana homeopatik haplar yutturan daha yaşlı bir kadın.

Mutluluğun insanın başlıca hedefi olduğunu düşünmek bir hatadır. *Amour fou*'nun insanın başlıca hedefi olduğunu düşünmek daha önemsiz bir hata. Ama bütün bunların içinde en korkunç hata, *amour fou*'nun mutluluğa yol açtığını düşünmektir. Ancak hemen eklemeliyim ki bunlar *amour fou*'dan feragat gibi görülmemeli. Anlaşılan mutluluğa yol açmayan, mutlulukla hiçbir ilgisi olmasını istemeyen ama yine de değer taşıyan bir aşk biçimi bulunuyor. Annemin, kendisini ürküttüğü için ya da onu yavan bulduğu için mutluluktan feragat ettiğini göz ardı etmeyeceğim. Annem bir keresinde bir bale dansçısı için şöyle demişti: "Ahududulu muhallebi gibi dans ediyor. Bunu kimsenin görmemesi ne büyük bir facia!" Belki mutluluğun anlamı annem için buydu: ahududulu muhallebi gibi dans eden bir balet, bir facia, bir pazar ikindisi mangal yapmak gibi, dağlara seyahat gibi, hizmetçinin getirdiği dört çeşit yemek ve üç başarılı çocuk gibi.

Annemi memnun eden şeyin ne olduğunu tabii asla bilemeyeceğim ama onun için mutluluğa güzellikten ziyade aldatmanın yoldaşlık etmiş olmasından şüpheleniyorum; tevekkeli değil, annemin güzelliğinin insanları mutsuzluğa gark ettiği söylenirdi.

Onun yol açtığı yıkım şeytanın ya da ilgisizliğin ürettiği bir şey değildi. Yalnızca benim *amour fou* dediğim bir şey için duyulan köklü bir arzu.

Bunlar mazeret değil, ne onu ne de kendimi mazur göstermek istiyorum. Profesör Hirschfeld şöyle der: "Bilimin bahanelerle işi yoktur; bilim güvenilir öngörülerde bulunur."

Bir öğleden sonra, Mica'nın aletimi görmesinden altı hafta sonra, Profesör Hirschfeld'i ziyarete gittim. Oradan ayrılmadan hemen önce bana gerçeği aramaktan vazgeçeceğini söyledi. Artık sabahları geç kalkmayı planlıyordu.

Çok zaman geçmeden bir akşam ona Westbahnhof yakınında rastladım. Yanında, Westbahnhof standartlarında bile kötü görünüşlü bir kadın vardı.

"Marek," dedi, "ne güzel sürpriz! Nasılsın? Tanıştırayım: İrina."

Kadının elini sıktım. Yapış yapıştı.

Profesör Hirschfeld, iç cebinden bir paket çikolata çıkarıp ikiye böldü. "Lütfen, al bunu," dedi.

Reddetmeye cesaret edemedim.

Üniversiteden konuştuk, ünlü felsefeciler üzerine yazılmış kitapların spiral ciltli fotokopilerinden, öğrencilerden bahsettik ama kendisinin daha çok Westbahnhof ile ilgilendiği çok açıktı.

"Burada ne yapıyorsunuz?" diye sordum.

"Burası," dedi çevresine bakarak, "benim egemenlik alanım."

Araştırmasını sormaya çekindim.

"Şimdi ne var?" diye sordum, ilk kez idolünün karşısına çıkmış okul çocuğu gibi. "Şimdi ne yapacaksınız? Ne bekliyorsunuz?"

"Neden ne bekliyorum?"

Tereddüt ettim.

"Hayattan."

Etrafına baktı. Irina Hirschfeld'in elini eline aldı, orada, sanki gerçekte bir oyun parkındaymış gibi duruyorlardı.

"Bu böyle bir süre devam eder," dedi, "sonra biter. Ya sen?"

"Ben de," dedim. Sonra döndüm ve oradan uzaklaştım.

"Bis yok," diye seslendi Profesör Hirschfeld, "harikaydı ama lütfen bis yapma."

Profesör Hirschfeld ile son karşılaşmamdan kısa bir süre sonra babama, benim babamın aslında kim olduğunu bilip bilmediğini sordum. Akşam yemeği sırasında, oldukça sakin bir şekilde. Eleonore Afrika turundaydı. Orada da yaşlı kadınlar nasıl zengin olunacağını öğrenmek istiyorlardı.

Babam artık benim kel kafama teslim olmuştu, daha önce de hayatıma kalçalarımın üzerinde devam etmek istememle ilgili gerçeğe teslim oluşu gibi.

Bana baktı, adeta onu nihayet şaşırtmayı başarmışım gibi uzun süre baktı bana. Yoksa yazılı olmayan bir kuralı çiğnediğim için mi öyle bakmıştı? Hâlâ bana tıslayarak "rezil velet" mi yoksa "rezil Yahudi" mi dediğinden emin değilim.

Ama bunlar ayrıntı.

İtmenin nerede bitip kaymanın nerede başladığını kim bilir ve buna kim karar verir? Ve rezil veledin nerede bitip rezil Yahudinin nerede başladığını kim bilir?

Ve net sonuç aynı çıkarsa ne fark eder?

Aksi halde her şey aynı kalır. Ve her şey her zaman aynı kalacaktır.

Ben bir özel öğretmenim. Max'ın öğretmeni değilim artık. Diğerlerinin öğretmeni. Çok beğeniliyorum. Yani öğretmen olarak.

Kendi yokluğumla yaşamayı öğrendim. Fiili uygulamada, bunu kendi kendime söylediğim şu tümceye indirgedim: "Marek, şu andan itibaren iki hafta sonra mutlu olacaksın." Sonra o iki hafta geçene kadar günleri saymaya başlıyorum. Sonra tekrar kendime, "Marek, şu andan itibaren iki hafta sonra mutlu olacaksın, mutluluğun boa yılanı iki hafta sonra boynuna dolanacak," diyorum. Bu, benim hayatıma biçim katıyor.

Hâlâ annemi ve belki güzelliğin bir biçimi olan yaşamaktan kaçış çabalarını sık sık düşünüyorum.

Yazarlar, meslekleri yazarlık olan yazarlar, okunacaklarını bilirler. Yalnızca birkaç kişi tarafından bile olsa, hatta—kötünün de en kötüsü—yalnızca kendi editörleri tarafından okunacak bile olsa.

Ben okurluğa güvenemem ve güvenmeyeceğim. Bir *amour fou* vakası daha istemem. Ama yine de, bir okur hayal etmeyi denedim; tek bir okuru gözümde canlandıramadığım için de bu son derece kasvetli bir iş haline geldi. Başlangıçta Mica'yı düşünmüştüm, ama o beni ekti, herhalde kellik ve yarım serçeparmağı kombinasyonu ona fazla gelmişti. Sonra Otto'yu düşündüm, ama o da zaten hikâyelerin çoğunu Mica'dan duymuştu. Son olarak Profesör Hirschfeld geldi aklıma ve sonra da artık yalnızca Profesör Hirschfeld'i düşündüm. Onun bilgi arayışı da, her ne kadar bu arayış Westbahnhof'ta son bulduysa da, belki bir *amour fou*'ydu.

Tam yok olma, en sonunda kazanabilir; annemin yokluğu, Mica'nın yokluğu, benim açımdan yetenek yokluğu, saçlarının yokluğu; ama eğer kâğıt tomarını Profesör Hirschfeld'in ayaklarının dibine koyabilsem, o ister okusun ister okumasın, ben başımı kaldırıp İntikam Tanrısına, "Hadi bakalım!" diyebilirim.

Söyleyecek bir şeyim daha kaldı.

Sonunda Max, ilaç dolabında ne varsa hepsini yuttu. Benim yardımımla.

İlk felaket biraz şoka yol açar, ama sonrası daha kolaydır.

Cenazede herkese Max'in özel öğretmeni olarak tanıştırıldım ve Bayan Blumenthal bana öyle sıkı sarıldı ki, bir daha asla bırakmayacak sandım.

"Doğrusu," dedi, "gerçekten içimden gelen şey, onun arkasından çukura atlamak. Ama yerin altında hayat olduğuna dair kim bana garanti verebilir?"

Arkamı döndüm.

Yaşamak için bir neden bulamadıysanız, o zaman en azından ölmek için bir neden bulmalısınız. Ama ben bulacağım.

Yaz gelmeden önce Schliersee'ye yine gideceğim. Tek başıma. Yürüyüş yapmak için. Bayrischzell'e trenle gitmeyi planlıyorum. İstasyonun yakınında gerçekten çok güzel pizza yapan bir pizzacı var. Bayrischzell dünyanın sonu; oradan sonra hiçbir şey yok, dağlar, dağlar, yine dağlar ve sonunda Avusturya.

Viyanalı felsefe öğrencisi Marek van der Jagt bize mutluluk arayışının hikâyesini anlatıyor. Marek'in öyküsü sünger gibi votka içen gizemli bir kadının ona bir valiz verdiği pespaye barda başlar. Valizde Marek'in annesine ait giysiler vardır. Ama daha da önemlisi bu valiz, romanın omurgasını oluşturan birçok utanç verici sırrın ilk ipucunu içermektedir.

KİTAPTAN:

"Kendi yokluğumla yaşamayı öğrendim. Uygulamada, bunu kendi kendime söylediğim şu tümceye indirgedim: "Marek, şu andan itibaren iki hafta içinde mutlu olacaksın." O iki hafta geçene kadar günleri saymaya başlıyorum. Sonra tekrar kendime, "Marek, şu andan itibaren iki hafta içinde mutlu olacaksın, mutluluğun boa yılanı iki hafta içinde boynuna dolanacak," diyorum. Bu, benim hayatıma biçim katıyor.

"Hâlâ annemi ve belki güzelliğin bir biçimi olan yaşamaktan kaçış çabalarını sık sık düşünüyorum.

"Van der Jagt'ın 'işlevsiz' ailesi, son zamanlarda tanıdığımız en eğlenceli insanlar olarak hatıramızda yer alıyor... Harika bir roman."

— KIRKUS

"Komik ve etkileyici... Marek van der Jagt'ın eseri, duygusal arayışın romantizmi ile bir cinsel eğitim komedisi arasında gidip geliyor... Yaşama içgüdüsüyle ilgili bir rol, olumsuzlama olarak yazma ve yalanlarla gerçekler arasındaki slalom."

— LE MONDE

1 147000 40288

